

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

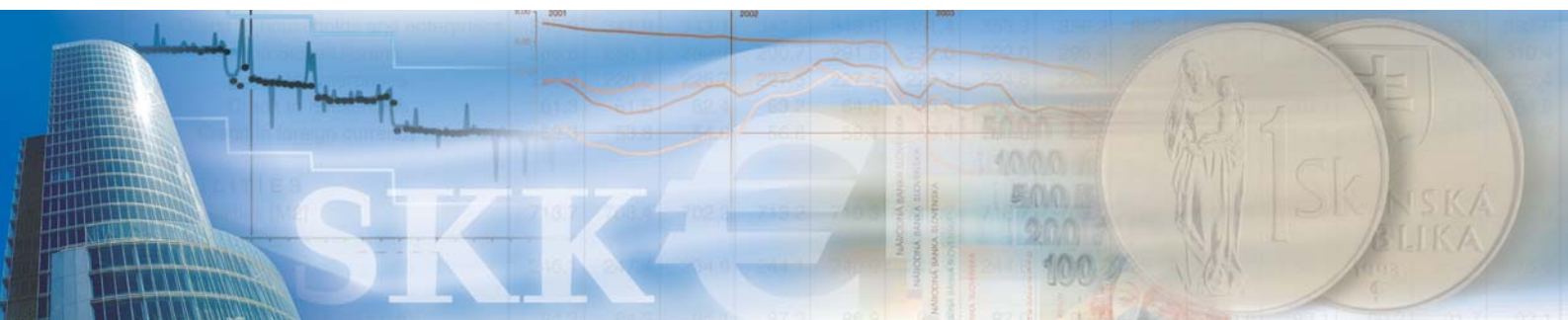

Výročná správa

2006

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2006

Vydala:

© Národná banka Slovenska 2007

Kontakt:

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Oddelenie komunikácie
tel.: 02/5787 2141, 5787 2146
fax: 02/5787 1128

<http://www.nbs.sk>

*Všetky práva vyhradené.
Reprodukovanie na vzdelávacie
a nekomerčné účely je povolené
s uvedením zdroja.*

ISBN 978-80-8043-113-6

Obsah

Úvod	6
1 Vonkajšie ekonomické prostredie	11
1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien.....	11
1.2 Hospodársky vývoj v USA.....	12
1.3 Hospodársky vývoj v Japonsku.....	13
1.4 Hospodársky vývoj v eurozóne	13
1.5 Ekonomický vývoj v členských štátoch EÚ mimo eurozóny.....	17
1.6 Vývoj v krajinách V4.....	20
2 Menový vývoj.....	25
2.1 Zhrnutie	25
2.2 Vývoj ekonomiky.....	27
2.2.1 Vývoj cien	27
2.2.2 Hrubý domáci produkt	32
2.2.3 Trh práce	38
2.2.4 Finančné hospodárenie	40
2.3 Platobná bilancia	41
2.3.1 Bežný účet	41
2.3.2 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	44
2.3.3 Devízové rezervy	46
2.3.4 Zahraničná zadlženosť SR	47
2.4 Verejný sektor.....	48
2.5 Menová politika a menový vývoj	49
2.5.1 Menové agregáty a protipoložky menového agregátu M3.....	50
2.5.2 Štruktúra peňažnej zásoby	51
2.5.3 Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií voči súkromnému sektoru	56
2.5.4 Úrokové miery.....	59
2.6 Nástroje menovej politiky	61
2.7 Menový kalendár.....	63
3 Operácie NBS na menové účely, devízové operácie a investičné aktivity pri správe devízových rezerv	67
3.1 Operácie menovej politiky	67
3.2 Devízové operácie	69
4 Dohľad nad finančným trhom	73
4.1 Regulácia finančného trhu na území SR.....	73
4.2 Normotvorná činnosť dohľadu	75
4.3 Povoľovacia činnosť dohľadu	76
4.4 Dohliadacia činnosť dohľadu	78
4.5 Analytická činnosť dohľadu	80
4.6 Vývoj na finančnom trhu v roku 2006.....	81

5 Emisná činnosť a peňažný obeh	87
5.1 Emisia slovenských peňazí.....	87
5.1.1 Stav peňazí v obehu a ročná čistá emisia v SR	87
5.1.2 Štruktúra obeživa a čistej emisie	88
5.1.3 Priemerné hodnoty obeživa	90
5.1.4 Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny	91
5.2 Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky	92
5.2.1 Falzifikáty slovenských korún	92
5.2.2 Falzifikáty cudzích mien.....	92
6 Platobný styk	97
6.1 Právne a inštitucionálne aspekty.....	97
6.2 Platobný systém Slovenskej republiky	97
6.2.1 Konceptcia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura	97
6.2.2 Platby realizované prostredníctvom SIPS	98
6.3 Platobné nástroje.....	100
6.4 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku	101
6.5 Prípravy na zavedenie eura	103
7 Štatistika	107
8 Zahraničné aktivity	111
8.1 Európska únia	111
8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami.....	112
8.3 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania	114
9 Príprava na zavedenie eura	119
9.1 Národný plán zavedenia eura a organizačné prípravy	119
9.2 Hospodárske politiky a maastrichtské kritériá pre zavedenie eura	120
10 Legislatíva	125
11 Inštitucionálny rozvoj	131
11.1 Organizácia a riadenie.....	131
11.2 Ľudské zdroje	131
11.2.1 Personálne zabezpečenie.....	131
11.2.2 Personálny vývoj	133
11.2.3 Odmeňovanie zamestnancov	134
11.2.4 Sociálne náklady	134
11.3 Vzdelávanie	134
11.3.1 Vzdelávanie zamestnancov NBS	134
11.3.2 Vzdelávanie zamestnancov komerčných bánk a iných finančných inštitúcií	135
11.3.3 Interní lektori	136
12 Komunikácia	139
13 Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31.12. 2006	143
Zoznam tabuliek	174
Zoznam grafov	175
Skratky	177
Slovník	179

Úvod

Úvod

Rok 2006 sa niesol predovšetkým v znamení vysokého ekonomického rastu a parlamentných volieb. Ekonomický rast dosiahol historicky najvyššiu úroveň – ročný rast 8,3 %, ktorá však bude v roku 2007 pravdepodobne prekonaná. Priaznivý ekonomický vývoj sa premietol aj do vývoja na trhu práce, rástla zamestnanosť a klesala nezamestnanosť. Vláda, ktorá vzišla z júnových parlamentných volieb, potvrdila záväzok prijať euro v roku 2009.

Rok 2006 bol druhým rokom realizácie stratégie inflačného cielenia v podmienkach ERM II. Rast spotrebiteľských cien sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlil. Na zvýšení medziročného tempa rastu spotrebiteľských cien sa podieľalo zrýchlenie dynamiky vo väčšine základných sektorov spotrebného koša. Prevládal vplyv domácich faktorov, hlavne vplyv úprav regulovaných cien. V roku 2006 inflácia prekročila stanovený inflačný cieľ 2,5 %, predovšetkým z dôvodu vývoja cien energií, teda pod vplyvom faktora, ktorý je mimo pôsobenia menovej politiky a predstavuje výnimku z plnenia inflačného cieľa.

S cieľom zmierniť sekundárne efekty rastu cien energií a regulovaných cien, pristúpila Národná banka Slovenska v roku 2006 k postupnému zvyšovaniu základnej úrokovej sadzby celkovo o 1,75 percentuálneho bodu. Realizácia menovej politiky v oblasti kľúčových úrokových sadzieb mala reštriktívny charakter. Nominálny výmenný kurz, s výnimkou krátkeho obdobia okolo parlamentných volieb, sa počas roka 2006 posilňoval. NBS viackrát využila možnosť intervenovať na devízovom trhu, aby korigovala nadmernú volatilitu výmenného kurzu slovenskej koruny a reagovala na vývoj, ktorý nezodpovedal vývoju makroekonomických fundamentov.

Od 1. januára 2006 vykonáva Národná banka Slovenska dohľad nad celým finančným trhom v Slovenskej republike. Vznik integrovaného dohľadu nad finančným trhom bol reakciou na vzájomné prelínanie sa činností jednotlivých subjektov finančného trhu pôsobiacich v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia. Hlavným cieľom integrovaného dohľadu je prispieť k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k jeho bezpečnému a zdravému fungovaniu.

Pre potreby hotovostného peňažného obehu zabezpečila NBS dotlač bankoviek v nominálnej hodnote 20 Sk, 50 Sk, 200 Sk a 500 Sk. Okrem bankoviek zabezpečila aj výrobu mincí v nominálnej hodnote 50 halierov a 1 Sk. V roku 2006 vydala NBS tri druhy pamätných mincí – s motívami Národného parku Muránska planina, k výročiam Karola Kuzmányho a Mojmíra II. Na zberateľské účely boli vyrobené aj štyri druhy ročníkových súborov obehových mincí.

Národná banka Slovenska pokračovala v plnení úloh vyplývajúcich z Národného plánu zavedenia eura a interného plánu NBS na zavedenie eura a prispela tak k napĺňaniu stratégie prijatia eura. Vykonala revíziu platných právnych predpisov vydaných NBS a týkajúcich sa NBS, ktoré bude treba v súvislosti so zavedením eura novelizovať. Realizovala aj viaceré analýzy v oblasti úprav informačných systémov. Formulovala sa nová koncepcia rozvoja platobného styku v Slovenskej republike do roku 2009. Základnými črtami tejto koncepcie je napojenie sa na európsky platobný systém TARGET2 a vybudovanie nového tuzemského platobného systému. Vypracovali sa detailné analýzy vplyvu zavedenia eura na podniky, bankové a finančné inštitúcie, ako aj obyvateľov.

Slovenská ekonomika prešla od vstupu do ERM II významnými štrukturálnymi zmenami. Postupné zrýchľovanie hospodárskeho rastu a vysoký diferenciál rastu produktivity voči eurozóne viedli k výraznému posilneniu rovnovážneho výmenného kurzu. Vytvorili sa tým podmienky na revaluáciu centrálnej parity, ktorá je základom na posudzovanie plnenia kurzového maastrichtského kritéria pre zavedenie eura. Na žiadosť Slovenska sa po dohode členov výboru pre ERM II centrálna parita slovenskej koruny revalvovala s účinnosťou od 19. marca 2007. Nová centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk.

V roku 2006 sa v Národnej banke Slovenska uskutočnil audit riadiacich procesov a činností. Hlavným cieľom bolo vytvoriť nový procesný a organizačný model banky s komplexnou podporou efektívnych informačných systémov, ozdravenou štruktúrou kvalifikovaných zamestnancov a konkurencieschopným systémom odmeňovania. Výstupy auditu sa stali základom na realizáciu postupných zmien smerujúcich k zefektívneniu fungovania vnútorných procesov NBS v budúcich rokoch.

Spolupráca NBS s Európskou úniou, jej členskými krajinami, ale aj nečlenskými krajinami a medzinárodnými inštitúciami sa v roku 2006 zintenzívnila a postupne mení svoj charakter. Slovenská republika sa stala donorskou členskou krajinou Medzinárodného menového fondu a Medzinárodného združenia pre rozvoj. NBS zastupuje Slovensko pri devízových transakciách súvisiacich s finančnou pomocou. V roku 2006 NBS zorganizovala viaceré pracovné stretnutia a vzdelávacie podujatia v rámci ESCB, zahraničnej technickej spolupráce, ako aj zahraničnej technickej pomoci.

Mnohé zaujímavé výzvy stoja pred dvermi. Najvýznamnejšou z pohľadu Národnej banky Slovenska je zavedenie eura a prijatie spoločnej menovej politiky ECB. Doterajší vývoj v oblasti plnenia úloh súvisiacich s úspešným zvládnutím technických príprav na zavedenie eura, ale aj aktuálny odhad vývoja maastrichtských kritérií naznačujú, že Slovensko sa už onedlho zaradí medzi krajiny uplatňujúce spoločnú menovú politiku ECB.

Ivan Šramko
guvernér

Máj 2007

Vonkajšie ekonomické prostredie

1 Vonkajšie ekonomické prostredie

1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien

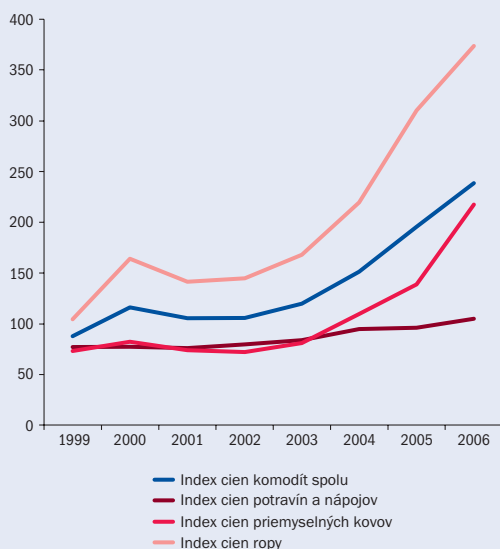
V roku 2006 pokračoval relatívne silný rast svetovej ekonomiky. V porovnaní s rokom 2005 sa mierne zrýchlil a dosiahol približne úroveň roku 2004. Vyššiu ekonomickú aktivitu ovplyvnili priaznivé podmienky financovania, ziskovosť podnikov a celkové posilnenie podnikového sektora. Z hľadiska globálnej ekonomiky zohrával významnú úlohu dynamický rast v rozvíjajúcich sa ázijských krajinách. Oživenie hospodárskeho rastu, aj keď na nižších úrovniach ako v rozvíjajúcich sa regiónoch, zaznamenala eurozóna. Mierne sa zrýchlil ekonomický rast aj v Spojených štátoch amerických, napriek obavám zo spomalenia ekonomiky. Tie súviseli najmä s neistotou ohľadom vývoja na reálnom trhu, s možným dopadom na konečnú spotrebu domácností, rastom úrokových sadzieb a globálnymi nerovnováhami. Po dlhom období stagnácie sa známky oživenia, predovšetkým v podobe rastu exportu, objavili aj v Japonsku. Tie boli sprevádzané ukončením obdobia deflácie a miernym cenovým rastom, čo signalizuje postupné ozdravovanie hospodárstva. Vysoké ceny ropy a priemyselných komodít počas roka 2006 prispeli k zrýchleniu rastu v Rusku, na Blízkom východe a v Latinskej Amerike.

Vývoj cien vo svete bol v roku 2006 stabilizovaný a úroveň inflácie zostala relatívne nízka. Napriek vysokej úrovni cien ropy a priemyselných komodít na svetových trhoch nemal tento faktor výrazný vplyv na rast cien vo svete a neohrozoval globálny rast ekonomiky. Počas roka 2006 došlo k čiastočnému poklesu globálneho napätia, rovnako tiež sezóna hurikánov v Mexickom zálive bola miernejšia než sa očakávalo. Prispelo to k zníženiu rizikovej prémie na trhu s ropou. Po kulminácii ceny ropy v polovici roka 2006 na úrovni 78 USD/barel došlo v poslednom štvrtroku k čiastočnému zníženiu svetových cien ropy na úroveň 60 USD/barel, čo zodpovedalo hodnote z konca roka 2005. Ceny ropy tak mali v druhom polroku 2006 priaznivý vplyv na globálny vývoj inflácie. Okrem ekonomických faktorov boli ceny ropy ovplyvňované aj aktivitou špekulatívnych investorov a hedžových fondov. Tí špekulovali na pohyb cien ropy a prispeli tak k rastu ich volatility.

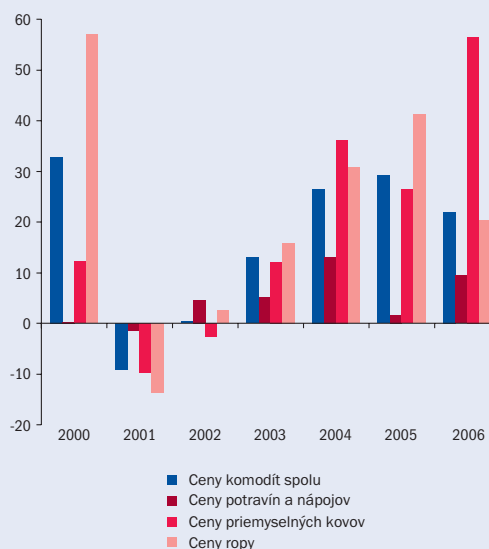
Rýchly hospodársky rast v Číne a Indii sa premietol do vysokého dopytu po kovoch a farebných kovoch. To spolu s nízkou úrovňou zásob farebných kovov a nízkymi spracovateľskými kapacitami priemyselných kovov viedlo k rastu cien týchto komodít. Určitý vplyv na ceny komodít mali aj investičné fondy,

Tabuľka 1 Svetová produkcia	(medziročný rast v %)		
	2004	2005	2006
Svetová produkcia	5,3	4,9	5,4
Vyspelé ekonomiky	3,3	2,5	3,1
USA	3,9	3,2	3,3
Japonsko	2,7	1,9	2,2
Eurozóna	2,0	1,4	2,7
Rozvíjajúce sa ázijské krajiny	8,7	9,2	9,4
Čína	10,1	10,4	10,7
India	7,8	9,2	9,2
Rusko	7,2	6,4	6,7
Stredná a Latinská Amerika	6,0	4,6	5,5
Brazília	5,7	2,9	3,7
Blízky východ	5,6	5,4	5,7

Zdroj: MMF: World Economic Outlook, apríl 2007, Eurostat.

Graf 1 Vývoj cien
(index rok 1995 = 100)

Zdroj: MMF: World Economic Outlook, apríl 2007.

Graf 2 Medziročná zmena cien komodít
(%)

Zdroj: MMF: World Economic Outlook, apríl 2007.

ktoré sa snažili o diverzifikáciu portfólia a zníženie rizika. Táto aktivita sa však najviac dotkla cien zlata a striebra.

Ceny poľnohospodárskych a potravinárskych komodít a tovarov zaznamenali najmä v druhom štvrtroku 2006 výraznejší nárast. Napriek tomu bolo ich celkové zvýšenie len mierne.

Kurzový vývoj vo svete bol charakterizovaný pokračujúcou apreciáciou eura voči americkému doláru, japonskému jenu a švajčiarskemu franku. Opačný vývoj kurzu zaznamenalo euro voči anglickej libře. Vývoj devízových kurzov v roku 2006 bol ovplyvnený predovšetkým očakávaniami zmeny úrokových sadzieb v USA a eurozóne. Významný vplyv predstavovala aj menová politika v Číne a Japonsku, predovšetkým však mierne uvoľnenie kurzového režimu v Číne.

Znehodnocovanie amerického dolára voči euru bolo, najmä začiatkom roka, ovplyvnené rastúcim dvojitým deficitom USA (deficit na bežnom účte platobnej bilancie a fiškálny deficit) a negatívnym výhľadom ekonomického rastu. Naopak, oživovanie ekonomickej aktivity v eurozóne sa premietlo do posilňovania eura voči hlavným svetovým menám.

Vyspelé ekonomiky zaznamenali v roku 2006 opätovné prehĺbenie deficitov bežných účtov platobnej bilancie. Tento nárast deficitov bol však len mierny a v porovnaní s predchádzajúcim rokom sa spomalil. Predovšetkým nižší rast deficitu bežného účtu v USA prispel k zníženiu rizík v oblasti globálnych nerovnováh.

1.2 Hospodársky vývoj v USA

Ekonomický rast v USA zaznamenal len mierne zrýchlenie, keď v roku 2006 dosiahol 3,3 % v porovnaní s 3,2 % v predchádzajúcom roku. Pokračovanie akcelerácie ekonomiky z roku 2005 sa prejavovalo najmä na začiatku roka 2006, v ďalšom období sa tempo ekonomického rastu spomaľovalo. K hospodárskemu rastu prispela súkromná spotreba, zvýšenie federálnych a štátnych výdavkov. Priaznivé podmienky financovania a rast ziskovosti stimulovali vývoj podnikových investícií. Postupné znižovanie tempa hospodárskeho rastu v priebehu roka 2006 súviselo s poklesom investícií v realitnom sektore a so spomalením bytovej výstavby. Dynamika rastu súkromnej spotreby domácností, ktorá má najväčší podiel na tvorbe HDP, poklesla v roku 2006 na 3,2 % z 3,5 % v roku 2005. Najväčší pokles bol zaznamenaný pri výdavkoch domácností na tovary krátkodobej spotreby. Výdavky domácností boli negatívne ovplyvnené vysokými cenami energií a zvýšením výdavkov na bývanie. Na druhej strane pozitívne na spotrebu domácností vplýval rast miezd a zamestnanosti.

Priemerná dvanásťmesačná inflácia v roku 2006 mierne poklesla z 3,4 % v predchádzajúcom roku na 3,2 %. V dôsledku rastu cien energií, ale aj vyššieho využitia výrobných kapacít sa v prvom polroku cenový vývoj zrýchľoval. Od leta, naopak, dochádzalo k spomaľovaniu medziročnej inflácie, ktorá ku koncu roka dosiahla 2,5 %.

Deficit bežného účtu v porovnaní so 6,4 % HDP v predchádzajúcom roku sa v roku 2006 len mierne

zvýšil na 6,5% HDP. Pozitívny vývoj bol zaznamenaný v dynamike rastu exportu a to najmä vo vývoze tovaru, kde sa prejavil rast globálnej ekonomiky a depreciačia reálneho efektívneho kurzu amerického dolára. Vývoj dovozu bol, naopak, ovplyvnený relatívne silným spotrebiteľským dopytom.

K pozitívnemu vývoju došlo vo fiškálnej oblasti, keď deficit verejných financií dosiahol 248 mld. USD a v porovnaní s rokom 2005 sa znížil z 2,6% HDP na 1,9% HDP. Zlepšenie nastalo v dôsledku rastu daňových príjmov fyzických a právnických osôb.

Federálny výbor pre operácie na voľnom trhu (FOMC) Federálneho rezervného systému zvýšil počas prvého polroka 2006 štyrikrát cieľovú sadzbu federálnych fondov, vždy o štvrt percentuálneho bodu. Do konca júna tak sadzba vzrástla o 100 bázických bodov na 5,25%. V ďalšom priebehu roka sa úrokové sadzby už nemenili, aj keď FOMC viackrát konštatoval, že inflačné riziká pretrvávajú.

1.3 Hospodársky vývoj v Japonsku

V roku 2006 pokračovalo zotavovanie japonskej ekonomiky z dlhotrvajúcej krízy, keď rast HDP dosiahol 2,2%. Podobne ako v ostatných priemyselných krajinách sa však v priebehu roka tempo ekonomického rastu spomaľovalo. Ekonomická aktivita bola stimulovaná najmä rýchlym rastom súkromných investícií, čo reflektovalo priaznivé finančné podmienky a ziskovosť podnikov. K rastu prispela aj zvýšená exportná aktivita, podporená slabším kurzom jenu a silným dopytom po strojových zariadeniach. S tým súviselo aj výrazné zrýchlenie priemyselnej produkcie, ktorej rast sa zvýšil z 1,6% v roku 2005 na 4,6% v roku 2006.

Počas roka 2006 zoslabli v Japonsku obavy z deflácie, keď spotrebiteľské ceny medziročne vzrástli o 0,2% v porovnaní s ich poklesom v roku 2005 o 0,3%. Cenový vývoj bol aj naďalej tlmený najmä tlakmi na znižovanie miezd.

Postupné ozdravovanie bankového sektora sa prvýkrát od roku 1996 prejavilo v raste úverov. Podnikové investície stúpli na 7,7% oproti 6,6% v roku 2005. Index TANKAN, ktorý zverejňuje Bank of Japan a zaoberá sa sentimentom podnikateľského prostredia, zaznamenal opätovný rast oproti predchádzajúcim rokom a odzrkadľoval rastúcu dôveru podnikateľského sektora v Japonsku. Bežný účet zaznamenal opätovný nárast prebytku, ku ktorému prispel najmä export a dosiahol 170,4 mld. USD, čo predstavuje 3,9% HDP oproti 3,6% HDP v roku 2005.

Bank of Japan ukončila v roku 2006 svoju politiku „kvantitatívneho uvoľňovania“, ktorú uplatňovala

od roku 2001 a zvýšila kľúčovú sadzbu z 0% na 0,25%. Rovnako tiež sťahovala prebytočnú likviditu z bankového sektora.

1.4 Hospodársky vývoj v eurozóne

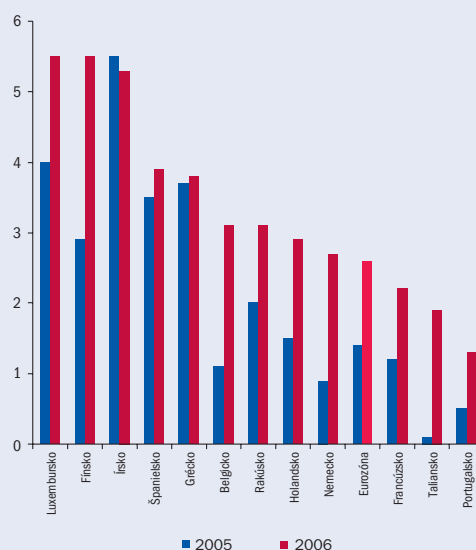
V roku 2006 sa hospodársky rast eurozóny v porovnaní s rokom 2005 (1,4%) takmer zdvojnásobil, keď dosiahol 2,7%. Po postupnom a miernom oživení rastu v druhej polovici roku 2005 došlo v prvom polroku 2006 k výraznejšej akcelerácii. Tento vývoj sa odrazil v zlepšení spotrebiteľskej i podnikateľskej dôvery, ako aj v podmienkach na trhu práce. Dosiahnuté tempo rastu bolo najvyššie od roku 2000.

Spomalenie hospodárskeho rastu od roku 2001 bolo spojené s poklesom ceny finančných aktív, čo si vyžiadalo následnú reštrukturalizáciu bilancií podnikov, avšak za cenu zníženia investícií a tvorby pracovných miest. Práve úspešný proces reštrukturalizácie podnikových bilancií v predchádzajúcom období viedol v roku 2006 k zvýšeniu investičného dopytu i dopytu po pracovnej sile. Hlavným prorastovým faktorom sa tak stal domáci dopyt a predovšetkým fixné investície. Hoci v roku 2006 došlo k výraznému zrýchleniu exportu, ako dôsledku pokračujúcej expanzie svetovej ekonomiky, príspevok externého sektora k rastu HDP bol neutrálny, keďže rýchlejší domáci dopyt sa odrazil v zrýchlení dovozu.

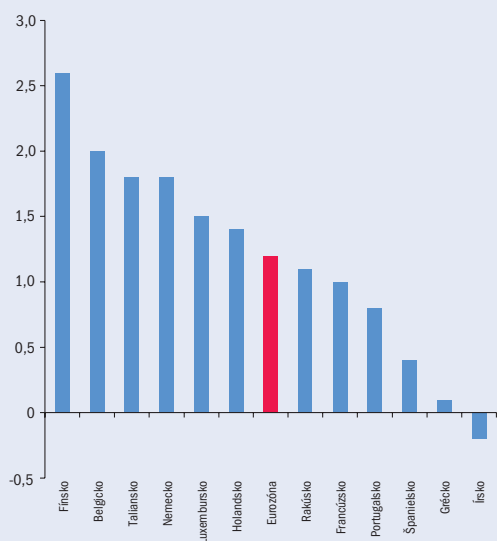
Rast investícií v roku 2006 dosiahol najvyššie tempo od roku 2000 (4,3%) a súvisel najmä so zvyšujúcou sa ziskovosťou podnikov, ako aj nízkymi nákladmi

Graf 3 Rast HDP v krajinách eurozóny

(%)

Zdroj: Eurostat.

Graf 4 Zmena dynamiky hospodárskeho rastu v roku 2006 oproti roku 2005 (p. b.)

Zdroj: Eurostat.

Graf 5 Vývoj inflácie v eurozóne (%)

Zdroj: Eurostat.

financovania z externých zdrojov. V roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 zaznamenala zvýšenie dynamiky rastu aj súkromná spotreba (z 1,5% na 1,8%), pričom hlavným zdrojom bol vyšší rast reálneho disponibilného príjmu. Napriek negatívne mu vplyvu cien energií na kúpyschopnosť domácností sa zvýšil rast reálnych príjmov v dôsledku silného rastu zamestnanosti, ako aj nemzdových príjmov. Na úspory domácností pozitívne vplývalo zmiernenie spotrebného správania.

Divergencia v tempách rastu HDP v jednotlivých krajinách eurozóny sa v roku 2006 zmiernila. V porovnaní s rokom 2005 zaznamenala väčšina krajín zvýšenie tempa rastu HDP.

V roku 2006 sa výrazne zlepšili podmienky na trhu práce. Zamestnanosť rástla predovšetkým v sektore služieb a v stavebníctve a v priemysle sa jej pokles zastavil. Miera nezamestnanosti v roku 2006 aj naďalej klesala a vo štvrtom štvrtroku dosiahla 7,5%. Hoci uvedené indikátory naznačujú cyklickú reakciu trhu práce, časť poklesu nezamestnanosti bola spôsobená aj štrukturálnymi reformami v niektorých krajinách eurozóny.

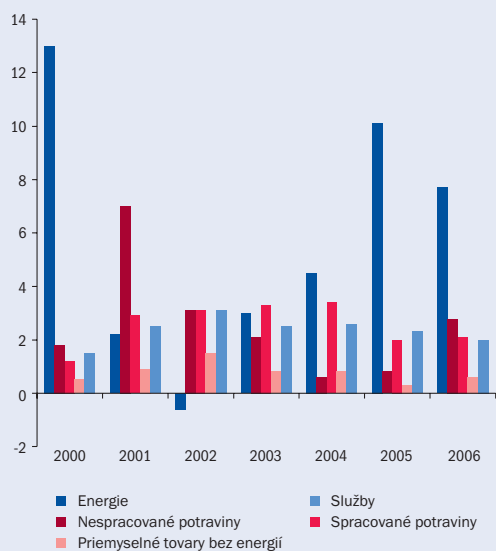
Rast produktivity práce sa počas roku 2006 naďalej zrýchľoval. Toto zrýchlenie bolo najvýraznejšie predovšetkým v priemysle, zatiaľ čo rast produktivity práce v službách zostal stabilný, avšak na výrazne nižšej úrovni v porovnaní s priemyslom. Zvýšenie produktivity práce súviselo s cyklickým vývojom ekonomiky, avšak dosiahnutá úroveň stále zaostáva za očakávaniami. Odráža to jednak dopad realizovaných

štrukturálnych reforiem na trhu práce, ktoré boli zamerané na zvýšenie uplatnenia nízko kvalifikovanej pracovnej sily, jednak nedostatočné využívanie nových technológií podporujúcich produktivitu, ako aj nedostatok konkurencie a striktný regulačný rámec tovarových trhov.

V roku 2006 zostala dynamika celkovej priemernej inflácie meranej HICP v porovnaní s rokom 2005 na nezmenenej úrovni 2,2%. Medziročná miera inflácie však v priebehu roka zaznamenala relatívne výraznú volatilitu. Tá bola spôsobená predovšetkým vývojom cien energií. Inflačné tlaky súviseli aj so zvýšením svetových cien neenergetických komodít, čo sa prejavilo vo výraznom náraste cien medziproduktov. Mierne zvýšenie cien výrobcov spotrebných tovarov môže signalizovať sekundárne efekty predchádzajúceho rastu cien komodít, tie však zatiaľ zostávajú utlmené. Tlmiaco na ceny pôsobil aj mierny vývoj mzdových nákladov a apreciácia eura. Priemerná cena ropy Brent (v eurách) vzrástla v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 o 20%, keď jej nárast bol 45%.

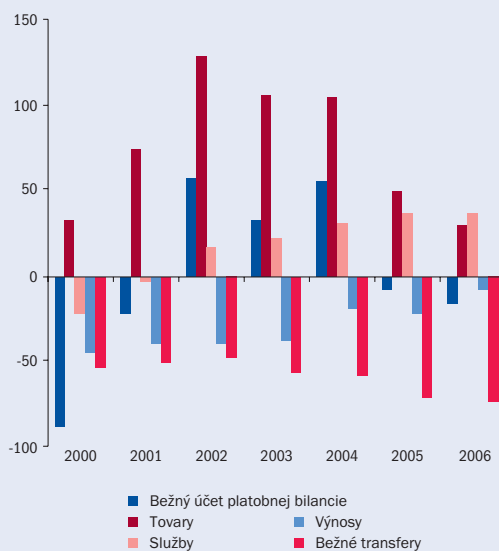
V porovnaní s rokom 2005 bol príspevok cien nespracovaných potravín k rastu spotrebiteľských cien výraznejší, najmä v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok v druhej polovici roka. Priemerná miera rastu HICP bez energií a nespracovaných potravín zostala v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 na nezmenenej úrovni (1,5%). Počas roka sa však jej medziročná úroveň mierne zrýchľovala. Súviselo to so zvýšením rastu cien priemyselných tovarov bez energií. Miera rastu cien služieb zostala stabilná na úrovni 2,0%. Celkovo možno konštatovať, že v roku 2006

Graf 6 Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie v eurozóne (%)

Zdroj: Eurostat.

Graf 7 Vývoj bežného účtu platobnej bilancie (mld. EUR)

Zdroj: Eurostat.

boli inflačné tlaky v eurozóne utlmené a dopad rastu cien ropných i neropných komodít na spotrebiteľské ceny bol obmedzený. Dlhodobé inflačné očakávania zostali ukotvené na úrovniach konzistentných s úrovňou cenovej stability.

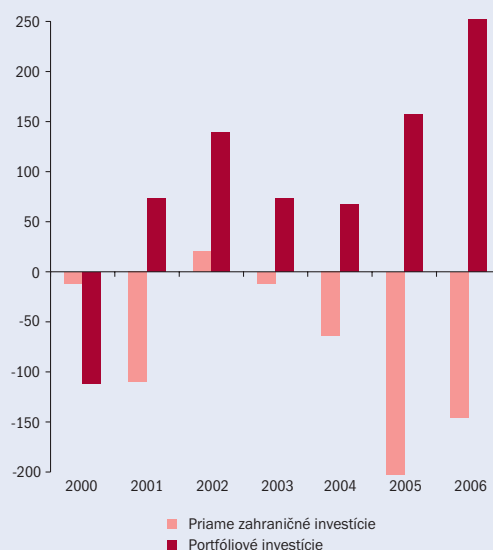
Medziročná miera rastu cien priemyselných výrobcov vzrástla zo 4,1 % v roku 2005 na 5,1 % v roku 2006. Tento nárast bol spôsobený najmä cenami energií, avšak rastúci trend bol zaznamenaný aj v cenách priemyselných výrobcov bez energií. Možno to pripísať najmä rastúcim cenám neenergetických komodít a nepriamym dopadom vyšších cien ropy. Vývoj nákladov práce podľa väčšiny ukazovateľov zostal v roku 2006 rovnako ako v roku 2005 utlmený, hoci situácia v jednotlivých krajinách sa líšila. Celkovo aj naďalej náklady práce len mierne prispievali k domácim inflačným tlakom. Hlavným faktorom takého vývoja bol tlak silnej globálnej konkurencie. Ďalšími faktormi boli pozitívny vplyv menovej politiky na inflačné očakávania, nižší počet pracovníkov v odboroch a zvýšenie podielu pracovných kontraktov na čiastočný úväzok a krátkodobých kontraktov.

V roku 2006 zaznamenal bežný účet platobnej bilancie eurozóny deficit 16,2 mld. EUR (0,2 % HDP) v porovnaní s deficitom 6,8 mld. EUR (0,1 % HDP) v roku 2005. Vyšší schodok bol predovšetkým v dôsledku nižšieho prebytku v bilancii tovarov, keď v hodnotovom vyjadrení rástol dovoz tovarov (16,1 %) rýchlejšie ako vývoz (13,8 %). Mierne vyšší deficit bežných transferov bol iba čiastočne kompenzovaný nižším schodkom v bilancii výnosov, zatiaľ čo bilancia služieb zostala nezmenená.

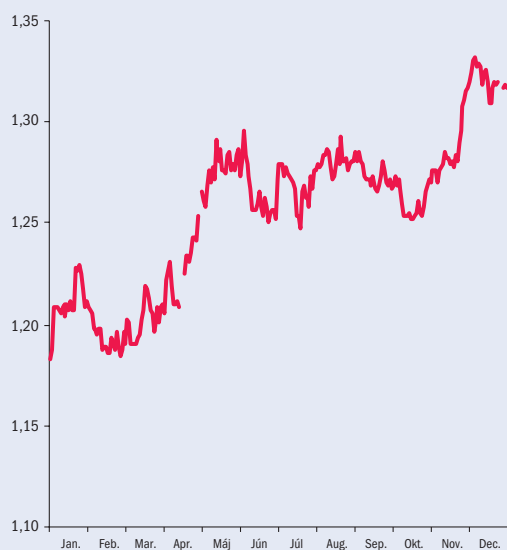
Vývoj na finančnom účte v roku 2006 bol charakterizovaný výrazným čistým prílevom priamych a portfóliových investícií v porovnaní s čistým odlevom kapitálu v roku 2005. Tento vývoj bol predovšetkým dôsledkom výrazne nižšieho čistého odlevu priamych zahraničných investícií z eurozóny a vyššieho čistého prílevu portfóliových investícií.

Počas roka sa výmenný kurz eura zhodnotil vo vzťahu k americkému doláru o 11,4 %. Tento trend bol

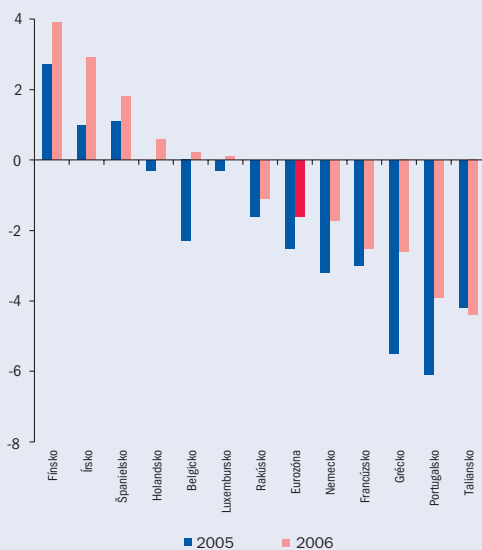
Graf 8 Priame a portfóliové investície v eurozóne (mld. EUR)

Zdroj: Eurostat.

Graf 9 Vývoj výmenného kurzu USD/EUR v roku 2006

Zdroj: ECB.

Graf 10 Pozícia verejných financií krajín eurozóny (% HDP)

Zdroj: Eurostat.

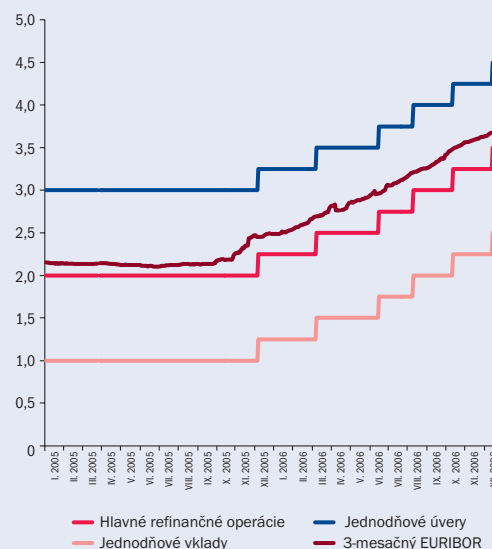
predovšetkým dôsledkom priaznivejších očakávaní trhov ohľadom odhadovaného ekonomického vývoja eurozóny. Na začiatku roka patril k hlavným dôvodom apreciačného trendu eura prehlbujúci sa dvojitý deficit v USA, avšak postupne sa hlavným dôvodom stávala rozdielna pozícia hospodárskeho cyklu v USA a v eurozóne, ako aj budúce nastavenie menovej politiky v týchto dvoch ekonomických oblastiach.

V roku 2006 na pozadí relatívne výrazného hospodárskeho rastu a vyšších príjmov možno fiškálny vývoj v eurozóne hodnotiť pozitívne, avšak stále chýbalo výraznejšie úsilie v oblasti rozpočtovej konsolidácie. Deficit verejných financií v eurozóne v roku 2006 dosiahol 1,6% HDP v porovnaní s 2,5% HDP v roku 2005. Z piatich krajín, pri ktorých sa v roku 2006 uplatňoval postup pri nadmernom deficite, sa trom (Nemecku, Grécku, Francúzsku) podarilo znížiť ich deficit pod hranicu 3%. Taliansko a Portugalsko zostávajú krajinami s deficitom presahujúcim túto hranicu. V porovnaní s rokom 2005 sa v roku 2006 podarilo všetkým krajinám s výnimkou Talianska znížiť deficit verejných financií.

Pri tomto vývoji verejných financií klesol v roku 2006 verejný dlh v eurozóne mierne pod 70% HDP (v roku 2005 bol dlh 70,5%, v roku 2006 69,0%). Tento vývoj bol odrazom poklesu verejného dlhu vo všetkých krajinách s výnimkou Talianska (krajina s najvyšším pomerom verejného dlhu k HDP z krajín eurozóny) a Portugalska.

Počas roku 2006 zvýšila ECB svoju základnú úrokovú sadzbu celkovo o 1,25 percentuálneho bodu

z úrovne 2,25% v januári 2006 na 3,50% na konci roka. Hlavným dôvodom bolo zvýšenie inflačných rizík ohrozujúcich cenovú stabilitu. Medzi tieto riziká patrili najmä silnejší ako očakávaný efekt transmisie minulého rastu cien ropy, prípadné ďalšie zvýšenie administratívnych cien a nepriamych daní a možnosti opätovného rastu cien ropy, ako aj silnejší rast miezd. Sprísnenie menovej politiky sa uskutočnilo v prostredí silného hospodárskeho rastu, výraznej menovej a úverovej expanzie a prebytku likvidity v eurozóne.

Graf 11 Úrokové sadzby ECB a EURIBOR (%)

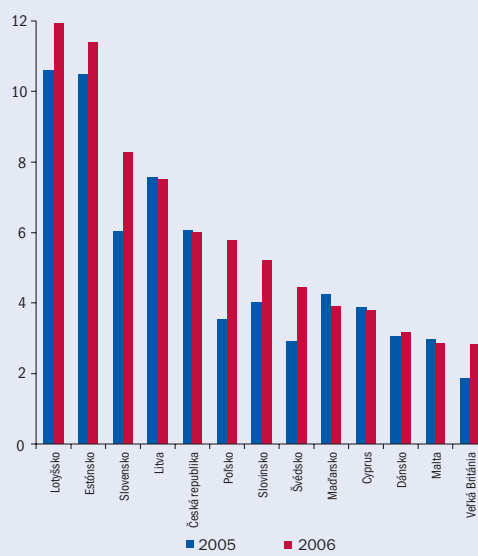
Zdroj: ECB.

Graf 12 Zmena ekonomického rastu v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 (p. b.)

Zdroj: Eurostat.

Graf 13 Ekonomický rast (%)

Zdroj: Eurostat.

1.5 Ekonomický vývoj v členských štátoch EÚ mimo eurozóny

V roku 2006 sa ekonomický rast v členských krajinách mimo eurozóny zrýchľil, úroveň rastu sa však v jednotlivých krajinách výraznejšie líšila. Najvýraznejšie akceleroval hospodársky rast na Slovensku, v Poľsku a Švédsku, najvyššie úrovne však dosahoval v pobaltských štátoch, najmä Lotyšsku a Estónsku, ale aj na Slovensku. Relatívne dynamicky rástli aj ostatné ekonomiky stredoeurópskeho regiónu.

Vo väčšine krajín bol dynamický rast hospodárstva vytváraný domácim dopytom. Súkromná spotreba bola stimulovaná zvýšením disponibilného dôchodku, ktoré bolo spojené s dynamickým rastom miezd, poklesom nezamestnanosti a rastom cien nehnuteľností. Rast investičného dopytu reflektoval relatívne priaznivé podmienky financovania, zlepšenie podnikateľského prostredia a v niektorých krajinách aj výraznejšie prílevy priamych zahraničných investícií.

Okrem domáceho dopytu došlo vo viacerých krajinách aj k akcelerácii exportu. Súviselo to najmä s prílevom priamych zahraničných investícií v posledných rokoch a priaznivým vývojom zahraničného dopytu. Vo väčšine krajín bol však dynamický vývoj exportu sprevádzaný aj rýchlym rastom dovozu. Ten bol práve dôsledkom relatívne silného domáceho dopytu a vysokej dovoznej náročnosti exportu v niektorých krajinách. Príspevok čistého exportu k rastu HDP bol tak vo všeobecnosti neutrálny. Kladný príspevok čistého exportu k hos-

podárskemu rastu zaznamenali Maďarsko, Česká republika, Malta, Slovensko a Švédsko.

Inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien sa zvýšila vo väčšine členských krajín EÚ mimo eurozóny. Najvyššie úrovne dosahovala v pobaltských krajinách, v Maďarsku a na Slovensku. Najnižšiu mieru inflácie, výraznejšie pod priemerom eurozóny, vykázali Poľsko a Švédsko.

Graf 14 Dovozy eurozóny a vývoz krajín EÚ-10 (medziročná zmena v %, s. c. 2000)

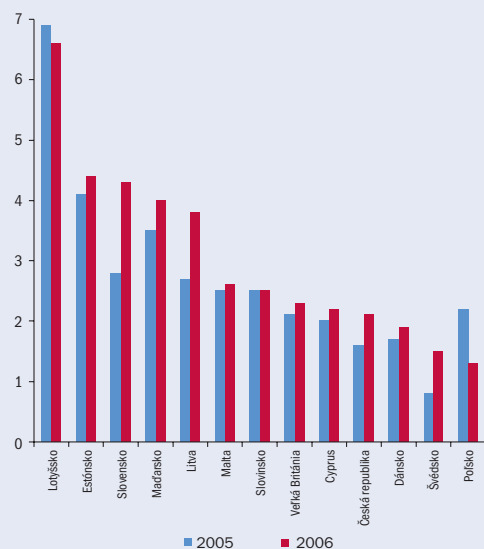

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: EÚ-10 - krajiny, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004.

Graf 15 Zmena dvanásťmesačnej priemernej miery inflácie (HICP) v roku 2006 (p. b.)

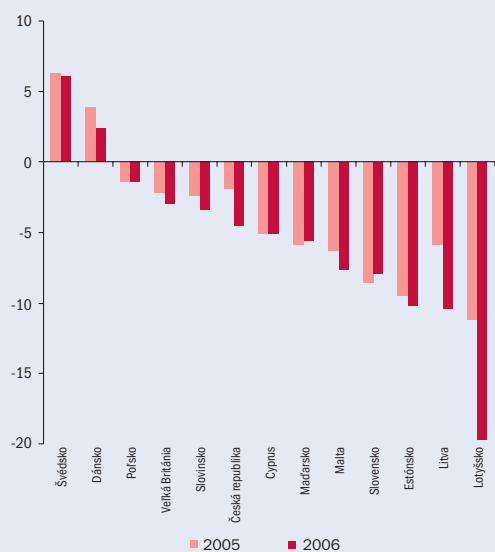
Zdroj: Eurostat.

Graf 16 Dvanásťmesačná priemerná miera inflácie (HICP) (%)

Zdroj: Eurostat.

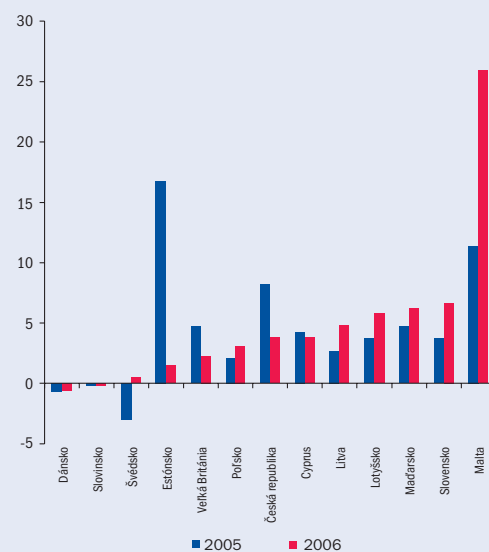
Zrýchlenie cenového rastu bolo vo viacerých krajinách dôsledkom administratívnych zásahov do cenovej hladiny. Cenový vývoj bol ovplyvnený aj vyššími cenami ropy a následným rastom cien energií. Na zrýchlení cenového rastu sa v niektorých krajinách podieľali aj ceny potravín. Rýchly rast domáceho dopytu v niektorých ekonomikách však tiež prispel k tvorbe inflačných tlakov.

Saldá kombinovaného bežného a kapitálového účtu platobnej bilancie sa v jednotlivých krajinách naďalej výraznejšie líšili. Kým Švédsko a Dánsko dosahovali prebytky, ostatné krajiny vykázali deficity. Celkovo došlo v porovnaní s rokom 2005 k miernemu zhoršeniu. Mimoriadne vysoký schodok, takmer 20 % HDP, dosiahlo Lotyšsko, v Estónsku a Litve sa schodky pohybovali nad 10 % HDP. Deficity bežného a kapi-

Graf 17 Kombinovaný bežný a kapitálový účet platobnej bilancie (% HDP)

Zdroj: ECB.

Poznámka: Údaje za Estónsko, Maltu, Švédsko a Veľkú Britániu sú kumulatívom za štyri štvrtky do 3. štvrtka 2006.

Graf 18 Prílev čistých PZI (% HDP)

Zdroj: ECB.

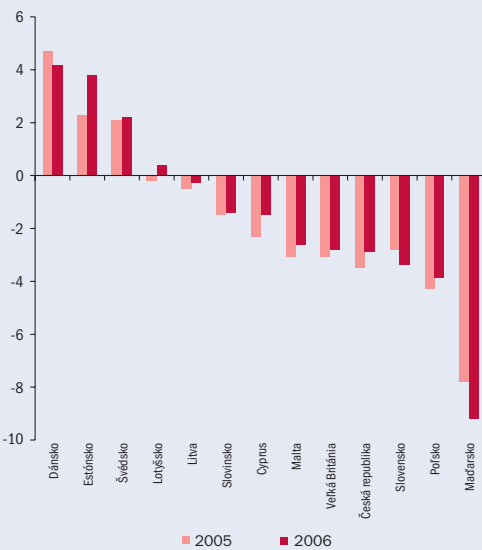
Poznámka: Údaje za Estónsko, Maltu, Švédsko a Veľkú Britániu sú kumulatívom za štyri štvrtky do 3. štvrtka 2006.

Graf 19 Zmena denných výmenných kurzov mien krajín EÚ mimo ERM II voči východisku roka 2006 (%)

Zdroj: Eurostat.
Poznámka: Záporné hodnoty znamenajú apreciáciu.

Graf 20 Saldo verejných financií (% HDP)

Zdroj: Eurostat.

tálového účtu v krajinách, ktoré vstúpili do EÚ v máji 2004 čiastočne súviseli s procesom dobiehania. V niektorých krajinách však tieto deficity odrážali vysoký spotrebný dopyt a rast úverov a môžu tak signalizovať riziko udržateľnosti externej pozície.

Čistý prílev priamych zahraničných investícií sa vo väčšine krajín mimo eurozóny v porovnaní s rokom 2005 zvýšil. Vo viacerých krajinách predstavovali čisté priame zahraničné investície významný zdroj financovania deficitov kombinovaného bežného a kapitálového účtu. Najmä v pobaltských krajinách však nepostačovali na krytie tohto schodku.

Vývoj výmenných kurzov členských krajín EÚ mimo eurozóny v značnej miere reflektoval kurzové režimy v jednotlivých krajinách. Národné meny Dánska, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Malty, Slovinska a Slovenska sa zúčastňovali na ERM II. Výmenné kurzy týchto krajín, s výnimkou Slovenska, oscilovali v blízkosti svojich centrálnych parít.

Vývoj výmenných kurzov mien, ktoré sa nezúčastňovali na ERM II bol v jednotlivých krajinách odlišný. Už od prvých mesiacov roka česká koruna a švédka koruna zaznamenávali apreciačný trend a v porovnaní s východiskom roka sa posilnili o 5,2 %, resp o 3,7 %. Od júla 2006 sa začala postupne zhodnocovať aj anglická libra (ku koncu roka sa posilnila o 2,0 %). Poľský zlotý a maďarský forint zaznamenávali v priebehu prvého polroka 2007 zvýšenú volatilitu a výrazný depreciačný trend, čo reflektovalo globálnu averziu k riziku na nových trhoch (emerging markets). V prípade Maďarska bol tlak na menu aj dôsledkom fiškálnej situácie

a obáv z externej nerovnováhy. V druhej polovici roka sa kurzový vývoj zmenil a obe meny zaznamenávali postupné zhodnocovanie. Odrážalo to obnovenie globálneho sklonu k riziku a v prípade Maďarska aj zvýšenie úrokových sadziieb. Ku koncu roka dosiahli kurzy oboch krajín približne východiskovú úroveň roka.

V oblasti verejných financií pretrvávali v roku 2006 relatívne výrazné rozdiely medzi jednotlivými krajinami. Kým Dánsko, Švédsko a Estónsko zaznamenali prebytkové hospodárenie verejných financií, ostatné krajiny vykázali deficity. S výnimkou Maďarska boli výsledky rozpočtového hospodárenia v súlade s konvergenčnými programami z roku 2005. Fiškálna pozícia bola vo viacerých krajinách pozitívne ovplyvnená vysokým ekonomickým rastom.

Ku koncu roka 2006 sa postup pri nadmernom deficite vzťahoval na Českú republiku, Maltu, Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Veľkú Britániu. V júli 2006 bol zrušený postup pri nadmernom deficite voči Cypru, naopak, v januári bol iniciovaný voči Veľkej Británii. Zo šestice krajín, na ktoré sa vzťahoval postup pri nadmernom deficite, sa v roku 2006 podarilo znížiť schodky verejných financií pod hranicu 3 % Veľkej Británii, Českej republiky a Malte.

Počas roku 2006 väčšina centrálnych bánk krajín, ktorých meny sa zúčastňovali na ERM II prijala opatrenia na sprísnenie menovej politiky. Tie vo viacerých prípadoch odzrkadľovali zmeny úrokových sadziieb ECB, ktorá v priebehu roku 2006 zvýšila sadzbu pre hlavné refinančné operácie kumulatívne o 125 bázických bodov.

V polovici februára 2006 zvýšila svoje kľúčové sadzby o 10 bázických bodov na 2,5 % Danmarks Nationalbank. Reagovala tak na odlev kapitálu súvisiaci s nákupmi zahraničných cenných papierov dánskymi investormi. V ďalšom priebehu roka dánska centrálna banka kopírovala zmeny kľúčových sadzieb ECB a zvýšila tak postupne svoju hlavnú úrokovú sadzbu na 3,75 %. Vzhľadom na uplatňovaný režim menovej rady (currency board) nestanovujú centrálna banka Estónska a Litvy svoje kľúčové úrokové sadzby. Obe tieto krajiny tak automaticky prijali menovopolitické rozhodnutia ECB. Eesti Pank navyše implementovala aj viacero preventívnych opatrení v oblasti finančného sektora. Tie boli zamerané na elimináciu rizík pre finančnú stabilitu, súvisiacich predovšetkým s rýchlym rastom úverov. Medzi tieto opatrenia patrilo aj zvýšenie sadzby povinných minimálnych rezerv z 13 % na 15 %. K sprísneniu menových podmienok pristúpila aj lotyšská centrálna banka, ktorá v dvoch krokoch zvýšila svoje sadzby zo 4 % na 5 %. Súčasne Latvias Banka rozšírila základňu pre výpočet povinných minimálnych rezerv o bankové pasíva so splatnosťou prekračujúcou dva roky. V dôsledku znižujúceho sa krátkodobého úrokového diferenciálu voči euru pristúpila centrálna banka Maltý k trom zvýšeniam svojej kľúčovej sadzby, kumulatívne o 75 bázických bodov na 4 %. K miernemu zvýšeniu sadzieb, o 25 bázických bodov na 4,5 %, prikočila aj centrálna banka Cypru. Tento krok súvisel so sprísnením menovej politiky ECB a rastúcimi inflačnými tlakmi. Banka Slovenije zohľadňovala potrebu konvergenencie krátkodobých úrokových sadzieb na úroveň eurozóny pred prijatím eura od 1. januára 2007. Postupne tak počas prvého polroka 2006 znižovala svoju hlavnú menovú sadzbu a od augusta ju udržiavala stabilnú na úrovni 3,5 %.

Väčšina centrálnych bánk členských krajín EÚ mimo eurozóny, ktoré sa nezúčastňovali na ERM II zvyšovala svoje kľúčové sadzby v dôsledku rastúcich obáv zo zrýchlenia cenového rastu. Česká národná banka zvýšila svoju kľúčovú sadzbu o 50 bázických bodov na 2,5 %, pričom pri tomto rozhodnutí v značnej miere zohľadnila inflačnú prognózu. Zhoršujúci sa inflačný výhľad bol dôvodom zvýšenia sadzieb aj v Maďarsku, keď Magyar Nemzeti Bank zvýšila kumulatívne v piatich krokoch svoje kľúčové sadzby o 200 bázických bodov na 8 %. Relatívne vysoká úroveň inflácie, ktorá sa pohybovala nad inflačným cieľom, bola dôvodom zvýšenia sadzieb aj v prípade Bank of England. Sveriges Riksbank zvýšila svoju kľúčovú úrokovú sadzbu z 1,5 % na 3,0 % so zreteľom na udržanie inflácie v blízkosti cieľa.

Jedinou centrálnou bankou z členských krajín EÚ mimo eurozóny nezúčastňujúcich sa na ERM II, ktorá znížila svoje kľúčové sadzby, bola Narodowy Bank Polski. Zníženie sa uskutočnilo v dvoch krokoch zo 4,5 % na 4 %. Dôvodom bol výraznejší pokles inflá-

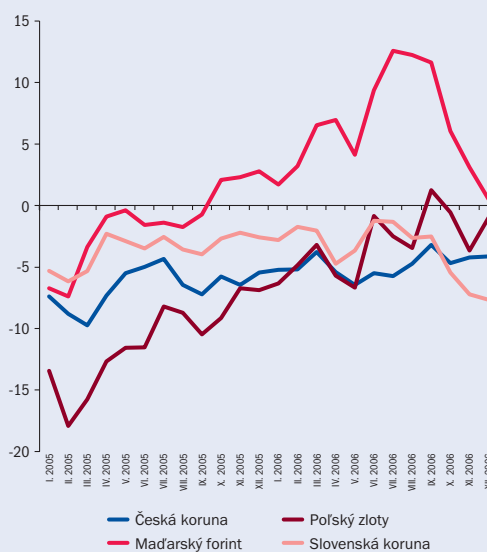
cie v porovnaní s očakávaniami, ako aj priaznivejší inflačný výhľad.

1.6 Vývoj v krajinách V4

Hospodársky rast v krajinách V4 si udržal dynamické tempo z roku 2005, pričom medzi priaznivé impulzy ekonomickej aktivity regiónu patrili hrubé investície vrátane priamych zahraničných investícií, ako aj čistý export. Inflačný vývoj v regióne sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlil (s výnimkou Poľska), v poslednej tretine roka však bol priaznivo ovplyvnený klesajúcimi cenami ropy. Centrálna banka v regióne (okrem Narodowy Bank Polski) počas roka zvyšovali kľúčové sadzby o 50 – 200 bázických bodov. Počas roka česká i slovenská koruna zaznamenávali medziročnú apreciáciu, ktorá sa v súvislosti so zotavenou atraktivitou stredoeurópskeho regiónu v poslednej tretine roka ešte posilnila. Zmena nálady investorov súčasne prispela k spomaleniu depreciácie maďarského forintu. Relatívne silný apreciačný trend poľského zlotého z roku 2005 pokračoval aj v roku 2006, jeho dynamika sa však v priebehu roka znižovala. Vlády predstavili na jeseň aktualizácie konvergenčných programov, z ktorých vyplýva posunutie termínu prijatia eura v trojici susedných krajín za horizont roku 2010.

Česká ekonomika rástla rovnako ako v predchádzajúcom roku, reálne o 6,0 %, zmenila sa však štruktúra rastu. Znížil sa predtým dominantný impulz zo strany zahraničného obchodu, na druhej strane sa na raste významne podieľali hrubé investície a spotreba do-

Graf 21 Vývoj kurzov mien krajín V4 voči euru (medziročná zmena v %)

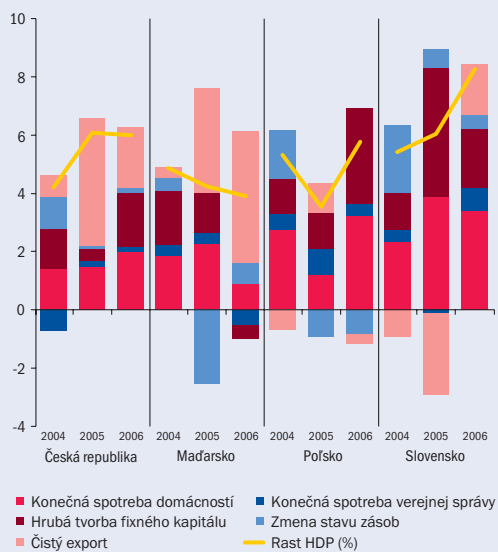

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Poznámka: Záporné hodnoty znamenajú apreciáciu.

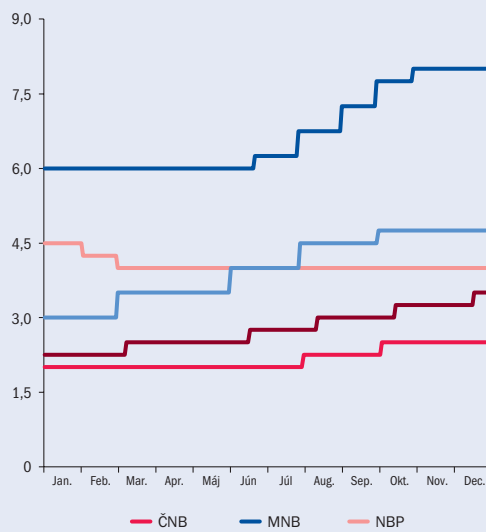
Graf 22 Príspevky k rastu HDP

(p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS.

Graf 23 Vývoj kľúčových sadzieb národných centrálnych bánk (%)

Zdroj: Národné centrálné banky a ECB.

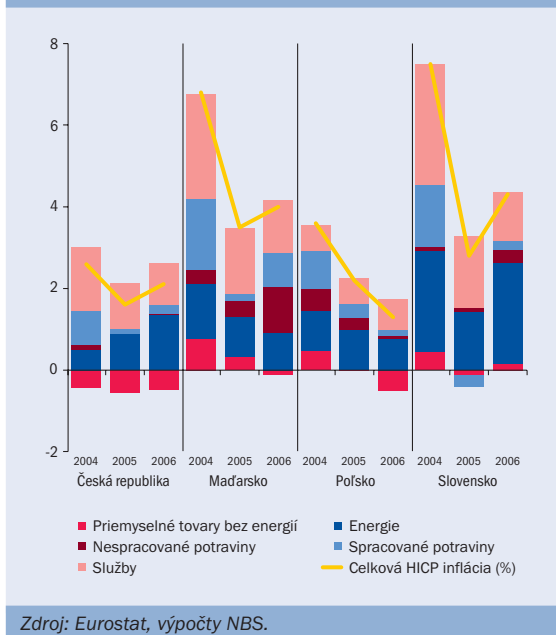
mácností. K rastu hrubej pridanej hodnoty najviac prispel spracovateľský priemysel, najmä výroba motorových vozidiel. Výrazné zvyšovanie počtu pracovných miest sa premietlo do poklesu miery nezamestnanosti na 7,1% (v roku 2005 7,9%). Priemerná miera HICP inflácie dosiahla 2,1% a v porovnaní s rokom 2005 sa tak zvýšila o 0,5 percentuálneho bodu. Tlmiaco na cenový vývoj aj naďalej pôsobili priemyselné tovary bez energií, zatiaľ čo ceny energií vzrástli. V priebehu roka bol vývoj inflácie ovplyvnený zvýšením príspevku regulovaných cien v prvých troch štvrtrokoch a jeho výrazným poklesom v poslednom štvrtroku (zniženie cien bývania). V rovnakom období sa oslabil aj prorastový vplyv cien potravín. K zníženiu inflácie v poslednom štvrtroku napomohli klesajúce ceny energetických komodít, ako aj posilňovanie českej koruny. V závere roka dosiahol kurz českej koruny historicky najvyššie úrovne voči euru aj americkému doláru.

Deficit bežného a kapitálového účtu platobnej bilancie sa oproti predchádzajúcemu roku zvýšil z 1,9% na 4,5% HDP. Toto zhoršenie odrážalo vplyv odlevu dividend a reinvestovaných ziskov v bilancii výnosov¹. Podiel salda obchodnej bilancie na HDP sa oproti roku 2005 zlepšil. Fiškálny vývoj bol na príjmovej strane ovplyvnený silným rastom ekonomiky. Naopak, výdavková strana odrážala vyššie dávky dôchodkového a sociálneho zabezpečenia, ako aj predčasné splatenie záruky voči ČNB za pohľadávky, ktoré ČNB prevzala v súvislosti so stabilizáciou bankového sektora. Deficit verejných financií tak (podľa definície o postupe pri nadmernom deficite)

te) dosiahol 2,9% HDP (v roku 2005 3,5% HDP). ČNB zvýšila kľúčovú sadzbu celkovo o 50 bázických bodov, napriek tomu sa však záporný úrokový diferenciál voči sadzbe ECB ku koncu roka prehýbil o 0,75 percentuálneho bodu na 1 percentuálny bod. Rozhodnutia ČNB sa opierali o prognózu inflácie, ktorá predpokladala posun cyklickej pozície ekonomiky smerom nahor. Tieto rozhodnutia zohľadňovali aj riziká identifikované vo fiškálnom vývoji a rast sadzieb v eurozóne.

V roku 2006 bol ekonomický vývoj v **Maďarsku** výraznejšie ovplyvnený prijatím fiškálneho konsolidačného plánu v druhom polroku. Prijaté stabilizačné opatrenia sa prejavili v príbrzdení ekonomického rastu a zvýšení inflácie. Rast HDP sa mierne spomalil a dosiahol 3,9%. Dominantný príspevok čistého exportu k rastu z roku 2005 sa ešte zvýraznil. Vývoz zameraný najmä na stroje, chemické a kovové výrobky mal podporu v oživenom externom dopyte (najmä v dôsledku rastu nemeckej ekonomiky), ako aj v oslabujúcom forinte. Naopak, oproti predchádzajúcemu roku sa znížil impulz zo strany spotreby domácností a hrubých investícií. Medzníkom v smerovaní ekonomiky bolo júňové uvedenie fiškálneho konsolidačného plánu s reštriktívnym vplyvom na spotrebné a investičné rozhodnutia (zavedenie solidárnej dane pre právnické a fyzické osoby a dane z úrokových príjmov a kapitálového zisku od septembra). Miera nezamestnanosti oproti roku 2005 mierne vzrástla na 7,5%. Priemerná HICP inflácia dosiahla 4% a v porovnaní s rokom 2005 sa zvýšila o 0,5 percentuálneho bodu. V prvých mesiacoch

¹ Hodnotenie štruktúry bežného účtu platobnej bilancie za Českú republiku, Maďarsko a Poľsko vychádza z údajov za 1. – 3. štvrtrok 2006.

Graf 24 Príspevky k HICP inflácii
(p. b.)

coch roka sa medziročná miera inflácie pohybovala na relatívne nízkych úrovniach, postupne sa však začala zvyšovať v dôsledku rastúcich inflačných očakávaní. Ďalšie zrýchlenie zaznamenal cenový vývoj od augusta, v dôsledku zvýšenia cien energií pre domácnosti a vplyvom zvyšovania nepriamych daní. S účinnosťou od septembra bola zvýšená DPH na základné potraviny a spotrebná daň na cigarety a alkohol. Medziročná miera inflácie sa tak v priebehu roka zrýchliła z 2,5 % v januári na 6,6 % v decembri.

Deficit bežného a kapitálového účtu oproti roku 2005 mierne poklesol, o 0,3 percentuálneho bodu na 5,6 % HDP. Finančný účet dosiahol výrazný prebytok, k čomu prispel vysoký prílev čistých priamych zahraničných investícií vo výške 6,2 % HDP (napr. predaj budapešťianskeho letiska). Zhoršenie deficitu verejných financií (podľa definície o postupe pri nadmernom deficite) na 9,2 % HDP v porovnaní so 7,8 % v roku 2005 bolo ovplyvnené výdavkami na protipovodňové opatrenia, odpustením irackého dlhu, armádnymi nákupmi, ako aj započítaním nákladov na výstavbu diaľnic a dôchodkovú reformu do deficitu (na rozdiel od praxe v predchádzajúcom období). Deficitné hospodárenie bolo šťastie tlmené zvýšením príjmov v súvislosti s fiškálnym konsolidačným plánom. Magyar Nemzeti Bank vníma potrebu sprísnenia me-

novej politiky v obave z nárastu inflačných očakávaní a vzniku sekundárnych efektov po administratívnych úpravách cien. Pri zvýšení kľúčovej sadzby celkovo o 200 základných bodov zohľadnila aj vyššiu rizikovú prémie maďarských aktív a oslabovanie forintu.

Reálny rast **poľskej ekonomiky** sa v porovnaní s rokom 2005 zrýchlił o 2,3 percentuálneho bodu na 5,8 %, pričom reflektoval priaznivý vývoj hrubých investícií a silnú spotrebu domácností motivovanú rastom reálneho disponibilného príjmu a spotrebiteľských úverov. Vysoký rast investičného dopytu (rast fixných investícií o 16,7 %) súvisel najmä s investíciami do leteckého a elektronického priemyslu, logistiky, ale aj ďalších odvetví. To sa priaznivo prejavilo v tvorbe pracovných miest a znížení miery nezamestnanosti na 13,8 % (v roku 2005 17,7 %). V dôsledku pokračujúceho odleву pracovných síl do zahraničia a štruktúrnych zmien (zdravotníctvo, baníctvo, stavebníctvo, textilný priemysel) sa prehýbil problém nedostatku pracovníkov v niektorých segmentoch trhu. Poľsko má pritom relatívne vysokú flexibilitu pracovného trhu, charakterizovanú najvyšším podielom dohôd na čiastočný úväzok a na dobu určitú v regióne. Výsledný rast celkových nákladov práce (najsilnejší v sektore stavebníctva) však predstavuje inflačné riziko. Cenový vývoj sa v roku 2006 spomalil, keď priemerná HICP inflácia dosiahla 1,3 % v porovnaní s 2,2 % v roku 2005. Počas roka pôsobili tlmiaco na cenový vývoj posilňovanie zlatého, výrazný pokles cien odevov a v druhom polroku aj klesajúce ceny ropy. Ďalším faktorom bolo nastavenie regulačnej politiky, ktorá v plnej miere nezohľadňovala nárast cien energií od roku 2004.

Deficit bežného a kapitálového účtu dosiahol rovnako ako v predchádzajúcom roku 1,4 % z HDP. V rámci bežného účtu sa mierne zhoršilo saldo obchodnej bilancie a bilancie výnosov. Podobne ako v predchádzajúcom roku bol finančný účet prebytkový, najmä v dôsledku prílevu priamych zahraničných investícií. Deficit verejných financií (podľa definície o postupe pri nadmernom deficite) sa v porovnaní s rokom 2005 znížil o 0,4 percentuálneho bodu a dosiahol 3,9 % HDP. Zlepšenie fiškálneho hospodárenia bolo ovplyvnené príjmovou stránkou v súvislosti s vyšším ekonomickým rastom, ako aj zvyšovaním nepriamych daní. Narodowy Bank Polski znížila kľúčovú sadzbu v prvom štvrtroku celkovo o 0,5 percentuálneho bodu, pričom do konca roka ju vzhľadom na priaznivý vývoj inflácie ponechala nezmenenú na 4 %.

Menový vývoj

2 Menový vývoj

2.1 Zhrnutie

Slovenská ekonomika sa v roku 2006 vyvíjala v prostredí relatívne silného rastu svetovej ekonomiky, ktorej rast sa v porovnaní s rokom 2005 mierne zrýchlil a dosiahol približne úroveň roku 2004. Vývoj cien vo svete v roku 2006 bol stabilizovaný a úroveň inflácie zostala relatívne nízka. Napriek vysokej úrovni cien ropy a priemyselných komodít na svetových trhoch nemal tento faktor výrazný vplyv na rast cien vo svete a neohrozoval globálny rast ekonomiky. Z hľadiska globálnej ekonomiky významnú úlohu zohrával dynamický rast v rozvíjajúcich sa ázijských krajinách a ostatných rozvojových krajinách. Oživenie hospodárskeho rastu, aj keď na nižších úrovniach ako v rozvíjajúcich sa regiónoch, zaznamenala eurozóna. Mierne sa ekonomický rast zrýchlil aj v Spojených štátoch amerických, napriek obavám zo spomalenia ekonomiky. Tie súviseli najmä s neistotou ohľadom vývoja na realitnom trhu s možným dopadom na konečnú spotrebu domácností, rastom úrokových sadzieb a globálnymi nerovnováhami. Po dlhom období stagnácie sa známky oživenia, predovšetkým v podobe rastu exportu, objavili aj v Japonsku. Tie boli sprevádzané ukončením obdobia deflácie a miernym cenovým rastom, čo signalizuje postupné ozdravovanie hospodárstva. Vysoké ceny ropy a priemyselných komodít počas roka 2006 prispeli k zrýchleniu rastu v Rusku, na Blízkom východe a v Latinskej Amerike. Po kulminácii v polovici roka 2006 došlo v poslednom štvrtroku k čiastočnému zníženiu svetových cien ropy na úroveň zodpovedajúcu koncu roka 2005. Ceny ropy tak mali v druhom polroku 2006 priaznivý vplyv na globálny vývoj inflácie.

Priaznivý makroekonomický vývoj vytváral dobré podmienky pre rozvoj slovenskej ekonomiky, ktorej rast bol podporený etablovaním priamych zahraničných investícií. Rastúce ceny ropy v prvom polroku 2006 predstavovali zvýšené riziko pre vývoj inflácie v SR. To ovplyvňovalo výkon menovej politiky NBS v roku 2006, ktorej primárnou úlohou bolo pokračovať v realizácii takých opatrení, aby došlo k naplneniu stanovených inflačných cieľov a k vytvoreniu podmienok pre splnenie inflačného a kurzového maastrichtského kritéria. Základnou kotvou menovej politiky v súlade so stratégiou inflačného cielenia v podmienkach

ERM II sú stanovené cieľové hodnoty pre vývoj inflácie merané harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP). Konzistentne so záväzkami vyplývajúcimi z členstva v EÚ a zámerom vytvárať podmienky pre vstup do eurozóny, ako aj v súlade so zámerom vlády v oblasti znižovania fiškálneho deficitu, bola Národnou bankou Slovenska v Menovom programe do roku 2008 stanovená cieľová hodnota medziročnej inflácie k decembru 2006 pod 2,5 % a ku koncu roka 2007 a 2008 pod úrovňou 2 % tak, aby bolo splnené maastrichtské kritérium na báze priemernej dvanásťmesačnej inflácie.

Inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien zaznamenávala počas celého roka 2006 vyššie hodnoty v porovnaní s rokom 2005. Hlavným dôvodom zrýchlenia inflácie a následného prekročenia inflačného cieľa v roku 2006 bola vyššia ako očakávaná dynamika cien energií a potravín. Ceny energií boli ovplyvnené predovšetkým vývojom cien komodít na svetových trhoch, čo sa následne premietlo do rastu regulovaných cien a cien pohonných látok. Na ceny potravín malo okrem nižšej úrody vplyv aj zvýšenie spotrebných daní na cigarety. Uvedené faktory patria medzi výnimky z plnenia inflačného cieľa, ktoré boli zadané v Menovom programe NBS do roku 2008 a ako také sú mimo dosahu centrálnej banky. Z tohto dôvodu sa NBS sústreďovala v prvom rade na tlmenie dopadu sekundárnych faktorov, najmä z rastu regulovaných cien, na ostatné zložky spotrebného koša.

Vývoj reálnej ekonomiky bol v roku 2006 charakteristický vysokou medziročnou dynamikou, pričom z pohľadu jednotlivých polrokov reálny rast postupne akceleroval v druhom polroku. Štruktúra ekonomického rastu v roku 2006 potvrdzuje, že zrýchlenie tvorby HDP bolo spôsobené predovšetkým zvýšením produkčných schopností ekonomiky najmä v odvetviach s prílevom priamych zahraničných investícií. Rozšírenie výrobných kapacít a produkčných aktivít, predovšetkým v automobilovom a elektrotechnickom priemysle sa premietlo do rastúcej exportnej výkonnosti ekonomiky, keď k dynamickému hospodárskemu rastu, na rozdiel od roku 2005, prispieval aj čistý export. V rámci ponukovej stránky ekonomiky bolo zrýchlenie dynamiky HDP ovplyvnené vývojom pridanej

hodnoty vo všetkých odvetviach ekonomiky, predovšetkým v priemyselnej výrobe, obchode a vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody. Z hľadiska použitia bola štruktúra ekonomického rastu ovplyvnená zahraničným i domácim dopytom, pričom dynamika zahraničného dopytu bola v porovnaní s domácim dopytom trojnásobne rýchlejšia. Rast domáceho dopytu podnecoval najmä rýchlejší rast investičného dopytu, ktorý realizovali najmä nefinančné korporácie formou nákupu nových technologických zariadení. Vývoj konečnej spotreby bol v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005 len mierne vyšší, čo bolo spôsobené rastom konečnej spotreby verejnej správy v prvom polroku 2006. Vývoj konečnej spotreby domácností počas roka 2006 bol stabilizovaný a k jej rastu prispieval predovšetkým mzdový vývoj, nárast zamestnanosti, ako aj využívanie úverových zdrojov.

Dynamický ekonomický vývoj v roku 2006 sa premietol aj do zvýšenia zamestnanosti, poklesu počtu nezamestnaných, rastu produktivity práce a zlepšenia finančného hospodárenia (rastu ziskov) korporácií. Aj v roku 2006 pokračoval rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy, jej dynamika sa však v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka spomalila. Takýto vývoj bol zaznamenaný aj napriek zrýchleniu rastu produktivity práce v ekonomike, čo indikuje predovšetkým nárast hrubých prevádzkových prebytkov, ktoré by mali byť realizované formou dividend pre akcionárov, resp. reinvestované. Pomalší rast nominálnej mzdy sa spolu s vyššou priemernou infláciou ako pred rokom premietol aj do nižšieho tempa rastu reálnych miezd. V roku 2006 predstihla dynamika reálnej produktivity práce dynamiku reálnej mzdy, zatiaľ čo v roku 2005 bola táto relácia opačná.

Aj v roku 2006 pokračoval deficitný vývoj bežného účtu platobnej bilancie, keď okrem bilancie služieb všetky jeho základné zložky zaznamenali v porovnaní s rokom 2005 mierne zhoršenie. Rýchlejší rast vývozu tovarov a služieb v porovnaní s ich dovozom sa premietol do zlepšovania relácie exportnej výkonnosti a dovozne náročnosti a vzhľadom na dynamický nárast vývozu i dovozu zvýšila sa otvorenosť slovenskej ekonomiky. Vývoz dosahoval vysokú dynamiku počas celého roka 2006, jeho zvýšenie bolo zaznamenané v rámci širokého spektra komodít všetkých základných skupín tovarov, pričom jeho akcelerácia bola spôsobená predovšetkým vývozom automobilového a elektrotechnického priemyslu (vývoz automobilov a televíznych prijímačov). Prehĺbenie deficitu bilancie tovarov v roku 2006 bolo ovplyvnené aj dovozmi strojov, ktoré predstavovali investície na rozširovanie výrobných kapacít, predovšetkým v automobilovom priemysle.

Kurzová politika bola realizovaná v rámci mechanizmu výmenných kurzov ERM II. Až do konca marca si vývoj kurzu slovenskej koruny udržiaval apreciačný

charakter, ktorý sa neskôr zastavil a od mája sa kurz začal znehodnocovať k úrovni centrálnej parity. Tento vývoj nebol dôsledkom zmeny vývoja ekonomických fundamentov, bol ovplyvnený vývojom okolitých mien a neistotou vyplývajúcou z domáceho politického vývoja. Aby zmiernila volatilitu kurzu, pristúpila NBS koncom júna a počas júla k realizácii devízových intervencií. V súvislosti so stabilným makroekonomickým prostredím, potvrdením pokračovania fiškálnej konsolidácie a zlepšujúcimi sa výsledkami reálnej ekonomiky slovenská koruna od augusta 2006 postupne apreciovala.

Výkon menovej politiky bol počas celého roka 2006 zameraný na dosiahnutie strednodobých inflačných cieľov a plnenie maastrichtského kritéria inflácie. Zrýchľujúca sa dynamika rastu HDP a s tým súvisiaci nárast produkcie, tržieb i produktivity práce indikoval podmienky na rýchlejší rast miezd a vznik inflačných tlakov. Zároveň proinflačne pôsobili aj zvyšujúce sa ceny ropy, rastúce regulované ceny a ceny tovarov. Z dôvodu identifikovaných inflačných rizík pristúpila NBS počas roka 2006 k sprísneniu menovej politiky prostredníctvom úrokových sadziieb v marci, máji, júli a septembri. Celkovo NBS zvýšila kľúčové úrokové sadzby o 1,75 percentuálneho bodu. Rast kľúčových sadziieb sa premietol aj do vývoja úrokových sadziieb na peňažnom trhu, tak do krátkodobých, ako aj do dlhodobých.

Napriek rastu úrokových sadziieb pokračoval aj v roku 2006 rozvoj úverových aktivít, najmä v súkromnom sektore. Dynamika úverov domácnostiam sa mierne spomaľovala, v dôsledku vysokého rastu úverov v predchádzajúcom roku. V roku 2006 využívali domácnosti, podobne ako počas predchádzajúceho roka, úverové zdroje najmä na dlhodobé investície. Z hľadiska štruktúry tak v rámci úverov domácnostiam dominovali aj naďalej úvery na bývanie. Rast úverov domácností sa premietol aj do rastu ich zadĺženosti. Takýto vývoj súvisí s procesom reálnej konvergencie a zaznamenávajú ho aj ďalšie nové členské krajiny EÚ. V porovnaní s eurozónou a krajinami V4 je zadĺženosť slovenských domácností najnižšia. V sektore nefinančných korporácií bol vývoj úverov menej dynamický. Z hľadiska účelu sa ich prírastok sústredil predovšetkým do investičných úverov a úverov na nehnuteľnosti.

Celkovo možno makroekonomický vývoj v roku 2006 hodnotiť ako priaznivý, determinovaný aktuálnymi vývojovými tendenciami v domácej ekonomike i v exteriore. Opatrnou menovou politikou, aby eliminovala potenciálne riziko prehrievania ekonomiky, sa NBS nielen v roku 2006, ale aj v ďalšom období bude jednoznačne orientovať na plnenie konvergenčných kritérií a predovšetkým na splnenie svojich inflačných cieľov a tak spoluvytvárať podmienky na prijatie spoločnej meny euro v roku 2009.

2.2 Vývoj ekonomiky

2.2.1 Vývoj cien

Inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP)

Spotrebiteľské ceny merané harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien sa v decembri 2006 zvýšili o 3,7 %, čo v porovnaní s koncom roka 2005 predstavovalo očakávané spomalenie ich rastu (o 0,2 percentuálneho bodu). V priemere za rok 2006 dosiahla inflácia hodnotu 4,3 % (v roku 2005 2,8 %) pri raste cien tovarov o 4,6 % a cien služieb o 3,5 %. Medziročná miera jadrovej inflácie (úhrn bez energií a nespracovaných potravín) dosiahla v roku 2006 priemernú hodnotu 2,1 % a bola o 0,4 percentuálneho bodu vyššia ako v predchádzajúcom roku.

Národná banka Slovenska si v decembri 2004 v Menovom programe na roky 2005 – 2008 zadefinovala výkon menovej politiky ako inflačné ciele v podmienkach ERM II. Základnou kotvou menovej politiky sa stalo stanovenie hodnoty pre vývoj inflácie. Hodnota medziročnej inflácie k decembru 2005 bola určená na úrovni 3,5 % \pm 0,5 percentuálneho bodu. Pre rok 2006 si NBS stanovila cieľ pre medziročnú mieru inflácie ku koncu roka pod 2,5 % a k decembru 2007 a 2008 pod 2 %. Zároveň boli zadefinované aj výnimky z plnenia inflačného cieľa. V decembri 2005 bola skutočná medziročná miera inflácie 3,9 % čo bolo v rámci hraníc definovaných menovým programom. V decembri 2006 však skutočná hodnota inflácie dosiahla 3,7 %, čo bolo o 1,2 percentuálneho bodu viac ako stanovený cieľ.

Hlavným dôvodom zrýchlenia inflácie a prekročenia inflačného cieľa bola vyššia ako očakávaná dyna-

mika cien energií a cien potravín. Ceny energií boli ovplyvnené predovšetkým výraznejším nárastom regulovaných cien, vplyvom vývoja cien komodít na svetových trhoch, keď cena ropy v korunovom vyjadrení dosiahla v roku 2006 medziročnú dynamiku 40 % v porovnaní s odhadovanými 5 % v Menovom programe do roku 2008, v ktorom bol stanovený inflačný cieľ. V cenách potravín sa v roku 2006 oproti predpokladom prejavilo okrem nižšej úrody v roku 2006 aj zvýšenie spotrebných daní na cigarety, pričom menový program predpokladal zvyšovanie týchto daní v rokoch 2007 – 2008. Medziročné tempo rastu cien priemyselných tovarov bez energií bolo mierne vyššie a bolo spôsobené výraznejším rastom regulovaných cien v zdravotníctve (lieky) počas roku 2006.

Uvedené faktory vznikli v dôsledku vývoja cien komodít na svetových trhoch vo forme vyšších regulovaných cien energií, vyšších regulovaných cien v zdravotníctve a v dôsledku zvýšenia spotrebných daní na cigarety, ako aj v dôsledku klimatických podmienok (zlej úrody). Tieto vplyvy patria medzi výnimky z plnenia inflačného cieľa, ktoré boli exaktne definované v Menovom programe NBS do roku 2008 a ako také sú mimo pôsobenia menovej politiky NBS. Vzhľadom na to sa NBS sústreďovala v prvom rade na zmierňovanie, resp. eliminovanie dopadu sekundárnych faktorov najmä z rastu regulovaných cien, teda zabráneniu cenovej náklady do ostatných zložiek spotrebného koša.

Tovary

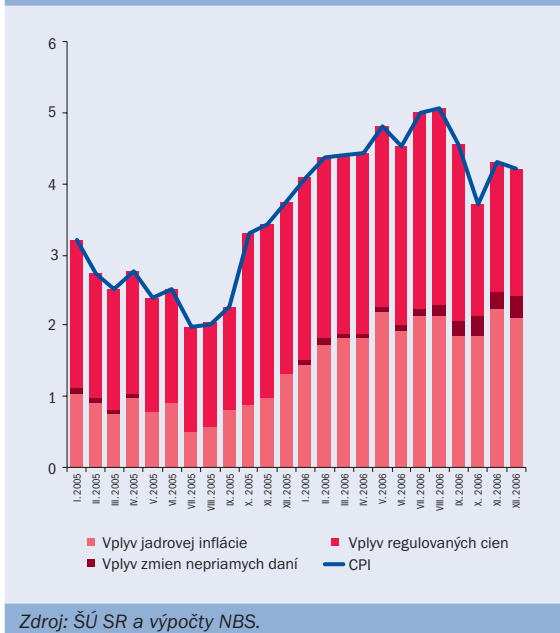
Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2006 boli dynamizujúcim prvkom rastu cien tovarov ceny energií. Vzrástli predovšetkým ceny regula-

Tabuľka 2 Vývoj spotrebiteľských cien na báze HICP (priemer za obdobie)
(medziročná zmena v %)

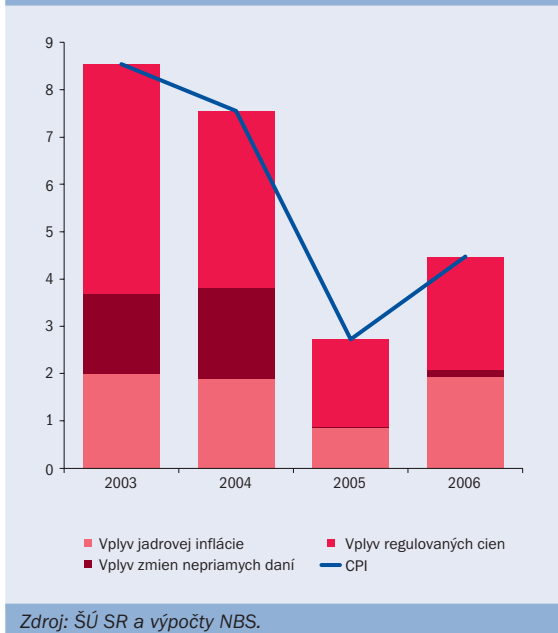
	2005	2006				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Úhrn	2,8	4,2	4,6	4,8	3,5	4,3
Tovary	1,6	4,5	5,1	5,3	3,7	4,6
Priemyselné tovary	3,0	6,9	7,0	6,7	3,6	6,0
Priemyselné tovary bez energií	-0,7	-0,3	0,4	1,1	1,1	0,6
Energie	8,2	16,5	15,7	14,1	6,7	13,1
Potraviny	-0,7	0,5	2,1	2,7	3,8	2,3
Potraviny – spracované (vrátene alkoholu a tabaku)	-1,7	-0,2	0,7	1,9	3,2	1,4
Potraviny – nespracované	1,1	2,1	4,7	4,3	5,1	4,0
Služby	5,5	3,7	3,5	3,9	3,1	3,5
Jadrová inflácia (úhrn bez energií a nespracovaných potravín)	1,7	1,5	1,9	2,6	2,4	2,1
Úhrn bez energií	1,6	1,6	2,1	2,7	2,7	2,3

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Graf 25 Štruktúra inflácie meranej CPI (percentuálne body)

Graf 26 Vývoj štruktúry inflácie meranej CPI (percentuálne body)

ných položiek (elektrická energia, plyn a ostatné energie v priemere o 14,9 %), ako aj ceny pohonných látok, ktoré boli v priemere o 5,5 % vyššie ako v roku 2005. Ceny priemyselných tovarov bez energií sa v priemere za rok zvýšili o 0,6 %, pričom tempo ich medziročného rastu sa v priebehu roka postupne zrýchľovalo. V rámci tohto subagregátu sa na jednej strane najviac zvyšovali ceny priemyselných tovarov krátkodobej spotreby (v priemere o 4,5 %), na druhej strane priemyselné tovary dlhodobej spotreby boli lacnejšie o 5,5 %. Ceny potravín boli v priemere vyššie o 2,3 % pri raste cien spracovaných potravín o 1,4 % a nespracovaných potravín o 4,0 %.

Služby

V cenách služieb dosiahli najdynamickejší rast ceny služieb spojených s bývaním (v priemere o 5,8 %), ako aj ceny ostatných služieb (o 6,3 %). V rámci služieb boli jedinou kategóriou, ktorá zaznamenala pokles ceny poštových a telekomunikačných služieb, ktoré sa v priemere za rok znížili o 1,1 %.

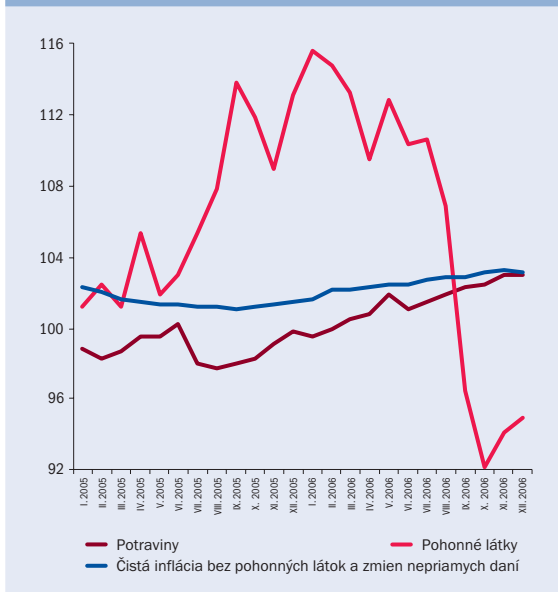
Inflácia meraná národným indexom spotrebiteľských cien

Rast spotrebiteľských cien v roku 2006 bol v porovnaní s rokom 2005 rýchlejší, keď medziročná miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien dosiahla v priemere 4,5 % (v porovnaní s 2,7 % v roku 2005). V decembri 2006 dosiahol medziročný rast spotrebiteľských cien 4,2 % (v porovnaní s 3,7 % v decembri 2005).

Na zvýšení medziročného tempa rastu spotrebiteľských cien sa v roku 2006 podieľalo zrýchlenie dynamiky vo väčšine základných sektorov spotrebného koša.

Na ceny v roku 2006, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, vplývali hlavne úpravy regulovaných cien. Podiel administratívnych opatrení (zmeny regulovaných cien) na celkovom náraste cien v roku 2006 predstavoval v priemere viac ako 50 %. Zrýchlenie rastu regulovaných cien sa pravdepodobne prejavilo aj sekundárnymi efektmi v cenách trhových služieb,

Graf 27 Vývoj cien subagregátov jadrovej inflácie (medziročný rast v %)

Tabuľka 3 Vývoj spotrebiteľských cien (medziročná zmena)

	2005		2006				
	Dec.	Rok	Mar.	Jún	Sep.	Dec.	Rok
Úhrn v %	3,7	2,7	4,5	4,6	4,6	4,2	4,5
Regulované ceny v %	11,1	8,2	11,2	11,3	11,0	7,5	10,5
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	2,44	1,84	2,55	2,53	2,48	1,76	2,37
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách – <i>podiel na úhrne v percent. bodoch</i>	0,00	0,03	0,08	0,08	0,26	0,31	0,15
Jadrová inflácia v %	1,7	1,1	2,4	2,5	2,4	2,7	2,5
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	1,29	0,86	1,82	1,93	1,83	2,12	1,93
v tom:							
Ceny potravín v %	-0,2	-1,2	0,5	1,0	2,4	3,0	1,5
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	-0,03	-0,22	0,07	0,14	0,38	0,46	0,22
Obchodovateľné tovary v % ¹⁾	-0,2	-2,0	0,3	0,4	-1,0	-1,0	-0,2
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	-0,06	-0,36	0,09	0,14	-0,33	-0,32	-0,05
Obchodovateľné tovary bez pohonných látok v % ¹⁾	-1,7	-2,0	-1,3	-0,7	-0,5	-0,5	-0,8
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	-0,53	-0,61	-0,38	-0,22	-0,16	-0,15	-0,25
Pohonné látky v %	13,2	6,3	13,3	10,4	-3,5	-5,1	6,0
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	0,47	0,25	0,47	0,36	-0,16	-0,17	0,20
Trhové služby v % ¹⁾	5,1	6,0	6,2	6,1	6,6	7,3	6,5
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	1,37	1,43	1,66	1,64	1,78	1,98	1,75
Čistá inflácia (bez vplyvu zmien nepriamych daní) v %	2,1	1,8	2,9	2,9	2,4	2,7	2,8
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	1,32	0,95	1,75	1,79	1,46	1,65	1,71
Čistá inflácia bez pohonných látok (bez vplyvu zmien nepriamych daní) v %	1,5	1,5	2,2	2,5	2,8	3,2	2,6
<i>podiel na úhrne v percent. bodoch¹⁾</i>	0,84	0,74	1,28	1,42	1,62	1,83	1,50

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

ktorých medziročná dynamika sa v priebehu roka postupne zrýchľovala. Ceny obchodovateľných tovarov zaznamenali spomaľovanie medziročného poklesu.

Regulované ceny

Administratívne opatrenia v oblasti regulovaných cien boli, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, jedným z určujúcich faktorov vo vývoji spotrebiteľských cien. Medziročná dynamika regulovaných cien dosiahla v roku 2006 v priemere 10,5 % (v roku 2005 8,2 %). V januári 2006 vzrástli regulované ceny za elektrickú energiu, plyn, teplo, vodné, stočné a ceny zdravotníctva. V priebehu roka sa zvýšili aj ceny dopravy a vzdelania. Od októbra rástli ceny tepla a v novembri ceny plynu.

Zmeny nepriamych daní

V roku 2006 došlo k zmenám nepriamych daní. V prvých mesiacoch roka 2006 sa v medziročnej dynamike prejavovalo zvýšenie spotrebných daní na

alkohol a od augusta aj zvýšenie spotrebných daní na cigarety.

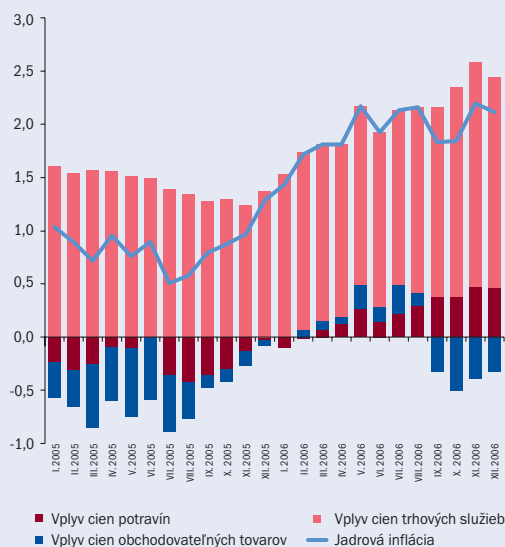
Jadrová inflácia

Jadrová inflácia v roku 2006 dosiahla v priemere 2,5 %, čo predstavovalo v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšenie o 0,8 percentuálneho bodu. V decembri 2006 dosiahla jadrová inflácia medziročnú dynamiku 2,7 % (v decembri predchádzajúceho roku 1,7 %).

Z hľadiska základnej štruktúry jadrovej inflácie boli určujúcim faktorom rastu ceny trhových služieb (najväčší príspevok k jadrovej inflácii), keď sa v ich cenách pravdepodobne prejavili hlavne sekundárne efekty zvyšovania regulovaných cien (rast cien služieb spojených s bývaním).

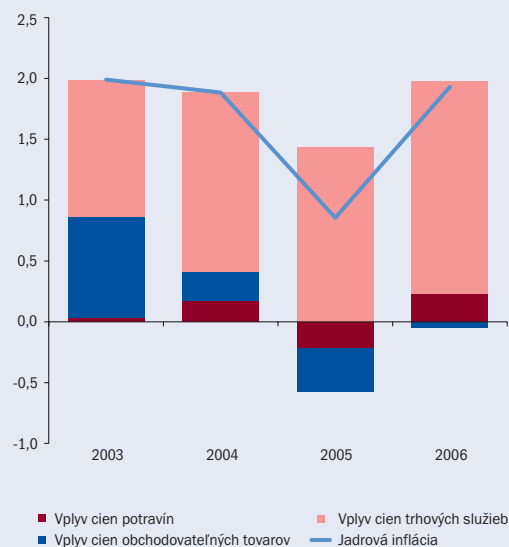
Ceny potravín ako súčasť jadrovej inflácie zaznamenávali počas celého roka postupné zrýchľovanie medziročnej dynamiky. Tento vývoj bol odrazom postupného zvyšovania dynamiky cien chleba a pe-

Graf 28 Štruktúra medziročnej miery jadrovej inflácie (percentuálne body)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Graf 29 Vývoj štruktúry medziročnej dynamiky jadrovej inflácie (percentuálne body)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

čiva, cien zeleniny (najmä zemiakov) a spomaľovania medziročného poklesu cien mäsa.

Na vývoj jadrovej inflácie pôsobili tlmiačo ceny obchodovateľných tovarov, ktoré v roku 2006 v priemere poklesli na medziročnej báze o 0,2 %. Ceny obchodovateľných tovarov bez pohonných látok klesli v priemere za celý rok 2006 o 0,8 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa tak pokles ich cien spomalil. Prorastovo na ceny obchodovateľných tovarov v prvom polroku vplývali ceny pohonných látok, avšak v druhom polroku pôsobili naopak dezinflačne. Ich vývoj reagoval na zmeny cien ropy a výmenného kurzu koruny voči doláru. Ceny pohonných látok zaznamenali priemernú medziročnú dynamiku 6,0 %.

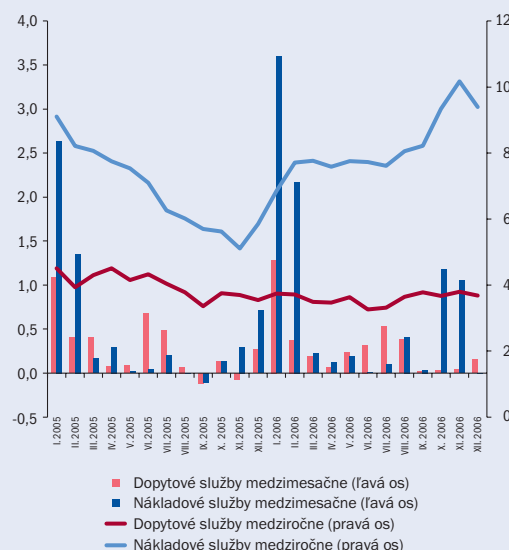
Zrýchlenie medziročnej dynamiky cien trhových služieb v priebehu roka, na ktoré pôsobili predovšetkým domáce nákladové faktory, bolo pravdepodobne odrazom zvyšovania regulovaných cien, najmä cien tepla a plynu začiatkom a koncom roka 2006. V priemere ceny trhových služieb dosiahli medziročné tempo rastu 6,5 % v porovnaní s priemernou dynamikou 6,0 % v roku 2005. Vývoj cien služieb nesignalizoval existenciu nadmerných dopytových tlakov, keď najrýchlejší medziročný rast zaznamenávali počas roka ceny služieb spojených s bývaním. Medziročná dynamika cien dopytových služieb sa pohybovala počas celého roka 2006 na približne rovnakých úrovniach.

Ceny výrobcov

Vývoj cien výrobcov bol v roku 2006 ovplyvnený viacerými faktormi, hlavne výrazným rastom cien rafinérskych

ropných produktov v prvých ôsmich mesiacoch a s tým súvisiacim rastom cien energií. Od mája sa na vývoji cien výrobcov začal prejavovať tlmiači efekt postupného zhodnocovania kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru. V roku 2006 sa znížil konkurenčný vplyv obchodných reťazcov na pokles cien potravinárskych výrobkov. Dôsledkom vplyvu uvedených faktorov došlo k zvýšeniu dynamiky cien priemyselných výrobcov a nižšiemu poklesu cien poľnohospodárskych výrobkov ako v predchádzajúcom roku. Ceny stavebných prác a stavebných materiálov rástli pomalšie ako pred rokom.

Graf 30 Vývoj cien dopytových a nákladových trhových služieb (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

Tabuľka 4 Medziročný vývoj cien výrobcov (priemer za obdobie) (%)

	2005	2006				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Ceny priemyselných výrobcov	4,7	9,5	9,6	8,4	6,1	8,4
Ceny nerastných surovín	6,0	43,0	47,2	48,6	19,2	38,4
Ceny produktov priemyselnej výroby	2,1	2,1	2,5	2,6	1,2	2,1
Ceny elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody	8,3	17,2	16,4	13,6	11,2	14,5
Ceny stavebných prác	4,3	3,8	3,8	4,0	4,0	3,9
Ceny stavebných materiálov	4,4	0,9	1,8	3,9	5,3	3,0
Ceny poľnohospodárskych výrobkov	-2,4	-1,7	-1,3	1,3	-0,3	-0,2
Ceny rastlinných výrobkov	-10,8	-11,6	-6,8	6,5	0,3	1,1
Ceny živočíšnych výrobkov	1,4	0,3	-0,8	-1,8	-0,5	-0,7

Zdroj: ŠÚ SR.

Ceny priemyselných výrobcov

Vyššie medziročné tempo rastu cien priemyselných výrobcov v roku 2006 bolo spôsobené hlavne vonkajšími nákladovými faktormi. Rast cien ropy, ktorý kulminoval v auguste, spôsobil výraznejšie medziročné zvýšenie cien elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody ako pred rokom (v priemere o 14,5 % v roku 2006 oproti 8,3 % v roku 2005). Ceny produktov priemyselnej výroby vzrástli v roku 2006 rovnakou mierou ako v predchádzajúcom roku. Vo výraznom raste pokračovali až do októbra 2006 ceny nerastných surovín, avšak vzhľadom na ich malú váhu neovplyvnili zásadne vývoj cien priemyselných výrobcov.

Rast cien energií ovplyvnil v roku 2006 predovšetkým rast cien výroby plynu a distribúcie plyných palív potrubím (v priemere o 22,7 % oproti 21,6 % v roku 2005), výroby a rozvodu pary a teplej vody (v priemere o 18,4 % oproti 7,8 % v roku 2005), ako aj rast cien výroby a distribúcie elektriny (v priemere o 9,1 % oproti 1 % v roku 2005). Ceny úpravy a distribúcie vody rástli v roku 2006 v porovnaní s predchádzajúcim rokom pomalšie (o 2 percentuálne body na 9,6 %).

Rovnaké medziročné zvýšenie cien produktov priemyselnej výroby, v priemere o 2,1 % ako pred rokom, bolo výsledkom na jednej strane rýchlejšieho rastu cien elektrických a optických zariadení (o 2,3 percentuálneho bodu na 1,7 %) a výrobkov z papiera (o 1,9 %, kým pred rokom stagnovali). Na druhej strane pomalšie ako pred rokom rástli ceny rafinérskych ropných produktov (o 11,7 percentuálneho bodu na 13,1 %), základných kovov a hotových kovových výrobkov (o 4,2 percentuálneho bodu na 3 %) a chemických výrobkov (o 2,6 percentuálneho bodu na 1,3 %). V celoročnom priemere miernejšou intenzitou ako pred rokom pôsobili na medziročnej báze v rámci cien produktov priemyselnej výroby ceny potravinárskych

výrobkov s ich výraznou, takmer tretinovou váhou (v roku 2005 pokles v priemere o 4 % a v roku 2006 len o 0,4 %).

Ceny stavebných prác

Dynamika rastu cien stavebných prác sa v roku 2006 v porovnaní s predchádzajúcim rokom mierne spomalila (o 0,4 percentuálneho bodu) v priemere na 3,9 %. Ceny opráv a údržby stavebnej povahy sa zvýšili v priemere o 4,1 % a ceny prác na novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách budov a inžinierskych stavbách v priemere o 3,9 %.

Aj rast cien materiálov a výrobkov spotrebovaných v stavebníctve (materiálov a výrobkov tuzemských priemyselných výrobcov) sa oproti predchádzajúcemu roku v priemere spomalil (o 1,4 percentuálneho bodu na 3 %). Priemerný medziročný rast cien materiálov použitých na opravy a údržbu stavebnej povahy sa spomalil o 0,9 percentuálneho bodu na 3 % a cien materiálov použitých na novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách o 1,5 percentuálneho bodu tiež na 3 %.

Ceny poľnohospodárskych výrobkov

Ceny poľnohospodárskych výrobkov poklesli v roku 2006 na medziročnej báze o 0,2 % a pôsobili miernejšou intenzitou ako pred rokom, čo bolo ovplyvnené hlavne cenami rastlinných výrobkov, ktoré vzrástli v priemere o 1,1 %, kým v roku 2005 poklesli o takmer 11 %. Ceny živočíšnych výrobkov medziročne poklesli v priemere o 0,7 %.

Vývoj cien rastlinnej produkcie súvisel najmä s rastom cien zemiakov (o 23,5 %), olejní (o 12,2 %), zeleniny (o 2,9 %) a obilnín (o 2,6 %).

Na medziročný vývoj cien živočíšnych výrobkov pôsobili na jednej strane nižšie ceny živých rýb (o 16,7 %), jatočnej hydiny (o 7,1 %) a surového kravského mlieka (o 0,7 %) a na druhej strane vyššie ceny slepačích konzumných vajec (o 3,2 %), jatočného hovädzieho dobytká vrátane teliat (o 2,5 %) a jatočných ošípaných (o 0,3 %).

2.2.2 Hrubý domáci produkt

Deflátor HDP

Všeobecný rast cien, meraný prírastkom deflátoru HDP, dosiahol v roku 2006 2,7 %, čo bolo o 0,3 percentuálneho bodu viac ako v roku 2005. Vývoj deflátoru HDP bol ovplyvnený predovšetkým rýchlejším medziročným nárastom spotrebiteľských cien.

Na vývoj deflátoru HDP prarastovo vplýval deflátor domáceho dopytu a tlmiačo vzťah medzi deflátorami vývozu a dovozu (ceny vyvázaných tovarov a služieb sa zvyšovali pomalšie ako ceny dovážaných tovarov a služieb zo zahraničnej ponuky). Rast deflátoru domáceho dopytu bol ovplyvnený cenovým vývojom konečnej spotreby.

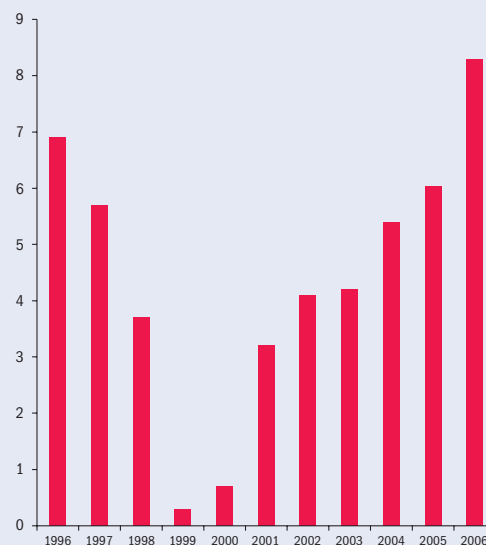
Proti rastu deflátoru HDP pôsobila relácia cenového vývoja v zahraničnom obchode. Vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny a iných cenových faktorov na zahraničných trhoch vyústil do miernejšieho nárastu deflátoru vývozu (2,2 %), ako aj dovozu (3,6 %) v porovnaní s vývojom domácej cenovej úrovne

Hrubý domáci produkt

Podľa spresneného odhadu Štatistického úradu SR vzrástol HDP v roku 2006 medziročne o 8,3 % v stálych cenách. V porovnaní s rokom 2005 sa tempo ekonomického rastu zrýchlilo o 2,3 percentuálneho bodu.

Z hľadiska použitia vplýval na ekonomický rast v roku 2006 rast zahraničného i domáceho dopytu. V po-

Graf 31 Vývoj reálneho HDP (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

rovnaní s rokom 2005 bol rast zahraničného dopytu 1,5-násobne rýchlejší. Z produkčného pohľadu bol vývoj reálnej ekonomiky ovplyvnený predovšetkým rozvojom ekonomickej aktivity v priemyselnej výrobe, kde pokračoval vysoký rast v odvetví výroby strojov, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov, ďalej v obchode a nehnuteľnostiach, prenájme a obchodných činnostiach. Nominálny objem vytvoreného HDP predstavoval 1 636,3 mld. Sk, čo bolo o 11,2 % viac ako pred rokom.

Z pohľadu jednotlivých štvrtrokov roku 2006 reálny rast ekonomiky akceleroval zo 6,7 % v 1. a 2. štvrtroku na 9,8 % v 3. štvrtroku a 9,6 % vo 4. štvrtroku.

Vývoj domáceho a zahraničného dopytu sa v súhrne prejavil rastom agregátneho dopytu o 12,9 % v stálych cenách (v roku 2005 o 10,9 %). V jeho štruktúre sa podiel zahraničného dopytu zvýšil oproti predchádzajúcemu roku o 3,1 percentuálneho bodu na 49,1 % na úkor domáceho dopytu.

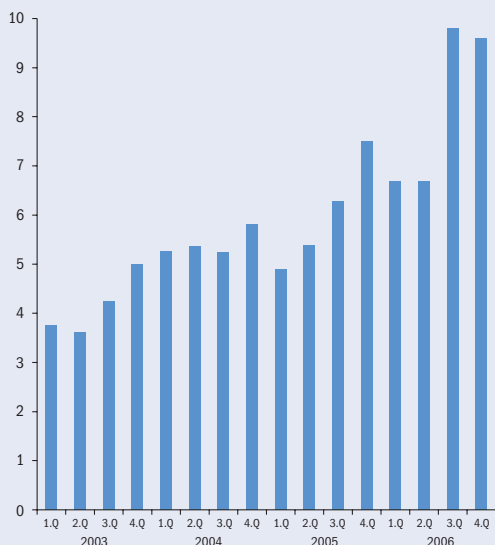
Tabuľka 5 Vývoj deflátoru HDP

(index, ROMR = 100, priemer za obdobie)

	2005	2006				Rok
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	
Spotrebiteľské ceny	102,7	104,3	104,6	104,9	104,1	104,5
Ceny priemyselných výrobcov	104,7	109,4	109,6	108,4	106,0	108,4
Deflátor HDP	102,4	101,8	103,6	103,7	101,7	102,7
Deflátor vývozu	98,1	103,8	103,3	102,3	99,8	102,2
Deflátor dovozu	98,4	106,3	104,4	103,3	101,2	103,6

Zdroj: ŠÚ SR.

Graf 32 Vývoj reálneho HDP podľa štvrtrokov (medziročný rast v %)

Zdroj: ŠÚ SR.

Z hľadiska formovania agregátneho dopytu prorastovo na ekonomický rast v roku 2006 vplýval domáci dopyt aj čistý export. Na vyšší zahraničný dopyt reagovala i agregátne ponuka, čo sa prejavilo v rýchlejšej dynamike HDP i raste dovozov. Otvorenosť slovenskej ekonomiky, meraná podielom vývozu a dovozu výrobkov

a služieb na nominálnom HDP, dosiahla v roku 2006 176 % a medziročne sa tak zvýšila o 16,4 percentuálneho bodu.

Ponuková stránka HDP

Tvorbu HDP v roku 2006 ovplyvnil predovšetkým vývoj pridanej hodnoty, ktorá vzrástla medziročne o 10,6 % v stálych cenách (v rovnakom období minulého roka o 4,9 %). Jej rast vo 4. štvrtroku takmer dvojnásobne prevýšil dynamiky v prvých troch štvrtrokoch 2006. Čisté dane, ktoré zahŕňajú daň z pridanej hodnoty, spotrebnú daň a daň z dovozu, po očistení od subvencií poklesli v úhrne o 8,6 % (v rovnakom období minulého roka zaznamenali rast o 15,2 %). Tvorba HDP tak súvisela s vyššou hrubou produkciou, ako aj s nárastom medzis potreby.

Rast pridanej hodnoty v roku 2006 dosiahli všetky odvetvia, pričom dvojciferný reálny rast zaznamenali obchod (22,8 %), ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby (18,9 %), priemysel (10,6 %), hotely a reštaurácie (10,5 %) a finančné sprostredkovanie (10,3 %).

V rámci priemyslu bol rast pridanej hodnoty dôsledkom medziročne vyššej pridanej hodnoty vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody (o 14,7 %) a v priemyselnej výrobe (o 10,7 %). K rastu pridanej hodnoty

Tabuľka 6 Vývoj agregátneho dopytu a jeho krytie (s. c. 2000)

	Objem v mld. Sk		Štruktúra v %	
	2005	2006	2005	2006
Agregátne dopyt	2 288,4	2 583,4	100,0	100,0
Domáci dopyt	1 235,9	1 312,9	54,0	50,9
Zahraničný dopyt	1 052,5	1 270,5	46,0	49,1
Krytie agregátneho dopytu				
Domáca ponuka	1 177,9	1 275,3	51,5	49,4
Zahraničná ponuka	1 110,5	1 308,2	48,5	50,6

Zdroj: ŠÚ SR.

Poznámka: Domáci dopyt je vrátane štatistickej diskrepancie. Zahraničný dopyt zahŕňa vývozy výrobkov a služieb. Domácu ponuku predstavuje HDP a zahraničnú ponuku je tvorená dovozmi výrobkov a služieb.

Tabuľka 7 Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek (index, ROMR = 100, s. c. 2000)

	2005 Rok	2006				Rok
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	
Hrubá produkcia	101,9	110,1	110,7	114,0	119,4	113,7
Medzis potreba	99,8	110,9	112,2	118,3	121,6	115,8
Pridaná hodnota	104,9	109,0	108,6	108,6	116,3	110,6
Čisté dane z produktov ¹⁾	115,2	91,2	93,6	121,0	69,2	91,4
Hrubý domáci produkt	106,0	106,7	106,7	109,8	109,6	108,3

Zdroj: ŠÚ SR.

Poznámka: Indexy rastu sú počítané z hodnôt vyjadrených v mil. Sk.

1) Zahŕňajú daň z pridanej hodnoty, spotrebnú daň a dane z dovozu znížené o subvencie.

Tabuľka 8 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví

(index, ROMR = 100, s. c. 2000)

	2005	1.Q 06	2.Q 06	3.Q 06	4.Q 06	2006
	2004	1.Q 05	2.Q 05	3.Q 05	4.Q 05	2005
Hrubý domáci produkt	106,0	106,7	106,7	109,8	109,6	108,3
v tom:						
Pôdohospodárstvo	115,7	98,7	99,6	103,4	107,4	102,6
Priemysel spolu	116,0	104,0	108,4	114,6	115,2	110,6
Ťažba nerastných surovín	110,0	71,8	76,1	72,7	81,0	75,4
Priemyselná výroba	122,3	104,7	107,7	113,4	116,6	110,7
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	81,8	103,5	121,1	135,8	108,0	114,7
Stavebníctvo	104,4	103,5	105,5	106,5	122,1	109,8
Služby spolu	96,6	115,4	110,2	105,4	117,3	111,8
Obchod	103,5	134,0	124,5	106,8	136,1	122,8
Hotely a reštaurácie	118,1	112,9	105,8	112,9	111,0	110,5
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	99,4	107,8	102,4	109,3	115,7	109,2
Finančné sprostredkovanie	81,9	103,4	103,9	123,0	114,2	110,3
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	88,2	114,7	110,6	96,0	114,3	108,8
Verejná správa, obrana, povinné soc. zabezpečenie	102,4	108,9	96,9	106,3	106,8	104,7
Školstvo	96,3	106,5	101,5	105,8	103,7	104,2
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	98,5	107,0	101,0	95,2	121,1	105,2
Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	98,8	123,2	118,3	109,1	124,6	118,9
Ostatné ¹⁾	115,2	91,2	93,6	121,0	69,2	91,4

Zdroj: ŠÚ SR.

1) Daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu znížená o subvencie a imputovanú produkciu bankových služieb (FISIM).

v priemyselnej výrobe prispela hlavne výroba strojov, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov.

ničný dopyt vzrástol reálne o 20,7 %, čím zvyšoval exportnú výkonnosť ekonomiky. Stimulujúco pôsobil na ekonomický rast aj domáci dopyt, jeho rast však nedosiahol dynamiku predchádzajúceho roka.

Dopytová stránka HDP

Z hľadiska použitia vplýval na ekonomický rast v roku 2006 rast zahraničného i domáceho dopytu. Zahra-

V rámci domáceho dopytu rástol v roku 2006 najrýchlejšie investičný dopyt (reálne o 8,2 %), ktorý však dosiahol ani nie polovičnú dynamiku v porovnaní

Tabuľka 9 Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia

(index, ROMR = 100, s. c. 2000)

	2005	2006				
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	Rok
Hrubý domáci produkt	106,0	106,7	106,7	109,8	109,6	108,3
Domáci dopyt	108,6	108,1	104,5	109,2	104,1	106,4
Konečná spotreba	105,0	106,8	105,9	105,0	104,9	105,6
Konečná spotreba domácností	107,2	106,6	105,9	106,5	106,1	106,3
Konečná spotreba verejnej správy	99,4	107,8	106,6	101,2	102,3	104,1
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	96,9	100,5	95,6	96,3	95,0	96,8
Tvorba hrubého kapitálu	118,6	111,7	101,4	119,3	101,9	108,2
Tvorba hrubého fixného kapitálu	117,5	113,8	103,6	106,7	107,0	107,3
Vývoz výrobkov a služieb	113,8	117,7	118,1	123,8	122,6	120,7
Dovoz výrobkov a služieb	116,6	119,6	114,0	122,9	115,3	117,8

Zdroj: ŠÚ SR.

Tabuľka 10 Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2006

	Tvorba hrubého fixného kapitálu (mil. Sk)	Podiel (%)	Index 2006/05	Index 2005/04
Hospodárstvo SR spolu	432 084	100,0	107,3	117,5
v tom podľa sektorov:				
Nefinančné korporácie	302 598	70,0	108,1	121,4
Finančné korporácie	7 524	1,7	104,1	109,3
Verejná správa	32 054	7,4	101,1	91,6
Domácnosti	88 837	20,6	107,8	118,2
Neziskové inštitúcie	1 071	0,2	88,6	115,0
z toho podľa klasifikácie produkcie:				
Stroje	230 277	53,3	115,2	96,0
v tom: Kovové výrobky a stroje	180 592	41,8	110,9	105,3
Dopravné zariadenia	49 685	11,5	133,9	69,1
Stavby	172 606	39,9	98,3	155,2
v tom: Budovy na bývanie	43 277	10,0	96,5	221,4
Ostatné stavby	129 329	29,9	98,9	140,9

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Poznámka: Objem a podiel v bežných cenách, indexy v stálych cenách roku 2000.

s predchádzajúcim rokom. Rast spotrebnej zložky dopytu bol o 0,6 percentuálneho bodu vyšší ako pred rokom, čo bolo ovplyvnené najmä rastom konečnej spotreby verejnej správy (reálne o 4,1 %). Dynamika konečnej spotreby domácností sa medziročne spomalila o 0,9 percentuálneho bodu.

Domáci investičný dopyt

Vývoj tvorby hrubého kapitálu (rast o 8,2 % v stálych cenách) bol ovplyvnený fixnými investíciami, ktoré medziročne vzrástli o 7,3 % a nárastom zásob, ktorých ročný prírastok (33,1 mld. Sk v stálych cenách) bol približne o 5,2 mld. Sk vyšší ako v roku 2005. Z hľadiska štruktúry zásob sa v roku 2006 zvýšili všetky ich zložky, pričom najrýchlejšie rástli zásoby nedokončenej výroby a zásoby materiálu.

Na tvorbu hrubého fixného kapitálu pôsobil predovšetkým nákup nových fixných aktív (rast o 9,9 % v stálych cenách). Prírastok fixných aktív podľa sektorov národných účtov najvýznamnejšie ovplyvnilo investovanie nefinančných korporácií, čo súviselo so zahraničnými i domácimi investíciami. Podporili ich i výsledky finančného hospodárenia nefinančných korporácií, ktorých ziskovosť v roku 2006 medziročne vzrástla o 25,8 % (16,4 % v roku 2005). Najväčší objem investičných prostriedkov (75,5 % z celkového objemu) realizovali nefinančné korporácie formou obstarania nových fixných aktív. Najvýznamnejšie investovali podnikateľské subjekty v priemyselnej výrobe, energetike, nehnuteľnostiach a obchodných činnostiach, hoteloch a reštauráciách a v odvetví dopravy, pôšt a telekomunikácií. K reálnemu rastu tvorby hrubého fixného kapitálu prispela aj investičná aktivita domácností (rast o 7,8 % v stálych cenách) a sektora verejnej správy (rast o 1,1 % v stálych cenách).

Tabuľka 11 Vývoj investícií a úspor

(% , bežné ceny)

	2005	2006
Miera úspor ¹⁾	24,1	24,3
Miera hrubých investícií ²⁾	29,2	29,0
Miera fixných investícií ³⁾	26,8	26,4
Miera krytia investícií úsporami ⁴⁾	82,6	83,6

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

1) Podiel hrubých domácich úspor (HDP minus konečná spotreba spolu) na HDP.

2) Podiel tvorby hrubého kapitálu na HDP.

3) Podiel tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP.

4) Pomer hrubých domácich úspor a hrubých investícií.

Z hľadiska klasifikácie produkcie, na základe revídovaných údajov ŠÚ SR, investície do strojov reálne vzrástli o 15,2 % a stavebné investície reálne poklesli o 1,7 %. Rast investícií do dopravných zariadení bol viac ako trojnásobne vyšší v porovnaní s rastom investícií do kovových výrobkov a strojov. Vývoj stavebných investícií ovplyvnil najmä pokles investícií do budov na bývanie (reálne o 3,5 %), čím sa ich podiel na tvorbe fixných investícií znížil o 3,8 percentuálneho bodu na 39,9 %.

V roku 2006 sa zvýšil podiel domácich usparených zdrojov na financovaní investičného dopytu. V roku 2005 pripadalo na jednu korunu hrubých investícií takmer 83 halierov hrubých národohospodárskych úspor, pričom v roku 2006 sa tento pomer mierne zvýšil na 84 halierov. Tento nárast bol spôsobený vyššou medziročnou dynamikou rastu úspor v porovnaní so zmenou hrubých investícií.

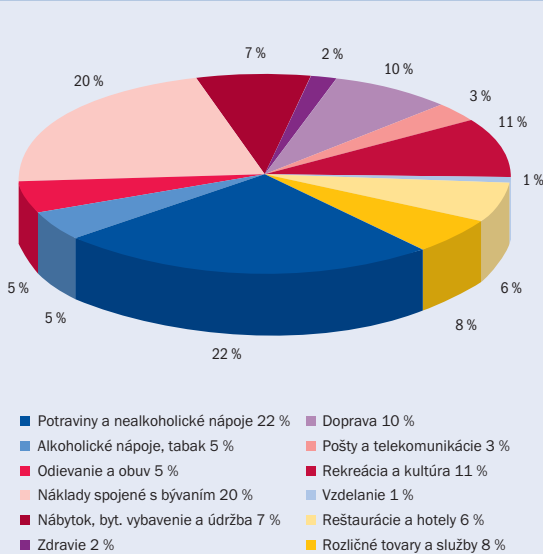
Domáci spotrebný dopyt

Výdavky na konečnú spotrebu za rok 2006 medziročne vzrástli o 5,6 %, k čomu prispel sektor domácností a verejnej správy, pričom spotrebné výdavky neziskových inštitúcií tlmili jej rast. Rast konečnej spotreby verejnej správy súvisel s nárastom miezd, zamestnanosti, nákupov tovarov a služieb vo verejnej správe (predovšetkým v 1. polroku 2006) a naturálnych sociálnych dávok. Z hľadiska štruktúry konečnej spotreby v roku 2006 došlo v porovnaní s predchádzajúcim rokom k zrýchleniu dynamiky konečnej spotreby verejnej správy a k spomaleniu konečnej spotreby domácností.

Konečná spotreba domácností za rok 2006 medziročne vzrástla o 6,3 % a jej podiel na celkovom objeme HDP bol 54,0 % (55 % v roku 2005). Súkromná spotreba domácností zaznamenala v jednotlivých štvrtrokoch pomerne rovnomerný vývoj, ktorý súvisel s rastom miezd, zamestnanosti, hrubých zmiešaných dôchodkov (odmien za prácu a zisku živnostníkov), ako aj využívaním úverových zdrojov. Podiel celkových pohľadávok peňažných finančných inštitúcií voči domácnostiam na ich konečnej spotrebe pokračoval v rastúcom trende a za rok 2006 dosiahol 25,3 % (ku koncu roka 2005 predstavoval 21,4 %).

Pri hodnotení vývoja konečnej spotreby domácností z hľadiska medziročného nárastu jednotlivých skupín spotrebných výdavkov za rok 2006 najviac rástli výdavky domácností na reštaurácie a hotely (13,4 % v stálych cenách) a na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domu (13,0 % v stálych cenách). Z hľadiska podielu najväčšiu časť spotreby (22 %, rovnako ako v roku 2005) tvorili výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje. Druhou najväčšou položkou boli výdavky spojené s bývaním (20 %), ktorých podiel

Graf 33 Štruktúra konečnej spotreby domácností

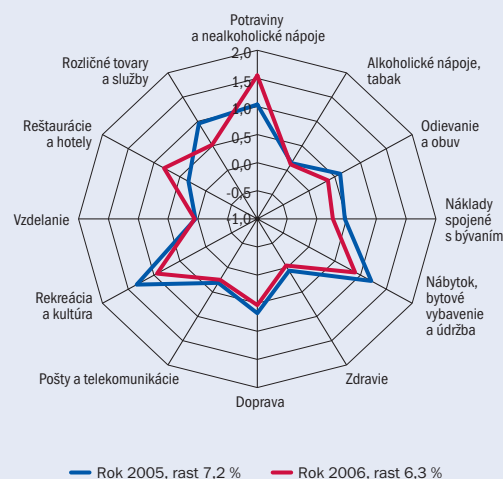

Zdroj: ŠÚ SR.

na spotrebe domácností v porovnaní s rokom 2005 poklesol o 1 percentuálny bod.

K medziročnému nárastu konečnej spotreby domácností najviac prispeli spotrebné výdavky na potraviny a nealkoholické nápoje, hotely a reštaurácie, nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu a rekreáciu a kultúru. Tieto štyri spotrebné odbory vytvorili v roku 2006 dve tretiny rastu spotrebného dopytu a zaznamenali mierny rast cien (do 1 %), z čoho vyplýva, že aktuál-

Graf 34 Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností (p. b.)

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Tabuľka 12 **Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností** (bežné ceny)

	Objem v mld. Sk		Index		Podiel v %	
	2005	2006	2005 2004	2006 2005	2005	2006
Odmeny zamestnancov (za všetky sektory)	590,5	644,9	108,1	109,2	50,6	50,0
z toho: Hrubé mzdy a platy	460,3	510,0	110,2	110,8	39,4	39,5
Hrubý zmiešaný dôchodok	345,4	391,9	113,4	113,4	29,6	30,4
Dôchodky z majetku – príjmové	29,7	32,7	77,9	109,9	2,5	2,5
Sociálne dávky	165,2	180,2	114,1	109,1	14,2	14,0
Ostatné bežné transfery – príjmové	36,0	40,1	97,1	111,4	3,1	3,1
Bežné príjmy spolu	1166,9	1289,8	109,0	110,5	100,0	100,0
Dôchodky z majetku – výdavkové	8,4	9,8	105,0	117,0	3,1	3,4
Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď.	46,9	48,8	112,6	104,1	17,1	16,8
Sociálne príspevky	189,4	197,0	105,9	104,0	69,0	68,0
Ostatné bežné transfery – výdavkové	29,8	34,4	93,3	115,2	10,9	11,9
Bežné výdavky spolu	274,5	289,9	105,4	105,6	100,0	100,0
Hrubý disponibilný dôchodok	892,4	999,9	110,1	112,0	-	-
Úprava vyplývajúca zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov	12,1	29,9	406,7	246,7	-	-
Konečná spotreba domácností	829,8	927,2	110,0	111,7	-	-
Hrubé úspory domácností	74,7	102,7	126,7	-	-	-
Miera hrubých úspor domácností	8,4	10,3				

Zdroj: ŠÚ SR.

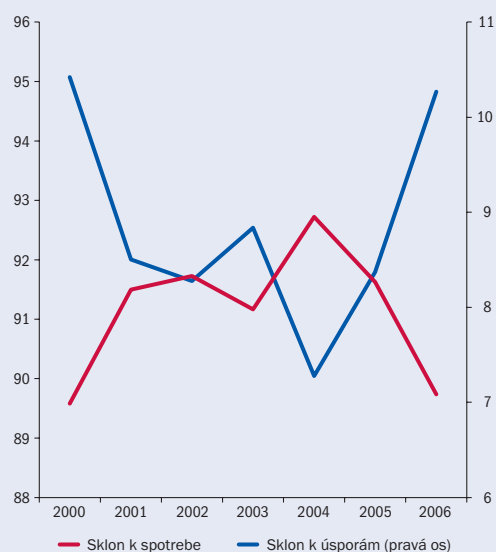
ny vývoj konečnej spotreby domácností by nemal v budúcom období spôsobovať zrýchľovanie rastu spotrebiteľských cien.

Príjmy a výdavky domácností²

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR v roku 2006 dosiahli bežné príjmy domácností 1 289,8 mld. Sk pri medziročnom nominálnom raste o 10,5 % (reálne vzrástli o 5,7 %). Oproti roku 2005 sa ich dynamika v nominálnom vyjadrení zrýchľila o 1,5 percentuálneho bodu.

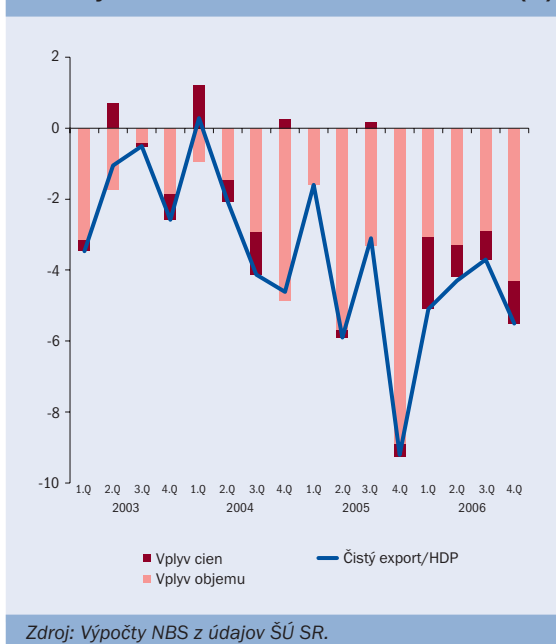
V rámci bežných príjmov zaznamenali najrýchlejšiu dynamiku rastu hrubý zmiešaný dôchodok, ostatné bežné transfery a dôchodkové príjmy z majetku. Objem bežných výdavkov domácností (výdavky, ktoré platí obyvateľstvo iným sektorom a priamo ich ne-spotrebúva) dosiahol 289,9 mld. Sk a v nominálnom

vyjadrení medziročne vzrástli o 5,6 %, čo v reálnom vyjadrení predstavovalo rast o 1,1 %. Medziročný rast bežných výdavkov súvisel najmä s rastom výdavkov spojených s dôchodkami z majetku a ostatných bežných výdavkových transferov. Najnižší nárast zaznamenali sociálne príspevky.

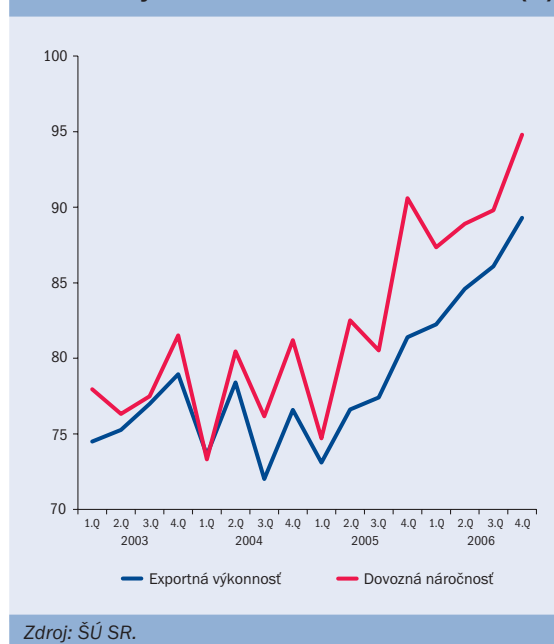
Graf 35 **Sklon domácností k spotrebe a úsporám** (%)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

² Dôchodky z majetku príjmové (úroky, dividendy, dôchodky z prenájmu pôdy a iné), ostatné bežné transfery príjmové (domácnostiam vyplatené poisťné náhrady z poistenia, výhry zo stávk atď.), dôchodky z majetku výdavkové (úroky platené domácnosťami za úvery a iné platby uvedeného charakteru), ostatné bežné transfery výdavkové (platby za rôzne druhy neživotného poistenia, životné a zdravotné poistenia), sociálne príspevky (priame dane a poplatky platené do ŠR, príspevky platené do zdravotných poisťovní, do sociálnej poisťovne a do fondu zamestnanosti atď.).

Graf 36 Podiel čistého exportu na HDP v bežných cenách (%)

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Graf 37 Vývoj exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti (%)

Zdroj: ŠÚ SR.

Po úhrade bežných výdavkov z bežných príjmov zostal domácnostiam na ďalšie použitie hrubý disponibilný dôchodok vo výške 999,9 mld. Sk, ktorý medziročne vzrástol o 12,0 % (pred rokom o 10,1 %). Z disponibilného dôchodku použili domácnosti na konečnú spotrebu 92,7 %, zvyšok smeroval do hrubých úspor, ktoré medziročne vzrástli o 37,4 %. Celkové zvýšenie dynamiky hrubých úspor, ktorá predstihla dynamiku hrubého disponibilného dôchodku, sa premietlo do vývoja miery hrubých úspor domácností (10,3 %), ktorá bola o 1,9 percentuálneho bodu vyššia ako pred rokom (8,4 %).

Vývoz i dovoz výrobkov a služieb dosiahli v roku 2006 dvojciferné tempá rastu (vývoz 23,3 %, dovoz 22,0 % v bežných cenách). Nominálny čistý vývoz bol deficitný v objeme 76 mld. Sk (74,8 mld. Sk v roku 2005). Vývoj importných cien v zahraničnom obchode, vyjadrený deflátorom dovozu výrobkov a služieb, súvisel predovšetkým s rastúcimi cenami energetických surovín v prvých troch štvrtrokoch 2006. Vzrástli aj ceny exportovaných tovarov a služieb, avšak v menšej miere ako dovozné ceny, keďže boli tlmené poklesom vývozných cien dopravných prostriedkov. Z predbežných štvrtročných národných účtov vyplýva, že takmer jedna štvrtina deficitu zahraničnoobchodnej výmeny v bežných cenách bola zapríčinená nepriaznivým vývojom výmenných relácií.

Exportná výkonnosť slovenskej ekonomiky sa v roku 2006 medziročne zlepšila, keď podiel vývozu výrobkov a služieb na HDP v bežných cenách dosiahol 85,7 %. Dovozná náročnosť rástla v porovnaní s exportnou výkonnosťou mierne pomalšie a dosiahla 90,3 %. Otvorenosť slovenskej ekonomiky, meraná podielom

vývozu a dovozu výrobkov a služieb na nominálnom HDP, dosiahla v minulom roku 176 %.

2.2.3 Trh práce

Zamestnanosť, nezamestnanosť

Priaznivý ekonomický vývoj v roku 2006 sa premietol aj do vývoja zamestnanosti. Na základe výsledkov z výberového zisťovania pracovných síl vzrástol počet pracujúcich medziročne o 3,8 %, čo predstavovalo zrýchlenie dynamiky oproti roku 2005 o 1,7 percentuálneho bodu. Vývoj zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných bol ovplyvnený tak dopytom po práci v domácej časti ekonomiky, keď počet pracujúcich v hospodárstve SR vzrástol o 2,5 %, ako aj rastom počtu osôb pracujúcich v zahraničí o 26,1 %. Z hľadiska štruktúry pracujúcich bol vývoj celkovej zamestnanosti v roku 2006 ovplyvnený hlavne priaznivým vývojom počtu zamestnancov, ktorých počet sa zvýšil o 3,8 %. Počet podnikateľov medziročne vzrástol o 3,7 %, k čomu prispel najmä rast podnikateľov bez zamestnancov o 5 %, kým počet podnikateľov so zamestnancami, rovnako ako pred rokom, medziročne klesol o 0,3 %. Zamestnanosť podľa metodiky ESA 95 medziročne vzrástla o 2,3 % a v porovnaní s minulým rokom sa jej rast zrýchlil o 0,9 percentuálneho bodu. Z hľadiska odvetvového členenia rástol v roku 2006 (metodika ESA 95) dopyt po práci v službách, čo sa prejavilo v dynamickom raste zamestnanosti najmä v hoteloch a reštauráciách, v nehnuteľnostiach, prenájme a obchodných činnostiach a v obchode. Na druhej strane úroveň zamestnanosti spred roka nedosiahlo finančné sprostredkovanie a zdravotníctvo.

Graf 38 Vývoj miery mezamestnanosti

(%)

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a ŠÚ SR.

zistovania pracovných síl sa počet nezamestnaných v roku 2006 medziročne znížil o 17,3 %. Pokles počtu nezamestnaných sa premietol do miery nezamestnanosti, ktorá v priemere za rok 2006 predstavovala 13,3 % a v porovnaní s rokom 2005 poklesla o 2,9 percentuálneho bodu. Klesajúcu tendenciu vo vývoji nezamestnanosti potvrdzujú aj údaje o evidovanej nezamestnanosti. Podľa evidencie úradov práce, sociálnych vecí a rodiny dosiahla miera nezamestnanosti v roku 2006 v priemere 10,4 %.

Pokračujúci trend medziročného rastu ponuky práce (t. j. osôb v produktívnom a poproduktívnom veku) sa v roku 2006 premietol predovšetkým do vyššieho rastu počtu ekonomicky neaktívnych osôb (t. j. osôb, ktoré neboli na trhu práce). V dôsledku tohto vývoja sa miera ekonomickej aktivity, ktorá dosiahla 59,1 %, znížila v medziročnom porovnaní o 0,4 percentuálneho bodu. V rámci ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa zvyšoval podiel pracujúcich osôb, čo sa premietlo do rastúcej miery zamestnanosti, ktorá v roku 2006 zaznamenala medziročný rast o 1,7 percentuálneho bodu na 59,4 %.

Z produkčných odvetví v priemere za rok 2006 rýchlo rástla zamestnanosť v stavebníctve, kým zamestnanosť v pôdohospodárstve poklesla.

Vysoký dopyt po pracovnej sile sa premietol do priaznivého vývoja nezamestnanosti. Podľa výberového

Mzdy, produktivita práce

Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca hospodárstva SR dosiahla v roku 2006 18 761Sk a medziročne vzrástla o 8,0 %. Jej rast sa v porovnaní

Tabuľka 13 Vývoj ukazovateľov trhu práce

	2005	2006				Rok
		1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	
Nominálna mzda (Sk)	17 274	17 315	18 324	18 212	21 131	18 761
Nominálna mzda (index)	109,2	107,1	108,8	107,7	108,2	108,0
Reálna mzda (index)	106,3	102,7	104,0	102,7	103,9	103,3
Kompenzácie na zamestnanca nominálne ESA 95 (index)	105,1	106,5	108,2	107,6	108,3	107,6
Kompenzácie na zamestnanca reálne ESA 95 (index)	102,3	102,2	103,5	102,7	104,6	103,2
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	106,2	106,6	108,1	111,2	109,1	108,8
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	103,8	104,6	104,3	107,2	107,2	106,0
Produktivita práce z HDP podľa ESA 95 (index, b. c.)	107,0	106,5	108,1	111,1	109,1	108,7
Produktivita práce z HDP podľa ESA 95 (index, s. c.)	104,5	104,5	104,3	107,1	107,2	105,9
Zamestnanosť podľa štatistického výkazníctva (index)	102,2	102,0	102,3	102,4	102,2	102,2
Zamestnanosť podľa VZPS ¹⁾ (index)	102,1	103,7	104,5	103,8	103,5	103,8
Zamestnanosť podľa ESA 95 (index)	101,4	102,1	102,3	102,5	102,2	102,3
Miera evidovanej nezamestnanosti (%)	11,6	11,6	10,7	9,9	9,3	10,4
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (%)	16,2	14,9	13,5	12,8	12,0	13,3
Nominálne jednotkové náklady práce (ULC)	100,6	101,9	103,7	100,5	101,0	101,7
Spotrebiteľské ceny (priemerný index)	102,7	104,3	104,6	104,9	104,1	104,5

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

1) Výberové zisťovanie pracovných síl.

Graf 39 Vývoj reálnych miezd a reálnej produktivity práce (index, ROMR = 100)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS.

s rovnakým obdobím minulého roka spomalil o 1,2 percentuálneho bodu. Najvyšší rast nominálnej mzdy v roku 2006 zaznamenali odvetvia nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti (10,3 %), verejná správa, obrana a povinné sociálne zabezpečenie (10,3 %), finančné sprostredkovanie (9,6 %), pôdohospodárstvo (8,6 %), školstvo a zdravotníctvo (zhodne 8,5 %). Z hľadiska formy vlastníctva dosiahli zamestnanci podnikateľskej sféry v podnikoch s 20 a viac zamestnancami rast nominálnej mzdy 8,8 %, v malých podnikoch do 19 zamestnancov 6,5 %, v rozpočtových organizáciách 14,8 % a v príspevkových organizáciách predstavoval jej rast 7,7 %. Priemerná reálna mzda v roku 2006 medziročne vzrástla o 3,3 %

a v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka sa jej dynamika spomalila o 3,0 percentuálne body, čo bolo ovplyvnené spomalením rastu nominálnej mzdy i vyššou priemernou infláciou ako pred rokom. Rast reálnej mzdy zaznamenali všetky odvetvia hospodárstva.

Produktivita práce v roku 2006 nominálne vzrástla o 8,8 %, reálne o 6,0 %. Pozitívne sa vyvíjala produktivita práce v porovnaní s vývojom miezd, keď dynamika reálnej produktivity práce predstihla dynamiku reálnej mzdy o 2,7 percentuálneho bodu.

Jednotkové náklady práce v metodike ECB (ULC_{ECB} , podiel rastu nominálnych kompenzácií na zamestnanca k rastu reálnej produktivity práce podľa ESA 95) v roku 2006 medziročne vzrástli o 1,7 %. Reálne jednotkové náklady práce ($RULC_{ECB}$, podiel reálnych kompenzácií na zamestnanca k reálnej produktivite práce podľa ESA 95) na medziročnej báze poklesli o 2,5 %. Zrýchlenie ULC_{ECB} bolo ovplyvnené rýchlejším rastom kompenzácií na zamestnanca, zatiaľ čo mierne rýchlejší rast produktivity práce ich vývoj tlmil.

2.2.4 Finančné hospodárenie

Od začiatku roku 2006 vytvorili korporácie nefinančného a finančného sektora zisk kumulatívne vo výške 268,4 mld. Sk, pri medziročnom raste o 6,7 %. Tvorba zisku nefinančných korporácií sa podľa predbežných výsledkov medziročne zvýšila o 25,8 % na 280,4 mld. Sk. Finančné korporácie dosiahli stratu 12,0 mld. Sk.

Najväčší podiel na tvorbe zisku v roku 2006 mali v rámci nefinančných korporácií podnikateľské subjekty v priemyselnej výrobe 91,4 mld. Sk, obchode

Tabuľka 14 Výsledky finančného hospodárenia

	2005 mld. Sk, b. c.	2006 mld. Sk, b. c.	2005/2004 index	2006/2005 index
Hospodársky výsledok (pred zdanením)				
Nefinančné a finančné korporácie spolu	251,5	268,4	141,3	106,7
Nefinančné korporácie	222,9	280,4	117,4	125,8
Finančné korporácie	28,6	-12,0	-	-
v tom: NBS	-0,7	-45,1	-	-
Finančné korporácie bez NBS	29,3	33,1	149,3	113,0
Komerčné finančné inštitúcie	16,9	19,7	120,3	116,6
Poisťovacie korporácie	3,4	4,4	99,9	129,2
Ostatní finanční sprostredkovatelia	9,0	9,0	127,6	100,3
Peňažné finančné inštitúcie	16,2	-25,4	-	-
v tom: NBS	-0,7	-45,1	-	-
Komerčné finančné inštitúcie	16,9	19,7	120,3	116,6

Zdroj: ŠÚ SR a výpočty NBS.

55,2 mld. Sk a vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody 52,5 mld. Sk. V doprave, poštách a telekomunikáciách sa vytvoril zisk 31,8 mld. Sk, nehnuteľnostiach a prenájme 21,8 mld. Sk, stavebníctve 14,4 mld. Sk, ťažbe nerastných surovín 3,7 mld. Sk, ostatných spoločenských službách 3,3 mld. Sk, zdravotníctve a sociálnej pomoci 2,8 mld. Sk, pôdohospodárstve a rybolove 2,2 mld. Sk, hoteloch a reštauráciách 1 mld. Sk a v školstve 0,1 mld. Sk. Tvorba zisku sa v nefinančných korporáciách medziročne zvýšila o 57,5 mld. Sk. Jej rast bol generovaný hlavne výrazným prírastkom v priemyselnej výrobe (16,3 mld. Sk), doprave, poštách a telekomunikáciách (14,5 mld. Sk), obchode (13 mld. Sk), vo výrobe a rozvoze elektriny, plynu a vody (5,8 mld. Sk). Pôdohospodárstvo a rybolov, ako aj školstvo prešli medziročne zo straty do zisku.

Finančné korporácie dosiahli stratu 12,0 mld. Sk. Z toho finančné korporácie bez NBS vytvorili zisk 33,1 mld. Sk a NBS dosiahla stratu v celkovej sume 45,1 mld. Sk. V rámci finančných korporácií bez NBS vytvorili v roku 2006 komerčné finančné inštitúcie zisk 19,7 mld. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol ich zisk o 2,8 mld. Sk. Zisk poisťovacích korporácií a penzijných fondov sa medziročne zvýšil o 1 mld. Sk na 4,4 mld. Sk. Ostatní finanční sprostredkovatelia vytvorili zisk 9 mld. Sk a vykázali tak rovnaký hospodársky výsledok ako v predchádzajúcom roku.

Záporný hospodársky výsledok NBS bol príčinou celkovej straty peňažných finančných inštitúcií v roku 2006 v objeme 25,4 mld. Sk (v roku 2005 dosiahli zisk 16,2 mld. Sk), pričom komerčné finančné inštitúcie vytvorili zisk 19,7 mld. Sk.

2.3 Platobná bilancia

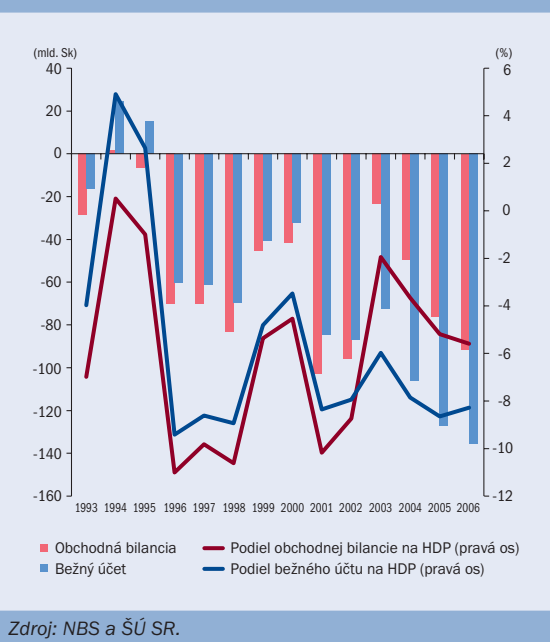
2.3.1 Bežný účet

Deficit bežného účtu platobnej bilancie dosiahol 135,6 mld. Sk a oproti roku 2005 sa zvýšil o 8,4 mld. Sk. Na jeho nárast najviac vplývalo medziročné zhoršenie obchodnej bilancie, ktoré však bolo do značnej miery kompenzované rastúcim prebytkom bilancie služieb. Podiel deficitu bežného účtu na HDP v bežných cenách dosiahol 8,3 %, t. j. o 0,3 percentuálneho bodu menej ako v roku 2005. Podiel deficitu obchodnej bilancie na HDP vzrástol z 5,2 % na 5,6 %.

Obchodná bilancia dosiahla pasívne saldo vo výške 91,6 mld. Sk. Napriek medziročnému prehĺbeniu deficitu o 15,3 mld. Sk, dynamika rastu vývozu mierne prevýšila dynamiku dovozu.

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR sa v roku 2006 vyviezol tovar v hodnote 1 239,4 mld. Sk, čo bolo

Graf 40 Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

o 24,6 % viac ako za rovnaké obdobie minulého roku (v amerických dolároch o 30,1 %, v eurách o 29,1 %).

Vo vývoze tovaru došlo v roku 2006 k zrýchleniu minuloročnej dynamiky o 13 percentuálnych bodov. Rast vývozu dosahoval vysokú dynamiku počas celého roka, pričom sa v druhej polovici roku 2006 zrýchľoval. Vyšší vývoz bol zaznamenaný v rámci širokého spektra komodít všetkých základných skupín tovarov, pričom zrýchlenie medziročného prírastku bolo dosiahnuté najmä v skupine strojov a dopravných zariadení a v menšej miere aj chemických výrobkov a polotovarov.

Vyšší vývoz v skupine stroje a dopravné zariadenia bol hlavným faktorom medziročného rastu vývozu. Rast celkovej skupiny bol výsledkom tak rastu vývozu strojov, ako aj rastom vývozu automobilového priemyslu. Vyšší vývoz strojov v porovnaní s rokom 2005 bol

Tabuľka 15 Bežný účet platobnej bilancie (mld. Sk)

	2006	2005
Obchodná bilancia	-91,6	-76,3
Bilancia služieb	19,7	9,9
Bilancia výnosov	-62,1	-61,3
Bežné transfery	-1,6	0,5
Bežný účet spolu	-135,6	-127,2
Podiel bežného účtu na HDP v %	-8,3	-8,6

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

Tabuľka 16 Vývoz za január až december

	Medziročná zmena v mld. Sk		Príspevok k medziročnej zmene v p. b.	
	2006	2005	2006	2005
Suroviny	12,3	14,8	1,2	1,7
Chemické výrobky a polotovary	59,0	38,5	5,9	4,5
z toho: Chemické výrobky	16,4	12,2	1,6	1,4
Polotovary	42,6	26,3	4,3	3,1
Stroje a dopravné zariadenia	166,6	36,0	16,8	4,2
z toho: Stroje	98,7	62,5	9,9	7,3
Dopravné zariadenia	67,9	-26,5	6,8	-3,1
Hotové výrobky	6,9	10,1	0,7	1,2
Vývoz spolu	244,8	99,4	24,6	11,6

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

Tabuľka 17 Dovoz za január až december

	Medziročná zmena v mld. Sk		Príspevok k medziročnej zmene v p. b.	
	2006	2005	2006	2005
Suroviny	44,0	32,8	4,1	3,5
Chemické výrobky a polotovary	54,8	21,7	5,1	2,3
z toho: Chemické výrobky	21,1	8,0	2,0	0,9
Polotovary	33,7	13,7	3,1	1,5
Stroje a dopravné zariadenia	106,8	33,2	10,0	3,6
z toho: Stroje	77,6	37,9	7,2	4,1
Dopravné zariadenia	29,2	-4,7	2,7	-0,5
Hotové výrobky	54,5	41,0	5,1	4,4
z toho: Poľnohospodárske a priemyselné výrobky	19,9	22,1	1,9	2,4
Osobné autá	5,6	1,7	0,5	0,2
Strojárske a elektrotechnické spotrebné výrobky	29,0	17,2	2,7	1,9
Dovoz spolu	260,1	128,7	24,3	13,9

Zdroj: Výpočty NBS z údajov ŠÚ SR.

zaznamenávaný od prvých mesiacov roku 2006, pričom sa v priebehu roku ešte zrýchlil. Na zrýchlení vývozu sa podieľal hlavne elektrotechnický priemysel, keď rástol najmä vývoz televíznych prijímačov. Po výraznom poklese vývozu automobilov, ktorý bol čiastočne ovplyvnený aj prípravou priestorov a liniek na výrobu nového typu automobilu, došlo v roku 2006 k nárastu výroby a vývozu automobilového priemyslu. Hlavnou príčinou medziročného nárastu bolo rozšírenie produkcie, ako aj začatie výroby nových automobilových producentov.

Hlavným faktorom vysokého medziročného nárastu vývozu chemických výrobkov a polotovarov bolo po-

kračovanie pozitívnych tendencií vývoja z roku 2005. Výrazne rástol najmä vývoz železa a ocele a výrobkov z nich, plastov, medi, hliníka a výrobkov z nich.

Vyšší rast vývozu surovín bol do značnej miery ovplyvnený rastúcimi cenami ropy, z čoho vyplývala vyššia vývozná hodnota ropných produktov. Rast cien ropy bol však pomalší ako v roku 2005, čo spolu so zhodnocovaním kurzu koruny voči americkému doláru bolo hlavnou príčinou spomalenia medziročného rastu celej skupiny surovín.

Najnižší medziročný rast dosiahol vývoz hotových výrobkov. Celkový rast vývozu v skupine hotových

výrobných výrobkov bol podporený najmä medziročne vyšším vývozom nábytku, farmaceutických a poľnohospodárskych výrobkov, najmä cukru, nápojov a mlieka a mliečnych výrobkov.

Objem dovezeného tovaru predstavoval v roku 2006 hodnotu 1 331,0 mld. Sk a jeho medziročný rast 24,3 % (v amerických dolároch rast o 29,7 %, v eurách o 28,8 %).

V roku 2006 bolo zaznamenané mierne zaostávanie dynamiky dovozu za dynamikou vývozu, čo bolo spôsobené vývojom v druhom polroku, keď, na rozdiel od vývozu, sa tempo rastu dovozu spomaľovalo. Na celkovom medziročnom náraste dovozu mal hlavný podiel vyšší dovoz strojov a dopravných zariadení a chemických výrobkov a polotovarov. Vo všetkých skupinách tovarov bolo zaznamenané zrýchlenie medziročného prírastku.

V porovnaní s rokom 2005 najvýraznejšie vzrástol dovoz strojov a dopravných zariadení. Nárast dynamiky bol pritom podporený tak vyšším dovozom strojov, ako aj dopravných zariadení. Medziročne vyšší dovoz dopravných zariadení súvisel najmä s vyššou výrobou a vývozom automobilov, pričom v rámci celkovej skupiny bol zosilnený vyšším dovozom elektrotechnických súčiastok a strojov na automatické spracovanie dát.

Vyšší prírastok dovozu hotových výrobkov v porovnaní s rokom 2005 bol výsledkom postupne narastajúceho dovozu strojárskeho a hlavne elektrotechnického spotrebných výrobkov, ako aj vyššieho dovozu priemyselných výrobkov (farmaceutické výrobky, odev a obuv) a v menšej miere aj osobných áut. Naopak, pomalšie ako v minulom roku rástol dovoz poľnohospodárskych výrobkov (najmä vplyvom nižšieho dovozu tabaku a mäsa).

Hlavným faktorom vyššieho dovozu surovín bol rast cien ropy, dôsledkom čoho bol vyšší dovoz ropy a ropných produktov. Vysoká korelácia cien ropy s cenami zemného plynu sa tiež prejavila rastom cien a následne tiež zvýšeným dovozom tejto komodity. Nárast dovozu surovín bol tiež podporený vyšším dovozom elektrickej energie.

V obchode so službami bol v roku 2006 vytvorený prebytok vo výške 19,7 mld. Sk, keď rast inkás za vývoz služieb do zahraničia dosiahol 17,5 %, čím prevýšil rast platieb za ich dovoz, ktoré vzrástli o 11,1 %.

Vyšší prebytok bilancie služieb bol zapríčinený najmä rastom prebytku bilancie dopravných služieb a v menšej miere aj bilancie cestovného ruchu a poklesom deficitu v rámci bilancie „iných služieb spolu“.

Príjmy z medzinárodnej dopravy tovarov a osôb predstavovali 56,5 mld. Sk (medziročný nárast o 14,1 %)

Tabuľka 18 Bilancia služieb (mld. Sk)

	2006	2005
Doprava	18,5	12,1
Cestovný ruch	13,6	11,3
Iné služby spolu	-12,4	-13,5
Bilancia služieb	19,7	9,9

Zdroj: NBS.

a výdavky 38,0 mld. Sk (nárast o 1,6 %). Z hľadiska objemu najvyššou položkou v rámci dopravných služieb zostali príjmy z prepravy zemného plynu a ropy (29,6 mld. Sk), pričom medziročne vzrástli o 3,6 mld. Sk. Nárast tranzitných príjmov bol výrazne ovplyvnený neštandardnou úhradou zdržiavaných platieb za roky 2004 – 2006, ktorá sa realizovala v decembri 2006. Napriek vyšším príjmom z tranzitu, podiel tejto skupiny služieb na celkových príjmoch z dopravy medziročne mierne poklesol, keď za rok 2006 predstavoval 52,4 %.

V službách medzinárodnej dopravy bez tranzitu (železničnej, automobilovej, leteckej a vodnej) vrátane služieb súvisiacich s dopravou bol dosiahnutý deficit 1,0 mld. Sk, pričom 80,9 % tvorili platby za nákladné služby vrátane obchodných nákladov a 19,1 % výdavky na osobnú dopravu. Podobnú štruktúru mali tiež príjmy, keď 84,9 % tvorili inkasá za poskytované služby nákladnej dopravy a 15,1 % za poskytované služby osobnej dopravy. Medziročné zlepšenie salda dopravných služieb bez tranzitu o 5,0 mld. Sk bolo spôsobené najmä zlepšením salda osobnej leteckej dopravy (rast príjmov za poskytované služby leteckej dopravy, ale najmä pokles výdavkov slovenských rezidentov na služby poskytované nerezidentmi súvisia s rozvojom leteckej dopravy v SR). V rámci nákladnej dopravy bol rast príjmov za poskytnuté služby nákladnej automobilovej dopravy kompenzovaný klesajúcimi príjmami za poskytnuté služby nákladnej železničnej dopravy, čo bolo príčinou medziročného poklesu mierneho prebytku bilancie nákladných dopravných služieb.

Aktívne saldo zahraničného cestovného ruchu medziročne vzrástlo o 2,3 mld. Sk. Nárast prebytku bilancie cestovného ruchu bol spôsobený vyššími príjmami, ktorých rast prevýšil rast výdavkov slovenských rezidentov na služby súvisiace s cestovným ruchom.

Devízové príjmy zo zahraničného cestovného ruchu dosiahli 45,0 mld. Sk, čo predstavovalo nárast o 20,0 % z úrovne roku 2005. Nárast devízových príjmov z cestovného ruchu bol podporený vyšším celkovým počtom prenocovaní zahraničných turistov. Hlavným faktorom nárastu celkového počtu prenocovaní bol medziročne vyšší počet zahraničných turistov (ubytovaných návštevníkov) o 6,4 %, pri medziročne

nezmenenej hodnote priemerného počtu prenocovaní na úrovni 3,2. Vysoký rast devízových príjmov bol dosiahnutý napriek posilňovaniu slovenskej koruny voči euru, ktoré však bolo kompenzované oslabením voči českej korune.

Výdavky slovenských občanov na zahraničnú turistiku v roku 2005 dosiahli 31,4 mld. Sk, čo bolo o 19,2 % viac ako v roku 2004, pričom počet našich občanov, ktorí vycestovali do zahraničia sa zvýšil medziročne o 1,3 %. Rast výdavkov našich občanov na zahraničnú turistiku bol determinovaný rastom reálnych miezd, ponukou cenovo výhodných zájazdov a čiastočne aj posilňovaním koruny voči euru.

Bilancia „iných služieb spolu“ (služby spojov, stavebné služby, poisťovacie služby, finančné služby, prenájom, služby výpočtovej techniky, reklama, obchodné služby, technické služby a pod.) zostala rovnako ako v predchádzajúcich rokoch deficitná, avšak jej deficit sa znížil o 1,1 mld. Sk. Vývoz týchto služieb vzrástol medziročne o 18,9 % a dovoz o 13,3 %. Pokles deficitu bilancie „iných služieb spolu“ bol podporený najmä nárastom prebytku dosiahnutého v službách spojov a čiastočne tiež nižším deficitom služieb výpočtovej techniky a právnych účtovných a poradenských služieb. Celkový medziročný pokles deficitu „iných služieb spolu“ bol, naopak, negatívne ovplyvnený zhoršením vývoja príjmov za poskytované stavebné služby a výrazným nárastom platieb za finančné služby.

V roku 2006 skončila bilancia výnosov deficitom 62,1 mld. Sk, čo predstavovalo mierne zhoršenie oproti minulému roku o 0,8 mld. Sk. Medziročné zhoršenie bolo zapríčinené prehĺbením deficitu bilancie výnosov z investícií, ktoré prevýšilo nárast prebytku bilancie kompenzácií pracovníkov.

Investovanie do slovenských majetkových cenných papierov vyneslo zahraničným priamym investorom dividendy vo výške 64,3 mld. Sk, pri medziročnom raste o 18,6 mld. Sk. Výnos zahraničných investorov z vloženého kapitálu (výnos z priamych zahraničných investícií je vypočítaný ako podiel výnosov z majetku a úrokov k stavu priamych zahraničných investícií) na území SR dosiahol približne 14,5 %, čo znamenalo nárast oproti roku 2005, v ktorom uvedený koeficient dosiahol 11,0 %. Investovanie do zahraničných majetkových cenných papierov vyneslo slovenským investorom mierne vyšší príjem ako v minulom roku (1,1 mld. Sk). Na rozdiel od dividend, odhad časti zisku, ktorú zahraniční investori reinvestovali medziročne poklesol, keď dosiahol 25,0 mld. Sk (v minulom roku dosiahol odhad reinvestovaného zisku 39,0 mld. Sk) a značnou mierou tak spomaľoval nárast deficitu bilancie výnosov z priamych investícií.

Bilancia výnosov z portfóliových investícií dosiahla prebytok 7,6 mld. Sk a oproti roku 2005 sa zlepšila

Tabuľka 19 **Bilancia výnosov** (mld. Sk)

	2006	2005
Kompenzácia pracovníkov	30,8	28,0
Priame investície	-90,9	-82,8
z toho: Reinvestovaný zisk	-23,8	-37,8
Portfóliové a ostatné investície	-2,0	-6,5
Bilancia výnosov	-62,1	-61,3

Zdroj: NBS.

o 5,4 mld. Sk. Medziročný nárast prebytku bol najviac ovplyvnený rastom príjmov z aktív komerčných bánk.

Deficit bilancie ostatných investícií sa medziročne prehĺbil o 0,7 mld. Sk. Medziročná zmena bola ovplyvnená najmä medziročným rastom platieb (o 0,4 mld. Sk), pričom podstatnú časť tvoril nárast platieb úrokov (tak z úverov, ako aj prijatých vkladov). Medziročne nižšie príjmy (pokles o 0,3 mld. Sk) boli zapríčinené poklesom úrokov z krátkodobých finančných úverov.

Zhoršenie bilancie výnosov z investícií bolo v rámci bilancie celkových výnosov čiastočne zmierňované rastom prebytku kompenzácií pracovníkov. Počas krátkodobých pracovných pobytov v zahraničí podľa prepočtov NBS zarobili slovenskí občania 32,2 mld. Sk. Nárast príjmov slovenských občanov v zahraničí prevýšil rast príjmov zahraničných občanov v SR, čo viedlo k medziročnému nárastu aktívneho salda kompenzácií pracovníkov o 2,8 mld. Sk.

V roku 2006 bol v bilancii bežných transferov vykázaný deficit 1,6 mld. Sk. Medziročná zmena (o 2,1 mld. Sk) mierneho minuloročného prebytku na deficit bola výsledkom skutočnosti, že prehĺbenie deficitu bilancie súkromných transferov (zapríčinené vyššími platbami podpôr, exekučných a kaučných poplatkov) prevýšilo zvýšenie prebytku vládnych transferov vyplývajúce z nárastu príjmov z rozpočtu EÚ.

2.3.2 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie

Kapitálový a finančný účet skončil prebytkom 32,4 mld. Sk. V porovnaní s minulým rokom bol prebytok nižší o 144,3 mld. Sk. Podiel prebytku na kapitálovom a finančnom účte na HDP poklesol z 12,0 % na 2,0 %. Zmenila sa aj štruktúra prílevu finančných tokov, keď došlo k odlevu krátkodobého kapitálu a zároveň sa zvýšil prílev priamych zahraničných investícií.

Kapitálový účet, ktorý zahŕňa zahraničnú pomoc investičného charakteru plynúcu od zahraničných vlád a mimovládnych subjektov a nákupy a predaje patentov, licencií a autorských práv dosiahol deficit vo

výške 1,2 mld. Sk, čo znamenalo jeho mierne zvýšenie v porovnaní s rokom 2005. Medziročná zmena bola zapríčinená najmä nižším čistým čerpaním prostriedkov vo forme grantov.

Celkový prílev priamych zahraničných investícií (PZI) dosiahol v roku 2006 hodnotu 112,9 mld. Sk, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 o 52,4 mld. Sk.

Prílev majetkového kapitálu do SR dosiahol 56,0 mld. Sk a oproti rovnakému obdobiu minulého roku vzrástol o 32,8 mld. Sk, t. j. o 141,4 %. Vyšší prílev majetkového kapitálu v porovnaní s minulým rokom bol takmer celý spôsobený privatizačnými príjmami (privatizácia Slovenských elektrární talianskym Enelom v apríli), pričom v roku 2005 bol prílev majetkového kapitálu výlučne neprivatizačný. Po zohľadnení tejto skutočnosti vzrástol prílev majetkového kapitálu do SR (bez príjmov z privatizácie) o 7,8 % (o 1,8 mld. Sk) ako dôsledok mierneho nárastu záujmu zahraničných investorov.

V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšil záujem slovenských podnikov o investovanie v zahraničí. Zvýšenie majetkovej angažovanosti slovenských investorov v zahraničí formou priamych investícií predstavovalo 6,9 mld. Sk, keď za celý rok 2006 dosiahlo 9,5 mld. Sk.

Odhad reinvestovaného zisku (v čistom vyjadrení) dosiahol 23,8 mld. Sk a významne tak poklesol jeho vplyv v rámci bilancie priamych investícií. Podiel reinvestovaného zisku na celkovom príleve PZI dosiahol 21,1 % (po očistení o privatizačné príjmy 29,1 %), zatiaľ čo v roku 2005 predstavoval 62,5 %.

Prílev ostatného kapitálu (v rámci PZI), ktorý vyjadruje finančné a obchodné vzťahy medzi priamym investorom a podnikom priamej investície, dosiahol 42,6 mld. Sk. Výrazný medziročný nárast o 40,5 mld. Sk súvisel s prílevom PZI v predchádzajúcich rokoch a v roku 2006 najvýraznejšie prispel k vyššiemu celkovému prílevu PZI. Príčinou medziročne vyššieho prílevu ostatného kapitálu bol tak nárast záväzkov, ako aj pokles pohľadávok domácich subjektov voči priamym investorom.

V roku 2006 sa v rámci PZI realizoval prílev prostriedkov (okrem privatizačných) najmä do priemyselnej výroby a v menšej miere tiež do oblasti finančného sprostredkovania a veľko- a maloobchodu. Z teritoriálneho hľadiska smerovalo najviac investícií do Bratislavského (prevažná časť súvisela s privatizáciou) a Žilinského kraja. V prípade Žilinského kraja súvisel prílev zdrojov s výstavbou automobilky KIA, čo potvrdzuje skutočnosť, že po Taliansku a Rakúsku bola Kórejská republika tretím najvýznamnejším investorom v roku 2006, keď prílev zdrojov vo forme priamych zahraničných investícií z tejto krajiny dosiahol 7,9 mld. Sk.

Čistý prílev prostriedkov v oblasti portfóliových investícií dosiahol v roku 2006 hodnotu 43,4 mld. Sk, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku bol zaznamenaný čistý odlev 31,3 mld. Sk.

Dopyt domácich portfóliových investorov po zahraničných cenných papieroch v porovnaní s rokom 2005 poklesol. Po minuloročnom záujme podnikov o investovanie svojich zdrojov (v tejto kategórii sú zahrnuté aj

Tabuľka 20 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	(mld. Sk)	
	2006	2005
Kapitálový účet	-1,2	-0,6
Priame investície	112,9	60,5
SR v zahraničí	-10,9	-4,9
z toho: Reinvestovaný zisk	-1,2	-1,2
V SR	123,8	65,4
z toho: Reinvestovaný zisk	25,0	39,0
Portfóliové investície a finančné deriváty	43,4	-31,3
SR v zahraničí	-18,1	-23,1
V SR	61,5	-8,2
Ostatné dlhodobé investície	18,6	-15,0
Aktíva	5,3	-9,8
Pasíva	13,3	-5,2
Krátkodobé investície	-141,3	163,1
Aktíva	-38,4	-4,6
Pasíva	-102,9	167,7
Kapitálový a finančný účet spolu	32,4	176,7

Zdroj: NBS.

	2006	2005	Medziročná zmena
Banky	-150,6	148,3	-298,9
Podniky	26,5	26,7	-0,2
Vláda a NBS	1,4	-26,9	28,3
Spolu	-122,7	148,1	-270,8

Zdroj: NBS.

poistovne) najmä do dlhodobých obligácií došlo v roku 2006 k opačnému vývoju, čo viedlo k čistému prílevu zdrojov zo zahraničia vo výške 0,7 mld. Sk. Podobne pri bankách došlo k poklesu záujmu o investície do dlhových cenných papierov. Nižšie investície do dlhových cenných papierov boli v rámci podnikového sektora kompenzované zvýšením investícií do majetkových akcií zahraničných podnikov s podielom menším ako 10 %. Celkový odlev prostriedkov na nákup zahraničných cenných papierov dosiahol 18,1 mld. Sk, pri medziročnom poklese o 5,0 mld. Sk.

Zatiaľ čo v roku 2005 zahraniční investori znížili držbu cenných papierov slovenských subjektov o 8,2 mld. Sk, v roku 2006 došlo k opačnému vývoju, keď celkový prílev zdrojov dosiahol 61,5 mld. Sk. Na medziročnej zmene mali hlavný podiel aktivity vlády. Najvýznamnejším faktorom bolo emitovanie novej emisie eurobondov (37,6 mld. Sk), ktorá na rozdiel od roku 2005 nebola sprevádzaná splátkou eurobondov emitovaných v predchádzajúcich rokoch. Podobný vývoj bol zaznamenaný aj v prípade predaja štátnych pokladničných poukážok do vlastníctva nerezidentov, kde sa medziročne zvýšil záujem nerezidentov o 5,7 mld. Sk. Zvýšený záujem investorov o cenné papiere emitované domácimi subjektmi bol, v menšej miere, kompenzovaný poklesom záujmu o nákup majetkových akcií (s podielom menším ako 10 %) zo strany zahraničných subjektov.

Pri položke ostatných investícií bol dosiahnutý odlev zdrojov vo výške 122,7 mld. Sk, pričom v roku 2005 prílev zdrojov predstavoval 148,1 mld. Sk. Na medziročnej zmene o 270,8 mld. Sk sa podieľal najmä bankový sektor.

V ostatných dlhodobých investíciách bol zaznamenaný prílev zdrojov vo výške 18,6 mld. Sk. Medziročná zmena odlevu dlhodobého kapitálu na prílev o 33,6 mld. Sk bola významne ovplyvnená uhradením dlžnej sumy ČSOB v roku 2005 (v rámci sektora vlády) na základe prehratej arbitráže v sume 25,0 mld. Sk a nižším poskytovaním finančných úverov bánk nerezidentom.

Podnikový sektor čerpal v roku 2006 dlhodobé finančné úvery v hodnote 46,3 mld. Sk, čo je o 30,4 % viac ako v roku 2005. Ešte výraznejšie vzrástlo splácanie

úverov podnikmi, keď medziročný rast dosiahol 59,7 %, čo predstavovalo hodnotu splatených úverov 42,0 mld. Sk. Prevýšenie čerpania nad splácaním dlhodobých finančných úverov podnikmi vyústilo do čistého prílevu zdrojov z čerpaných úverov vo výške 4,3 mld. Sk. V porovnaní s rokom 2005 sa však, vzhľadom na rýchlu dynamiku splácania, čistý prílev znížil o 4,9 mld. Sk, čím negatívne ovplyvnil medziročný nárast čistého prílevu dlhodobého kapitálu v rámci ostatných investícií.

V rámci krátkodobého kapitálu bol zaznamenaný čistý odlev vo výške 141,3 mld. Sk, zatiaľ čo v roku 2005 dosiahol prílev krátkodobého kapitálu hodnotu 163,1 mld. Sk. Hlavným faktorom medziročnej zmeny bol odlev krátkodobých vkladov nerezidentov zo slovenských bánk, ktorý dosiahol v roku 2006 hodnotu 147,3 mld. Sk, zatiaľ čo v roku 2005 bol zaznamenaný prílev 124,9 mld. Sk. Celkový medziročný pokles krátkodobých ostatných investícií v bankovom sektore o 302,1 mld. Sk bol ovplyvnený vývojom na medzibankovom devízovom trhu v júni a v júli, keď dočasné znehodnotenie výmenného kurzu slovenskej koruny v týchto mesiacoch (z dôvodu volatility výmenného kurzu, ktorú považovala centrálna banka za prechodný jav spôsobený neistotou zahraničných investorov vplyvom vývoja na ostatných rozvíjajúcich sa trhoch, ako aj vplyvom domáceho politického vývoja) viedlo k intervenciám NBS. Naopak, v roku 2005 zvýšenie vkladov nerezidentov v slovenských komerčných bankách bolo vyvolané očakávaniami spojenými s apreciáciou výmenného kurzu slovenskej koruny. Na strane aktív sa odlev zdrojov v roku 2006 prejavil najmä v náraste poskytnutých finančných úverov a raste objemu krátkodobých vkladov slovenských bánk na účtoch v zahraničí. V porovnaní s minulým rokom bola v podnikovom sektore časť prílevu zdrojov vo forme finančných úverov nahradená čerpaním dovozných úverov zo zahraničia (dovozné úvery rástli pod vplyvom rastúceho dovozu).

2.3.3 Devízové rezervy

Devízové rezervy NBS dosiahli ku koncu decembra 2006 hodnotu 13 363,8 mil. USD, resp. 10 145,1 mil. EUR. Od začiatku roka tak poklesli o 2 115,7 mil. USD (o 2 921,5 mil. EUR). Celkové devízové

rezervy Národnej banky Slovenska boli v priebehu roka ovplyvňované viacerými faktormi. Rozhodujúcim faktorom pozitívne ovplyvňujúcim oblasť príjmov boli príjmy súvisiace s marcovou emisiou eurobondov. Oblasť výdavkov bola determinovaná najmä intervenciami centrálnej banky na medzibankovom devízovom trhu. Vývoj devízových rezerv NBS bol v priebehu roka ovplyvnený aj vývojom vzájomných kurzov voľne vymeniteľných mien na svetových finančných trhoch. Schodok bilancie príjmov a výdavkov v sledovanom období (-2 567,2 mil. USD) bol čiastočne kompenzovaný pozitívnymi kurzovými rozdielmi (451,5 mil. USD), ktoré vznikli z dôvodu zhodnocovania kurzu eura voči americkému doláru na svetových finančných trhoch.

Príjmovú časť devízových rezerv v roku 2006 determinovali tieto faktory:

- výnosy z depozitov a cenných papierov v portfóliu NBS vo výške 390,8 mil. USD,
- príjmy z emisie eurobondov vo výške 1 202,5 mil. USD,
- príjmy NBS vyplývajúce z realizovaných repo operácií (kladné saldo vo výške 2,7 mil. USD),
- príjmy vo výške 127 mil. USD z uskutočnených repo obchodov so zlatom,
- ostatné čisté príjmy NBS vo výške 172,3 mil. USD (kladné saldo), vyplývajúce najmä z príjmov a platieb v rámci zahraničného platobného styku pre klientov NBS.

Stranu výdavkov devízových rezerv v roku 2006 ovplyvnili:

- splátky dlhovej služby vlády vo výške 248,9 mil. USD, z čoho splátky úrokov vládných eurobondov emitovaných v predchádzajúcich rokoch predstavovali 102,1 mil. USD,
- odlev prostriedkov v dôsledku intervencií a priamych obchodov na medzibankovom devízovom trhu vo výške 3 899,3 mil. USD,
- splátky dlhovej služby NBS vo výške 1,4 mil. USD,
- odpredaj 247 mil. EUR (312,9 mil. USD) v súlade s rozhodnutím Bankovej rady NBS z 25. apríla 2006 o optimalizácii výšky devízových rezerv NBS.

Devízové rezervy NBS ku koncu roka 2006 postačovali na pokrytie 3,2-násobku priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do Slovenskej republiky za rok 2006. Krytie priemerného mesačného dovozu oficiálnymi devízovými rezervami predstavuje najznámejší z ukazovateľov možnej stability meny, ktorý sa zvykne sledovať, a to aj napriek tomu, že devízové rezervy pri liberalizovanom bežnom a finančnom účte platobnej bilancie už túto úlohu (krytie dovozov devízovými rezervami) zohrávať nemusia. Vychádzajúc z podstaty a účelu použitia tohto indikátora sa javí vhodnejšie pomerovať k devízovým rezervám iba tú časť dovozu, ktorá nie je financovaná rôznymi úvermi, alebo zdroj-

mi zo zahraničia. Preto počnúc údajmi za júl 2006 uvádza NBS aj pomer devízových rezerv k objemu platieb za tovary a služby, vykazovaných bankovou štatistikou. Tento objem oproti objemu, ktorý je získavaný prostredníctvom obvyklých údajových zdrojov umožňuje alternatívny (reálnejší) obraz o krytí dovozov tovarov a služieb rezervami, nakoľko zahŕňa len ten dovoz, ktorý je potrebné finančne uhradiť. V tomto prípade by pomer devízových rezerv k objemu platieb za tovary a služby, vykazovaných bankovou štatistikou, predstavoval 4,1-násobok priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do SR v roku 2006.

Devízové rezervy obchodných bánk ku koncu roka 2006 dosiahli výšku 2 149,1 mil. USD. Stav devízových rezerv celého bankového sektora vrátane NBS bol k ultimu roka 15 512,9 mil. USD.

2.3.4 Zahraničná zadlženosť SR

Celkový hrubý zahraničný dlh ku koncu decembra 2006 dosiahol 32,2 mld. USD, resp. 24,4 mld. EUR, pričom v porovnaní s východiskom roka vzrástol o 5,2 mld. USD, resp. o 1,6 mld. EUR. Celkový dlhodobý zahraničný dlh medziodočne vzrástol o 4,8 mld. USD, pri náraste celkového krátkodobého zahraničného dlhu o 0,4 mld. USD.

V rámci celkového krátkodobého zahraničného dlhu bol vykázaný protichodný vývoj, keď zahraničné záväzky komerčných bánk v roku 2006 klesli o 3,2 mld. USD a zahraničné pasíva podnikateľských subjektov vzrástli o 3,6 mld. USD.

V rámci dlhodobého zahraničného dlhu došlo k nárastu zahraničných záväzkov vlády SR a NBS o 2,1 mld. USD, zahraničných pasív podnikateľských subjektov o 2,0 mld. USD a zahraničných pasív komerčných bánk o 0,7 mld. USD.

Celkový hrubý zahraničný dlh na obyvateľa SR dosiahol ku koncu decembra 5 987 USD (ku koncu decembra 2005 to bolo 5 029 USD). Podiel celkového krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR k ultimu decembra 2006 medziodočne poklesol z úrovne 56,2 % o 7,9 percentuálneho bodu na úroveň 48,3 %.

Čistá zahraničná zadlženosť, vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 32,2 mld. USD (pasíva NBS a vlády, pasíva komerčných bánk a pasíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) a zahraničných aktív vo výške 26,7 mld. USD (devízové rezervy NBS, zahraničné aktíva komerčných bánk, zahraničné aktíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) dosiahla ku koncu decembra 2006 dlžnícku pozíciu 5,5 mld. USD, pričom čistá zahraničná zadlženosť SR medziodočne vzrástla o 3,9 mld. USD.

Tabuľka 22 **Zahraničný dlh SR**

	mil. USD		mil. EUR	
	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006
Celkový zahraničný dlh SR	27 052,5	32 205,9	22 835,3	24 448,9
Dlhodobý zahraničný dlh	11 850,7	16 649,7	10 003,3	12 639,5
Vláda a NBS ¹⁾	5 578,3	7 702,1	4 708,7	5 847,0
Komerčné banky	866,7	1 559,2	731,6	1 183,6
Podnikateľské subjekty	5 405,7	7 338,4	4 563,0	5 608,9
Krátkodobý zahraničný dlh	15 201,8	15 556,2	12 832,0	11 809,4
Vláda a NBS	4,4	0,0	3,7	0,0
Komerčné banky	9 360,4	6 148,8	7 901,2	4 667,8
Podnikateľské subjekty	5 837,0	9 407,4	4 927,1	7 141,6
Zahraničné aktíva	25 455,3	26 718,4	21 487,2	20 283,2
Čistá zahraničná zadlženosť	1 597,2	5 487,5	1 348,1	4 165,7
Kurz SKK/USD a SKK/EUR	31,948	26,246	37,848	34,573
Krížový kurz USD/EUR	-	-	1,185	1,317

Zdroj: NBS.

1) Vrátane vládnych agentúr a obcí.

2.4 Verejný sektor

Hodnotenie vývoja hospodárenia verejnej správy v metodike ESA 95

Hospodárenie verejnej správy za rok 2006 v medzinárodnej metodike vykazovania výsledkov hospodárenia ESA 95 relevantnej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, skončilo s deficitom 55,4 mld. Sk (vrátane nákladov na dôchodkovú reformu), čo predstavuje 3,4 % z HDP. Najvýznamnejšie (92,5 %) sa na schodku verejnej správy podieľalo deficitné hospodárenie ústrednej vlády vo výške 52,5 mld. Sk. Negatívnu bilanciu zaznamenal aj sektor miestnej samosprávy v celkovej výške 5 mld. Sk. Hospodárenie fondov sociálneho zabezpečenia skončilo s prebytkom vo výške 2,1 mld. Sk. V porovnaní s rozpočtovaným schodkom verejnej správy vo výške 64,6 mld. Sk (4,2 % z HDP) sa dosiahlo jeho zníženie o 0,8 % z HDP. V nominálnom vyjadrení bol zaznamenaný pokles deficitu o 9,2 mld. Sk. Pozitívny vplyv na vývoj pomerového ukazovateľa deficitu mal vyšší než očakávaný rast HDP, ktorý ovplyvnil jeho zníženie o 0,2 % z HDP. Okrem toho na nižší schodok hospodárenia verejnej správy malo pozitívny vplyv predovšetkým priaznivejšie hospodárenie štátneho rozpočtu, ktoré vykázalo zlepšenie oproti rozpočtu o 17,7 mld. Sk (vrátane salda na mimorozpočtových účtoch) a vývoj v hospodárení sociálnej poisťovne, ktorý zaznamenal pozitívnu zmenu oproti rozpočtu o 3,4 mld. Sk. Štátne fondy spolu zlepšili svoju bilanciu o 0,2 mld. Sk a zaznamenali prebytok vo výške 5,7 mld. Sk. Slovenská konsolidačná, a. s., zlepšila oproti rozpočtu svoje hospodárenie o 5,9 mld. Sk v dôsledku prijatia kapitálového transferu zo štátneho rozpočtu

vo výške 5,7 mld. Sk. K zložkám verejnej správy, ktoré svoje hospodárenie v porovnaní s rozpočtom zhoršili patrili obce (zhoršenie o 5,4 mld. Sk) a zdravotné poisťovne (zhoršenie o 1,25 mld. Sk). Zo sektora ústrednej vlády nepriaznivejšie výsledky vykázal Fond národného majetku, ktorého hospodárenie sa oproti rozpočtu zhoršilo o 8,6 mld. Sk z dôvodu realizácie kapitálového transferu do štátneho rozpočtu vo výške 7,7 mld. Sk na úhradu splátok úverov so štátnou zárukou, ako aj v dôsledku prevzatia rizikových záväzkov FNM SR vyplývajúcich z kúpno-predajných zmlúv do dlhu vo výške 3,4 mld. Sk. Deficit vykázali aj verejné vysoké školy vo výške 1,0 mld. Sk, pričom rozpočet predpokladal ich vyrovnané hospodárenie. Príspevkové organizácie štátu zaznamenali deficitné hospodárenie vo výške 0,7 mld. Sk (zhoršenie o 0,9 mld. Sk v porovnaní s rozpočtom).

Pozitívne výsledky hospodárenia verejnej správy v porovnaní s rozpočtom boli dosiahnuté vyššími príjmami z daní, ktoré prekročili rozpočet o 14,0 mld. Sk a prekročením rozpočtu nedaňových príjmov o 8 mld. Sk. Príjmy z poistného nedosiahli rozpočtovanú úroveň a boli nižšie o 7,5 mld. Sk. Priaznivý vývoj daňových a nedaňových príjmov bol kompenzovaný nedostatočným plnením príjmov z grantov a transferov, ktoré oproti rozpočtu poklesli o 15,5 mld. Sk. Jednou z príčin bolo nenaplnenie rozpočtu príjmov z fondov Európskej únie, ktoré v porovnaní s rozpočtom boli nižšie o 7,5 mld. Sk, čo zároveň vplývalo na pokles výdavkov financovaných z prostriedkov Európskej únie a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu. Celkové výdavky boli v porovnaní s rozpočtom nižšie o 9,5 mld. Sk v dôsledku nižšieho čerpania bežných výdavkov o 13,9 mld. Sk. To sa prejavilo najmä v štátnom

	Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel
Daň z pridanej hodnoty	120,0	128,5	+8,5
Spotrebné dane	51,9	52,1	+0,2
Daň z príjmov právnických osôb	36,2	47,3	+11,1
Daň z príjmov fyzických osôb	2,5	2,6	+0,1
Ostatné dane	5,1	5,8	+0,7
Daňové príjmy	215,7	236,3	+20,6
Nedaňové príjmy	57,0	55,7	-1,3
Príjmy spolu	272,7	292,0	+19,3
Bežné výdavky	283,4	282,9	-0,5
Kapitálové výdavky	46,8	40,8	-6,0
Výdavky spolu	330,2	323,7	-6,5
Saldo	-57,5	-31,7	+25,8

Zdroj: MF SR.

rozpočte, kde skutočné bežné výdavky boli nižšie o 34,4 mld. Sk oproti rozpočtovaným, čo bolo čiastočne kompenzované prekročením ich rozpočtu v obciach (o 4,8 mld. Sk), v zdravotných poisťovniach (o 5,1 mld. Sk), v Sociálnej poisťovni (o 7,3 mld. Sk) a vo verejných vysokých školách (o 2,5 mld. Sk). Kapitálové výdavky prekročili rozpočet o 4,4 mld. Sk, na čom sa významnou mierou podieľali vyššie výdavky obcí na obstaranie kapitálových aktív, ktoré boli prekročené o 6,3 mld. Sk.

Negatívny vplyv na hospodárenie verejnej správy, okrem reklasifikácie záruk Fondu národného majetku SR, malo aj odpustenie pohľadávok voči zahraničiu (0,53 mld. Sk), tovarové deblokácie (1,3 mld. Sk), záväzok voči Slovnaftu vyplývajúci z neistoty výsledku právneho sporu (1,3 mld. Sk), kapitálový transfer zo štátneho rozpočtu Slovenskému vodohospodárskemu podniku (1,1 mld. Sk), Železniciam SR (0,97 mld. Sk) a Letiskovej spoločnosti Žilina (0,08 mld. Sk).

K 31. decembru 2006 dosiahol verejný maastrichtský dlh hodnotu 503,1 mld. Sk, čo predstavuje 30,7 % z HDP. V porovnaní s rokom 2005 došlo k jeho miernemu zníženiu o 4,2 mld. Sk. Pozitívny vplyv na vývoj dlhu malo najmä využitie prostriedkov z refinančného systému Štátnej pokladnice SR na priebežné financovanie schodku štátneho rozpočtu a zníženie prevzatého dlhu z rizikových záruk o 6,3 mld. Sk z prostriedkov Fondu národného majetku SR. Pozitívne na výšku dlhu pôsobilo aj posilňovanie kurzu slovenskej koruny, ktoré spôsobilo zníženie dlhu emitovaného v zahraničnej mene o 12,4 mld. Sk.

Štátny rozpočet

Štátny rozpočet Slovenskej republiky bol schválený zákonom č. 655/2005 z 13. decembra 2005, pričom

počítal s celkovými príjmami vo výške 272,7 mld. Sk, výdavkami v objeme 330,2 mld. Sk a rozpočtový deficit bol stanovený na 57,5 mld. Sk. Skutočné výsledky boli oproti predpokladom výrazne lepšie. Celkové príjmy štátneho rozpočtu dosiahli 292,0 mld. Sk, výdavky 323,7 mld. Sk a rozpočtový deficit 31,7 mld. Sk.

Pozitívne výsledky boli dosiahnuté jednak prekročením príjmovej časti a na druhej strane úsporami rozpočtových výdavkov. Pozitívne sa vyvíjali daňové príjmy, ktoré prekročili rozpočtové zámery o 20,6 mld. Sk a v rámci nich hlavne daň z pridanej hodnoty (prekročenie o 8,5 mld. Sk) a daň z príjmov právnických osôb (prekročenie o 11,1 mld. Sk). Výdavkové úspory boli dosiahnuté hlavne v oblasti kapitálových výdavkov (približne 6 mld. Sk), kým bežné výdavky boli vyčerpané takmer na 100 % (úspora 0,5 mld. Sk).

Prostriedky z rozpočtu Európskej únie boli čerpané v objeme 20,4 mld. Sk, čo znamená, že oproti rozpočtovanej sume 27,9 mld. Sk ostalo približne 7,5 mld. Sk nevyčerpaných.

2.5 Menová politika a menový vývoj

Menová politika NBS pôsobila počas roka 2006 v prostredí dynamického hospodárskeho rastu, ku ktorému prispel najmä rast produkčných schopností ekonomiky a na rozdiel od roku 2005 aj kladný príspevok čistého exportu. Vývoj produktivity práce v roku 2006 predstihoval rast miezd pri porovnateľnej dynamike rastu zamestnanosti oproti roku 2005. Zmiernenie rastu cien ropy a energií na svetových trhoch, ako aj rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví o zmenách regulovaných cien ovplyvnili klesajúci trend vývoja inflácie.

Tabuľka 24 Vývoj menového agregátu M3 a hlavných protipoložiek M3

	Stav k 31.12.	Zmena od začiatku roka ¹⁾	
	mld. Sk	mld. Sk	%
Rok 2006			
Menový agregát M3	958,5	+127,1	+15,3
Hlavné protipoložky M3			
Dlhodobé finančné pasíva (bez kapitálu a rezerv)	122,6	+19,7	+19,1
Pohľadávky PFI a cenné papiere	895,7	+100,5	+12,6
z toho: Verejná správa	254,8	-18,7	-6,8
Ostatní rezidenti	640,9	+119,2	+22,8
Rok 2005			
Menový agregát M3	831,4	+60,2	+7,8
Hlavné protipoložky M3			
Dlhodobé finančné pasíva (bez kapitálu a rezerv)	102,9	+4,6	+4,6
Pohľadávky PFI a cenné papiere	795,2	+86,1	+12,1
z toho: Verejná správa	273,5	-21,7	-7,4
Ostatní rezidenti	521,7	+107,8	+26,0

Zdroj: NBS.

1) Vzhľadom na to, že menové agregáty a protipoložky k menovému agregátu M3 sa v metodike ECB nezostavujú k 1. januáru daného roka, za počiatočnú úroveň roka sa v tabuľke a v ďalšom texte považuje vykázaný stav k 31. decembru predchádzajúceho roka.

Aby zamedzila nadmernej volatilitě, intervenovala NBS na devízových trhoch. V júni a v júli boli nadmerné výkyvy kurzu spojené s vývojom okolitých mien a neistotou vyplývajúcou z domáceho politického vývoja. Decembrová devízová intervencia bola vyvolaná mimoriadnou volatilitou výmenného kurzu, ktorá súvisela s nedostatkom likvidity v medzisviatkovom období.

Počas roka 2006 rástlo riziko zvyšovania inflácie v nasledujúcom roku 2007, preto NBS sprísňovala svoju menovú politiku. NBS svoje kľúčové úrokové sadzby v priebehu prvých troch štvrtkov roka postupne zvyšovala v štyroch krokoch: v marci, v máji a v júli vždy o 0,50 percentuálneho bodu a v septembri o 0,25 percentuálneho bodu, spolu o 1,75 percentuálneho bodu. Nižšie ako odhadované nákladové efekty sa podieľali na ukončení cyklu zvyšovania úrokových sadzieb NBS v závere minulého roka.

Klesajúca inflácia spolu so zdravým rastom HDP, ktorý bol tvorený rastom potenciálu ekonomiky, a teda nepredstavoval riziko vzniku možných dopytových inflačných tlakov, vytvorili rámec pre možnú zmenu nastavenia menovej politiky v strednodobom horizonte a zníženie úrokových sadzieb NBS v roku 2007.

2.5.1 Menové agregáty a protipoložky menového agregátu M3

Menový agregát M3 (v metodike ECB) dosiahol ku koncu roka 2006 objem 958,5 mld. Sk a v porovnaní so stavom k 31. decembru 2005 vzrástol o 127,1 mld. Sk, čo znamenalo medziročnú dynamiku rastu³ M3 v decembri na úrovni 15,3 %. Celkový prírastok menového agregátu M3 v roku 2006 dosiahol oproti predchádzajúcemu roku viac ako dvojnásobne vyššiu úroveň pri takmer dvojnásobnom tempe rastu.

Počas roka 2006 sa dynamika M3 postupne zvyšovala, s výnimkou štandardných sezónnych výkyvov spôsobených v niektorých mesiacoch (v apríli, septembri a decembri) najmä termínmi platieb daní z príjmov, resp. výplatom dividend podnikovou sférou. Hlavný prorastový vplyv na vývoj M3 mal však dynamický rozvoj úverových aktivít obchodných bánk. Zároveň vplyvom zvyšovania úrokových sadzieb rástli vklady, čo sa prejavilo v odleve zdrojov z podielových fondov do M3. Zrýchľovanie dynamiky množstva peňazí v obehu zodpovedalo prostrediu intenzívneho rastu ekonomiky pri vyššej miere inflácie.

Zvyšovanie kľúčových úrokových sadzieb NBS sa začalo výraznejšie prejavovať v štruktúre krátkodobých vkladov (presun netermínovaných vkladov tvoriacich

³ Medziročná dynamika rastu menových agregátov a ich protipoložiek je počítaná z vykázaných koncomesačných stavov bez abstrahovania od netransakcií, ktoré zahŕňajú všetky pohyby v stavoch bilančných položiek vyplývajúce zo zmien ocenenia obchodovateľných nástrojov, zníženia/odpísania hodnoty úveru, kurzových rozdielov, reklasifikácií a iných zmien.

	Podielové listy OPF v Sk a cudzej mene spolu	Podielové listy OPF iných ako peňažného trhu	Podielové listy OPF peňažného trhu
Rok 2006			
Kumulatívne čisté predaje	+4,1	+2,9	-0,9
Rok 2005			
Kumulatívne čisté predaje	+37,9	+25,8	+13,1

Zdroj: Výpočty NBS z údajov Slovenskej asociácie správcovských spoločností (SASS).

súčasť menového agregátu M1 do vyššie úročených termínovaných vkladov subagregátu M2), ako aj v zmierňovaní prírastku objemu úverov, až od polovice roka 2006, čo ukazuje na niekoľkomesačný posun dopadu sprísňovania menovej politiky na činnosť bankového sektora.

V rámci hlavných zložiek menového agregátu M3 najväčšiu zmenu zaznamenala štruktúra krátkodobých vkladov. Spôsobila to skutočnosť, že nefinančné spoločnosti často presúvali časť svojich voľných zdrojov z najkratších vkladov (vkladov splatných na požiadanie) do vkladov s dohodnutou splatnosťou a späť, čo výrazne ovplyvnilo volatilitu M1. Ročný prírastok vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie dosiahol 48,9 mld. Sk a prírastok vkladov a prijatých úverov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov bol 66,1 mld. Sk. Zatiaľ čo sa prírastok netermínovaných vkladov oproti roku 2005 znížil o 12,8 mld. Sk, prírastok vkladov s dohodnutou splatnosťou bol vyšší o 92,7 mld. Sk, čo potvrdzuje úvahu o vplyve rastu sadzieb na štruktúru vkladov.

Celkový prírastok menej likvidných zložiek M3 (nástrojov obchodovateľných na trhu) bol za minulý rok nižší ako v roku 2005 (rast o 3,9 mld. Sk oproti 6,9 mld. Sk v roku 2005). Rozhodujúcim bol najmä vplyv výrazne nižšieho investovania do podielových listov podielových fondov peňažného trhu (pokles o 0,9 mld. Sk oproti prírastku o 13,1 mld. Sk v roku 2005). Naopak, uvedený pokles čiastočne kompenzoval vyšší prírastok objemu vydaných dlhových cenných papierov do 2 rokov (rast o 4,8 mld. Sk oproti poklesu o 3,6 mld. Sk v roku 2005).

V rámci hlavných protipoložík M3 kulminoval v druhej polovici roka 2006 trend zvyšujúcej sa dynamiky rastu dlhodobých finančných pasív (bez kapitálu, rezerv a opravných položiek), ktorý pretrvával počas roka 2005. Ročný prírastok hlavných položiek dlhodobých finančných pasív v roku 2006 bol oproti roku 2005 výrazne vyšší, keď objem emitovaných dlhových cenných papierov nad 2 roky vzrástol o 13,0 mld. Sk a objem vkladov a prijatých úverov s dohodnutou splatnosťou nad 2 roky o 10,2 mld. Sk (oproti prírastku o 6,4 mld. Sk, resp. o 4,7 mld. Sk v roku 2005). Pokles objemu vkladov s výpovednou

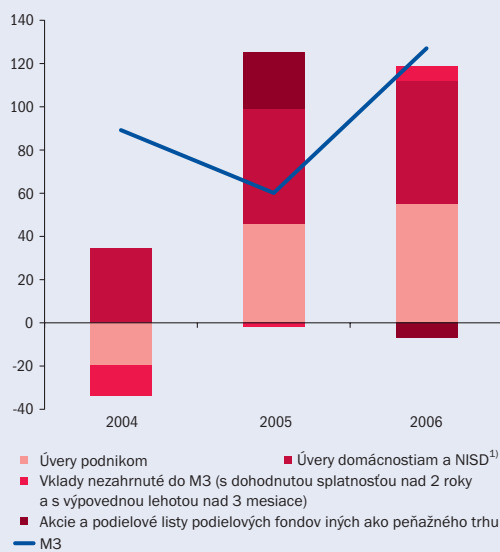
lehotou nad tri mesiace oproti roku 2005 dosiahol 3,5 mld. Sk, čo bolo menej oproti poklesu o 6,6 mld. Sk v roku 2005.

Prírastok celkového objemu pohľadávok peňažných finančných inštitúcií (PFI) voči rezidentom (vrátane cenných papierov emitovaných klientmi v držbe sektora PFI) sa medziročne zvýšil o 14,4 mld. Sk, pričom pokles pohľadávok PFI voči verejnej správe bol v plnej miere kompenzovaný rastom pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru. Pokles pohľadávok voči verejnej správe bol v roku 2006 nižší než v rovnakom období predchádzajúceho roka (o 3,0 mld. Sk) a rast pohľadávok voči ostatným rezidentom sa zvýšil o 11,4 mld. Sk.

2.5.2 Štruktúra peňažnej zásoby

Medziročná dynamika peňažnej zásoby sa zrýchľovala počas celého roka 2006 (najvyššia dynamika 16,1 % bola zaznamenaná v novembri 2006) a objem

Graf 41 Vývoj vybraných protipoložík M3 (medziročné prírastky v mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Poznámka: Údaje o akciách a podielových listoch iných ako peňažného trhu sú k dispozícii len od roku 2004 na štvrťročnej báze.
1) Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam.

Tabuľka 26 Vývoj menových agregátov v roku 2006

	Stav k 31.12. mld. Sk	Medziročná zmena mld. Sk	Príspevky k rastu M3 p. b.
Obeživo	131,2	11,3	1,4
Vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie	414,9	48,9	5,9
M1	546,1	60,2	7,3
Vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov	350,5	66,1	8,0
Vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov	11,6	-3,2	-0,4
M2 – M1	362,1	62,9	7,6
M2	908,1	123,2	14,8
Podielové listy PFPT ¹⁾	45,0	-0,9	-0,1
Repo operácie	0,0	0,0	0,0
Vydané dlhové cenné papiere do 2 rokov	5,4	4,8	0,6
M3 – M2	50,3	3,9	0,5
M3	958,5	127,1	15,3

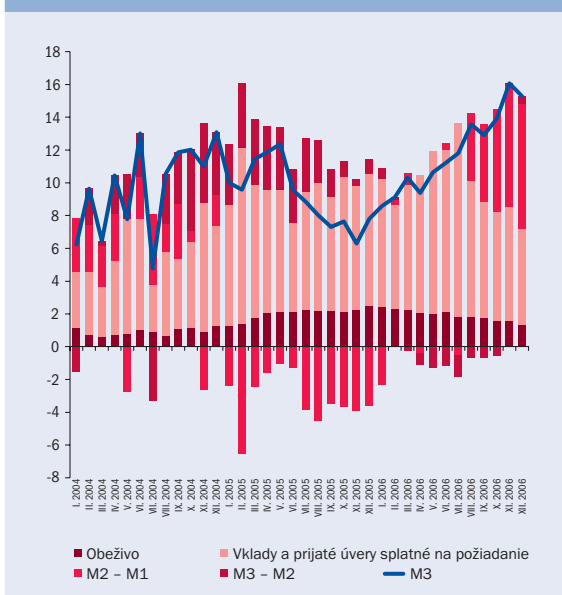
Zdroj: NBS.

1) Podielové fondy peňažného trhu.

agregátu M3 ku koncu roka 2006 dosiahol 958,5 mld. Sk. Na strane komponentov peňažnej zásoby sa zvyšovali príspevky k rastu M3 pri najlikvidnejších zložkách najmä v prvom polroku 2006 (obeživo a vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie), zatiaľ čo v druhom polroku sa ich príspevky znižovali na úkor rastu príspevkov menej likvidných komponentov M3. Na strane protipoložiek M3 bol zaznamenaný pokračujúci rastový trend v oblasti pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru. Tento sa však, aj vplyvom zvyšovania úrokových sadzieb, ku koncu roka mierne spomaľoval.

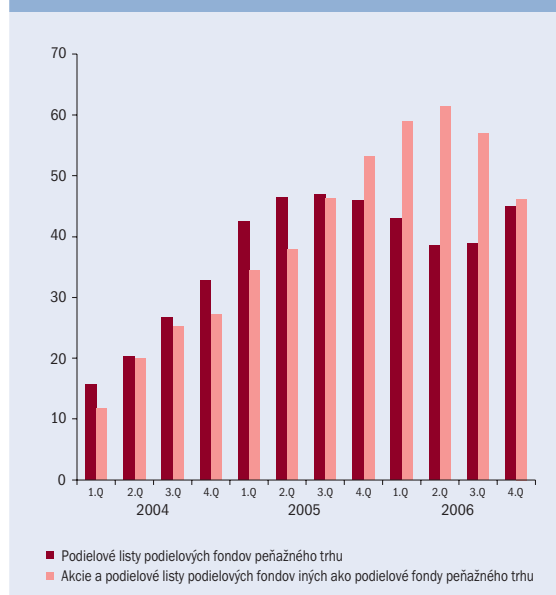
Podstatnú časť agregátu M1 tvoria vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie. Vývoj príspevku najlikvidnejšej formy vkladov k rastu M3 bol odrazom vývoja v oblasti vkladov a prijatých úverov domácností splatných na požiadanie, ktoré zaznamenali v druhom polroku 2006 znižovanie medziročného tempa rastu. Vklady a prijaté úvery nefinančných spoločností splatné na požiadanie prispievali kladne k rastu peňažnej zásoby počas celého obdobia. Druhou zložkou agregátu M1 je obeživo, ktoré zaznamenalo postupné spomaľovanie medziročného rastu počas celého roka 2006 (medziročný rast 9,5 % v decembri 2006 oproti

Graf 42 Príspevky jednotlivých komponentov k medziročnej dynamike M3 (p. b.)

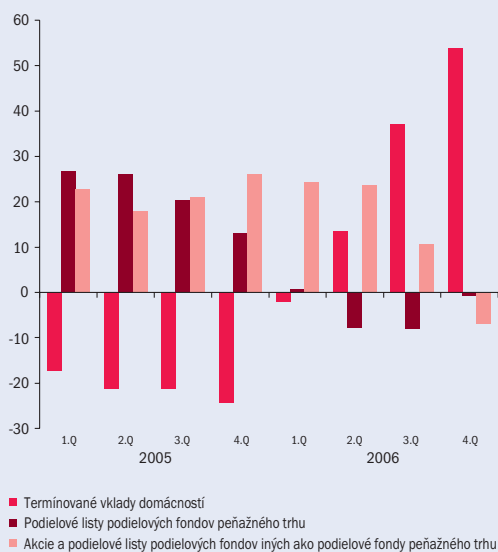
Zdroj: NBS.

Graf 43 Akcie a podielové listy podielových fondov, stavy (mld. Sk)

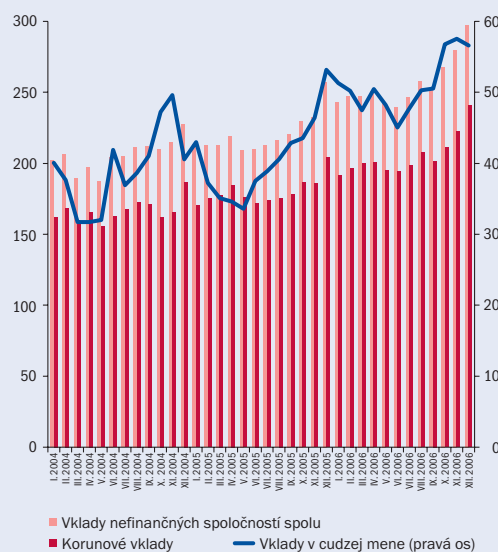
Zdroj: NBS.

Graf 44 Medziročný rast vkladov domácností a podielových listov (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 45 Vývoj vkladov nefinančných spoločností (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

19,3 % v decembri 2005), čo sa premietlo aj do znižovania jeho príspevkov k rastu peňažnej zásoby.

Menej likvidné zložky peňažnej zásoby (M2 – M1) tvoria vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov a vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov. Ich objem sa začal začiatkom tohto roka zvyšovať a prispievali tak kladne k rastu M3. Tento rast sa prejavil hlavne v druhej polovici roka, keď ich príspevky k rastu peňažnej zásoby tvorili takmer polovicu z celkového rastu. Vývoj menej likvidných vkladov s časovou viazanosťou bol determinovaný zvyšovaním objemu vkladov a prijatých úverov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov, zatiaľ čo vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov prispievali k rastu peňažnej zásoby negatívne počas celého roka. Rast vkladov s časovou viazanosťou súvisel najmä so zvyšovaním klientskych úrokových sadzieb, ale sčasti aj s poklesom záujmu o investovanie do podielových listov podielových fondov peňažného trhu (PFPT) v prvej polovici roka 2006.

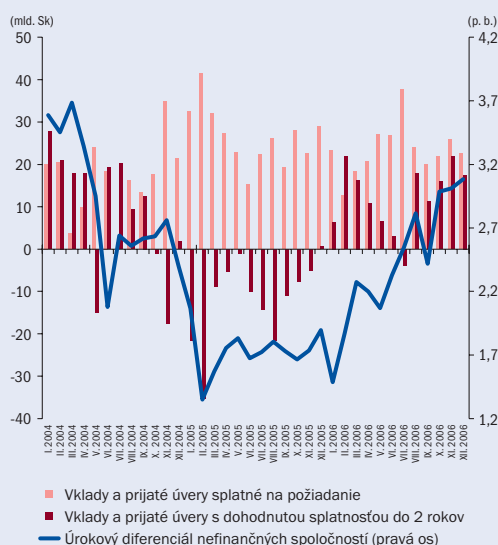
Najmenší podiel na objeme peňažnej zásoby majú obchodovateľné nástroje (M3 – M2). Ide o najmenej likvidnú zložku, ktorej hlavnú časť tvoria podielové listy PFPT. Vývoj podielových listov PFPT pokračoval aj v tomto roku v klesajúcom trende z roku 2005. Tento pokles sa však v poslednom štvrtroku 2006 zastavil a ich objem začal znovu rásť. Ich vývoj bol ovplyvnený presunom prostriedkov domácností do výnosnejších produktov, akými boli termínované vklady a v prvej polovici roka aj akcie a podielové listy podielových fondov iných ako PFPT. Ďalšiu časť obchodovateľných nástrojov tvoria repo operácie a vydané dlhové cenné papiere do 2 rokov, ktorých podiel na peňažnej zásobe

sa v druhom polroku 2006 začal mierne zvyšovať, a tým aj ich príspevkov k medziročnej dynamike M3.

Vklady nefinančných spoločností

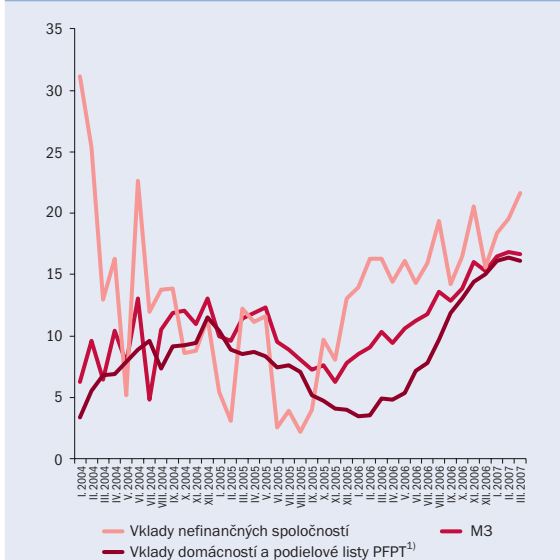
Vklady nefinančných spoločností zaznamenali oproti decembru 2005 nárast o 40,2 mld. Sk a ich objem ku koncu roka 2006 dosiahol 297,3 mld. Sk. K me-

Graf 46 Medziročný prírastok vkladov nefinančných spoločností

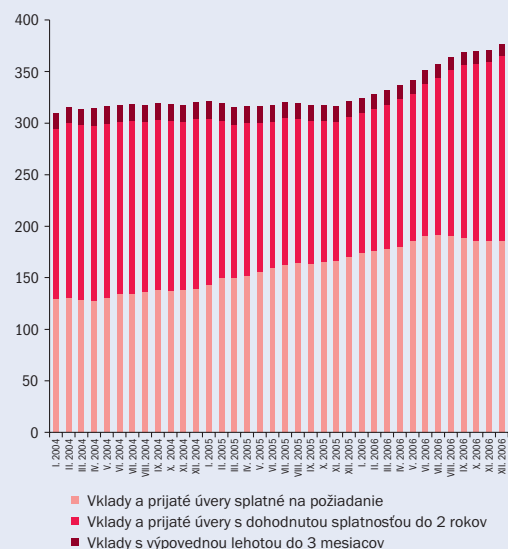
Zdroj: NBS.

Poznámka: Úrokový diferenciál predstavuje rozdiel v úročení menej likvidných zložiek M3 (vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov a vkladov s výpovednou lehotou do 3 mesiacov) a vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie.

Graf 47 Medziročná dynamika M3, vkladov domácností a nefinančných spoločností zahrnutých do M3 (%)

Zdroj: NBS.

1) Podielové fondy peňažného trhu.

Graf 48 Vývoj vkladov domácností (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

dziročnému rastu vkladov podnikov prispievali kladne tak korunové vklady (tvoria približne 80 % z celkových vkladov podnikov), ako aj vklady v cudzej mene. Vývoj vkladov podnikov v jednotlivých mesiacoch roka bol ovplyvnený hlavne korunovými vkladmi, keď sa aj pri poklese vkladov v cudzej mene objem celkových podnikových vkladov zvyšoval. K výraznejšiemu nárastu vkladov došlo v poslednom štvrtroku a bol podporovaný hlavne zvyšovaním objemu korunových vkladov nefinančných spoločností.

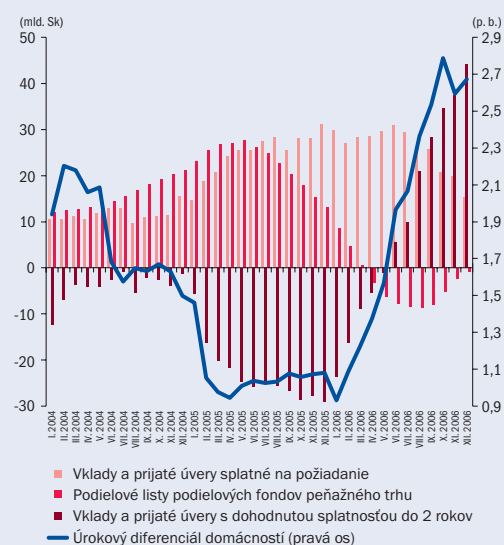
Podniky využívajú vklady najmä na obsluhu svojich transakcií, čiže z hľadiska likvidity dlhodobo preferujú najlikvidnejšiu formu vkladov. Vklady a prijaté úvery nefinančných spoločností splatné na požiadanie tvoria až 60 % celkových vkladov podnikov, v decembri 2006 ich objem dosiahol 176,9 mld. Sk. Okrem vkladov splatných na požiadanie prispievali kladne k rastu vkladov nefinančných spoločností aj termínované vklady. Zatiaľ čo v roku 2005 dochádzalo k ich poklesu, počas roka 2006 zaznamenávali vklady a prijaté úvery podnikov s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov rastový trend. Jedným z faktorov pôsobiacich na zvyšovanie záujmu o túto formu ukladania prostriedkov bol aj nárast ich úročenia, ktorý korešpondoval so zvyšovaním kľúčovej úrokovej sadzby NBS. Vo vývoji vkladov s výpovednou lehotou do 3 mesiacov bol zaznamenaný mierny rast, tieto vklady však tvoria len zanedbateľnú časť vkladov nefinančných spoločností.

Vklady domácností

Pri vkladoch domácností bolo zaznamenané zvýšenie medziročného tempa rastu od začiatku roka na

17,5 % v decembri 2006 (priemerné medziročné tempo rastu v roku 2005 dosahovalo 0,5 %).

K celkovému medziročnému rastu o 56,1 mld. Sk prispeli najmä vklady a prijaté úvery domácností s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov, ktoré v decembri 2006 vzrástli medziročne o 44,1 mld. Sk. Príspevky vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie

Graf 49 Medziročný rast vkladov domácností

Zdroj: NBS.

Poznámka: Úrokový diferenciál predstavuje rozdiel v úročení menej likvidných zložiek M3 (vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov a vkladov s výpovednou lehotou do 3 mesiacov) a vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie.

sa mierne znižovali, hlavne v druhom polroku 2006, ostávali však aj naďalej kladné.

Podobne ako pri nefinančných spoločnostiach, aj pri domácnostiach bol počas roka 2005 zaznamenaný nízky rozdiel v úročení vkladov s časovou viazanosťou a vkladov splatných na požiadanie, ktorý sa od začiatku roka 2006 zvyšoval. Dôsledkom tohto vývoja sa spomaľoval medziročný pokles vkladov a prijatých úverov domácností s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov, ktorý sa postupne zmenil na výrazný nárast (44,1 mld. Sk medziročne). Na rast vkladov mal pravdepodobne vplyv aj pokles záujmu o investovanie do podielových listov PFPT. Túto formu investovania v prvom polroku nahrádzalo aj umiestňovanie prostriedkov do akcií a podielových listov podielových fondov iných ako PFPT. V druhom polroku 2006 však môžeme pozorovať spätný presun prostriedkov medzi podielovými fondmi, keď rastúci záujem o termínované vklady a podielové listy PFPT bol sprevádzaný poklesom investovania do akcií a podielových listov podielových fondov iných ako

PFPT. Vklady domácností s výpovednou lehotou do 3 mesiacov prispievali negatívne k celkovému rastu vkladov počas celého roka.

Z hľadiska menovej štruktúry majú na vývoj vkladov domácností vplyv predovšetkým korunové vklady, ktoré tvoria takmer 90 % (334,8 mld. Sk) všetkých vkladov domácností. Počas roka 2006 sa podobne ako pri celkových vkladoch domácností postupne zvyšovala ich dynamika rastu. Rovnako aj vklady v cudzej mene prispievali kladne k medziročnému rastu celkových vkladov domácností. Ich objem však v poslednom štvrtroku mierne klesal, čo mohlo súvisieť s vývojom kurzu koruny v tomto období.

Vklady nezahrnuté do M3

Z vkladov nezahrnutých do menového agregátu M3 mierne rástli vklady domácností s dohodnutou splatnosťou nad 2 roky, na druhej strane pokračoval

Tabuľka 27 Vývoj vkladov domácností a nefinančných spoločností v roku 2006

	Objem ako % z M3	Medziročná zmena v %				Stav v mld. Sk			
	Dec.	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q
Vklady domácností	39,3	2,5	10,7	16,2	17,5	327,5	336,8	368,3	376,9
Vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie	19,4	18,0	19,4	15,7	8,9	176,6	180,1	189,0	185,9
z toho: v slovenských korunách	17,7	20,6	21,3	17,5	11,0	159,0	162,2	171,1	169,4
Vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov	18,7	-10,6	3,9	20,5	32,5	136,9	143,2	167,1	179,6
z toho: v slovenských korunách	16,1	-12,2	2,6	21,9	37,2	113,4	118,9	141,3	154,4
Vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov	1,2	-15,5	-16,9	-17,7	-22,0	14,0	13,5	12,2	11,4
z toho: v slovenských korunách	1,1	-14,8	-16,5	-17,7	-21,0	13,4	13,0	11,7	10,9
Korunové vklady domácností	34,9	3,2	11,2	17,5	19,9	285,8	294,0	324,1	334,8
Vklady domácností v cudzej mene	4,4	-2,0	7,4	7,5	1,0	41,7	42,8	44,2	42,1
Vklady nefinančných spoločností	31,0	16,3	14,3	14,2	15,6	247,0	251,0	252,2	297,3
Vklady a prijaté úvery splatné na požiadanie	18,5	9,3	20,9	15,3	14,7	150,9	136,3	151,3	176,9
z toho: v slovenských korunách	14,2	5,0	21,3	15,0	11,6	114,7	102,2	112,4	136,6
Vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do 2 rokov	12,5	29,4	3,9	12,6	17,1	96,0	114,6	100,6	120,2
z toho: v slovenských korunách	10,8	24,5	2,1	11,3	27,7	81,9	98,2	89,0	103,9
Vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov	0,0	-13,8	3,7	6,1	28,2	0,2	0,2	0,2	0,2
z toho: v slovenských korunách	0,0	-13,8	3,7	6,1	28,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Korunové vklady nefinančných spoločností	25,1	12,3	13,1	13,3	18,0	196,8	200,6	201,6	240,7
Vklady nefinančných spoločností v cudzej mene	5,9	34,9	20,0	18,0	6,5	50,2	50,4	50,5	56,6

Zdroj: NBS.

Poznámka: Odchýlky v súčtoch sú v dôsledku zaokrúhľovania.

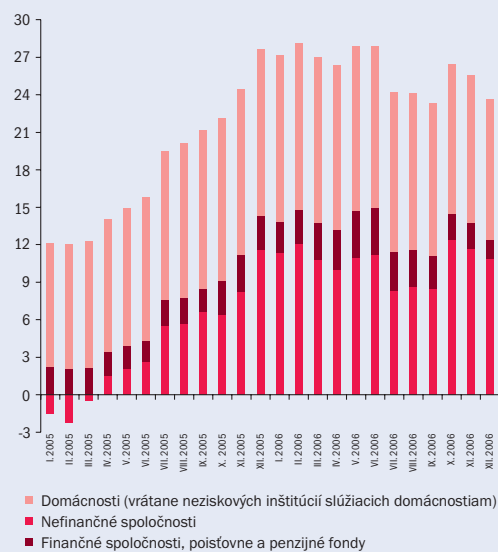
klesajúci trend objemu vkladov domácností s výpovednou lehotou nad 3 mesiace. Vklady nefinančných spoločností nevchádzajúce do menového agregátu M3 zaznamenali mierny rast, tvoria však len zanedbateľnú časť celkových vkladov podnikov.

2.5.3 Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií voči súkromnému sektoru

Pohľadávky PFI voči súkromnému sektoru (bez cenových papierov) dosiahli ku koncu decembra 2006 objem 627,3 mld. Sk a oproti roku 2005 zaznamenali nárast o 119,8 mld. Sk. Na uvedenom vývoji sa podieľali jednak pohľadávky v slovenských korunách (rast o 108,4 mld. Sk), ako aj pohľadávky v eurách (rast o 11,8 mld. Sk). Mierny pokles zaznamenali pohľadávky v ostatných cudzích menách (o 0,3 mld. Sk). Menová štruktúra sa ku koncu roka 2006 výraznejšie nezmenila. Podiel korunových pohľadávok na celkovom objeme mierne vzrástol na 80,0 %, podiel pohľadávok v eurách poklesol na 18,8 % a pohľadávky v ostatných cudzích menách tvorili 1,2 %. Ku koncu roka 2005 tvorili pohľadávky v slovenských korunách 77,5 %, pohľadávky v eurách 20,9 % a v ostatných cudzích menách 1,6 %.

Medziročná dynamika pohľadávok voči súkromnému sektoru zaznamenávala v druhom polroku nižšie hodnoty ako počas prvého polroka, za rok 2006 dosiahla v priemere 26,0 %. K medziročnému rastu úverov najviac prispeli pohľadávky voči domácnostiam⁴,

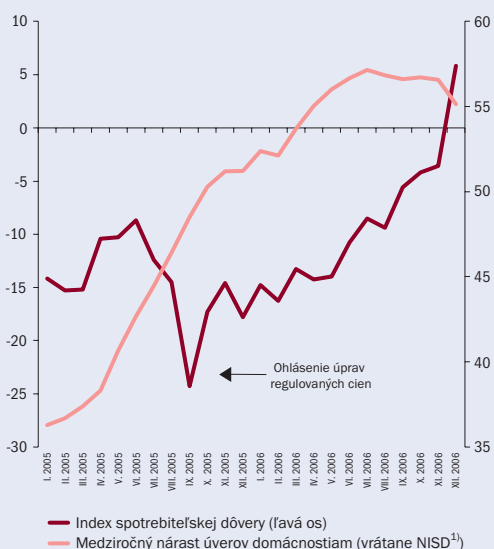
Graf 50 Príspevky k medziročnému rastu pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru (p. b.)

Zdroj: NBS.

ktoré sa na medziročnom raste podieľali 11,2 percentuálneho bodu (nárast o 56,9 mld. Sk). Príspevok pohľadávok voči nefinančným spoločnostiam dosiahol 10,8 percentuálneho bodu (nárast o 55,0 mld. Sk). V porovnaní s decembrom 2005 sa mierne znížil príspevok pohľadávok voči finančným spoločnostiam o 1 percentuálny bod na 1,6 percentuálneho bodu (medziročný nárast objemu o 7,9 mld. Sk).

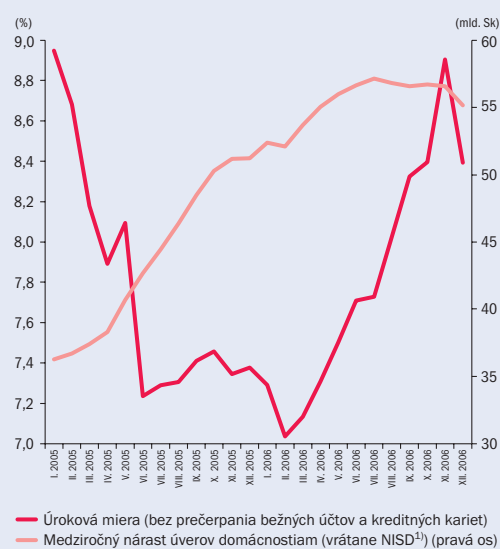
Graf 51 Index spotrebiteľskej dôvery a absolútny nárast úverov domácnostiam (mld. Sk)

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

1) Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam.

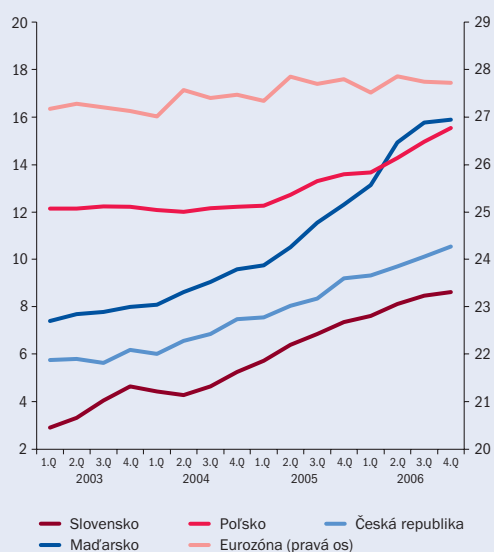
Graf 52 Úroková sadzba a absolútny medziročný prírastok úverov domácnostiam

Zdroj: NBS.

1) Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam.

⁴ Vrátane neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam (NISD).

Graf 53 Podiel spotrebných a ostatných úverov domácností na konečnej spotrebe (%)

Zdroj: NBS, Eurostat, národné centrálné banky.

Graf 54 Pohľadávky PFI voči domácnostiam (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Pohľadávky PFI voči domácnostiam pokračovali v rastovom trende z predchádzajúceho roka, ku koncu decembra 2006 zaznamenali absolútny medziročný prírastok 56,9 mld. Sk a ich medziročná dynamika dosiahla 31,4 %. Dynamika úverov domácnostiam sa mierne spomaľovala vplyvom vysokého rastu úverov v predchádzajúcom roku (oproti decembru 2005 pokles o 9,8 percentuálneho bodu). Absolútne medziročné prírastky úverov sa začali znižovať až v druhom polroku, naďalej však dosahovali vysoké hodnoty. Záujem o úvery reflektoval pravdepodobne aj vývoj indikátora spotrebiteľskej dôvery, ktorý po poklese v druhom polroku 2005 (spôsobeným ohlásením zvyšovania regulovaných cien) začal rásť a ku koncu roka 2006 po prvýkrát zaznamenal kladnú hodnotu.

Z celkového objemu pohľadávok voči domácnostiam tvorili pohľadávky v slovenských korunách v priemere 98,7 %. Podobne ako počas predchádzajúceho roka, aj v roku 2006 domácnosti využívali úverové zdroje hlavne na dlhodobé investície. Z hľadiska účelovej štruktúry pohľadávok domácnostiam zaznamenali najvyšší medziročný prírastok, 38,0 mld. Sk, úvery na bývanie⁵ (v roku 2005 o 31,0 mld. Sk), pričom k medziročnej miere rastu pohľadávok voči domácnostiam prispeli 21,0 percentuálnymi bodmi. Od januára 2006 nastala zmena vo vykazovaní produktu „amerických hypoték“, ktoré sa vykazujú v jednotlivých druhoch úverov podľa účelu použitia⁶. Vývoj absolútnych medziročných prírastkov spotrebiteľských a ostatných

úverov bol stabilný, s miernym poklesom v posledných mesiacoch roka (k decembru 2006 dosiahol 18,9 mld. Sk). Spotrebiteľské a ostatné úvery tak predstavovali jeden zo zdrojov rastu konečnej spotreby domácností. Ich podiel na konečnej spotrebe domácností sa však v roku 2006 zvyšoval miernejšie a v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 1,2 percentuálneho bodu, keď dosiahol 8,6 % (v roku 2005 nárast o 2,1 percentuálneho bodu na 7,4 %). V porovnaní s eurozónou a ostatnými krajinami V4 je však najnižší.

Rast pohľadávok peňažných finančných inštitúcií voči domácnostiam bol sprevádzaný rastom zadlženosti (vyjadrenej podielom pohľadávok voči domácnostiam na HDP), ktorá vzrástla medziročne o 2,2 percentuálneho bodu a ku koncu roka 2006 dosiahla 14,5 %. Podobný vývoj súvisiaci s procesom reálnej konvergenie zaznamenávajú aj ďalšie nové členské krajiny, pričom v porovnaní s eurozónou (54,2 % v roku 2006) je zadlženosť domácností v uvedených krajinách výrazne nižšia.

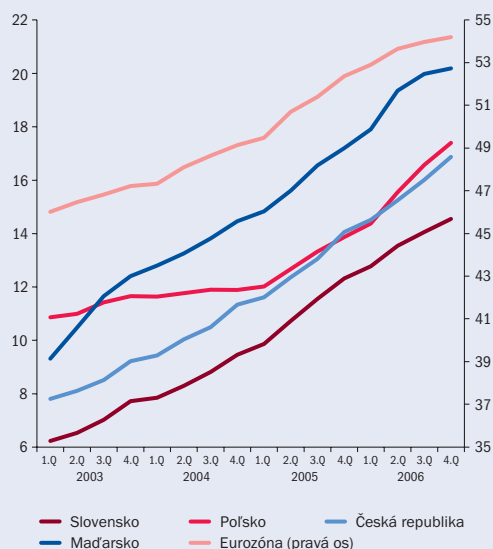
Vývoj pohľadávok v sektore nefinančných spoločností bol menej dynamický ako v sektore domácností. Po zmiernení medziročného tempa rastu v treťom štvrtroku 2006 sa ich rast opäť zrýchlil a za rok 2006 dosiahol v priemere 19,0 %.

Od januára 2006 sa úvery s úrokovou sadzbou 0 % vykazujú v jednotlivých druhoch úverov podľa účelu,

⁵ Pohľadávky voči domácnostiam (vrátane neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam) sa z hľadiska účelu členia na úvery na bývanie, spotrebiteľské úvery a ostatné úvery.

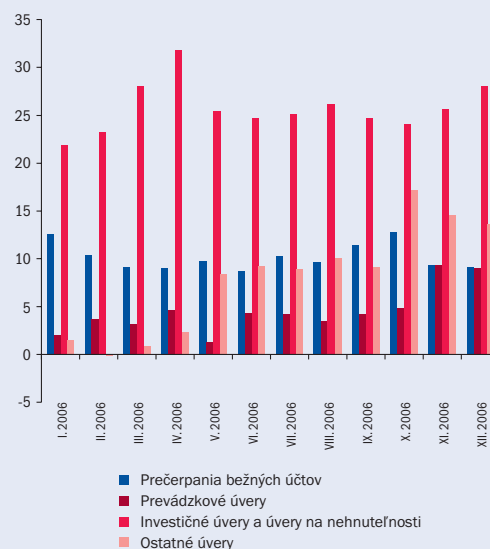
⁶ V roku 2005 sa všetky „americké hypotéky“ vykazovali v ostatných úveroch. V dôsledku tejto zmeny poskytuje konzistentnejší pohľad na účelovú štruktúru úverov agregát spotrebiteľských a ostatných úverov.

Graf 55 Podiel pohľadávok PFI voči domácnostiam na HDP (%)

Zdroj: NBS, Eurostat, národné centrálné banky.

Graf 56 Úvery nefinančným spoločnostiam (medziročný rast v mld. Sk)

Zdroj: NBS.

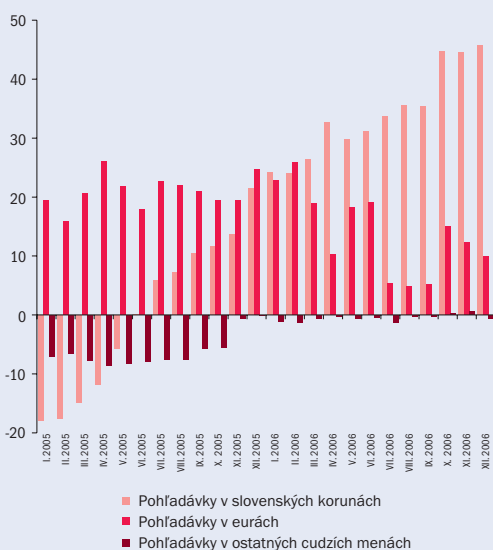
kým do decembra 2005 sa vykazovali ako samostatná skupina. V dôsledku tejto metodologickej zmeny sú dynamiky jednotlivých druhov úverov podľa účelu čiastočne skreslené. Najvýraznejší vplyv metodologickej zmeny bol zaznamenaný pri ostatných úveroch (nárast medziročne o 13,6 mld. Sk v decembri 2006), ktoré tvoria najpodstatnejšiu časť úverov s úrokovou sadzbou 0 %. Z hľadiska účelu najvyššie medziročné prírastky zaznamenali investičné úvery a úvery na nehnuteľnosti (28,0 mld. Sk v decembri 2006). Pri vykazovaní úverov nefinančných spoločností z hľadiska účelu

došlo v decembri 2006 k presunu časti investičných úverov do úverov na nehnuteľnosti. Z tohto dôvodu, keďže oba typy úverov majú podobný charakter, sa hodnotia ako agregát.

Z hľadiska časovej štruktúry pohľadávok PFI voči nefinančným spoločnostiam bolo zaznamenané postupné spomaľovanie tempa rastu dlhodobých úverov nad 5 rokov. Naďalej však dosahovali najvyššie medziročné prírastky (25,3 mld. Sk v decembri 2006). Naopak, dlhodobé úvery od 1 do 5 rokov vykazovali zrýchľovanie medziročného rastu, keď ku koncu roka vzrástli o 12,0 mld. Sk medziročne (v decembri 2005 zaznamenali medziročný pokles o 5,9 mld. Sk). Rast krátkodobých úverov, ktoré predstavujú najväčšiu časť úverov podnikom, po zrýchľovaní v predchádzajúcom roku stagnoval a v priemere za rok 2006 dosiahol 19,9 mld. Sk.

Z hľadiska jednotlivých mien tvoria najväčší objem úverov podnikom korunové úvery (ku koncu roka 2006 dosiahli 217,0 mld. Sk), úvery v eurách dosiahli 102,2 mld. Sk a úvery v ostatných cudzích menách 7,1 mld. Sk. V ich vývoji pokračoval trend z minulého roka, keď sa prírastok korunových úverov naďalej zvyšoval. Prírastok úverov podnikom v eurách poklesol hlavne v druhom polroku 2006 a prírastok úverov v ostatných cudzích menách mierne klesal takmer počas celého roka.

Graf 57 Medziročný rast pohľadávok PFI voči nefinančným spoločnostiam (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

2.5.4 Úrokové miery

Klientske úrokové sadzby

Vývoj klientskych úrokových sadzieb bol v roku 2006 ovplyvnený zvýšením kľúčových sadzieb NBS z marca, mája, júla a septembra (kumulatívne o 1,75 percentuálneho bodu). Reakcia bánk na zvyšovanie základnej sadzby NBS bola pri nefinančných spoločnostiach pružnejšia ako pri domácnostiach. Pri úveroch nefinančným spoločnostiam nepremietli banky celé zvýšenie základnej sadzby NBS do klientskych sadzieb z úverov. Pri domácnostiach vzrástla úroková miera z úverov viac ako základná sadzba NBS (bolo to však v značnej miere v dôsledku nárastu úročenia prečerpaní bežných účtov). Reakcia bánk pri úročení vkladov je pružnejšia pri nefinančných spoločnostiach, ktoré reagujú pomerne citlivo na vývoj na medzibankovom trhu. Pri domácnostiach sa zvýšenie základnej sadzby NBS premietalo len pri niektorých vkladových produktoch (vklady s dohodnutou splatnosťou), reakcia pri ostatných druhoch vkladov bola nepružná.

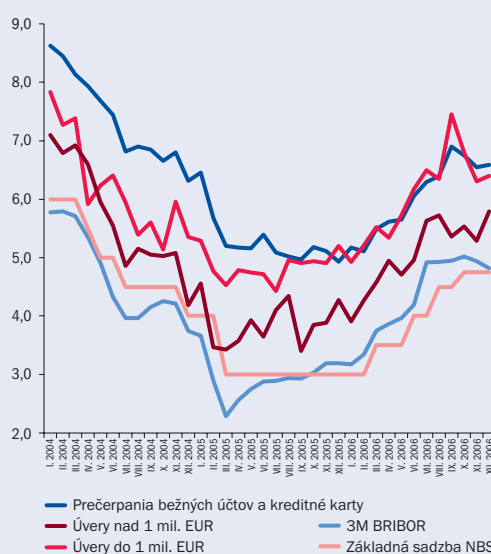
Úrokové sadzby z úverov nefinančným spoločnostiam

Vo vývoji úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam prevládal rastúci trend z konca roku 2005 až do tretieho štvrtroku 2006, po ktorom nasledoval mierny pokles. Tento vývoj reflektoval rast kľúčových sadzieb NBS, ktorý sa premietol aj do úrokových sadzieb na peňažnom trhu. Mierny pokles úročenia úverov v poslednom štvrtroku 2006 súvisel so situáciou na medzibankovom trhu, ktorá odrážala zmenu v očakávaniach ohľadne budúceho vývoja kľúčových úrokových sadzieb NBS. Zmeny trhových sadzieb na medzibankovom trhu sa prejavili tak v krátkodobých, ako aj v dlhodobých úrokových sadzbách. Výnimku tvorili v poslednom štvrtroku úvery nad 1 mil. EUR s krátkou dobou fixácie, keď ich úročenie zostalo približne na úrovni z tretieho štvrtroka. Možno predpokladať, že to bolo v dôsledku pomalšieho prenosu zmien trhových úrokových sadzieb do úrokových mier z úverov nad 1 mil. EUR. Súvisí to predovšetkým s možnosťami financovania sa veľkých podnikov aj v zahraničí, a tým lepšími úverovými podmienkami vo forme nižších úrokových sadzieb.

Aj keď sa úročenie úverov nefinančným spoločnostiam zvýšilo, bolo v roku 2006 poskytnutých približne o 13 % viac úverov nefinančným spoločnostiam v porovnaní s rokom 2005 (pri odhliadnutí od prečerpaní bežných účtov a kreditných kariet).

V priebehu roku 2006 vzrástla úroková sadzba z úverov nefinančným spoločnostiam (bez prečerpania bež-

Graf 58 Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, BRIBOR-u a základnej sadzby NBS (%)

Zdroj: NBS.

ných účtov a kreditných kariet) o 1,4 percentuálneho bodu a z prečerpaní bežných účtov a kreditných kariet o 1,7 percentuálneho bodu. Z hľadiska účelu použitia úveru vzrástla v prvom polroku najvýraznejšie úroková miera z prevádzkových úverov o 1,7 percentuálneho bodu a investičných úverov o 1,4 percentuálneho bodu.

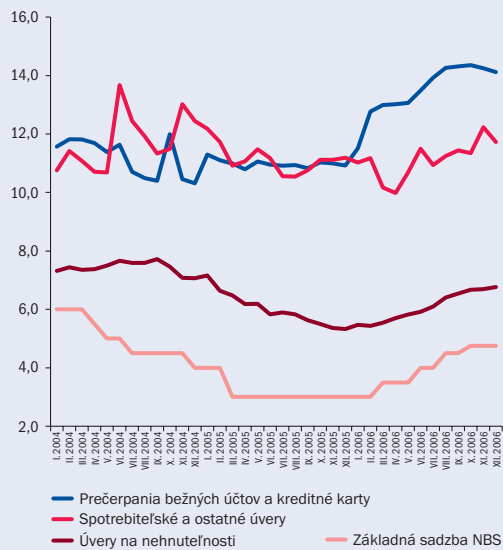
Úrokové sadzby z úverov domácnostiam

Vývoj úrokových mier z úverov domácnostiam bol charakterizovaný, podobne ako pri nefinančných spoločnostiach, rastúcim trendom počas roku 2006, ktorý reflektoval zvyšovanie kľúčových sadzieb NBS. Napriek rastu úrokových sadzieb z úverov domácnostiam pokračoval relatívne vysoký dopyt po úverových zdrojoch, najmä po úveroch na nehnuteľnosti.

Výraznejší nárast úročenia prečerpaní bežných účtov a kreditných kariet v prvých mesiacoch roku 2006 súvisel s očakávaniami rastu kľúčových sadzieb NBS a tiež s metodickou zmenou pri vykazovaní úverov na základe nového opatrenia NBS o zatriedovaní majetku a záväzkov.⁷ V ďalšom období pokračoval mierny rast úročenia prečerpaní bežných účtov a kreditných kariet, kde sa už premietali zvyšovania kľúčových sadzieb NBS. Rast úrokovej miery z týchto druhov úverov dosiahol k decembru 2006 medziročne 3,2 percentuálneho bodu.

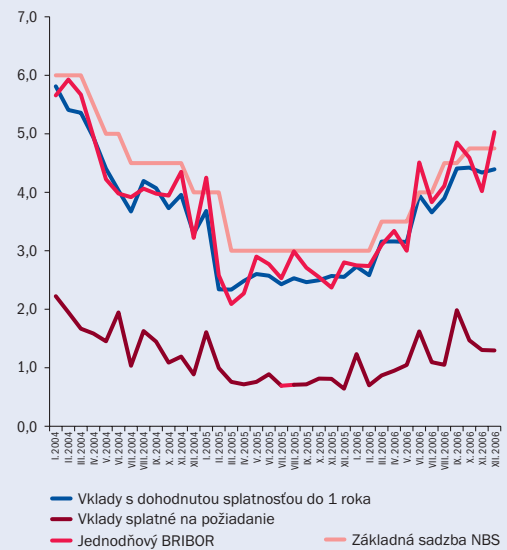
⁷ Opatrenie NBS č. 7/2005 o zatriedovaní majetku a záväzkov bánk a pobočiek zahraničných bánk, o úprave ich ocenenia, o tvorbe a rušení rezerv a s tým súvisiacich hláseniach.

Graf 59 Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam (%)

Zdroj: NBS.

Graf 60 Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností (%)

Zdroj: NBS.

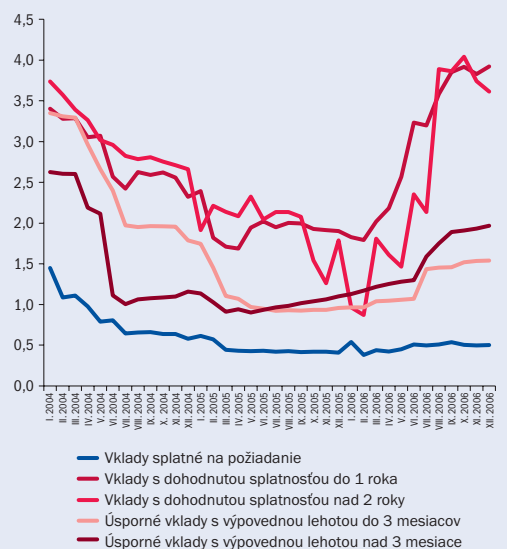
Úrokové miery z úverov na nehnuteľnosti každý mesiac v roku 2006 mierne rástli. Tento vývoj súvisel predovšetkým so zvyšovaním kľúčových sadzieb NBS. Celkovo vzrástla cena úverov na nehnuteľnosti počas roku 2006 o 1,4 percentuálneho bodu. V rámci úverov na nehnuteľnosti bol však odlišný vývoj úrokovej miery z bankových úverov a z úverov stavebných sporiteľní. Zatiaľ čo úroková sadzba z iných úverov na nehnuteľnosti a z hypotekárnych úverov výraznejšie vzrástla, úroková miera z medziúverov sa len mierne zvýšila a zo stavebných úverov mierne poklesla. Úvery stavebných sporiteľní (najmä stavebné úvery po skončení sporiaceho obdobia a poskytnutí úveru) sú na základe charakteru produktov menej závislé na nastavení kľúčových sadzieb centrálnej banky ako bankové úvery. V medziročnom porovnaní sa zvýšilo úročenie iných úverov na nehnuteľnosti o 1,7 percentuálneho bodu, hypotekárnych úverov o 1,5 percentuálneho bodu, medziúverov o 0,6 percentuálneho bodu a cena stavebných úverov poklesla o 0,3 percentuálneho bodu.

Úrokové sadzby z úverov určených na spotrebu (spotrebiteľské a ostatné úvery) po miernom poklese začiatkom roka 2006 mali mierne rastúci trend, odrážajúci rast kľúčových úrokových sadzieb NBS. Prejavilo sa to najmä pri účelových spotrebiteľských úveroch, ktorých úroková sadzba vzrástla približne o 1,2 percentuálneho bodu, a tiež pri „amerických hypotékach“ (bezúčelové úvery zaručené nehnuteľnosťou), ktorých cena sa zvýšila o 1 percentuálny bod. Úroková miera z bezúčelových spotrebiteľských úverov sa v decembri 2006 oproti januáru nezmenila, i keď v priebehu tohto obdobia dosahovala výkyvy až 1,5 percentuálneho bodu.

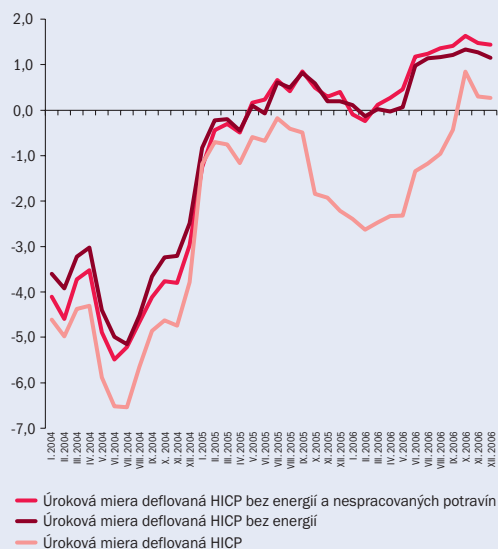
Úrokové miery z vkladov nefinančných spoločností

Úrokové miery z vkladov nefinančných spoločností zaznamenali v roku 2006 rastúci trend, čo reflektovalo rast kľúčových sadzieb NBS a tiež situáciu na medzibankovom trhu. Reakcia klientskych úrokových sadzieb na zvyšovanie kľúčových sadzieb NBS bola relatívne pružná. Dokumentuje to najmä vývoj úročenia vkladov s dohodnutou splatnosťou do 1 mesiaca až do 1 roka, keď úrokové miery z týchto druhov úverov zaznamenali zvýšenie priemerne o 2 percentuálne

Graf 61 Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností (%)

Zdroj: NBS.

Graf 62 Vývoj reálnej úrokovej miery z vkladov domácností (%)

Zdroj: NBS a ŠÚ SR.

body na úroveň od 4 % (do 1 roka) po 4,6 % (do 1 mesiaca). Vývoj úrokovej miery z vkladov splatných na požiadanie bol pomerne volatilný s výkyvmi, ktoré kopírovali úrokové sadzby na medzibankovom trhu (s výnimkou decembra 2006). Vklady s dohodnutou splatnosťou nad 1 rok a tiež vklady s výpovednou lehotou tvoria zanedbateľnú časť vkladov nefinančných spoločností, preto vývoj ich úrokových sadzieb je značne volatilný.

Úrokové miery z vkladov domácností

Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností bol v roku 2006 charakterizovaný rastúcim trendom. Bolo to najmä v dôsledku zvyšovania kľúčových úrokových sadzieb NBS. Najvýraznejšia reakcia bola zaznamenaná pri úrokových sadzbách z dlhodobých vkladov (vkladov s dohodnutou splatnosťou). V rámci vkladov s dohodnutou splatnosťou sa najvýraznejšie zvýšilo úročenie nad 2 roky do 5 rokov (o 3 percentuálne body) a do 1 roka (o 2,4 bodu). Aj napriek výraznému rastu však úročenie vkladov domácností s dohodnutou splatnosťou nedosiahlo úroveň zaznamenanú pri vkladoch nefinančných spoločností. Úrokové miery z vkladov s výpovednou lehotou sa zvýšili počas roka 2006 len mierne a z vkladov splatných na požiadanie počas celého roka stagnovali.

Reálna úroková miera, vypočítaná deflovaním úrokovej miery zo stavu jednoročných vkladov domácností infláciou meranou HICP, mala v roku 2006 rastúcu tendenciu. Súviselo to najmä so zvyšovaním úročenia vkladov a ku koncu roka aj postupným znižovaním miery inflácie. V dôsledku tohto vývoja boli zaznamenané aj prvé kladné hodnoty reálnej úrokovej miery v poslednom štvrtroku 2006.

2.6 Nástroje menovej politiky

Úroková politika

Základná úroková sadzba NBS⁸ (úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre)

od	1. 3. 2005	3,00 %
od	1. 3. 2006	3,50 %
od	31. 5. 2006	4,00 %
od	26. 7. 2006	4,50 %
od	27. 9. 2006	4,75 %

Úroková sadzba pre jednodňové refinančné operácie

od	1. 3. 2005	4,00 %
od	1. 3. 2006	4,50 %
od	31. 5. 2006	5,00 %
od	26. 7. 2006	6,00 %
od	27. 9. 2006	6,25 %

Úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné operácie

od	1. 3. 2005	2,00 %
od	1. 3. 2006	2,50 %
od	31. 5. 2006	3,00 %
od	26. 7. 2006	3,00 %
od	27. 9. 2006	3,25 %

Nástroje menovej politiky NBS

Operácie na voľnom trhu

a) *hlavný nástroj – štandardný repo tender s dvojtýždňovou splatnosťou*

Uskutočňuje NBS s obchodnými bankami pravidelne raz za týždeň, spravidla v utorok. NBS zároveň vyhlasuje pre tieto štandardné operácie úrokovú sadzbu (základná úroková sadzba).

b) *nástroj na dlhodobjšie riadenie likvidity – emisia 3-mesačných pokladničných poukázok NBS do portfólia obchodných bánk*

NBS uskutočňuje aukcie pokladničných poukázok NBS americkým spôsobom spravidla raz mesačne.

⁸ Banková rada NBS 12. decembra 2002 rozhodla o určení základnej úrokovej sadzby NBS s účinnosťou od 1. januára 2003. Základná úroková sadzba NBS je zhodná s limitnou úrokovou sadzbou pre štandardné dvojtýždňové repo tendre NBS. Ak sa vo všeobecných záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska“, alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“ rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska.

Tabuľka 28 Vývoj menovej štruktúry devízových inkás a platieb

	2003	2004	2005	2006
Obrat spolu (mld. Sk)	1 536,8	1 657,5	1 892,5	2 225,4
z toho: Euro (vrátane bývalých mien HMÚ)	69,8 %	70,2 %	69,0 %	69,7 %
Česká koruna	7,8 %	7,5 %	7,3 %	6,6 %
Americký dolár	19,0 %	18,8 %	19,6 %	18,8 %
Ostatné meny ¹⁾	3,3 %	3,6 %	4,1 %	4,8 %
Podiel obratu na HDP (b. c.)	126,7 %	122,3 %	128,6 %	136,0 %

Zdroj: NBS.

1) Maďarský forint, dánska koruna, nórska koruna, švédská koruna, švajčiarsky frank, anglická libra, austrálsky dolár, japonský jen, kanadský dolár a iné meny.

c) doladňovacie nástroje

Nástroje NBS, ktoré slúžia na operatívne doladenie likvidity bánk a úrokových sadziieb na trhu v prípade neočakávaných pohybov likvidity. Tieto nástroje neboli v roku 2006 využité.

d) štruktúrne operácie – individuálne obchody

Nástroj NBS, ktorý umožňuje optimalizovať likviditu vzhľadom na štruktúrnú pozíciu centrálny banky voči finančnému sektoru. Tento nástroj nebol v roku 2006 využitý.

Automatické operácie (Standing facilities)**a) jednodňové refinančné operácie**

Obchodné banky majú automatický prístup k finančným prostriedkom (za podmienky dostatku akceptovateľných cenných papierov) za vyhlásovanú úrokovú sadzbu.

b) jednodňové sterilizačné operácie

Obchodné banky majú možnosť ukladať prebytočné prostriedky vo forme nekolateralizovaných depozitov za vyhlásovanú úrokovú sadzbu.

Ostatné nástroje

Krátkodobý úver na obdobie najviac troch mesiacov V záujme zachovania likvidity môže NBS výnimočne poskytnúť banke krátkodobý úver. Tento nástroj nebol v roku 2006 využitý.

Povinné minimálne rezervy

Banky, pobočky zahraničných bánk a inštitúcie elektronických peňazí od 1. januára 2005 tvoria povinné minimálne rezervy vo výške 2 %:

- z netermínovaných vkladov, termínovaných vkladov a prijatých úverov v slovenských korunách a v cudzích menách,
- z vkladov a prijatých úverov s výpovednou lehotou v slovenských korunách a v cudzích menách,
- z emitovaných dlhových cenných papierov v slo-

venských korunách a v cudzích menách okrem hypotekárnych záložných listov.

Periódou pre vyhodnocovanie povinných minimálnych rezerv je jeden mesiac. Povinné minimálne rezervy vedené v NBS na účte peňažných rezerv banky sa úročia do výšky určených povinných minimálnych rezerv na príslušný mesiac úrokovou sadzbou 1,5 % p. a.

Kurzová a devízová politika**a) režim výmenného kurzu**

Počas roku 2006 sa slovenská koruna nachádzala v mechanizme výmenných kurzov ERM II. Centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 38,4550 Sk. Zo štandardného fluktuáčného pásma v rámci ERM II $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity vyplývala spodná hranica pre povinné intervencie na úrovni 32,6868 SKK/EUR a horná hranica na úrovni 44,2233 SKK/EUR. Národná banka Slovenska využívala možnosť intervenovať na devízovom trhu, aby korigovala nadmernú volatilitu výmenného kurzu slovenskej koruny, resp. reagovala na vývoj výmenného kurzu, ktorý nezodpovedal vývoju makroekonomických fundamentov.

b) nominálny výmenný kurz slovenskej koruny

Nominálny výmenný kurz slovenskej koruny voči euru sa v roku 2006 zhodnotil o 8,65 %, keď 29. decembra 2006 dosiahol 34,573 SKK/EUR (v priemere za celý rok došlo k zhodnoteniu o 3,53 %). Uvedený kurz bol o 10,09 % silnejší oproti centrálnej parite stanovenej v ERM II. V dôsledku znehodnotenia amerického dolára voči euru na svetových trhoch sa výmenný kurz slovenskej koruny voči americkému doláru zhodnotil o 17,85 %, keď ku koncu roka bol na úrovni 26,246 SKK/USD (v priemere za rok 2006 sa koruna voči USD zhodnotila o 3,97 %).

c) nominálny a reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny

Priemerná medziročná apreciácia nominálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny

(NEER) sa v roku 2006 oproti predchádzajúcemu roku zrýchlila z 1,7 % na 2,4 %. Najväčšou mierou k vyššiemu zhodnoteniu indexu NEER prispelo zhodnotenie koruny voči euru vo výške 1,9 percentuálneho bodu nasledované príspevkom zhodnotenia koruny voči maďarskému forintu vo výške 0,4 percentuálneho bodu. Zhodnocovanie nominálneho efektívneho kurzu bolo tlmené predovšetkým negatívnym príspevkom (-0,3 percentuálneho bodu) oslabenia domácej meny voči českej korune.

Rýchlejšie nominálne posilňovanie slovenskej koruny v roku 2006 sa prejavilo aj vo vyššej apreciácii reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER). Priemerná medziročná apreciácia indexu REER, definovaného na báze spotrebiteľských cien, sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlila o 2,8 percentuálneho bodu na 4,2 %. K uvedenému vývoju prispel aj nárast inflačného diferenciálu voči zahraničným obchodným partnerom spôsobený zvýšením regulovaných cien. V prípade indexu REER, definovaného na báze cien priemyselných výrobcov, došlo k zrýchleniu zhodnocovania o 4,7 percentuálneho bodu na 6,6 %, pričom jeho zhodnoteniu napomáhalo aj zvýšenie domácej cenovej hladiny v dôsledku rastu cien nerastných surovín a energií. Apreciácia indexu REER, definovaného na báze cien produktov priemyselnej výroby, sa zrýchlila o 1 percentuálny bod a dosiahla 0,4 % v priemere za rok 2006.

d) *vyhodnotenie menovej štruktúry devízových inkás a platieb Slovenskej republiky*

Celkový obrat devízových inkás a platieb v konvertibilných menách za platobné tituly skupiny 1 až 6 v roku 2006 predstavoval 2 225,4 mld. Sk, keď priemerný mesačný obrat dosiahol 185,4 mld. Sk a vzrástol oproti roku 2005 o 17,6 %. Pasívne saldo sa medziročne výrazne prehýbilo a dosiahlo 136,1 mld. Sk, čo bolo o 105,2 mld. Sk viac ako v roku 2005. Podiely eura a amerického dolára tvoria z dlhodobého hľadiska rozhodujúcu časť a za rok 2006 predstavovali spolu 88,5 % celkového obratu. Kým však podiel eura sa oproti roku 2005 mierne zvýšil (o 0,7 percentuálneho bodu), podiel amerického dolára klesol (o 0,8 percentuálneho bodu). Podiel českej koruny naďalej pokračoval v dlhodobejšom poklese, keď bol o 0,7 percentuálneho bodu nižší a naopak podiel ostatných mien o 0,7 percentuálneho bodu vzrástol.

2.7 Menový kalendár

Január

- Činnosť Úradu pre finančný trh – jeho dohliadacie a regulačné právomoci, kompetencie a zodpovednosť vrátane zamestnancov – prešli pod Národnú banku Slovenska od 1. januára 2006.

Február

- Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodla s účinnosťou od 1. marca 2006 o zvýšení kľúčových úrokových sadzieb o 0,5 percentuálneho bodu. Limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre sa zvýšila na úroveň 3,5 %, sadzba pre jednodňové refinančné obchody na úroveň 4,5 % a sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody na úroveň 2,5 %.

Marec

- Medzinárodné ratingové agentúry Fitch Ratings a Standard & Poor's Ratings Services prideliili slovenským eurobondom, vydávaným v rámci programu Euro Medium Term Note, rating na úrovni A so stabilným výhľadom.

Máj

- Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodla s účinnosťou od 31. mája o zvýšení kľúčových úrokových sadzieb o 0,5 percentuálneho bodu. Limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre sa zvýšila na úroveň 4,0 %, úroková sadzba pre jednodňové refinančné obchody na 5,0 % a úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody na 3,0 %.

Jún

- Národná banka Slovenska vykonala po parlamentných voľbách v priebehu mesiaca dve devízové intervencie, v ktorých predala spolu 1 335 mil. EUR.

Júl

- NBS prijala novú koncepciu riadenia pobočiek a expozitúr, ktorej cieľom je optimálne a úspornejšie riadenie jednotlivých organizačných zložiek – 1. júla 2006 zrušila pobočky a niektoré expozitúry. Expozitúry v Bratislave, Trenčíne, Nových Zámkoch, Žiline, Lučenci, Banskej Bystrici, Poprade, Košiciach a Humennom ostali ako miesta výlučne zabezpečujúce hotovostný peňažný obeh a správu zásob peňazí.

- Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodla s účinnosťou od 26. júla 2006 o zmene úrokových sadzieb. Úroková sadzba pre jednodňové refinančné obchody sa zvýšila na úroveň 6,0 %, limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre na úroveň 4,5 % a úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody bola ponechaná na úrovni 3,0 %.

- Národná banka Slovenska počas júla intervenovala a formou priamych devízových intervencií predala 1 750 mil. EUR.

September

- Banková rada Národnej banky Slovenska rozhodla s účinnosťou od 27. septembra 2006 o zvýšení úrokových sadzieb o 0,25 percentuálneho bodu. Úroková sadzba pre jednodňové refinančné obchody sa zvýšila na úroveň 6,25%, limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové repo tendre na úroveň 4,75% a úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody na úroveň 3,25%.

Október

- Ratingová agentúra Moody's Investors Service zvýšila rating slovenských štátnych dlhopisov v domácej aj

cudzej mene z A2 na A1. Ako dôvod agentúra uviedla solídne výsledky v oblasti štrukturálnych reforiem a pokračujúcu vysokú dynamiku ekonomiky. Agentúra Moody's tiež zvýšila strop pre rating bankových depozitov v zahraničnej mene z A2 na A1. Výhľad ratingov je stabilný.

December

- Národná banka Slovenska počas decembra intervenovala a formou priamych devízových intervencií nakúpila 495 mil. EUR.

Operácie NBS

3 Operácie NBS na menové účely, devízové operácie a investičné aktivity pri správe devízových rezerv

3.1 Operácie menovej politiky

Realizácia menovej politiky NBS v roku 2006 nadväzovala na rozhodnutia Bankovej rady NBS z predchádzajúceho roka. Základný rámec nástrojov NBS tvorili operácie s bankovými inštitúciami, konkrétne obchody na voľnom trhu vrátane emisie krátkodobých cenných papierov a automatické operácie, ktorých veľkosť a štruktúra podliehali aktuálnemu vývoju likvidity v bankovom sektore SR. Dôraz sa kládol na protiinflačný postup, ktorý mal najdôležitejší vplyv na menovopolitické rozhodnutia NBS. V devízovej oblasti mala NBS záujem korigovať prejavy vznikajúcej a neprimeranej volatility výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru. Rovnako mala záujem korigovať pokusy o špekulatívny pohyb výmenného kurzu, znamenajúci odklon od jeho predpokladanej rovnovážnej úrovne.

ako v predchádzajúcom období boli sterilizačné repo tendre vyhlasované pravidelne raz týždenne a ich štrnásťdňová dĺžka splatnosti zostala takisto nezmenená. Počas roka sa uskutočnilo 52 sterilizačných repo tendrov a NBS v každom z nich akceptovala celý dopyt. Dosiahnutá priemerná úroková sadzba sa vo všetkých prípadoch rovnala aktuálnej limitnej úrokovej sadzbe NBS pre repo tendre. Túto kľúčovú úrokovú sadzbu Banková rada NBS v priebehu roka v rámci sprísňovania menovej politiky viacnásobne zvýšila. Z počiatočnej úrovne 3 % sa po štyroch úpravách zvýšila na 4,75 %. Rast kľúčovej úrokovej sadzby prenášal bankový sektor automaticky do sadzieb peňažného trhu. Pod vplyvom úrokových zmien, ako aj pokračujúcich očakávaní ich ďalšieho zvyšovania mala krivka peňažného trhu, s výnimkou záveru roka, trvalo rastúci tvar. Vytvorenie inverznej krivky koncom roka bolo dôsledkom zmeny anticipácie ďalšieho vývoja úrokových očakávaní.

Riadenie likvidity v bankovom sektore

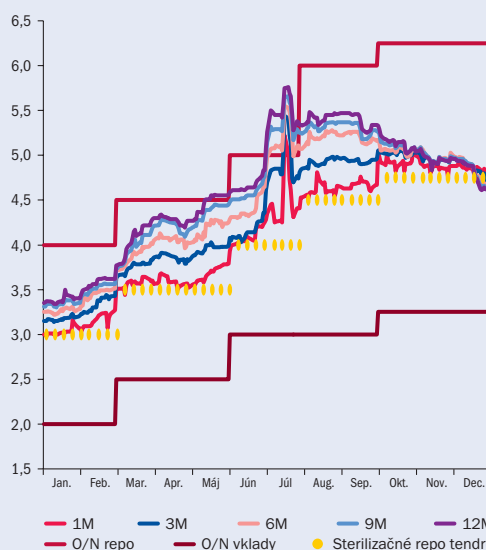
Bankový sektor počas roka, tak ako v predchádzajúcich obdobiach, disponoval výrazným prebytkom likvidity. Priemerná denná hodnota sterilizovaná operáciami menovej politiky sa v porovnaní s rokom 2005 znížila o 53,1 mld. Sk na úroveň 346,1 mld. Sk a výkon menovej politiky pokračoval v nezmenenom sterilizačnom charaktere. Celkový nadstav likvidity sa v priebehu roka menil najmä v dôsledku uskutočnených devízových intervencií. Predaje eur za účelom podpory slovenskej meny v mesiacoch jún a júl znížili priemernú mesačnú sterilizačnú pozíciu z januárových 390,1 mld. Sk na 288,2 mld. Sk v auguste, ktorá do konca roka ešte mierne klesla na decembrových 279,7 mld. Sk.

Hlavné operácie menovej politiky

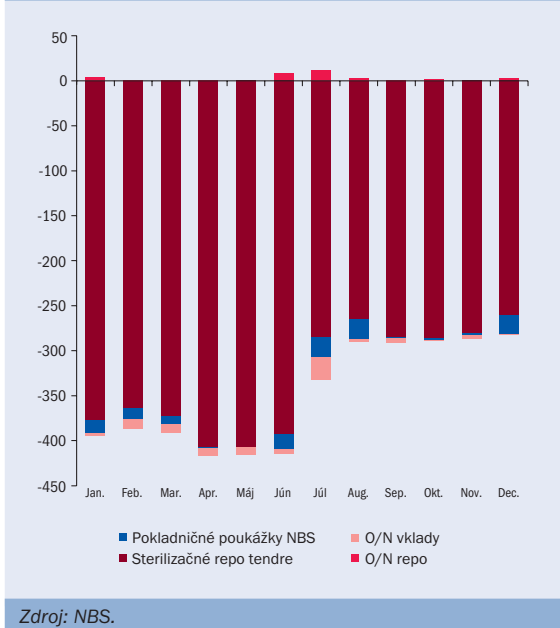
Ťažisko výkonu menových operácií v roku 2006 bolo naďalej v štandardných sterilizačných repo tendroch. Podiel tohto nástroja na celkovej sterilizačnej pozícii sa po väčšinu roka pohyboval nad úrovňou 90 %. Tak

Graf 63 BRIBOR v roku 2006

(% p. a.)

Zdroj: NBS.

Graf 64 Vývoj jednotlivých foriem obchodov na voľnom trhu (mesačné priemery) (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Dlhodobejšie operácie

Doplnkovým menovým nástrojom, ktorý NBS využívala aj v priebehu roka 2006, boli pravidelné aukcie pokladničných poukážok NBS. Celkovo sa uskutočnilo 13 aukcií so štandardnou 84-dňovou splatnosťou. Dopyt v aukciách ovplyvnili očakávania postupného zvyšovania kľúčových úrokových sadzieb NBS. Uplatňovanie rovnakej limitnej sadzby pre tento trojmesačný menový nástroj ako pri dvojtýždňových sterilizačných repo tendroch sa odrazilo na relatívne nízkom záujme a aj na akceptovanom dopyte. Z tohto dôvodu podiel takejto formy dlhodobejšej sterilizácie peňažných prostriedkov v priebehu roka poklesol až pod úroveň jedného percenta. Koncom roka bankový sektor vzhľadom na aktuálny makroekonomický vývoj, ako aj pokračujúci trend posilňovania slovenskej koruny svoje očakávania o vývoji kľúčových úrokových sadzieb NBS prehodnotil a zmenil. Pre najbližšie obdobie sa predpokladalo ponechanie kľúčových úrokových sadzieb NBS na aktuálnych úrovniach a v dlhodobejšom horizonte bankový sektor počítal s ich poklesom. Táto skutočnosť sa odrazila na náraste záujmu v poslednej aukcii uskutočnenej v roku 2006. Akceptovaný dopyt, ktorý prekročil 36 mld. Sk, však už podstatnejším spôsobom neovplyvnil podiel pokladničných poukážok NBS na celkovej sterilizačnej pozícii v roku 2006.

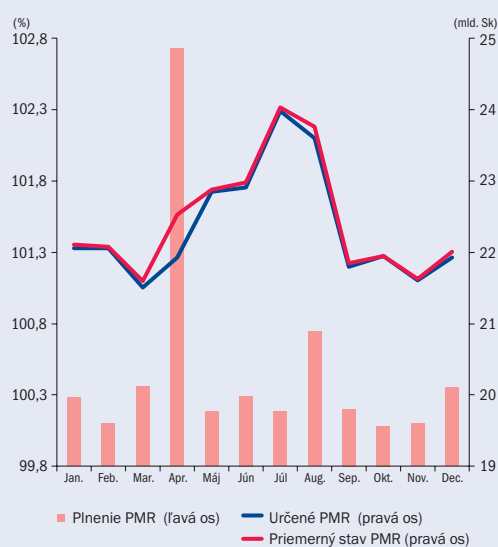
Automatické operácie

Automatické operácie, ktoré sa uskutočňovali vo forme úložiek v NBS v prípade prebytku peňažných prostriedkov, resp. v podobe repo obchodov v prípade

ich nedostatku, využívali banky v priebehu roka na dorovnanie svojej aktuálnej likviditnej pozície. Obidve formy sa uskutočňovali štandardne s jednodňovou splatnosťou. Využívanie automatických operácií bolo typické najmä vo fázach, keď bankový sektor svojou účasťou v hlavných menových operáciách nesprávne odhadol celkové disponibilné zdroje. K akcelerácii využívania týchto operácií pristupovali banky predovšetkým ku koncu mesiaca, osobitne v posledný deň, keď touto formou dorovnávali svoju pozíciu, vzhľadom na stanovené povinné minimálne rezervy. Keďže menová politika mala dominantne sterilizačnú formu, táto prevládala aj pri automatických operáciách. Napriek tomu sa bankový sektor viackrát nachádzal vo fázach intenzívnejšieho čerpania jednodňového úveru. Počas roka banky využívali aj možnosť čerpania vnútrodeného úveru. Tento spôsob v porovnaní s automatickými operáciami slúžil výlučne na zabezpečenie plynulosti platobného styku a nemal žiadne menové efekty.

Povinné minimálne rezervy

V Slovenskej republike majú povinnosť tvoriť a udržiavať povinné minimálne rezervy (PMR) banky, pobočky zahraničných bánk a inštitúcie elektronických peňazí. PMR okrem toho, že ovplyvňujú vývoj úrokových sadzieb na domácom peňažnom trhu, sú zároveň aj prostriedkom krátkodobej likvidity bankových subjektov. V roku 2006 tvorilo PMR 17 bánk a 7 pobočiek zahraničných bánk. Z pobočiek zahraničných bánk jedna vykonávala bankovú činnosť na základe licencie získanej od NBS a šesť vykonávalo bankovú činnosť na základe jedného bankového povolenia získaného v domovskom štáte materskej banky, ktoré je platné vo všetkých krajinách Európskej únie. Podmienky na tvorbu PMR zostali aj v roku 2006 nezmenené. Sadzba PMR zostala na úrovni 2 % z určených položiek pasív, perióda jeden kalendárny mesiac a úročenie fixnou úrokovou sadzbou 1,5 %. Pred vstupom do eurozóny má NBS povinnosť harmonizovať národný systém tvorby PMR so systémom platným v eurozóne. Zmeny sa dotknú napríklad periódy sledovania vývoja PMR, keď jej dĺžka bude určená podľa kalendára rokovaní Generálnej rady ECB. Ďalšou zmenou bude úročenie PMR, keď fixnú úrokovú sadzbu nahradí variabilná úroková sadzba odvodená od úrokovej sadzby ECB. V prvej polovici roka 2006 mala hodnota určených PMR rastúci trend a vzrástla v priemere o 1,9 mld. Sk. V druhej polovici roka bol trend opačný a hodnota určených PMR klesla v priemere o 2 mld. Sk. Skutočné plnenie PMR za celý bankový sektor bolo v roku 2006 vyrovnané s výnimkou apríla. V podmienkach výraznej nadbytočnej likvidity bankového sektora a pri pokračujúcich sterilizačných intervenciách NBS bola celková výška určených PMR v každom mesiaci minulého roka dodržaná.

Graf 65 Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2006

Zdroj: NBS.

Graf 66 Benchmarková výnosová krivka štátnych dlhopisov (% p. a.)

Zdroj: NBS.

Riadenie rizík

Aj v roku 2006 NBS pokračovala v uplatňovaní systému riadenia rizík, ktorý zaviedla v roku 2005. Rovnako pokračuje v harmonizovaní tohto systému, aby vstupom do eurozóny konala v zhode s princípmi uplatňovanými v eurozóne. Preto sú podmienky výberu zmluvných strán, ako aj podmienky výberu finančných aktív, ktoré NBS akceptuje v operáciách menovej politiky, stanovované rozhodnutím NBS. Vybrané finančné aktíva sa oceňujú trhovými, prípadne teoretickými cenami na dennom princípe. Súčasťou systému oceňovania finančných aktív je systém zrážok, ktorý NBS monitoruje a upravuje na základe vývoja cien finančných aktív na domácich finančných trhoch. Pretože podmienky používania tzv. Single List (akceptovateľných aktív v operáciách menovej politiky Eurosystemu) v celom jeho rozsahu vyžadujú okrem už uvedeného výberu aktív aj doplnenie právneho rámca spojeného s finančnými aktívami a zároveň vyžadujú intenzívnu komunikáciu medzi NBS a ECB či inými centrálnymi bankami, začala NBS koncom roku 2006 pracovať na cielenej príprave týchto potrieb vrátane automatizácie príslušných procedúr. S takto pripravenými podmienkami NBS oboznámi banky a ostatné finančné inštitúcie pred vstupom krajiny do eurozóny.

Benchmarková výnosová krivka dlhopisov

NBS pokračovala aj v roku 2006 v koordinovaní kótovania cien benchmarkového portfólia štátnych dlhopisov obchodovaných bankami a vo vytváraní ich výnosovej krivky. NBS štruktúru benchmarkového port-

fólia priebežne sledovala a v spolupráci s bankami ju aktualizovala. Posledná aktualizácia benchmarkového portfólia cenných papierov sa uskutočnila v novembri 2006 a jej cieľom bolo doplniť termínovú štruktúru kótovaných štátnych dlhopisov. Jedným z kritérií na zaradenie dlhopisu do benchmarkového portfólia je minimálna hodnota emisie v sume 5,0 mld. Sk. V súčasnosti sú do portfólia zaradené dlhopisy so splatnosťou od 1 do 7 rokov a tiež 12- a 19-ročné dlhopisy. Ceny sú tvorené denným spracovaním kotácií ôsmich bánk aktívnych na trhu a sú zverejňované na stránkach systému Reuters. Obdobne ako banky aj NBS využíva indikatívne ceny benchmarkovej krivky pri teoretickom oceňovaní finančných aktív.

Vývoj výnosov štátnych dlhopisov v roku 2006 bol ovplyvnený predovšetkým zmenami kľúčovej úrokovej sadzby NBS, očakávaním jej zmien alebo vývojom výmenného kurzu slovenskej koruny. V povolebnom období krátkodobu, avšak výrazne, ovplyvnila výnosy benchmarkových dlhopisov aj domáca politická situácia. Štvornásobné zvýšenie kľúčových úrokových sadzieb NBS ovplyvnilo predovšetkým výnosy kratších splatností, čím sa postupne zmierňoval, prípadne vyrovnával štandardný sklon výnosovej krivky. Po poslednom zvýšení kľúčových úrokových sadzieb NBS nadobudla krivka zreteľný inverzný tvar.

3.2 Devízové operácie

Operácie na devízovom trhu

Výmenný kurz slovenskej koruny sa voči euru v priebehu roku 2006 zhodnotil o 8,65 % (z hodnoty 37,848

Graf 67 Vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru a doláru v roku 2006

Zdroj: NBS.

SKK/EUR k 31. decembru 2005 na 34,573 SKK/EUR k 31. decembru 2006). Priemerná úroveň výmenného kurzu mala hodnotu 37,248 SKK/EUR, čo je oproti roku 2005 zhodnotenie o 3,5 %. Kurz slovenskej koruny voči americkému doláru sa v priebehu roka 2006 posilnil o 17,85 % (z hodnoty 31,948 SKK/USD k 31. decembru 2005 na 26,246 SKK/USD k 31. decembru 2006). Priemerná úroveň výmenného kurzu mala hodnotu 29,724 SKK/USD, čo je zhodnotenie oproti predchádzajúcemu roku o 4,2 %. Voči českej korune sa slovenská koruna posilnila o 4 %.

Vzhľadom na výraznú volatilitu slovenskej koruny uskutočnila NBS v roku 2006 niekoľko devízových intervencií. Následkom predčasného ukončenia činnosti vládnej koalície vrátane s tým súvisiacej, najmä predvolebnej neistoty a nárastu averzie investorov voči menám rozvíjajúcich sa trhov došlo k oslabeniu slovenskej koruny a NBS reagovala na vzniknutú situáciu uskutočnením devízových intervencií na podporu slovenskej koruny. Počas intervencií 21. júna, 29. júna a 12. júla predala NBS 3 085 mil. EUR. Počas posledného dňa predala 1 750 mil. EUR, čo bola najväčšia devízová intervencia uskutočnená v priebehu jedného dňa v histórii Slovenska. Vzhľadom na pomerne vysokú sumu predaných devízových prostriedkov z devízových rezerv NBS sa objavili špekulácie o schopnosti NBS zabrániť ďalšiemu oslabovaniu slovenskej koruny. So zmenou postoja investorov voči menám rozvíjajúcich sa trhov v druhej polovici roka začala slovenská koruna stabilne posilňovať, v priemere 2 percentuálne body za mesiac a ku koncu roka dosahovala nové historické maximum. Najvýraznejšie slovenská koruna apreciovala v priebehu decembra, keď sa

Graf 68 Devízové rezervy v správe NBS (mld. USD)

Zdroj: NBS.

odchýlila o 11,43 % od svojej centrálnej parity a NBS sa z dôvodu zmiernenia volatility rozhodla opäť intervenovať. Na devízový trh vstúpila 29. decembra 2006 pri úrovni 34,060 SKK/EUR, ktorá zároveň predstavuje najsilnejšiu hodnotu slovenskej koruny v roku 2006. S cieľom zastaviť posilňovanie domácej meny nakúpila NBS 495 mil. EUR, čím dosiahlo čisté saldo devízových intervencií za rok 2006 predaj 2,59 mld. EUR.

Investičné aktivity pri správe devízových rezerv

NBS v minulom roku, tak ako aj v predchádzajúcich dvoch rokoch, riadila investičnú politiku pri správe devízových rezerv v súlade s pravidlami, ktoré schválila v dlhodobej stratégii investovania NBS ešte v roku 2004. V rámci aktívneho prístupu k riadeniu devízových rezerv začala v priebehu roka 2006 obchodovanie s kontraktmi futures tak pre dolárové investičné portfólio, ako aj pre eurové investičné portfólio. Keďže vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru mal v priebehu roka 2006 značne vysokú volatilitu, následné intervencie na účely jeho korekcie mali vplyv tak na výšku celkových devízových rezerv, ako aj na výšku jednotlivých portfólií. Hodnota devízových aktív v zodpovedajúcich výmenných kurzoch a v trhových cenách sa znížila z hodnoty 15,5 mld. USD na konci roka 2005 na hodnotu 13,4 mld. USD na konci roka 2006. Efektívnosť zhodnocovania devízových rezerv bola za eurové investičné portfólio 1,8 % a za dolárové investičné portfólio 4,4 %. Celkové úrokové výnosy zo správy devízových rezerv mali v roku 2006 približnú hodnotu 9,6 mld. Sk.

Dohľad nad finančným trhom

4 Dohľad nad finančným trhom

4.1 Regulácia finančného trhu na území SR

Všeobecné pravidlá postupu pri dohľade nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska, sú ustanovené zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov. Tento zákon je účinný od 1. januára 2006, keď Národná banka Slovenska prebrala kompetencie jednotného orgánu dohľadu nad finančným trhom vrátane tých, ktoré do 31. decembra 2005 vykonával Úrad pre finančný trh.

Cieľom dohľadu nad finančným trhom, ktorý patrí do riadiacej pôsobnosti viceguvernera Národnej banky Slovenska, je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k jeho bezpečnému a zdravému fungovaniu. Útvár dohľadu nad finančným trhom uskutočňuje reguláciu finančného trhu, pričom vykonáva najmä:

- normotvornú činnosť – pripravuje návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov Národnej banky Slovenska v oblasti finančného trhu, najmä návrhy na ustanovenie pravidiel obozretného podnikania, pravidiel bezpečnej prevádzky a ďalších požiadaviek na podnikanie dohliadaných subjektov,

Tabuľka 29 Počet finančných inštitúcií			
	Stav k 31.12.2006	Stav k 31.12.2005	Zmena
Počet bánk v SR	17	18	-1
Stavebné sporiteľne	3	3	0
Banky s hypotekárnou licenciou	9	9	0
Ostatné banky	5	6	-1
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	7	5	+2
z toho: Na základe povolenia NBS	1	1	0
Na princípe jedného bankového povolenia	6	4	+2
z toho: Pobočky zahraničných bánk s hypotekárnou licenciou	1	1	0
Počet pobočiek zahraničných bánk prispievajúcich do Fondu ochrany vkladov	2	2	0
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	10	9	+1
Počet pobočiek (organizačných jednotiek) bánk v SR	715	692	+23
Počet nižších organizačných zložiek v SR	460	457	+3
Počet pobočiek slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zastúpení slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zahraničných subjektov voľne poskytujúcich cezhraničné bankové služby	131	104	+27
Banky	123	99	+24
Inštitúcie elektronických peňazí	3	2	+1
Zahraničné finančné inštitúcie	3	3	0
Úverové družstvá	2	0	+2
Slovenské banky poskytujúce voľne cezhraničné bankové služby v zahraničí	1	1	0
z toho: Inštitúcie elektronických peňazí	0	0	0

Pokračovanie na s. 74

Tabuľka 29 Počet finančných inštitúcií (pokračovanie)

	Stav k 31.12.2006	Stav k 31.12.2005	Zmena
Počet pracovníkov bánk a pobočiek zahraničných bánk	19 525	19 850	-325
Počet poisťovní v SR	24	25	-1
z toho: Poisťovne poskytujúce len životné poistenie	5	5	0
Poisťovne poskytujúce len neživotné poistenie	5	4	+1
Poisťovne poskytujúce životné aj neživotné poistenie	14	16	-2
Poisťovne poskytujúce služby na základe slobody poskytovania služieb	296	200	+96
z toho: Bez zriadenia pobočky	289	196	+93
z toho: Prostredníctvom pobočky	7	4	+3
Počet poisťovní v SR poskytujúcich povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	9	8	+1
Počet dôchodkových správcovských spoločností	6	8	-2
Počet doplnkových dôchodkových spoločností	3	0	+3
Počet doplnkových dôchodkových poisťovní	1	5	-4
Počet tuzemských správcovských spoločností v SR	10	10	0
z toho: Správcovské spoločnosti s rozšíreným povolením podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	7	7	0
Počet tuzemských podielových fondov	109	100	+9
Otvorené podielové fondy	62	51	+11
Uzavreté podielové fondy	44	49	-5
Špeciálne podielové fondy	3	0	+3
Počet zahraničných správcovských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiacich v SR na základe povolenia podľa § 75 zákona o kolektívnom investovaní	3	3	0
Prostredníctvom pobočky v SR	2	2	0
Bez zriadenia pobočky	1	1	0
Počet zahraničných správcovských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiacich v SR na základe jedného európskeho povolenia	21	14	+7
Zahraničné správcovské spoločnosti	7	4	+3
Zahraničné investičné spoločnosti	14	10	+4
v rámci toho: Počet zahraničných podielových fondov a podfondov zahraničných investičných spoločností	360	294	+66
Počet zahraničných správcovských spoločností vykonávajúcich činnosť podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	6	3	+3
Počet obchodníkov s cennými papiermi	33	36	-3
z toho: Banky a pobočky zahraničných bánk	18	18	0
Počet zahraničných subjektov pôsobiacich v SR ako obchodník s cennými papiermi	304	204	+100
Prostredníctvom pobočky v SR	2	2	0
Bez zriadenia pobočky	302	202	+100
Počet slovenských obchodníkov s cennými papiermi poskytujúcich služby v zahraničí	7 ¹⁾	5 ²⁾	+2
Počet sprostredkovateľov investičných služieb v SR	888	756	132
Právnické osoby	55	37	18
Fyzické osoby	833	719	114

Zdroj: NBS.

1) V šestnástich krajinách.

2) V deviatich krajinách.

- povoľovaciú činnosť – vedie konania, rozhoduje v prvom stupni, vydáva povolenia, udeľuje súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu,
- dohliadaciú činnosť – uskutočňuje dohľad na mieste a dohľad na diaľku v dohliadaných subjektoch finančného trhu,
- analytickú činnosť – pripravuje analýzy o finančnom trhu ako celku, ako aj o samostatných finančných subjektoch.

Finančný trh tvoria štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov a centrálny depozitár cenných papierov), sektor poisťovní (predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (predovšetkým dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti, resp. poisťovne).

Na základe členstva Slovenskej republiky v Európskej únii môžu zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí vykonávať činnosti na území Slovenskej republiky aj bez povolenia NBS, ak im bolo toto povolenie vydané v niektorom z členských štátov EÚ (princíp jedného bankového povolenia). Podobne je to aj v prípade verejnej ponuky cenných papierov, alebo ich prijatia na obchodovanie na regulovanom trhu, ktoré možno uskutočniť na území SR aj na základe prospektu cenného papiera a jeho dodatkov schválených príslušným orgánom dohľadu domovského členského štátu emitenta. V prípade, že o tom NBS bola príslušným spôsobom informovaná, prospekt cenného papiera už neschvaľuje.

4.2 Normotvorná činnosť dohľadu

V roku 2006 bolo v oblasti regulácie finančného trhu prijatých viacero zákonných a podzákonných noriem, metodických usmernení a odporúčaní, ktoré upravili právne prostredie regulovaných inštitúcií. Cieľom tejto časti nie je ich taxatívne vymenovať, ale zdôrazniť tie, ktoré najviac ovplyvnili činnosti regulovaných subjektov v jednotlivých sektoroch finančného trhu na území Slovenskej republiky.⁹

Hlavnou úlohou zákonných a podzákonných noriem prijatých v bankovom sektore a sektore kapitálového trhu bolo zdokonaľiť pravidlá obozretného podnikania pre banky a obchodníkov s cennými papiermi podnikajúcich na jednotnom finančnom trhu v Európskej únii. Najdôležitejším právnym predpisom pre ban-

kový sektor a sektor kapitálového trhu bolo prijatie novely zákona o bankách a novely zákona o cenných papieroch, zákonom č. 644/2006 Z. z., do ktorých sú v plnej miere transponované prislúchajúce ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/49/ES o kapitálovej primeranosti investičných spoločností a úverových inštitúcií, ktoré implementovali Novú bazilejskú dohodu o kapitáli (tzv. Bazilej II). Hlavným cieľom týchto smerníc je, aby požiadavky na vlastné zdroje bánk a obchodníkov s cennými papiermi zodpovedali skutočným rizikám, ktorým sú banky a obchodníci s cennými papiermi vystavení a aby skupiny poskytujúce finančné služby vo viac ako jednom štáte nepodliehali neúmernému zaťaženiu vyplývajúcemu z viacerých úrovní právnej regulácie a dohľadu. Novelizované pravidlá obozretného podnikania tiež smerujú k posilneniu rizikovej citlivosti, zohľadňujú zníženie rizík vyplývajúce z kontextu, v rámci ktorého vznikli jednotlivé expozície a zohľadňujú významné pokroky v postupoch merania a riadenia rizík. Z tých istých dôvodov boli tiež spresnené ustanovenia upravujúce vedenie obchodnej knihy a zavedené ustanovenia o zaobchádzaní s kreditnými derivátmi a ďalšími finančnými nástrojmi.

V oblasti kapitálového trhu nadobudol 1. mája 2006 účinnosť zákon č. 213/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Táto novela umožnila viesť samostatnú evidenciu zaknihovaných podielových listov správcovskou spoločnosťou a depozitárom a vzhľadom na požiadavky trhu sa umožnilo vytvorenie nového typu podielového fondu – špeciálneho podielového fondu nehnuteľností. Uvedená novela zároveň novelizovala zákon o cenných papieroch, o. i. zavedením inštitútu držiteľského účtu. Ďalej sa v priebehu roka 2006 pripravoval návrh rozsiahlej novely zákona o cenných papieroch, ktorou sa implementujú do právneho poriadku SR viaceré smernice Európskeho parlamentu a Rady, predovšetkým smernica 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID), ako aj vykonávací smernica Komisie 2006/73/ES a smernica 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť. Za účelom implementácie uvedených smerníc bol vypracovaný aj návrh novely zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov. Návrh zákona o cenných papieroch zároveň novelizuje aj zákon o kolektívnom investovaní s cieľom odstrániť niektoré legislatívne bariéry v časti týkajúcej sa špeciálneho podielového fondu nehnuteľností, najmä ustanovení upravujúcich realitnú spoločnosť. Dňa 20. decembra 2006 schválila Banková rada NBS Opatrenie NBS č. 14/2006 o predkladaní výkazov správčovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou

⁹ Prehľad právnych noriem z oblasti pôsobnosti NBS prijatých v roku 2006 je v kapitole 10.

spravované podielové fondy depozitármi podielových fondov, burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely. Opatrenie o predkladaní výkazov je prvým právnym predpisom v oblasti kapitálového trhu, ktorý umožní zber údajov potrebných na účely dohľadu na diaľku a na štatistické účely prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT.

V oblasti legislatívy sektora poisťovní bol prijatý zákon č. 188/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý zaviedol povinnosť poistníka uzavrieť poistnú zmluvu na zostávajúcu časť poistného obdobia s doterajším poisťovateľom, ak jeho pôvodná poistná zmluva zanikla počas poistného obdobia pre neplatenie poistného. Týmto zákonom sa tiež zmenil spôsob platenia ročných príspevkov členov Slovenskej kancelárie poisťovateľov. Viacerými zákonmi došlo k zmene zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, napríklad v oblasti výkazníctva dohliadaných subjektov a posudzovania dôveryhodnosti osôb pre účely tohto zákona. V priebehu roka 2006 došlo v oblasti sprostredkovateľov poistenia a sprostredkovateľov zaistenia k zásadným zmenám, nakoľko od 1. septembra 2005 vstúpil do platnosti zákon č. 340/2005 o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ukladal sprostredkovateľom poistenia povinnosť zosúladenia sa s týmto zákonom do 31. decembra 2006. Rovnako sa zaviedol Register sprostredkovateľov poistenia a sprostredkovateľov zaistenia. V rámci sekundárnej legislatívy bolo prijaté opatrenie NBS č. 8/2006 o predkladaní výkazov poisťovňami a pobočkami zahraničných poisťovní, ktoré umožňuje zber údajov potrebných na účely dohľadu na diaľku a na štatistické účely prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT a zohľadňuje potrebu prispôbiť sa trendu rizikovo orientovaného dohľadu.

V rámci zmien primárnej legislatívy v oblasti dôchodkového sporenia boli prijaté dva zákony, ktoré menili a dopĺňali zákon o starobnom dôchodkovom sporení a zákon o doplnkovom dôchodkovom sporení. Komplexnejšou novelou bol zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom nadobudol účinnosť 1. augusta 2006. Tento právny predpis zmenil v oblasti starobného dôchodkového sporenia niektoré ustanovenia o osobnom rozsahu v nadväznosti na zmeny v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, spresnil ustanovenia o ochrane osobných údajov

sporiteľov a o zmluve o starobnom dôchodkovom sporení, zaviedol inštitút vrátenia príspevkov na starobné dôchodkové sporenie z dôchodkového fondu do Sociálnej poisťovne a zmenil pravidlá, podľa ktorých možno zveriť niektoré činnosti dôchodkovej správcovskej spoločnosti inej osobe. Zákon tiež k 1. januáru 2007 zrušil inštitút sprostredkovateľa starobného dôchodkového sporenia. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia sa ním implementovala Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/41/ES o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia. V rámci zmien v sekundárnej legislatíve bola v starobnom dôchodkovom sporení vydaná vyhláška v súvislosti s implementáciou systému STATUS DFT, prostredníctvom ktorého bude zabezpečený zber, spracovávanie a uchovávanie štatistických údajov od vykazujúcich subjektov finančného trhu.

4.3 Povoľovacia činnosť dohľadu

Počet a členenie rozhodnutí vydaných NBS v roku 2006 v rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa subjektov finančného trhu dokumentuje tabuľka 30.

Tabuľka 30 Počet vydaných rozhodnutí NBS v roku 2006

Finančný sektor	Počet
Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	151
Kapitálový trh	299
Sektor poisťovní	370
Dôchodkové sporenie	7 209

Zdroj: NBS.

Najdôležitejšie rozhodnutia Národnej banky Slovenska, týkajúce sa povoľovacej činnosti subjektov slovenského finančného trhu v roku 2006:

- Dňa 1. marca 2006 začala svoju činnosť J & T BANKA, a. s., pobočka zahraničnej banky na základe jedného bankového povolenia. Vklady pobočky zahraničnej banky sú poistené vo Fonde pojištění vkladů, Praha, Česká republika.
- Rozhodnutím Národnej banky Slovenska zo 17. marca 2006 bol Slovenskej sporiteľni, a. s. udelený predchádzajúci súhlas na používanie vlastného modelu na výpočet trhového rizika.
- Národná banka Slovenska svojím rozhodnutím z 15. mája 2006 udelila predchádzajúci súhlas na zrušenie CALYON BANK SLOVAKIA, a. s. ako následok predaja podniku banky, ktorý bol kúpený zahraničnou bankou CALYON S. A., Francúzsko. Uvedená spoločnosť sa rozhodla pristúpiť k zmene pôsobenia nimi ovládanej spoločnosti CALYON

- BANK SLOVAKIA, a. s. v SR a presunúť všetky jej aktivity na novovytvorenú pobočku zahraničnej banky CALYON S. A. Zároveň NBS udelila predchádzajúci súhlas na predaj podniku banky a predaj podniku obchodníka s cennými papiermi predávajúcemu CALYON BANK SLOVAKIA, a. s. a nadobúdateľovi CALYON S. A., Francúzsko.
- Dňa 22. augusta 2006 bolo Slovenskej sporiteľni, a. s. udelené rozhodnutie Národnej banky Slovenska, ktorým sa rozširuje predchádzajúci súhlas na používanie vlastného modelu na výpočet trhového rizika.
 - Rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 19. októbra 2006 bol UniBanke, a. s. udelený predchádzajúci súhlas, aby sa spoločnosť stala dcérskou spoločnosťou Bank Austria Creditanstalt AG, Viedeň. Zároveň rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 24. októbra 2006 bol udelený predchádzajúci súhlas Bank Austria Creditanstalt AG, Viedeň na nadobudnutie podielu 97,11 % na základnom imaní a hlasovacích právach v UniBanke, a. s.
 - Rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 31. mája 2006 bolo udelené povolenie na poskytovanie investičných služieb spoločnosti Money Market Brokers, o. c. p., a. s., Bratislava.
 - V roku 2006 boli vydané rozhodnutia Národnej banky Slovenska, ktorými sa udelil predchádzajúci súhlas na vrátenie povolenia na poskytovanie investičných služieb: spoločnosti Stredoeurópsky maklérsky dom, o. c. p., a. s. 29. júna 2006, spoločnosti EURÓPSKA KAPITÁLOVÁ, o. c. p., a. s. 16. augusta 2006 a spoločnosti Capital Partners, o. c. p., a. s. 16. októbra 2006.
 - Národná banka Slovenska vydala 14. augusta 2006 rozhodnutia, ktorými sa menilo obchodné meno spoločností – obchodníkov s cennými papiermi: spoločnosti Across Investment Services, o. c. p., a. s. – nový názov spoločnosti je Across Wealth Management, o. c. p., a. s. a spoločnosti AFS obchodník s cennými papiermi, a. s. – nový názov spoločnosti je SALVE INVESTMENTS, o. c. p., a. s.
 - Dňa 12. októbra 2006 bolo rozhodnutím Národnej banky Slovenska udelené povolenie na poskytovanie investičných služieb spoločnosti ACTIVE FINANCE, o. c. p., a. s., Košice.
 - V súvislosti s možnosťou vytvárať nový typ podielového fondu udelila NBS 4 povolenia na vytvorenie špeciálneho podielového fondu nehnuteľností správcovským spoločnostiam:
 - Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s.,
 - Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s.,
 - Tatra Asset Management, správ. spol., a. s.,
 - PRVÁ PENZIJNÁ, správ. spol., a. s.
 - V priebehu roka 2006 NBS ďalej udelila:
 - 1 povolenie na vytvorenie rizikového špeciálneho podielového fondu spoločnosti Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s.,
 - 16 povolení na vytvorenie otvoreného podielového fondu spoločnostiam ČSOB Asset Management, správ. spol., a. s., Tatra Asset Management, správ. spol., a. s., ISTRO Asset Management, správ. spol., a. s., VÚB Asset Management, správ. spol., a. s., AIG Funds Central Europe, správ. spol., a. s., Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s.,
 - 1 predchádzajúci súhlas na zlúčenie uzavretých podielových fondov a následne predchádzajúci súhlas na premenu uzavretého podielového fondu na otvorený podielový fond boli udelené spoločnosti PRVÁ PENZIJNÁ, správ. spol., a. s. (ide o jedinú správcovskú spoločnosť, ktorá spravuje uzavreté podielové fondy, pričom jej zámerom je premieňať tieto fondy na konci lehoty ich zhodnocovania na otvorené podielové fondy a následne takto premenené fondy zlučovať, aby v nich neklesla čistá hodnota majetku po ich otvorení),
 - 2 predchádzajúce súhlasy na zlúčenie otvorených podielových fondov boli udelené spoločnosti VÚB Asset Management, správ. spol., a. s. (v správe tejto správcovskej spoločnosti tak zostalo po zlúčeníach z pôvodných 10 otvorených podielových fondov 6 otvorených podielových fondov),
 - 1 predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti uvedenej v § 3 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom investovaní bol udelený spoločnosti Tatra Asset Management, správ. spol., a. s. (išlo o predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti spoločnosti Raiffeisen Kapitalanlage-Gesellschaft m.b.H. pre 5 podielových fondov).
 - V roku 2006 boli v rámci licenčnej činnosti Národnej banky Slovenska vydané 3 rozhodnutia o schválení zmien v Prevádzkovom poriadku CDCP, ktoré vychádzali najmä z potreby zosúladiť Prevádzkový poriadok s novelizovaným znením zákona o cenných papieroch.
 - NBS v roku 2006 schválila tiež zmenu povolenia na vznik a činnosť centrálného depozitára. Táto súvisela s rozšírením predmetu činnosti centrálného depozitára o zriadenie a vedenie držiteľských účtov pre členov.
 - Ďalej bol v roku 2006 udelený predchádzajúci súhlas Národnej banky Slovenska na nadobudnutie 100 % majetkového podielu Fondu národného majetku SR na základnom imaní spoločnosti Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. Následne bol vydaný predchádzajúci súhlas NBS na nadobudnutie 100 % majetkového podielu Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s. na základnom imaní spoločnosti Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. Dôvodom nadobudnutia 100 % majetkového podielu BCPB na základnom imaní CDCP bola realizácia rozhodnutia vlády o privatizácii majetkovej účasti štátu do základného imania

- BCBP, ktorého účelom bola štandardizácia pomerov na slovenskom kapitálovom trhu v dôsledku zmeny akcionárskej štruktúry CDCP v prospech subjektov kapitálového trhu využívajúcich jeho služby. Tomuto rozhodnutiu predchádzalo udelenie predchádzajúceho súhlasu NBS na prekročenie 66 % majetkového podielu na základnom imaní BCPB pre Fond národného majetku SR.
- V priebehu roka 2006 posudzovala Národná banka Slovenska 29 povinných ponúk na prevzatie. Navrhovatelia týchto ponúk ich uskutočnili buď z dôvodu prekročenia zákonom ustanoveného podielu na hlasovacích právach spojených s akciami jedného emitenta (schválených bolo 9 návrhov povinných ponúk na prevzatie), alebo na základe rozhodnutia valného zhromaždenia emitenta o tom, že akcie tohto emitenta prestanú byť kótované, resp. že s akciami tohto emitenta sa prestane obchodovať na BCPB (18 návrhov povinných ponúk na prevzatie bolo schválených a dva návrhy boli zamietnuté).
 - V priebehu roka 2006 vydala NBS 34 rozhodnutí v súvislosti so schvaľovaním prospektov cenných papierov týkajúcich sa 24 emisií cenných papierov (16 emisií hypotekárnych záložných listov, 7 emisií dlhopisov a 1 emisia akcií).
 - Dňa 30. januára 2006 nadobudlo účinnosť rozhodnutie NBS o vrátení povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti spoločnosťou Vzájomná životná poisťovňa Sympatia, a. s.
 - Dňa 8. februára 2006 bolo spoločnosti AEGON Životná poisťovňa, a. s. udelené povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti pre poisťný druh životného poistenia v rozsahu poisťných odvetví A1, A4 a A6.
 - Dňa 26. mája 2006 nadobudlo účinnosť rozhodnutie NBS o vrátení povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti spoločnosťou Winterthur poisťovňa, a. s.
 - Dňa 20. októbra 2006 bolo na základe žiadosti spoločnosti OTP Garancia poisťovňa, a. s. vydané NBS povolenie, ktorým sa rozšírilo povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti poisťovne aj o poisťné odvetvie B10a.
 - Dňa 20. decembra 2006 na základe žiadosti spoločnosti KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. bolo NBS vydané povolenie, ktorým sa rozšírilo povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti poisťovne o poisťné odvetvie B17.
 - Rozhodnutím z 10. mája 2006 na základe žiadosti spoločnosti QBE poisťovňa, a. s. bolo NBS zúžené povolenie poisťovne o vykonávanie poisťovacej činnosti v životnom poistení.
 - Na základe rozhodnutia NBS z 13. januára 2006 nadobudli spoločnosť Buffalo Springfield Holding SA, Luxembursko a fyzické osoby Peter Struhár a Ladislav Reháč spolu podiel 10,23 % na základnom imaní spoločnosti Winterthur d. s. s., a. s.
 - Spoločnosť Prvá dôchodková sporiteľňa, d. s. s., a. s. zanikla 1. marca 2006 na základe predchá-

dajúceho súhlasu NBS zlúčením so spoločnosťou Allianz – Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a. s.

- Národná banka Slovenska v roku 2006 udelila povolenie na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti nasledovným spoločnostiam:
 - ING Tatry – Sympatia, d. d. s., a. s.,
 - Winterthur d. d. s., a. s.,
 - Doplnková dôchodková spoločnosť Tatra banky, a. s.,
 - Stabilita, d. d. s., a. s. (spoločnosť v roku 2006 nevznikla a nebola zapísaná v Obchodnom registri SR).

Národná banka Slovenska plní úlohy devízového orgánu, ktoré jej vyplývajú zo zákona NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon, ako aj úlohy, ktoré jej vyplývajú zo zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

Po dovŕšení procesu liberalizácie devízového režimu a zrušení regulácie jednotlivých operácií v oblasti bežného a kapitálového účtu platobnej bilancie prostredníctvom devízových povolení zostali naďalej devízovými predpismi regulované určité podnikateľské činnosti, ktoré súvisia s peňažnými prostriedkami v slovenskej a cudzej mene v hotovostnej a bezhotovostnej forme (obchodovanie s devízovými hodnotami a devízové peňažné služby).

Na tieto podnikateľské činnosti v roku 2006 udelila Národná banka Slovenska na základe vecného posúdenia žiadostí, ako aj priložených dokladov devízové licencie nasledovne:

- 46 licencií na zmenárenskú činnosť – nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti (z toho 27 právnickým osobám a 19 fyzickým osobám),
- 18 licencií na zmenárenskú činnosť – predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti (z toho 8 právnickým osobám a 10 fyzickým osobám),
- 1 licenciu na bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami.

4.4 Dohliadacia činnosť dohľadu

V bankách, pobočkách zahraničných bánk a u obchodníkov s cennými papiermi bolo v roku 2006 vykonaných 15 dohľadov na mieste, z toho 11 dohľadov bolo tematických a 4 dosledovacie. Dosledovacie dohľady na mieste boli vykonané na preverenie opatrení, uložených bankám Národnou bankou Slovenska. Tematické dohľady na mieste boli zamerané na riadenie kreditného rizika, trhové riziko, operačné riziko, riziko likvidity, pripravenosť bánk na používanie vlastného modelu pre výpočet požiadavky na vlastné zdroje na pokrytie trhového a kreditného rizika, kon-

Tabuľka 31 Počet vykonaných dohľadov na mieste v bankách, pobočkách zahraničných bánk a u obchodníkov s cennými papiermi za rok 2006

	1. štvrťrok		2. štvrťrok		3. štvrťrok		4. štvrťrok		1. – 4. štvrťrok	
	začaté	ukončené	začaté	ukončené	začaté	ukončené	začaté	ukončené	plán	skutočnosť
Dohľad na mieste										
- komplexný	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- dosledovací	3	3	-	-	-	-	1	1	4	4
- tematický	1	1	5	2	-	3	5	5	10	11
Spolu	4	4	5	2	0	3	6	6	14	15

Zdroj: NBS.

trolu vybraných hlásení a na činnosť obchodníkov s cennými papiermi. Okrem dohľadov na mieste boli u vybraných obchodníkov s cennými papiermi vykonané aj návštevy so zameraním na organizáciu a riadenie činnosti obchodníka, spôsob uzatvárania obchodov a spracovanie účtovníctva a výkazníctva. Okrem štandardne zabezpečených činností v rámci výkonu dohľadu na diaľku bánk a obchodníkov s cennými papiermi, t. j. verifikácia kompletnosti a správnosti reportingu do NBS a vyhodnocovanie plnenia prijatých plánov po dohľadoch na mieste boli zabezpečované aj ďalšie úlohy, napr. bola spracovaná analýza hlásení odhadovanej splatnosti aktív a pasív a v rámci vyhodnocovania audítorských správ sa pre-rokovovali závery interného hodnotenia audítorských správ dohľadom s audítorskými spoločnosťami, resp. zodpovednými audítormi a partnermi za účasti predstaviteľov dotknutej komerčnej banky.

Na kapitálovom trhu v oblasti kolektívneho investovania bol dohľad na mieste zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť kolektívneho investovania správcovskými spoločnosťami, najmä pri správe majetku v podielových fondoch. V roku 2006 bol vykonaný dohľad na mieste v dvoch správcovských spoločnostiach a v jednej právnickej osobe obstarávajúcej vydávanie a vyplácanie cenných papierov zahraničných subjektov kolektívneho investovania. Predmetom dohľadu na diaľku v roku 2006 bolo 10 správcovských spoločností (ktoré spravovali 110 podielových fondov) a 7 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní. Dohľad na diaľku bol zameraný predovšetkým na sledovanie dodržiavania informačných a oznamovacích povinností v zmysle zákona o kolektívnom investovaní, ako aj v zmysle zákona o cenných papieroch a na preverovanie správnosti výkazov a hlásení o obmedzení a rozložení rizika. Zo zahraničných subjektov kolektívneho investovania podliehali dohľadu na diaľku 2 zahraničné správcovské spoločnosti s povolením NBS na výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Výkon dohľadu nad činnosťou BCPB v priebehu roka 2006

spočíval najmä vo vykonávaní priebežného monitoringu uzatvorených obchodov s cennými papiermi prijatými na jednotlivé trhy BCPB v rámci modulov jej obchodného systému. Monitoring obchodovania bol zameraný najmä na možné porušenie zákazu využívania dôverných informácií a na manipuláciu s trhom s dôrazom na obchodovanie s akciami emitentov, na ktoré bola vyhlásená povinná ponuka na prevzatie a konania členov BCPB v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou. Výkon dohľadu v CDCP bol v priebehu roka 2006 zameraný najmä na spoľahlivosť modulu evidencie cenných papierov a modulu zúčtovania a vyrovnania obchodov s cennými papiermi prevádzkovaných CDCP. Národná banka Slovenska ďalej v roku 2006 vykonávala dohľad na diaľku nad plnením informačnej povinnosti emitentov cenných papierov. V prípade sprostredkovateľov investičných služieb boli v roku 2006 vykonané dva dohľady na mieste a 37 dohľadov na diaľku právnických osôb. Dohľady boli zamerané hlavne na komplexnú kontrolu dodržiavania legislatívnych ustanovení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách pri výkone povolenej činnosti na finančnom trhu v SR.

Koncom roka 2005 bolo v rámci sektora poisťovní začatých 5 tematických dohľadov na mieste v poisťovniach zameraných na výšku a spôsob stanovenia technických rezerv na poistné plnenia v povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a na postupy likvidácie poistných udalostí tohto druhu poistenia. Štyri dohľady na mieste boli ukončené v prvom štvrťroku 2006 a jeden dohľad na mieste bol ukončený v treťom štvrťroku 2006. V oblasti dohľadu na diaľku boli preverované štandardné výkazy a hlásenia poisťovní za koniec roka 2005 (auditované) a za všetky štvrťroky roka 2006 (priebežné), ako aj hlásenia zasielané ad hoc a riešilo sa 145 sťažností na činnosť poisťovní. V oblasti dohľadu na diaľku sprostredkovateľov poistenia a zaistenia boli preverované výkazy a hlásenia sprostredkovateľov poistenia a sprostredkovateľov zaistenia za koniec roka 2005, ako aj oznámenia zmien v skutočnostiach, ktoré sprostred-

kovateľ predložil pri žiadosti o udelenie povolenia na vykonávanie sprostredkovateľskej činnosti a riešilo sa 15 sťažností na činnosť sprostredkovateľov poistenia. V rámci preverovania oznamovacej povinnosti subjektov bolo preverovaných 80 sprostredkovateľov poistenia. U poisťovacích maklérov právnických a fyzických osôb preverovala NBS pri výkone dohľadu na diaľku platnosť poisťných zmlúv pre prípad zodpovednosti za škodu, spôsobenú pri vykonávaní sprostredkovania poistenia, uzavretých na dobu neurčitú.

V prípade dôchodkového sporenia bol dohľad na mieste v sektoroch starobného dôchodkového sporenia a doplnkového dôchodkového sporenia zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä však na dodržiavanie ustanovení zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení v znení neskorších predpisov a zákona 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení v znení neskorších predpisov. V priebehu roka 2006 sa uskutočnilo 9 dohľadov na mieste. Národná banka Slovenska priebežne denne monitorovala a vyhodnocovala každú transakciu s majetkom v dôchodkovom fonde a stav majetku v dôchodkovom fonde v zmysle § 110 ods. 3 zákona o starobnom dôchodkovom sporení, ktoré sú dôchodkovú správcovská spoločnosť a jej depozitár povinní každý deň poskytovať Národnej banke Slovenska. Ďalej bola vykonaná kontrola plnenia informačných povinností dôchodkových správcovských spoločností podľa vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 75/2005 Z. z. Dohľadu Národnej banky Slovenska podľa § 114 ods. 1 písm. h) zákona o starobnom dôchodkovom sporení podlieha aj činnosť Sociálnej poisťovne pri postúpení príspevkov na starobné dôchodkové sporenie dôchodkovej správcovskej spoločnosti podľa osobitného predpisu. V súvislosti s uvedenou pôsobnosťou prešetrovala NBS v roku 2006 112 podaní od sporiteľov a 7 podnetov od dôchodkových správcovských spoločností.

4.5 Analytická činnosť dohľadu

Jednou z činností dohľadu nad finančným trhom je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu. Okrem normotvornej, povoľovacej a dohľadacej činnosti s tým súvisí aj činnosť analytická.

V roku 2006 vypracoval útvar dohľadu nad finančným trhom Správu o výsledkoch analýzy slovenského finančného sektora za prvý polrok 2006 a za rok 2006. Táto správa je predkladaná do Bankovej rady NBS a v skrátenej forme aj verejne publikovaná¹⁰. Dru-

hou pravidelnou analýzou s polročnou periodicitou je Správa o stave a vývoji slovenského finančného trhu, predkladaná podľa zákona o dohľade nad finančným trhom do vlády a Národnej rady SR. Obsahom uvedených správ je najmä opísanie najvýznamnejších trendov a zhodnotenie rizík, ktoré z nich vyplývajú. Analyzované sú samostatne jednotlivé typy finančných inštitúcií, ako aj finančný trh ako celok.

V rámci zlepšenia sledovania dopadov rôznych rizík predovšetkým na bankový sektor pracoval útvar dohľadu na ďalšom vývoji ekonomicko-matematických modelov. Ide najmä o nasledovné oblasti:

- zohľadnenie korelácií v stresovom testovaní trhových rizík,
- model na hodnotenie kreditného rizika jednotlivých ekonomických odvetví založený na panelovej regresii,
- model simulácií dopadu zmien nezamestnanosti, úrokových sadzieb a poklesu cien nehnuteľností na portfólio retailových úverov pomocou údajov o vzorke domácností,
- model dopadu úrokových šokov na výsledok hospodárenia bánk zohľadňujúci postupný prenos zmien základnej úrokovej sadzby NBS na ostatné úrokové sadzby modelovaný pomocou tzv. error correction modelu; tento model dopĺňa doterajší model založený na odhade zmien čistej ekonomickej hodnoty,
- model odhadu pravdepodobnosti zlyhania pomocou učiacich sa systémov využívajúcich fuzzy logiku; model hodnotenia bánk založený na báze učiacich sa systémov využíva dohľad už dlhšiu dobu.

Pre inštitúcie dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania boli navrhnuté výkazy, ktoré v roku 2007 umožnia rozšíriť meranie rizík a stresové testovanie aj na tieto inštitúcie.

Okrem pravidelných analýz pre Bankovú radu NBS sa dohľad v roku 2006 vo väčšej miere venoval najmä zhodnoteniu rastu úverov domácnostiam a ich rizikovosti, a to tak na makroúrovni, aj ako na úrovni jednotlivých domácností.

V súvislosti so vstupom do eurozóny bola vypracovaná analýza možných dopadov zavedenia eura na výkonnosť a aktivity bankového sektora v SR.

Súčasťou analytickej činnosti dohľadu je aj validácia interných modelov bánk na meranie rizika podľa zákona o bankách. V roku 2006 boli posúdené dva modely na meranie trhového rizika a k viacerým rozpracovaným modelom na meranie kreditného rizika sa uskutočnili predvalidačné konzultácie.

¹⁰ <http://www.nbs.sk/DFT/SUA/INDEX.HTM>

4.6 Vývoj na finančnom trhu v roku 2006¹¹

Analyzované subjekty finančného trhu v roku 2006 tvorili: banky, pobočky zahraničných bánk, poisťovne, pobočky zahraničných poisťovní, správčovské spoločnosti, dôchodkové správčovské spoločnosti, doplnkové dôchodkové spoločnosti (poisťovne) a obchodníci s cennými papiermi.

K 31. decembru 2006 spravovali tieto inštitúcie majetok v objeme takmer 1 759 mld. Sk, čo predstavovalo takmer 107 % HDP v bežných cenách. Od decembra 2005 objem spravovaného majetku a aktív narástol o 62,5 mld. Sk, respektíve o 3,7 %. V porovnaní s rokom 2005, keď finančný trh vzrástol za 12 mesiacov o 318 mld. Sk, respektíve o 23 %, sa rast spomalil. Hlavnou príčinou je zmena v dynamike rastu bilančnej sumy bánk, ktorá vzrástla iba o 4 mld. Sk (pri ich celkovom objeme 1 409 mld. Sk ide o minimálny rast).

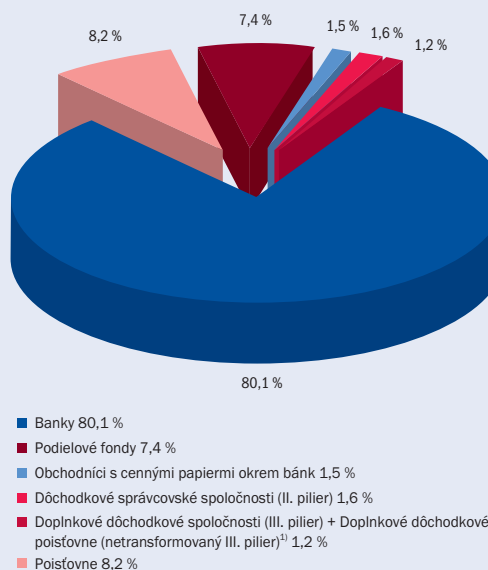
Rok 2006 bol ďalším rokom pozitívnych trendov vo finančnom trhu. Prostredie silného ekonomického rastu a zlepšujúcej sa finančnej pozície hlavných sektorov reálnej ekonomiky sa prejavilo na raste takmer všetkých sektorov finančného trhu.

Najvýraznejšie sa pozitívny ekonomický vývoj prejavil v bankovom sektore, najmä zásluhou úverov klientom. Tie sa medziročne zvýšili o 20 % a v decembri 2006 tvorili už 46 % z celkových aktív. Rástli najmä úvery domácnostiam a podnikom. Základným pilierom zdrojov zostávajú vklady domácností, ktorých objem aj podiel na bilančnej sume počas roku 2006 rástol.

Takmer tretinu bilančnej sumy bánk tvoria prostriedky ukladané do NBS alebo investované do nákupu pokladničných poukážok NBS. Tieto prostriedky sú vo veľkej miere financované z krátkodobých zdrojov od zahraničných bánk. Ich objem však výrazne klesol po intervenciách NBS na devízovom trhu v júni a v júli 2006 v prospech slovenskej koruny. Pre financovanie aktivít bánk je dôležitá skutočnosť, že väčšina domácich bánk a slovenský bankový sektor ako celok zatiaľ disponuje dostatkom stabilných domácich zdrojov.

Pretrvávajúci dynamický rast úverov, pri približne stabilnom objeme vlastných zdrojov, sa prejavil na poklese primeranosti vlastných zdrojov. Tento pokles bol pozorovateľný vo väčšine bánk. Priemerná hodnota (ukazovateľa primeranosti vlastných zdrojov) vážená objemom vlastných zdrojov medziročne poklesla zo 14,8 % na 13 %. Vo všetkých bankách bola však hodnota tohto ukazovateľa nad stanovenou hranicou 8 %.

Graf 69 Podiely finančných inštitúcií na aktívach a spravovanom majetku finančného trhu v decembri 2006

Zdroj: NBS.

Poznámka: Podiel je hodnotený pri bankách a poisťovniach prostredníctvom čistých aktív a pri ostatných sektoroch hodnotou spravovaného majetku.

1) Hodnoty za DDP sú odhadované.

Čistý zisk bankového sektora dosiahol v decembri 2006 úroveň 17,8 mld. Sk. Rentabilita vlastného kapitálu (ROE) bankového sektora bola na úrovni 21,2 %. V porovnaní s rokom 2005 výrazne stúpili najmä čisté úrokové príjmy, čo súvisí s pokračujúcim rastom objemu úverov a rastom úrokových marží bánk. Medziročne poklesli príjmy z obchodovania. Efektivita prevádzky v bankovom sektore stúpila, keď pomer prevádzkových nákladov na hrubých príjmoch z bankových činností poklesol.

Rizikový profil bankového sektora sa v roku 2006 významne nezmenil. Súvisel najmä s vyššie uvedeným zvyšovaním úverového vystavenia bánk voči domácnostiam a podnikom. Hoci v súčasnosti je podiel zlyhaných úverov v úverových portfóliách bánk relatívne nízky, možné riziko predstavuje úzka závislosť bánk od domáceho ekonomického cyklu. Vzhľadom na štruktúru rastu úverov klientom rastie aj význam vývoja cien nehnuteľností. Riziko je spojené najmä s financovaním komerčných nehnuteľností, kde je návratnosť developerských projektov úzko prepojená s vývojom cien nehnuteľností. Na druhej strane pozitívny vývoj ekonomiky vplýval na zlepšenie finančnej pozície dlžníkov. Zvýšili sa príjmy domácností a poklesla nezamestnanosť. Zlepšovala sa aj finančná pozícia podnikov. Ziskovosť vzrástla najmä pri malých a stredných podnikoch.

¹¹ Okrem bankového sektora a sektora poisťovní ide o predbežné údaje za rok 2006.

Zmeny v štruktúre bilancie bánk by mali dopad aj na riziko likvidity z pohľadu schopnosti bánk splatiť svoje záväzky v prípade vyššieho výberu vkladov aj napriek časovému nesúladiu skutočných zmluvných splatností aktív a pasív. Z tohto pohľadu je dôležité, aby dostatočne veľký objem vkladov klientov bol krytý relatívne likvidnými aktívami, napr. pokladničnými poukážkami NBS, štátnymi dlhopismi alebo inými aktívami, ktoré môžu banky v prípade potreby predať bez toho, aby utrpeli výraznejšiu stratu z dôvodu rýchleho predaja. V roku 2006 najmä z dôvodu rastu objemu vkladov klientov klesal podiel likvidných aktív na objeme vkladov klientov a ostatných volatilných zdrojov. Na druhej strane treba vziať do úvahy, že rástli najmä termínované vklady, ktoré sú relatívne menej volatilné.

Vystavenie sa bankového sektora trhovým rizikám v roku 2006 súviselo najmä s úrokovým rizikom nástrojov držaných do splatnosti. Znamená to postupné zníženie čistého úrokového príjmu v prípade rastu úrokových sadzieb. Úrokové riziko nástrojov preceňovaných na reálnu hodnotu, devízové riziko a akciové riziko by nemali na banky významnejší dopad (výnimkou bolo iba devízové riziko v skupine pobočiek zahraničných bánk). Banky sú však vystavené úrokovému riziku aj nepriamo, vzhľadom na to, že významná časť úverov klientom má krátku fixáciu úrokových sadzieb. V prípade výraznejšieho nárastu sadzieb tak môže prísť k zvýšeniu splátok, a teda aj rizika nesplatenia týchto úverov z dôvodu zhoršenej finančnej pozície dlžníkov.

Predpísané poistné (v hrubej výške) v zmysle medzinárodných štandardov finančného vykazovania IAS/IFRS dosiahlo k 31. decembru 2006 51,3 mld. Sk, čo je podiel 3,1 % na HDP (miera poistenosti). Predpísané poistné (v hrubej výške) v životnom poistení dosiahlo hodnotu 23 mld. Sk a predpísané poistné (v hrubej výške) v neživotnom poistení 28,3 mld. Sk. Z dôvodu, že do konca roka 2005 sa vykazovalo predpísané poistné v súlade so slovenskými účtovnými štandardmi, pristúpila NBS k analýze technického poistného, ktoré možno definovať ako cenu, ktorá bola dohodnutá v jednotlivých poistných zmluvách bez ohľadu na spôsob ich finančného vykazovania. Rovnako sa pristúpilo aj k analýze nákladov na poistné plnenia. Technické poistné dosiahlo v roku 2006 hodnotu 53,6 mld. Sk, v životnom poistení 25,3 mld. Sk a v neživotnom poistení 28,3 mld. Sk.

Technické poistné v životnom poistení sa v roku 2006 zvýšilo o 15,6 %, čím sa potvrdil trend zvyšovania dynamiky rastu technického poistného v životnom poistení. V neživotnom poistení kleslo technické poistenie o 5 %. Naďalej pokračuje trend postupného znižovania trhovej koncentrácie. Vzástli technické náklady na poistné plnenia o 25 %, v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku, na hodnotu 21,2 mld. Sk. Zisk poisťovní v roku

2006 dosiahol hodnotu 4,5 mld. Sk. K tomuto rastu došlo aj napriek prudkému rastu prevádzkových nákladov (o 20 % v životnom a až o 41 % v neživotnom poistení), a to hlavne v dôsledku menšej tvorby technických rezerv v životnom poistení. V umiestnení technických rezerv nenastali podstatné zmeny a naďalej sú umiestnené v nízko rizikových aktívach.

Celkový objem klientskych obchodov v rámci poskytnutých služieb obchodníkmi s cennými papiermi dosiahol počas roka 2006 hodnotu 1 810 mld. Sk. Medziročne tak stúpol o 10 %. Až 95 % z týchto obchodov bolo uskutočnených prostredníctvom bánk. V porovnaní s rokom 2005 významne narástol podiel obchodov na účet klientov. Najviac obchodovanými nástrojmi boli dlhopisy a forwardové kontrakty.

Rast objemu prostriedkov investovaných prostredníctvom podielových fondov, ktorý trval niekoľko rokov, sa v roku 2006 výrazne spomalil. Dôvodom bola zmena vývoja úrokových sadzieb – po dlhom období klesania začali úrokové sadzby v roku 2005 rásť a tento rast pokračoval aj v roku 2006. Táto zmena negatívne ovplyvnila výkonnosť najmä dlhopisových a zmiešaných podielových fondov. Okrem toho malo na výkonnosť fondov výrazný negatívny dopad silné posilňovanie slovenskej meny, keďže klesala hodnota nástrojov denominovaných v cudzích menách. Dôsledkom bolo, že čistá hodnota majetku spravovaná v otvorených podielových fondoch vzrástla počas roku 2006 len o 4 %. Zatiaľ čo celkový objem čistých predajov podielov v roku 2005 bol na úrovni 38,7 mld. Sk, v roku 2006 bolo toto číslo záporné – investori odpredali o 2,6 mld. Sk hodnoty podielov viac ako ich nakúpili. Najviac boli redemované práve dlhopisové fondy a peňažné fondy. Takto získané prostriedky boli presunuté hlavne do fondov fondov, akciových fondov a na termínované vklady do bánk. Práve rizikovejšie skupiny fondov, hlavne akciové, získali na pokračujúcom raste európskych akciových trhov, ktorý však už nebol taký rýchly ako v roku 2005.

Rok 2006 bol prvým rokom praktického fungovania nového dôchodkového systému, keďže 30. júna 2006 uplynul posledný termín na dobrovoľný vstup do druhého piliera dôchodkového zabezpečenia. Ku koncu decembra 2006 evidovali dôchodkové správcovské spoločnosti 1,54 mil. sporiteľov, objem aktív na ich dôchodkových účtoch dosiahol 28 mld. Sk. Trhové podiely jednotlivých DSS sa však už výrazne nezmenili. Tri najväčšie správcovské spoločnosti spravujú 73 % všetkých aktív dôchodkových fondov.

Najviac prostriedkov je sústredených v rastových dôchodkových fondoch, ktoré sa vyznačujú rizikovejším spôsobom investovania a najvyšším predpokladaným zhodnotením prostriedkov v dlhodobom horizonte. V menšej miere sú zastúpené vyvážené fondy a najmenší podiel tvoria konzervatívne fondy.

Aj keď je väčšina prostriedkov spravovaná v rastových fondoch, štruktúra investícií je ešte stále dosť konzervatívna. Až 86% prostriedkov je uložených na bankových účtoch a v dlhopisoch. Jednoročný výnos v dôchodkových fondoch sa k 31. decembru 2006 pohyboval v rozpätí 2,8% – 3,7% pre konzervatívne fondy, 3,2% – 4,8% pre vyvážené a 3,1% – 5,2% pre rastové fondy. Simulácie pomocou historických údajov úrokových mier, cien akcií a výmenných kurzov pritom ukazujú, že v prípade nepriaznivej situácie na trhu by sa čistá hodnota aktív nemala v priebehu 10 dní s pravdepodobnosťou 99% znížiť o viac ako 0,5% pre

konzervatívne fondy, resp. 1,5% pre vyvážené a rastové fondy. Najvýznamnejší dopad by malo akciové a úrokové riziko, devízové riziko je zanedbateľné.

Do tretieho dôchodkového piliera bolo v troch doplnkových dôchodkových spoločnostiach a jednej netransformovanej doplnkovej dôchodkovej poisťovni zapojených 856 tis. občanov SR, objem úspor v tomto pilieri dosiahol 21,3 mld. Sk. Tieto sú investované podobným spôsobom ako prostriedky dôchodkových fondov, keď hlavná časť je investovaná na bankových účtoch a v dlhopisoch.

Emisná činnost a peňažný obeh

5 Emisná činnosť a peňažný obeh

5.1 Emisia slovenských peňazí

V roku 2006 zabezpečila Národná banka Slovenska v súlade s potrebami peňažného obehu dotlač 31,44 mil. kusov bankoviek v nominálnej hodnote 20 Sk, 13 mil. kusov bankoviek v nominálnej hodnote 200 Sk a 11 mil. kusov bankoviek v nominálnej hodnote 500 Sk. Na základe kontraktu z roku 2005 bola zrealizovaná aj dodávka 20,2 mil. kusov bankoviek v nominálnej hodnote 50 Sk z kanadskej tlačiarne Canadian Banknote Company, Ottava. Dvadsaťkorunové bankovky vytlačila tlačiareň Polska Wytwornia Papierow Wartosciowych S. A., Varšava, dvestokorunové bankovky francúzska tlačiareň Francois-Charles Fiduciaire, Rennes a päťstokorunové bankovky britská tlačiareň De La Rue, Gatesheade.

Okrem bankoviek bola pre potreby hotovostného peňažného obehu zabezpečená výroba 22,05 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 50 halierov a 9,61 mil. kusov mincí v nominálnej hodnote 1 Sk. Na zberateľské účely bolo vyrobených 17 500 kusov mincí v nominálnych hodnotách 10 Sk, 5 Sk, 2 Sk, 1 Sk a 50 halierov, ktoré boli použité do štyroch druhov ročníkových súborov obehových mincí Slovenskej republiky.

V roku 2006 vydala Národná banka Slovenska tri druhy pamätných mincí z drahých kovov, ktorými pripomenula významné udalosti a výročia a boli určené na zberateľské účely. Pamätné mince v nominálnych

hodnotách 200 Sk a 500 Sk boli vyrazené zo striebra a pamätná minca v nominálnej hodnote 5000 Sk bola vyrazená zo zlata. Pamätná minca 200 Sk k 200. výročiu narodenia Karola Kuzmányho bola zaradená do projektu Spoločné emisie Európy. Z celkového počtu pamätných mincí vydaných k tejto príležitosti odobral zahraničný odberateľ 9 600 kusov mincí vo vyhotovení proof. Výrobu všetkých mincí a predaj ročníkových súborov obehových mincí zabezpečovala Mincovňa Kremnica, š. p.

5.1.1 Stav peňazí v obehu a ročná čistá emisia¹² v SR

Hodnota obeživa v Slovenskej republike predstavovala k ultimu roku 2006 sumu 143,5 mld. Sk (vrátane pamätných slovenských mincí a federálnych pamätných mincí). V porovnaní so stavom k 31. decembru 2005 vzrástla hodnota obeživa v roku 2006 o 13,4 mld. Sk, čo predstavovalo medziročný rast o 10,3 %.

V priebehu roku 2006 si vývoj obeživa zachoval typicky sezónny charakter s poklesom v 1. štvrtroku 2006 a rastom v predvianočnom období. Dokumentujú to aj údaje o vývoji mesačnej hodnoty čistej emisie, ktoré sa pohybovali od -0,97 mld. Sk v januári 2006 do 5,24 mld. Sk v decembri 2006.

Denná hodnota obeživa sa v roku 2006 pohybovala od 128,6 mld. Sk do 148,6 mld. Sk. Minimálna hodnota

Tabuľka 32 Pamätné mince vydané NBS v roku 2006

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú minca pripomína	Počet vydaných mincí v ks		Vyhláška NBS
		spolu	z toho PROOF	
500 Sk ¹⁾	Ochrana prírody a krajiny – Národný park Muránska planina	7 100	2 800	88/2006 Z. z.
200 Sk ¹⁾	200. výročie narodenia Karola Kuzmányho	17 350	12 450	448/2006 Z. z.
5000 Sk ²⁾	Posledný panovník Veľkomoravskej ríše Mojmír II.	4 000	4 000	556/2006 Z. z.

Zdroj: NBS.

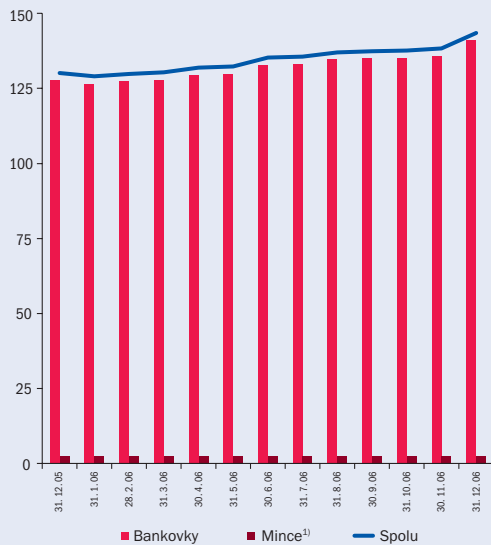
1) Pamätná strieborná minca.

2) Pamätná zlatá minca.

¹² Čistá emisia je rozdiel medzi objemom peňazí daným do obehu a príjmom peňazí za určité časové obdobie. Terminológia je zhodná s terminológiou Európskej centrálnej banky.

Graf 70 Mesačný vývoj obeživa v roku 2006 (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

1) Vrátane pamätných mincí.

sa dosiahla 2. februára 2006 a maximálna v predvianočnom období 22. decembra 2006.

5.1.2 Štruktúra obeživa a čistej emisie

K 31. decembru 2006 bolo v obehu 175,6 mil. kusov bankoviek v hodnote 141,1 mld. Sk, 1 113,8 mil. kusov obehových mincí v hodnote 1,8 mld. Sk a 867 tis. kusov pamätných mincí emitovaných NBS v hodnote 643,4 mil. Sk. Z celkovej hodnoty obeživa tvorili bankovky 98,3%, obehové mince 1,2% a pamätné mince vrátane federálnych pamätných mincí 0,5%. Z celkového množstva peňazí v obehu bolo 13,6% bankoviek, 86,3% obehových mincí a 0,1% pamätných mincí.

Čistá ročná emisia peňazí za rok 2006 predstavovala hodnotu 13,4 mld. Sk a v porovnaní s rokom 2005 bola nižšia o 6,8 mld. Sk. Čistá emisia bankoviek predstavovala sumu 13,5 mld. Sk a obehových mincí sumu 69,0 mil. Sk. Emisia pamätných mincí dosiahla zápornú hodnotu 157,9 mil. Sk (vrátane federálnych

Tabuľka 33 Hodnota obeživa v Sk

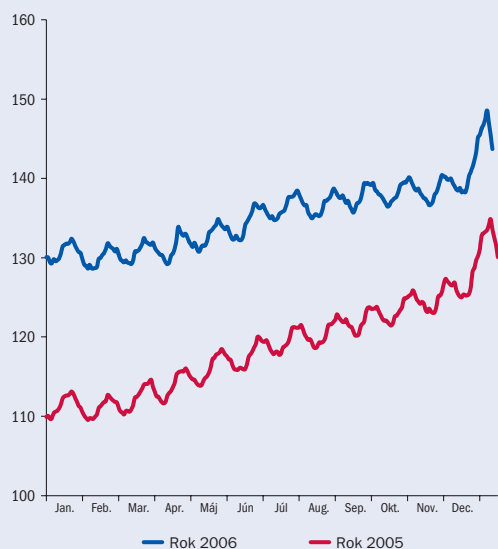
	Hodnota v Sk		Podiel v %	
	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005
Bankovky				
5000 Sk	68 029 362 500	60 530 677 500	47,40	46,52
1000 Sk	61 320 830 500	56 298 082 500	42,73	43,27
500 Sk	5 361 164 875	4 864 545 875	3,74	3,74
200 Sk	2 292 431 250	2 055 817 650	1,60	1,58
100 Sk	2 512 164 150	2 386 890 550	1,75	1,83
50 Sk	867 629 800	803 035 150	0,60	0,62
20 Sk	720 110 265	668 318 405	0,50	0,51
Spolu	141 103 693 340	127 607 367 630	98,32	98,08
Obehové mince				
10 Sk	881 149 330	881 097 520	0,61	0,68
5 Sk	333 777 320	307 494 745	0,23	0,24
2 Sk	232 742 040	213 482 432	0,16	0,16
1 Sk	152 756 209	140 241 785	0,11	0,11
50 hal.	25 042 036	25 211 472	0,02	0,02
50 hal. II	74 212 418	63 057 108	0,05	0,05
20 hal.	44 304 304	44 346 033	0,03	0,03
10 hal.	26 980 004	26 998 155	0,02	0,02
Spolu	1 770 963 661	1 701 929 248	1,23	1,31
Pamätné mince¹)	643 389 180	801 298 680	0,45	0,62
Peniaze spolu	143 518 046 181	130 110 595 558	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

1) Vrátane federálnych pamätných mincí.

Graf 71 Denný vývoj obeživa

(mld. Sk)

Zdroj: NBS.

pamätných mincí, ktorých platnosť bola ukončená 30. septembra 2000 a ktoré Národná banka Slovenska vymieňala za zákonné peniaze do 30. júna 2006).

V roku 2006 zaznamenali najvyššiu hodnotu čistej emisie bankovky v nominálnej hodnote 5000 Sk (7,5 mld. Sk, 1,5 mil. kusov) a bankovky v hodnote 1000Sk (5,0 mld. Sk, 5,0 mil. kusov). Tieto dve nominálne hodnoty tvorili spolu 93,4 % z hodnoty čistej emisie v roku 2006.

Štruktúra bankoviek v obehu sa v porovnaní s rokom 2005 nezmenila. Najpočetnejšími bankovkami v obehu zostávajú bankovky v nominálnych hodnotách 1000Sk (61,3 mil. kusov), 20 Sk (36,0 mil. kusov) a 100Sk (25,1 mil. kusov). Bankovky v nominálnych hodnotách 5000Sk a 1000Sk tvorili svojou hodnotou (68,0 mld. Sk, resp. 61,3 mld. Sk) spolu 90,1% z celkovej hodnoty obeživa, čo bol mierne vyšší podiel ako v predchádzajúcom roku (89,8%).

V roku 2006 predstavovala čistá emisia obehových mincí hodnotu 69,0 mil. Sk (takmer 49 mil. kusov).

5

Tabuľka 34 Množstvo obeživa v kusoch

	Množstvo v ks		Podiel v %	
	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2005
Bankovky				
5000 Sk	13 605 873	12 106 136	1,05	0,99
1000 Sk	61 320 831	56 298 083	4,75	4,59
500 Sk	10 722 330	9 729 092	0,83	0,79
200 Sk	11 462 156	10 279 088	0,89	0,84
100 Sk	25 121 642	23 868 906	1,95	1,94
50 Sk	17 352 596	16 060 703	1,34	1,31
20 Sk	36 005 513	33 415 920	2,79	2,72
Spolu	175 590 940	161 757 927	13,61	13,18
Obehové mince				
10 Sk	88 114 933	88 109 752	6,83	7,18
5 Sk	66 755 464	61 498 949	5,17	5,01
2 Sk	116 371 020	106 741 216	9,02	8,70
1 Sk	152 756 209	140 241 785	11,84	11,43
50 hal.	50 084 071	50 422 943	3,88	4,11
50 hal. II	148 484 836	126 114 215	11,50	10,27
20 hal.	221 521 521	221 730 163	17,17	18,06
10 hal.	269 800 042	269 981 546	20,91	22,00
Spolu	1 113 828 096	1 064 840 569	86,32	86,75
Pamätné mince¹⁾	866 959	830 945	0,07	0,07
Peniaze spolu	1 290 285 995	1 227 429 441	100,00	100,00

Zdroj: NBS.

1) Vrátane federálnych pamätných mincí.

Čistá emisia dosiahla plusové hodnoty pri takmer všetkých platných obehových minciach, okrem 50-halierových mincí (vzor 1993), ktorých emisia poklesla o 169,4 tis. Sk. Najvyššiu hodnotu čistej emisie dosiahla minca 5 Sk (26,3 mil. Sk) a najviac vzrástlo množstvo 50-halierových mincí (o 22 mil. kusov). V súvislosti s ukončením platnosti mincí najnižších nominálnych hodnôt (20- a 10-halierových mincí) sa v roku 2006 z obehu vrátilo iba minimálne množstvo 208,6 tis. kusov 20-halierových mincí (v roku 2005 sa z obehu vrátilo 3,3 mil. kusov) a 181,5 tis. kusov 10-halierových mincí (v roku 2005 sa z obehu vrátilo 3,1 mil. kusov). V obehu zostáva stále viac ako 491 mil. kusov týchto mincí, čo k 31. decembru 2006 predstavovalo viac ako 44 % celkového množstva emitovaných mincí od roku 1993 do konca roku 2006.

Celkový počet pamätných mincí v obehu vzrástol za rok 2006 o 36 tis. kusov a ich hodnota vzrástla o 31,2 mil. Sk (iba slovenských pamätných mincí). Z obehu sa v roku 2006 vrátili federálne pamätné mince v celkovej hodnote 74,1 tis. Sk.

5.1.3 Priemerné hodnoty obeživa

Hodnota obeživa na jedného obyvateľa¹³ vrátane pamätných mincí dosiahla k 31. decembru 2006 sumu 26 631 Sk, z toho bankovky 26 183 Sk, obehové

mince 329 Sk a pamätné mince 119 Sk. V porovnaní s rokom 2005 vzrástla celková hodnota obeživa na jedného obyvateľa o 2 447 Sk, z toho pri bankovkách o 2 464 Sk a obehových minciach o 13 Sk. Hodnota pamätných mincí na obyvateľa sa znížila o 30 Sk.

Z hľadiska množstva držaných peňazí pripadlo na jedného obyvateľa takmer 33 kusov bankoviek, čo bolo o 3 kusy viac ako v roku 2005. Najpočetnejšími boli bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk v počte 11 kusov a 20 Sk v počte takmer 7 kusov. Počet obehových mincí na jedného obyvateľa sa v roku 2006 oproti roku 2005 zvýšil zo 198 kusov na 207 kusov. Najvyšší podiel mali podobne ako v roku 2005 halierové mince (10 hal., 20 hal. a 50 hal.) v počte 128 kusov na obyvateľa (v roku 2005 to bolo 124 kusov). Z platných mincí sú najpočetnejšími 50-halierové mince, ktorých na jedného obyvateľa pripadalo 37 kusov (v roku 2005 to bolo 33 kusov).

Priemerná hodnota peňažného znaku¹⁴ dosiahla v roku 2006 hodnotu 111,2 Sk (pri medziročnom raste o 5,2 Sk). Jeho vývoj zodpovedá vývoju množstva a hodnoty obeživa. Porovnanie vývoja priemernej hodnoty peňažného znaku podľa jednotlivých druhov peňazí od roku 1993 dokumentuje tabuľka.

Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku v posledných rokoch ovplyvňuje rýchlejší rast hodnoty obeživa v porovnaní s jeho množstvom.

Tabuľka 35 Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku

(Sk)

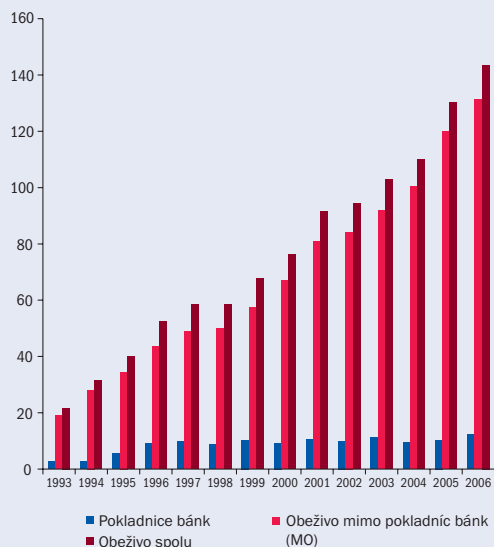
Rok	Bankovky	Obehové mince	Peniaze spolu vrátane pamätných mincí
1993	289,3	3,2	90,2
1994	384,1	2,0	76,4
1995	455,6	1,8	76,7
1996	537,3	1,7	81,8
1997	566,3	1,6	80,5
1998	552,3	1,5	72,2
1999	594,1	1,5	76,1
2000	631,4	1,4	77,1
2001	693,6	1,4	84,4
2002	697,8	1,4	80,3
2003	729,2	1,4	85,0
2004	738,8	1,6	94,0
2005	788,9	1,6	106,0
2006	803,6	1,6	111,2

Zdroj: NBS.

¹³ K 31.12.2005 bol počet obyvateľov 5 389 180, zdroj ŠÚ SR.

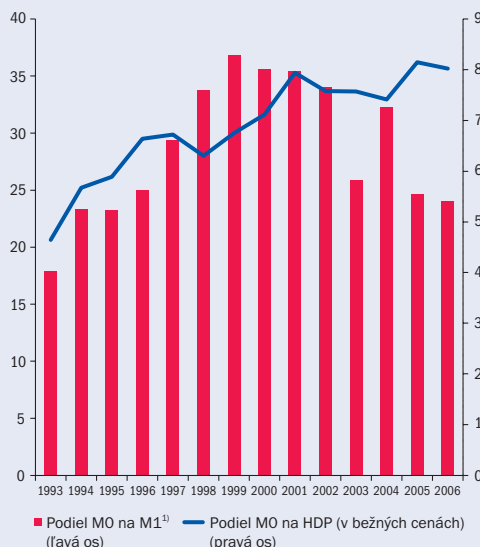
¹⁴ Priemerná hodnota peňažného znaku = celková hodnota obeživa / celkové množstvo obeživa.

Graf 72 Obeživo u verejnosti a v pokladniciach bánk (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 73 Podiel agregátu M0 na agregáte M1 a HDP (v bežných cenách) (%)

Zdroj: NBS.

1) Od roku 2003 podľa metodiky ECB.

5.1.4 Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny

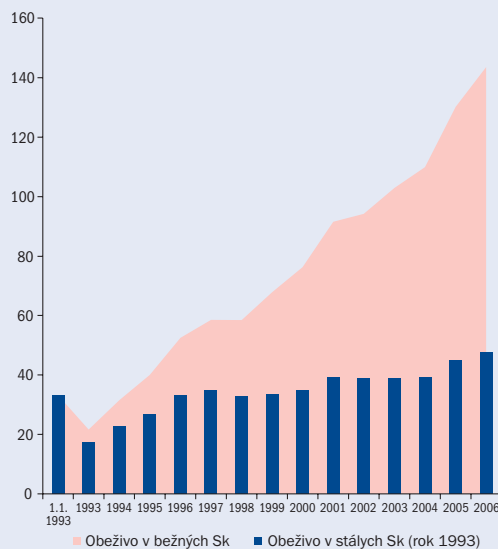
K 31. decembru 2006 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšila hodnota obeživa zo 130,1 mld. Sk na 143,5 mld. Sk (o 10,3%), z toho obeživo u verejnosti vzrástlo zo 119,8 mld. Sk na 131,2 mld. Sk (o 9,5%) a obeživo v pokladniciach bánk vzrástlo z 10,3 mld. Sk na 12,3 mld. Sk (o 19,5%).

Podiel agregátu M0 na agregáte M1¹⁵ sa v roku 2006 oproti predchádzajúcemu roku znížil o 0,6 percentuálneho bodu na 24,0%. Tento ukazovateľ vykazuje od roku 2004 klesajúcu tendenciu, čo dokumentuje mierne stúpajúcu úroveň bezhotovostného platobného styku na Slovensku.

Podiel M0 na HDP¹⁶ v SR klesol v roku 2006 medziročne o 0,1 percentuálneho bodu na 8,0%, čo je porovnateľné s hodnotou dosahovanou v krajinách eurozóny (od 3% do 10%).

Hodnota obeživa v stálych cenách¹⁷ dosiahla k 31. decembru 2006 hodnotu 47,46 mld. Sk a v porovnaní s rokom 2005 vzrástla o 2,63 mld. Sk. Medziročný rast obeživa v stálych cenách bol, rovnako ako v predchádzajúcom roku, výraznou mierou ovplyvnený

Graf 74 Vplyv inflácie na hodnotu obeživa (mld. Sk)

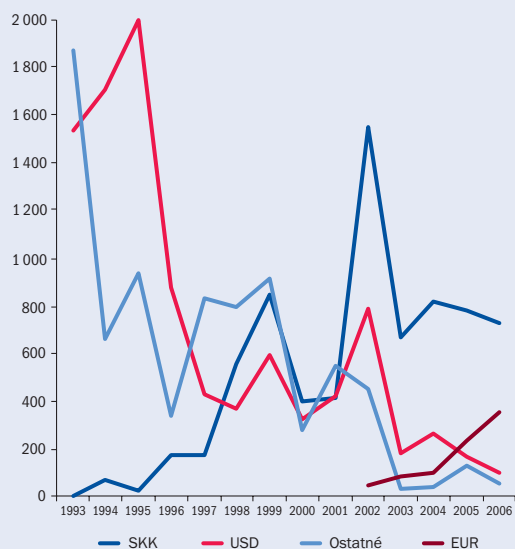
Zdroj: ŠÚ SR a NBS.

rýchlejším rastom obeživa (rast o 10,3%) než rastom ročnej miery inflácie (rast o 4,2%).

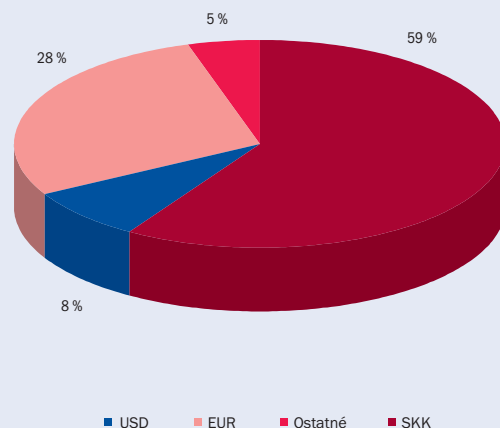
¹⁵ Peňažné agregáty M0 a M1 sú do roku 2002 počítané podľa metodiky NBS a od roku 2003 podľa metodiky ECB (mesačný bulletin NBS Menový prehľad 1/2006).

¹⁶ HDP v bežných cenách, zdroj ŠÚ SR.

¹⁷ Pri raste cenovej hladiny od roku 1993 o 202,4%, podľa indexu spotrebiteľských cien (CPI), zdroj ŠÚ SR.

Graf 75 Vývoj počtu zadržaných falzifikátov (ks)

Zdroj: NBS.

Graf 76 Štruktúra falzifikátov v roku 2006 (%)

Zdroj: NBS.

5.2 Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky

V roku 2006 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 1 233 kusov falzifikátov slovenských korún a cudzích mien. V porovnaní s rokom 2005 to predstavuje zníženie celkového počtu zadržaných falzifikátov o 83 kusov, teda o viac ako 6 %. Z uvedeného množstva bolo 70% falzifikátov zadržaných priamo v peňažnom obehu bankami, pobočkami zahraničných bánk, nebankovými subjektmi a bezpečnostnými službami.

V štruktúre falzifikátov bol najvyšší podiel slovenských korún (59%) a eur (28%). Podiel amerických dolárov dosiahol 8% a ostatných cudzích mien 5%.

5.2.1 Falzifikáty slovenských korún

V roku 2006 bolo zadržaných spolu 726 falzifikátov slovenských korún vrátane dvoch zložených bankoviek, 27 napodobnenín, 8 upravených bankoviek a mincí a jednej mincovej platničky. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Košickom kraji (256 kusov) a v Bratislavskom kraji (99 kusov). Najviac falšovanými boli bankovky s nominálnou hodnotou 1000Sk a 500Sk, ktoré predstavovali dve tretiny falzifikátov slovenských korún.

5.2.2 Falzifikáty cudzích mien

V roku 2006 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných 101 kusov falzifikátov amerických dolárov, 348 kusov falzifikátov eur a 58 kusov falzifikátov

Tabuľka 36 Počet zadržaných falzifikátov slovenských korún**(ks)**

Rok	Nominálna hodnota									Spolu
	5000	1000	500	200	100	50	20	10	P ¹⁾	
2002	14	1 307	105	17	49	38	17	2	0	1 549
2003	14	396	131	58	31	27	8	0	1	666
2004	45	419	203	36	68	36	11	1	1	820
2005	23	337	151	103	87	48	28	0	7	784
2006	28	344	138	95	55	22	6	0	38	726

Zdroj: NBS.

1) Napodobneniny, upravené a zložené bankovky a mince, platnička.

Tabuľka 37 Počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov (ks)									
Rok	Nominálna hodnota								Spolu
	1	5	10	20	50	100	1000	P ¹⁾	
2002	4	1	1	1	11	768	0	4	790
2003	0	0	0	3	3	176	0	5	187
2004	3	0	1	1	5	252	0	2	264
2005	0	0	1	1	3	163	0	3	171
2006	2	1	0	0	3	94	1	0	101

Zdroj: NBS.
1) Pozmenené, napodobneniny a upravené bankovky.

Tabuľka 38 Počet zadržaných falzifikátov eur (ks)										
Rok	Nominálna hodnota								Spolu	
	2	5	10	20	50	100	200	500		P ¹⁾
2002	0	0	0	2	31	14	0	1	0	48
2003	0	0	2	18	41	9	13	4	1	88
2004	3	1	0	1	48	26	17	2	5	103
2005	8	0	0	13	114	26	37	34	2	234
2006	3	1	4	6	69	217	38	10	0	348

Zdroj: NBS.
1) Pozmenené, napodobneniny, upravené a zložené bankovky.

Tabuľka 39 Počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien (ks)								
Rok	Mena							Spolu
	GBP	CZK	CAD	PLN	CHF	HUF	Ostatné ¹⁾	
2002	9	369	1	6	1	0	69	455
2003	20	3	6	2	1	0	0	32
2004	14	12	4	2	1	3	0	36
2005	82	21	3	1	1	18	1	127
2006	39	9	0	2	0	7	1	58

Zdroj: NBS.
1) Meny nahradené eurom, nórska koruna a austrálsky dolár.

ostatných cudzích mien. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Košickom kraji.

100 USD, ktorá tvorila až 93 % z celkového počtu falzifikátov amerických dolárov.

Falzifikáty amerických dolárov

Od roku 2005 pretrváva tendencia poklesu počtu falzifikátov amerických dolárov a súčasne aj podielu uvedenej meny na celkovom počte zadržaných falzifikátov. Zatiaľ čo v roku 2005 bol zaznamenaný pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 35 %, v roku 2006 bolo zníženie až o 41 %. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, v ktorom bolo v 45 prípadoch zadržaných 54 kusov falzifikátov. Najfalšovanejšou bola bankovka s nominálnou hodnotou

Falzifikáty eur

Stúpajúci trend v počte zadržaných falzifikátov eur pokračoval aj v roku 2006, keď bolo v porovnaní s rokom 2005 zaznamenané zvýšenie počtu zadržaných falzifikátov približne o polovicu. Falzifikáty eur s počtom 348 kusov tvorili 28 % z celkového množstva zadržaných falzifikátov. V štátoch Hospodárskej a menovej únie patrili medzi najčastejšie falšované bankovky nižších nominálnych hodnôt, t. j. 20 EUR a 50 EUR. Na území Slovenskej repub-

liky bolo najviac zadržaných falzifikátov bankoviek 100 EUR, ktoré z celkového počtu falzifikátov eur predstavovali takmer 63 %.

Falzifikáty ostatných cudzích mien

V roku 2006 došlo k medziročnému zníženiu falzifikátov ostatných cudzích mien o viac ako polovicu a s počtom 58 kusov predstavovali 5 % z celkového počtu zadržaných falzifikátov. Rovnako ako v roku 2005 tvorili najvyšší podiel falzifikáty anglických libier.

Platobný styk

6 Platobný styk

6.1 Právne a inštitucionálne aspekty

Oblasť platobného styku je v Slovenskej republike upravená najmä zákonom č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tento zákon usmerňuje najmä oblasti vykonávania tuzemských a cezhraničných prevodov peňažných prostriedkov, vydávanie a používanie elektronických platobných prostriedkov, vznik a prevádzkovanie platobných systémov, dohľad nad platobnými systémami, ako aj postup pri reklamáciách a mimosúdne riešenie sporov, ktoré vznikli v súvislosti s platobným stykom.

Ďalšími všeobecne záväznými právnymi normami v oblasti platobného styku sú nasledujúce opatrenia:

- opatrenie NBS č. 9/2002 o spôsobe tvorby, štruktúre a zozname konštantných symbolov používaných v platobnom styku,
- opatrenie NBS č. 10/2002 o hlásení predkladateľom vydavateľom platobného prostriedku elektronických peňazí Národnej banke Slovenska,
- opatrenie NBS č. 11/2002 o hláseniach predkladateľom prevádzkovateľom platobného systému Národnej banke Slovenska,
- opatrenie NBS č. 7/2003, ktorým sa ustanovuje štruktúra bankového spojenia na účely tuzemských prevodov, štruktúra medzinárodného bankového čísla účtu na účely cezhraničných prevodov a podrobnosti o vydávaní prevodníka identifikačných kódov.

Súčasťou slovenského právneho poriadku sú aj nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- nariadenie č. 2560/2001 z 19. 12. 2001 o cezhraničných platbách v eurách, ktorým sa zaviedla zásada rovnocenných poplatkov – t. j. poplatky za cezhraničné platby do výšky 50 000 EUR v rámci Európskej únie sú rovnaké ako poplatky za analogické platby v eurách uskutočnené v rámci členského štátu,
- nariadenie č. 1781/2006 z 15. 11. 2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov (s účinnosťou od 1. 1. 2007), cieľom ktorého je jednotné transponovanie osobitného odporúčania VII v rámci Európskej únie na prevody vykonávané v rámci vnútorného trhu

Európskej únie – t. j. na tuzemské prevody a prevody medzi členskými krajinami, ako aj na prevody medzi členskými krajinami Európskej únie a tretími krajinami.

S účinnosťou od 1. júla 2003 bol zriadený Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, ktorý má v súčasnosti dve komory: a) komoru na rozhodovanie sporov z platobného styku, b) komoru na rozhodovanie sporov z iných obchodno-právnych alebo občianskoprávných vzťahov, ktorá začala svoju činnosť 1. januára 2004.

V roku 2006 schválila Národná banka Slovenska návrh Slovenskej bankovej asociácie neplatiť v roku 2006 žiaden príspevok na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie, a to vzhľadom na výsledky hospodárenia tohto súdu a dostatok finančných prostriedkov na činnosť komory na rozhodovanie sporov z platobného styku na rok 2006. Zároveň Národná banka Slovenska schválila dodatky č. 2 štatútu a rokovacieho poriadku Stáleho rozhodcovského súdu.

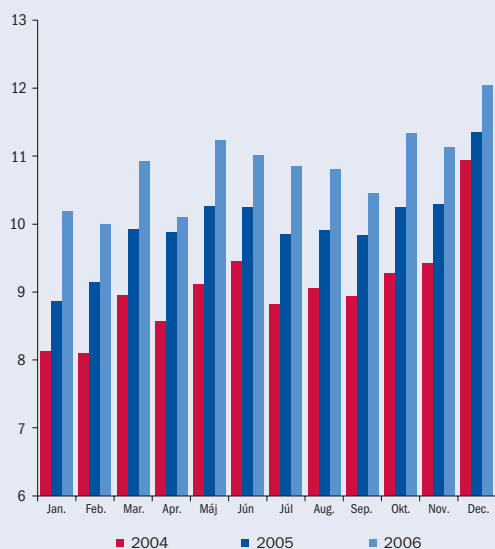
6.2 Platobný systém Slovenskej republiky

Ku koncu roku 2006 prevádzkovala Národná banka Slovenska medzibankový platobný systém SIPS pre 30 účastníkov, z toho bolo 28 priamych účastníkov a 2 tretie strany. V priebehu roku 2006 počet priamych účastníkov vzrástol o dve pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR na základe jedného bankového povolenia.

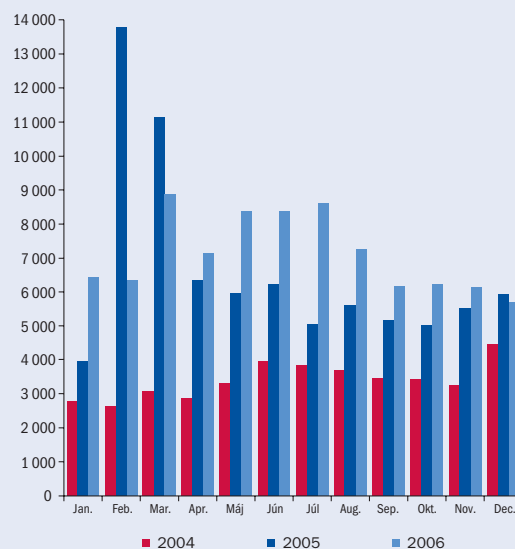
V roku 2006 nedošlo v medzibankovom platobnom systéme SIPS k zmenám základných funkcií systému.

6.2.1 Konceptia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura

Národná banka Slovenska začala v roku 2006 s prípravou novej koncepcie riešenia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura.

Graf 77 Počet transakcií uskutočnených v SIPS (mil.)

Zdroj: NBS.

Graf 78 Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Základnými črtami tejto koncepcie je zavedenie systému TARGET2 pre všetky platby v reálnom čase (t. j. prioritné platby) a pre vedenie povinných minimálnych rezerv a zároveň vybudovanie nového medzibankového platobného systému SIPS (s pracovným názvom SIPS RETAIL) na spracovanie platieb, pri ktorých sa nevyžaduje okamžitá finalita (spravidla klientske platby malej hodnoty s nízkou prioritou). Tento systém bude pracovať na báze čistého multilaterálneho spracovania platieb a ich zúčtovania v systéme TARGET2. TARGET2 je systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase poskytovaný centrálnymi bankami Eurosystemu.

Nová koncepcia platobného styku v SR bola koncom roku 2006 niekoľkokrát prezentovaná účastníkom medzibankového platobného systému SIPS a je výsledkom konsenzu Národnej banky Slovenska a bánk reprezentovaných Slovenskou bankovou asociáciou, ako aj ostatných účastníkov medzibankového platobného systému SIPS.

6.2.2 Platby realizované prostredníctvom SIPS

Počas roku 2006 bolo v platobnom systéme SIPS celkovo spracovaných vyše 130 mil. transakcií. Oproti roku 2005 vzrástol počet transakcií o 8,59 %, čo potvrdzuje stabilný rastúci trend z predchádzajúcich rokov.

V grafe 77 a tabuľke 40 sa nachádzajú údaje o uskutočnených transakciách v jednotlivých mesiacoch rokov 2004 až 2006.

Aj hodnota spracovaných transakcií zaznamenala v roku 2006 rastúci trend. Celkovo SIPS spracoval transakcie v hodnote vyše 85 600 mld. Sk, čo oproti roku 2005 predstavuje nárast o 7,5 %.

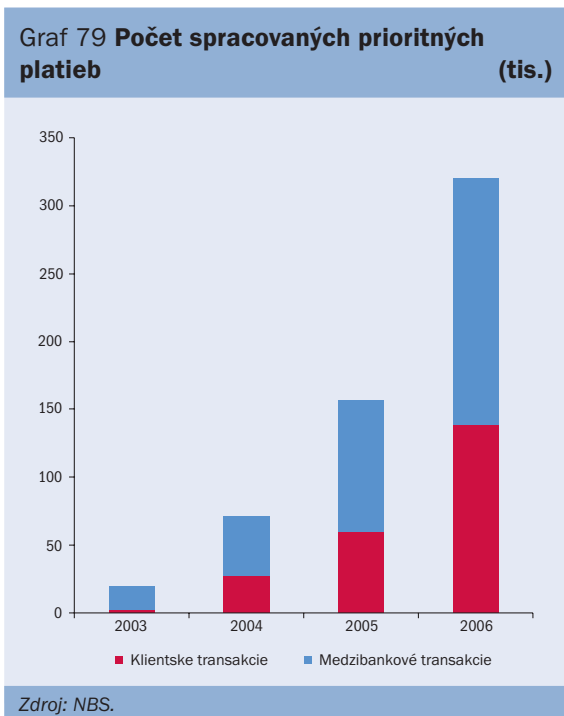
Graf 78 a tabuľka 41 dokumentujú vývoj uskutočnených transakcií v jednotlivých mesiacoch roku 2006 v porovnaní s rokmi 2005 a 2004.

Tabuľka 40 Počet transakcií uskutočnených v SIPS

(mil.)

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2004	8,12	8,09	8,94	8,57	9,11	9,46	8,81	9,06	8,94	9,27	9,42	10,93
2005	8,86	9,14	9,91	9,88	10,25	10,24	9,84	9,91	9,83	10,24	10,28	11,34
2006	10,18	9,99	10,92	10,09	11,23	11,01	10,85	10,80	10,45	11,34	11,13	12,04

Zdroj: NBS.

Od začiatku roka 2003, keď NBS začala prevádzkovať systém SIPS, najväčšiu dynamiku spomedzi všetkých typov transakcií zaznamenávajú klientske a medzibankové prioritné príkazy na úhradu. Zatiaľ čo v roku 2005 bolo spracovaných celkovo 156 tis. prioritných platieb, v roku 2006 to bolo už viac ako 320 tis. platieb, čím sa opäť dosiahol nárast o viac než 100%, tak ako v predchádzajúcom roku. Vývoj počtu spracovaných prioritných platieb v SIPS zobrazuje graf 79.

Podiel prioritných platieb na celkovom počte uskutočnených transakcií však naďalej predstavuje iba 0,25 %. Zvyšný podiel 99,75% pripadá na normálne platby. Napriek nízkemu počtu prioritných platieb predstavuje hodnota, ktorá bola nimi zúčtovaná, niečo vyše 55 491 mld. Sk, čo je takmer 65% hodnoty všetkých spracovaných transakcií. Podiely normálnych a prioritných platieb na celkovej hodnote spracovaných transakcií v rokoch 2003 až 2006 zobrazuje graf 80.

Informácie o počte a objeme transakcií spracovaných v systéme SIPS sú publikované na internetovej strán-

ke Národnej banky Slovenska s dennou aktualizáciou o 15.50 h.¹⁸

Počas štátnych sviatkov, dní pracovného pokoja a pracovného voľna je platobný systém uzavretý a prebieha údržba systému. V roku 2006 bolo 247 pracovných dní. Denne bolo v systéme SIPS spracovaných a zúčtovaných v priemere 501 tis. platieb v celkovom objeme takmer 346,66 mld. Sk, pričom priemerná hodnota jednej transakcie predstavovala približne 658 tis. Sk.

Pre lepšiu predstavu o týchto číslach môže posloužiť údaj o tom, že približne za 4,5 pracovného dňa systém SIPS spracoval a zúčtoval platby, ktorých hodnota sa v kumulatívnom vyjadrení rovná hrubému domácejmu produktu Slovenskej republiky v roku 2006.¹⁹

Národná banka Slovenska poskytuje vnútrodný úver tým účastníkom medzibankového platobného styku, ktorí sú povinní tvoriť povinné minimálne rezervy. Vnútrodný úver je poskytovaný vo forme

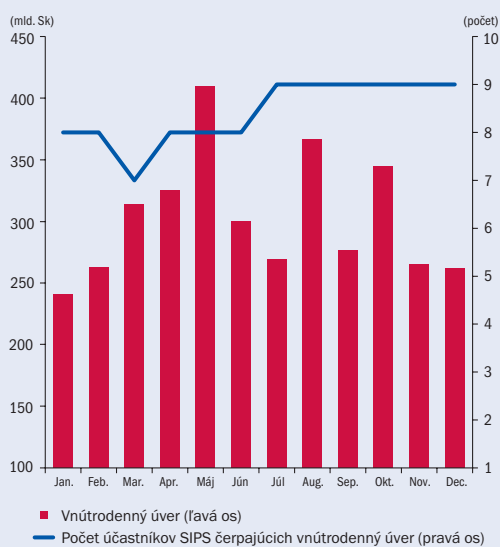
Tabuľka 41 Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS (bil. Sk)

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2004	2,77	2,62	3,05	2,86	3,30	3,95	3,84	3,70	3,46	3,43	3,25	4,46
2005	3,95	13,78	11,12	6,35	5,98	6,22	5,04	5,60	5,14	5,00	5,53	5,93
2006	6,43	6,36	8,88	7,15	8,37	8,38	8,61	7,25	6,17	6,21	6,13	5,69

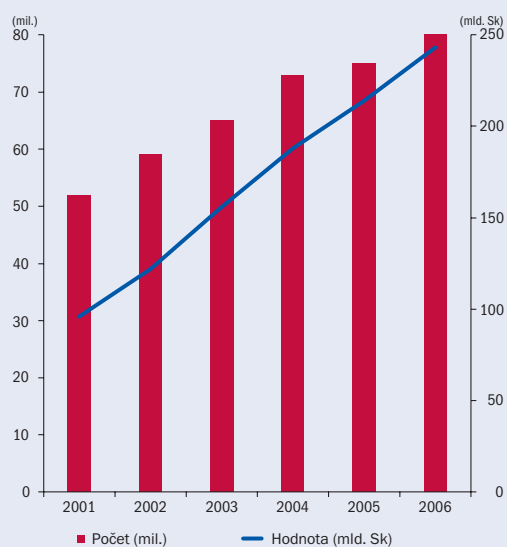
Zdroj: NBS.

¹⁸ www.nbs.sk – Platobné systémy/Štatistické údaje.

¹⁹ Hodnota HDP za rok 2006 predstavuje 1 636,3 mld. Sk, zdroj ŠÚ SR.

Graf 81 Vývoj vnútrodenného úveru v roku 2006 (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 82 Počet a hodnota ATM výberov hotovosti

Zdroj: ZBK SR.

možnosti prečerpania peňažných prostriedkov na účte peňažných rezerv stanovením maximálneho debetného zostatku (overdraft). Vnútrodenný úver je splatný len v rámci jedného prevádzkového dňa a musí byť plne zabezpečený kolaterálom, t. j. dostatočným množstvom cenných papierov v relevantnej hodnote, ktoré sú evidované v centrálnom registri krátkodobých cenných papierov vedenom NBS.

V roku 2006 bol účastníkom, ktorí požiadali o vnútrodenný úver, poskytnutý tento úver v celkovom objeme viac než 3 646 mld. Sk. Objem poskytnutého vnútrodenného úveru účastníkom sa sleduje na týždennej báze. Národná banka Slovenska poskytla týždenne vnútrodenný úver v priemernom objeme 69,887 mld. Sk.²⁰

Objem vnútrodenného úveru v jednotlivých mesiacoch roka 2006 a počet účastníkov platobného systému SIPS, ktorí o tento úver žiadali, zobrazuje graf 81.

6.3 Platobné nástroje

Medzi najpoužívanejšie nástroje bezhotovostného platobného styku patria úhrady a elektronické platobné prostriedky. Z elektronických platobných prostriedkov sú najviac využívané platobné prostriedky diaľkového prístupu, a to najmä bankové platobné karty a v poslednej miere aj platobné aplikácie elektronického

bankovníctva, ktoré umožňujú klientom banky čerpať peňažné prostriedky z bankového účtu prostredníctvom elektronických komunikačných médií (napr. internet banking, home banking alebo telefónne aplikácie).

K 31. decembru 2006 bolo v obehu 4 475 861 bankových platobných kariet, čo v porovnaní s rokom 2005 bol nárast v počte vydaných bankových platobných kariet o 11 %. Z celkového počtu tvoria debetné karty 75 % a kreditné karty 25 %.

Banky sú vydavateľmi bankových platobných kariet kartových asociácií VISA (VISA a VISA Electron) a MasterCard Europe (MasterCard a Maestro), American Express a Diners Club.

Klienti bánk môžu na území Slovenskej republiky využívať sieť 2 009 bankomatov a 22 665 EFT POS platobných terminálov.

V roku 2006 uskutočnili držitelia bankových platobných kariet 120 miliónov transakcií v celkovej hodnote takmer 290 mld. Sk, čo v porovnaní s rokom 2005 predstavuje nárast v počte transakcií o 11 % a nárast v hodnote transakcií o 17 %. Počet transakcií debetnými kartami tvoril 94 % (kreditnými kartami 6 %) a hodnota transakcií debetnými kartami bola 96 % (kreditnými kartami 4 %) z celkového počtu a celkovej hodnoty kartových transakcií.

²⁰ Objem poskytnutého vnútrodenného úveru zodpovedá hodnote cenných papierov (znižených o zrážku), ktoré NBS prijala od účastníkov ako kolaterál za poskytnutie vnútrodenného úveru. Ide o maximálny možný limit, do výšky ktorého mohli účastníci vnútrodenný úver čerpať. Skutočné čerpanie vnútrodenného úveru sa štatisticky nesleduje.

Okrem tradičných transakcií, ako sú výber hotovosti a platba kartou, môžu držiteľia použiť platobné karty aj na uskutočnenie ďalších platobných operácií (napr. zadanie prevodného príkazu).

V roku 2006 bolo na bankomatoch uskutočnených 79,58 mil. výberov hotovosti v celkovej hodnote 242,84 mld. Sk, čo v porovnaní s rokom 2005 bol nárast o 10 % v počte výberov a nárast o 13,5 % v hodnote výberov.

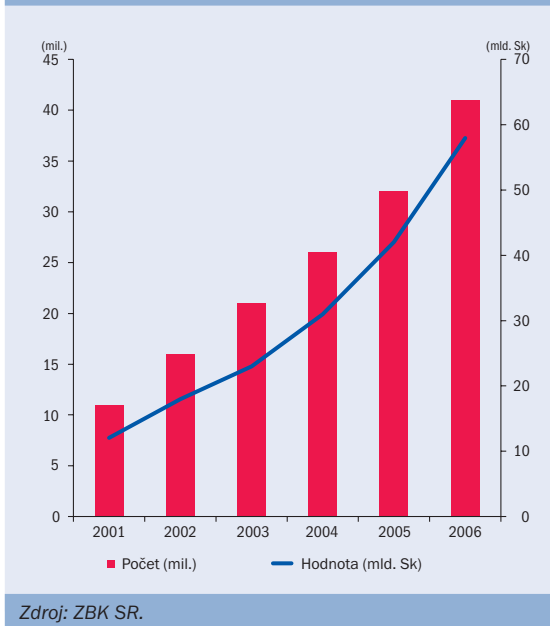
Vývoj počtu a hodnoty výberov v hotovosti prostredníctvom bankomatov v rokoch 2001 – 2006 dokumentuje graf 82.

V roku 2006 bolo prostredníctvom EFT POS platobných terminálov uskutočnených 41,2 mil. platieb v celkovej hodnote 58,02 mld. Sk, čo v porovnaní s rokom 2005 bol nárast o 29 % v počte platieb a nárast o 38 % v hodnote platieb.

Vývoj počtu a hodnoty platieb prostredníctvom EFT POS platobných terminálov v období rokov 2001 – 2006 dokumentuje graf 83.

Trendom vo vývoji akceptácie bankových platobných kariet je zreteľný nárast počtu EFT POS terminálov v porovnaní s nárastom bankomatov, čo v medziročnom porovnaní znamená nárast počtu EFT POS terminálov o viac ako 19 % a bankomatov o 8 %. Aj naďalej prevládajú výbery hotovosti z bankomatov, trendom je kontinuálny a dynamický nárast platieb platobnými kartami. Percentuálne porovnanie vývoja počtu a hodnoty výberov a platieb je uvedené v grafoch 84 a 85.

Graf 83 Počet a hodnota EFT POS platieb

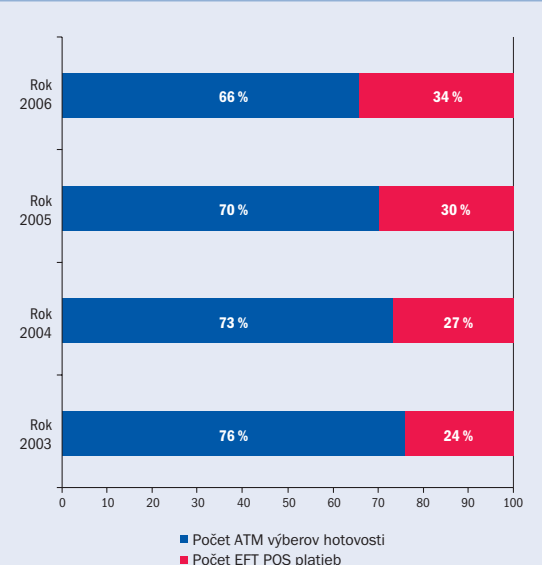

6.4 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku

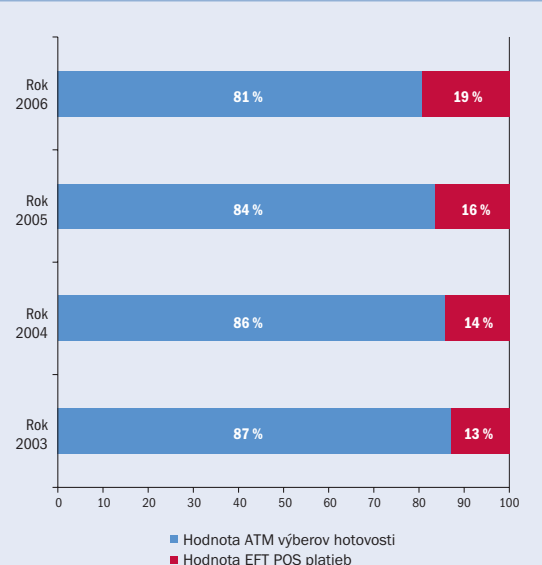
Európska centrálna banka

Národná banka Slovenska sa každoročne podieľa na projekte Európskej centrálnej banky, ktorý sa týka zberu štatistických údajov platobného styku na

Graf 84 Vývoj počtu ATM a EFT POS transakcií (%)

Graf 85 Vývoj hodnoty ATM a EFT POS transakcií (%)

účely prípravy tzv. Modrej knihy (Blue Book). Údaje sa zverejňujú v dodatku tabuľkovej prílohy Modrej knihy, ktorého obsah tvoria štatistické údaje členských a prístupových krajín EÚ za obdobie posledných piatich rokov, týkajúcich sa platobných systémov a systémov zúčtovania cenných papierov.

Počas roka 2006 prebiehal zber štatistických údajov za oblasť platobného styku novým spôsobom, a to prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS (APS STATUS). Vydaním opatrenia NBS z 13. decembra 2005 č. 10/2005 o predkladaní výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk na štatistické účely vyplynula bankám povinnosť zasielať tieto údaje cez APS STATUS.

V roku 2006 pristúpila Európska centrálna banka k aktualizácii textovej časti Modrej knihy, ktorá charakterizuje platobné systémy a systémy zúčtovania cenných papierov členských a prístupových krajín EÚ. Národná banka Slovenska od jej poslednej aktualizácie v roku 2001 tak zachytila zmeny, týkajúce sa predovšetkým platobného systému prevádzkovaného Národnou bankou Slovenska.

Európska komisia a Rada Európskej únie – legislatívna oblasť

V roku 2006 pokračovali práce na znení textu návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách v rámci vnútorného trhu a o zmene smerníc 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES (ďalej len návrh smernice o platobných službách v rámci vnútorného trhu).

Pozícia Slovenskej republiky k návrhu smernice o platobných službách v rámci vnútorného trhu bola vypracovaná Ministerstvom financií v spolupráci s Národnou bankou Slovenska. Táto pozícia vo forme stanoviska a pripomienok k textu smernice bola vo februári 2006 odoslaná ako podklad na ďalšie rokovania Rady Európskej únie.

Cieľom navrhovanej smernice o platobných službách v rámci vnútorného trhu je harmonizácia právneho rámca pre oblasť platobného styku, a to v rozsahu subjektov poskytujúcich platobné služby, v transparentnosti podmienok, za ktorých sú poskytované tieto služby, v oblasti práv a povinností tých, čo poskytujú platobné služby a tých, ktorí využívajú platobné služby.

Európska platobná rada – oblasť SEPA

Zavedenie eura v roku 1999 a dokončenie prechodu v hotovostnej oblasti v roku 2002 položilo základy pre smerovanie k Jednotnej oblasti platieb v eurách, tzv. Single Euro Payments Area – SEPA. Budovanie SEPA je

považované za prioritu v rámci eurozóny. Cieľom je vytvoriť oblasť, kde uskutočňovanie platieb bude rovnako jednoduché a lacné ako v rámci jednotlivých členských štátov. Dôvodom snahy o prechod k SEPA bolo uľahčenie voľného pohybu tovaru a služieb, ktorý je jedným zo základných pilierov Európskej únie. Vytvorenie SEPA znamená predovšetkým prechod z národných platobných nástrojov – úhrad, inkás a platobných kariet – na európske. Základným predpokladom je, aby všetky platby realizované v eurozóne boli rovnaké ako domáce platby s ohľadom na ich rýchlosť, bezpečnosť a náklady. Efektívny jednotný trh v oblasti služieb platobného styku by mal zvýšiť konkurenciu, priniesť nové obchodné príležitosti, posilniť špecializáciu a inováciu.

Riadiacim orgánom pre oblasť budovania SEPA je Európska platobná rada (European Payments Council – EPC). Základným poslaním EPC je naplňovať stratégiu dosiahnutia SEPA. V decembri 2004 plenárne zhromaždenie EPC schválilo tzv. “EPC Roadmap 2004 – 2010“. Táto cestovná mapa presnejšie definovala SEPA a stanovila míľniky vývoja a postup implementácie európskych platobných nástrojov. V cestovnej mape sa EPC prioritne zameriava na vytvorenie platobných schém SEPA pre úhrady, inkasá a debetné karty. V decembri 2006 boli Európskou platobnou radou odsúhlasené a následne zverejnené pravidlá pre SEPA úhrady a inkasá – verzia 2.2. Tieto pravidlá predstavujú základné obchodné štandardy, ktoré sú určené na implementáciu platobných nástrojov SEPA.

Nová legislatíva v oblasti platobných služieb má podporiť vytvorenie SEPA, odstrániť právne prekážky, ktoré bránia vytvoreniu celoeurópskych platobných služieb a infraštruktúry, zlepšiť podmienky pre vzájomnú súťaž poskytovateľov platobných služieb a podporiť dôveru klientov a ich ochranu.

Taktiež slovenský bankový sektor sa pripravuje na kompatibilitu so SEPA. Keďže zavedenie SEPA v SR si vyžaduje aktívnu prípravu, v priebehu roku 2006 bol zriadený Podvýbor pre SEPA, zložený zo zástupcov NBS, Ministerstva financií SR a komerčných bánk. Počas roka výbor vypracoval a v decembri aj schválil implementačný plán SEPA – Zavedenie SEPA v SR. Implementačný plán sa bude priebežne revidovať a dopĺňať na základe nových požiadaviek a informácií. V praxi to znamená, že banky a pobočky zahraničných bánk v SR budú musieť zavádzať nové štandardy pri bežných platobných nástrojoch (t. j. úhrada, inkaso, platobné karty) a prispôbiť svoj informačný systém a softvérové vybavenie požiadavkám SEPA.

Eurosystém a budovanie novej generácie platobného systému TARGET2

Aj v roku 2006 pokračovala a prehľbovala sa spolupráca zástupcov centrálnych bánk Eurosystému,

Európskeho systému centrálnych bánk a aj budúcich užívateľov pri vývoji novej generácie platobného systému TARGET2. TARGET2 bude z právneho hľadiska predstavovať množinu platobných systémov založených na jednotnej spoločnej platforme – SSP (Single Shared Platform). Každá centrálna banka Eurosystemu bude prevádzkovať svoj platobný systém, ktorý bude súčasťou TARGET2.

V roku 2006 ECB naďalej zverejšovala materiály o vývoji systému TARGET2 na svojej chránenej stránke určenej budúcim užívateľom systému. Predovšetkým išlo o zverejnenie dokumentu Communication on TARGET2 v júli 2006, v ktorom Eurosystem potvrdil očakávaný začiatok fungovania systému TARGET2 na november 2007, ako aj všetky migračné fázy, počas ktorých by mali všetky centrálné banky Eurosystemu migrovať do systému TARGET2. V tomto dokumente bola zverejnená nová upravená harmonizovaná schéma poplatkov za základné služby a tiež všetky formy budúcej účasti v systéme TARGET2 tak, aby sa budúci užívatelia mohli rozhodnúť o forme svojej účasti v systéme TARGET2.

V novembri 2006 bola zverejnená tretia správa o vývoji systému TARGET2, ktorá obsahuje predovšetkým poplatkovú schému pre pridružené systémy, prevody likvidity a domáce účty, definíciu skupín účtov, informácie týkajúce sa testovania a migrácie.

Súčasný vývoj nasvedčuje tomu, že vývoj systému TARGET2 postupuje podľa plánu a plánované začatie činnosti TARGET2 sa 19. novembra 2007 dosiahne.

6.5 Prípravy na zavedenie eura

Najvyšším riadiacim a koordinačným orgánom pri príprave zavedenia eura na Slovensku je Národný koordinačný výbor. Odborné podklady k jednotlivým otázkam prechodu slovenského hospodárstva na euro pripravujú pracovné výbory pre zavedenia eura. V oblasti bankovníctva ide o Pracovný výbor pre banky a finančný sektor, ktorého činnosti koordinuje

zástupca Národnej banky Slovenska a jeho členmi sú zástupcovia Národnej banky Slovenska, Slovenskej bankovej asociácie a jednotlivých asociácií finančného sektora. Pracovný výbor začal oficiálne svoju činnosť koncom roka 2005.

Rokovania Pracovného výboru pre banky a finančný sektor boli v roku 2006 zamerané predovšetkým na riešenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu zavedenia eura pre oblasť platobného styku. Výbor vypracoval komplexné pravidlá pre duálne zobrazovanie cien v celom finančnom sektore. Konečné znenie pravidiel bolo odsúhlasené na decembrovom rokovaní pracovného výboru a zverejnené na stránke NBS. Pravidlá určujú minimálny rozsah požiadaviek, ktorý budú musieť subjekty spĺňať.

V oblasti bezhotovostného platobného styku išlo najmä o schválenie celkovej koncepcie ďalšieho rozvoja platobného styku v Slovenskej republike.

V oblasti hotovostného platobného styku išlo najmä o určenie potreby eurovej hotovosti a zadefinovanie procesu jej obstarania od NBS. Presnejšia identifikácia prebehne v roku 2007.

Na rokovanie Pracovného výboru pre banky a finančný sektor bola predložená informácia pre bankový sektor o nariadení č. 1781/2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov, cieľom ktorej bolo informovať o aplikácii tohto nariadenia v praxi, a to najmä o režime minimálnych údajov o príkazcovi na tuzemské prevody a prevody medzi členskými krajinami, o režime úplných údajov o príkazcovi, ktorý sa aplikuje na prevody medzi členskými krajinami Európskej únie a tretími krajinami, ako aj o ďalších povinnostiach a výnimkách pri uskutočňovaní prevodov.

V rámci Pracovného výboru pre banky a finančný sektor bol zriadený Podvýbor pre SEPA. Cieľom podvýboru bolo pripraviť rámcový implementačný plán zavedenia SEPA v Slovenskej republike.

Štatistika

7 Štatistika

Národná banka Slovenska zbiera, zostavuje a uverejňuje rôzne druhy štatistík, ktoré slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu národnej menovej politiky a finančnej stability. V roku 2006 pokračoval proces harmonizácie jednotlivých oblastí štatistiky v súlade s požiadavkami ECB, ďalšími inštitúciami spoločstva, ako aj inými medzinárodnými inštitúciami. Rozsah zabezpečovaných činností sa rozšíril o oblasť štatistiky finančných účtov a štatistiky poisťovní, kapitálového trhu a dôchodkového sporenia. V rámci strednodobej stratégie v oblasti štatistiky je hlavným cieľom zabezpečenie úloh súvisiacich s prijatím spoločnej meny euro.

Menová a banková štatistika

Rok 2006 bol pre činnosti zabezpečované v rámci menovej a bankovej štatistiky rokom stabilizácie vo vykazovaní harmonizovaných štatistík v súlade s metodikou a požiadavkami ECB. Predovšetkým v oblasti zostavovania bilančnej a úrokovej štatistiky boli údaje poskytované plynule na základe vykonaných zmien v štruktúre a metodike zdrojových výkazov v predchádzajúcom období (prechod od národnej k harmonizovanej metodike ECB sa začal zabezpečovať od roku 2002).

Pre zabezpečenie výkonu menovej politiky boli v metodike ECB zostavované menové agregáty a protipoložky k menovému agregátu M3, ktorých podkladom sú údaje bilančnej štatistiky za inštitucionálny sektor peňažných finančných inštitúcií. Na tento účel boli vykazované a zostavované štatistické bilancie za centrálnu banku, banky a pobočky zahraničných bánk, podielové fondy peňažného trhu, ako aj Štátnu pokladnicu, ktorá predstavuje ústrednú štátnu správu. Okrem stavových údajov sa pokračovalo aj v zostavovaní bilančnej štatistiky tokov a zverejňovala sa medziročná miera rastu pre vybrané položky menového prehľadu podľa metodiky ECB. Pokračovali tiež práce v zostavovaní historických časových radov v súlade so stratégiou ECB na prenos podkladových údajov zo všetkých členských štátov pre prípad rozšírenia eurozóny.

V rámci harmonizovanej úrokovej štatistiky boli za bankový sektor v priebehu roka 2006 zostavované

a zverejňované úrokové miery z poskytnutých vkladov a prijatých úverov k stavovým údajom, ako aj k novým obchodom. Na účely sledovania plnenia jedného z konvergenčných kritérií bola poskytovaná štatistika dlhodobých úrokových mier za reprezentatívne vládne dlhopisy.

V roku 2006 sa ukončila príprava metodiky a právneho rámca pre rozšírenie štatistiky za sektor ostatných finančných sprostredkovateľov. Okrem už existujúceho vykazovania aktív a pasív na štatistické účely za jednotlivé podielové fondy (akciové, dlhopisové, zmiešané a fondy fondov) sa zostavovanie tejto štatistiky rozšíri o spoločnosti zaoberajúce sa finančným lízingom, splátkovým predajom a faktoringom. Nové požiadavky NBS, ako aj ECB tak reagujú na rastúci význam týchto subjektov v ekonomike.

Vzájomnú súvislosť a využiteľnosť menovej a bankovej štatistiky s inými druhmi štatistík a činnosťami, ktoré NBS zabezpečuje, najlepšie prezentuje skutočnosť, že poskytované údaje slúžia, okrem monitorovania vývoja časti finančného trhu, aj ako zdrojové podklady na zostavovanie štatistiky štvrťročných finančných účtov, na zabezpečenie výpočtu povinných minimálnych rezerv úverových inštitúcií, štatistiky platobnej bilancie, štatistiky pre bankový rozvoj, finančnej stability (analýzy obozretnosti), štruktúrne štatistické indikátory, ako aj štatistiku platobných systémov v rámci ESCB.

V roku 2006 sa rozšírila prezentácia a dostupnosť harmonizovaných národných údajov na internetovej stránke NBS, ako aj na stránke ECB.

Štatistika štvrťročných finančných účtov v roku 2006

Národná banka Slovenska je v zmysle požiadaviek ECB zodpovedná aj za zostavovanie štvrťročných finančných účtov menovej únie. Činnosti, ktoré sa začali vykonávať v roku 2006, majú za cieľ v prvej fáze vybudovanie matice štvrťročných finančných účtov (ŠFÚ) a neskôr pravidelný zber a spracovanie údajov v rámci ŠFÚ. Hlavným účelom zostavenia ŠFÚ je vytvoriť podporný analytický nástroj na účely sledovania transmisného mechanizmu menovej politiky a analýzy finančnej stability.

Matica ŠFÚ obsahuje údaje o štruktúre finančných tokov za jednotlivé finančné nástroje (obeživo, vklady, úvery, dlhové a majetkové cenné papiere, finančné deriváty, podielové fondy a poistno-technické rezervy) medzi jednotlivými inštitucionálnymi sektormi v národnom hospodárstve v členení podľa metodiky európskeho systému národných účtov ESA 95. Národná banka Slovenska úzko spolupracovala pri zostavovaní ŠFÚ so Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR), ktorý je v rámci zostavovania ŠFÚ zodpovedný za sektor verejnej správy.

V roku 2006 sa hlavný dôraz kládol na metodickú stránku a na technické zabezpečenie zostavenia ŠFÚ. V metodickej oblasti prebiehali konzultácie medzi NBS a ŠÚ SR ohľadom získavania údajov za sektor NBS a ostatných finančných inštitúcií, keďže okrem zostavenia ŠFÚ je dôležitá aj konzistencia s ročnými finančnými účtami, za ktoré je zodpovedný ŠÚ SR. Súčasne boli vypracované metodické pokyny pre zber údajov zo sektora poisťovní a dôchodkových správocských a doplnkových dôchodkových spoločností.

V súvislosti s technickým zabezpečením zostavenia ŠFÚ sa uskutočňovali pravidelné stretnutia zástupcov NBS, ŠÚ SR a externej poradenskej firmy za účelom špecifikácie spoločnej databázy údajov pre potreby zostavovania ŠFÚ, ktorá bola vytvorená a bude spravovaná na serveri ŠÚ SR.

Štatistika poisťovní a kapitálového trhu

Začiatkom roku 2006 došlo na Slovensku k výraznej zmene v oblasti regulácie finančného trhu – Úrad pre finančný trh (dohliadací orgán pre poisťovne, kapitálový trh a dôchodkové sporenie) bol začlenený do organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska s cieľom vytvoriť integrovaný dohľad nad celým finančným trhom.

V súvislosti s touto organizačnou zmenou vyplynula pre NBS úloha od 1. januára 2006 zabezpečiť zber, spracovanie a uchovávanie údajov subjektov finančného trhu iných ako bánk a pobočiek zahraničných bánk, ktoré sú nevyhnutné pre výkon integrovaného dohľadu a na štatistické účely pre národné i nadnárodné inštitúcie.

Neoddeliteľnou súčasťou prípravy na nový spôsob zberu údajov bol proces legislatívnych úprav jednotlivých právnych predpisov upravujúcich predkladanie výkazov a hlásení vykazujúcimi subjektmi.

Oblasť štatistiky nebankových subjektov

Oblasť štatistiky nebankových subjektov zabezpečuje a zodpovedá za získavanie a spracovanie štatistického výkazníctva od iných subjektov ako bánk a pobočiek zahraničných bánk, vychádzajúc z potrieb zostavovania platobnej bilancie.

Rok 2006 bol pre činnosti zabezpečené v rámci štatistiky nebankových subjektov rokom harmonizácie štatistiky v súlade s odporúčaniami medzinárodných inštitúcií, predovšetkým ECB, týkajúcich sa metodiky zostavovania platobnej bilancie a medzinárodnej investičnej pozície.

Vstupom do eurozóny sa bude meniť aj rozsah vykazovaných údajov tak, aby umožnili zostaviť celkové štatistiky eurozóny o platobnej bilancii a medzinárodnej investičnej pozícii. Okrem údajov o transakciách so zvyškom sveta bude potrebné zaslať do ECB v mesačnej platobnej bilancii aj údaje o transakciách s nerezidentmi nepatriacimi do eurozóny a v štvrtročnej platobnej bilancii geografické členenie podľa určenej klasifikácie. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné rozšíriť štatistiku nebankových subjektov, resp. podnikový výkaz DEV1-12. Vzhľadom na skutočnosť, že po vstupe do eurozóny bude potrebné zaslať aj údaje za tri predchádzajúce roky, bolo nevyhnutné zabezpečiť zmenu podnikového výkazu už od roku 2006.

V roku 2006 pokračovala prezentácia informácií o priamych zahraničných investíciách na internetovej stránke NBS v rámci publikácie Menový prehľad.

Medzinárodná spolupráca

Národná banka Slovenska je v oblasti štatistiky zastúpená vo výbore pre štatistiku a v pracovných skupinách ECB a ESCB, v pracovných skupinách Eurostatu. Spolupracuje taktiež s BIS a MMF.

Zahraníčné aktivity

8 Zahraničné aktivity

8.1 Európska únia

Prioritou NBS bola aj počas roka 2006 spolupráca s Európskou úniou (EÚ) a jej členskými štátmi, ako aj s prístupujúcimi krajinami Rumunskom a Bulharskom, a to prostredníctvom zastúpenia NBS v orgánoch Rady EÚ a Európskej komisie (EK).

V roku 2006 sa guvernér NBS zúčastnil na neformálnych stretnutiach ECOFIN-u (vo Viedni a v Helsinkách), ktoré sa konajú raz za šesť mesiacov v krajine predsedajúcej Rade EÚ. Stretnutia boli venované najmä témam svetová konkurencia, inovácia a produktivita, hospodárska situácia a finančná stabilita.

Dôležitá bola tiež účasť zástupcu NBS na zasadnutiach Hospodárskeho a finančného výboru (EFC), ktorý sa podieľa na príprave ECOFIN-u. NBS sa zapájala aj do činnosti podvýboru EFC pre MMF a súvisiace záležitosti a podvýboru EFC pre euromince.

V rámci výborov EK sa experti Národnej banky Slovenska zúčastňovali na zasadnutiach Výboru európskych bankových dohľadov a jeho expertných skupín, Výboru európskych regulačných orgánov pre cenné papiere a Výboru orgánov dohľadu nad poisťovníctvom a zamestnaneckými dôchodkovými fondmi. NBS sa angažovala aj v aktivitách výborov venujúcich sa štatistike, ako aj bankovkám a minciam.

NBS sa podieľala aj na pripomienkovaní právnych aktov EÚ, ktoré sú predmetom rokovaní pracovných výborov a skupín Rady EÚ bez zastúpenia NBS. Počas roka 2006 sa NBS vyjadrovala najmä ku Konvergenčnej správe EK a ECB pre Litvu a Slovinsko a pre ostatné členské štáty s výnimkou, k návrhu smernice o zmluvách o spotrebiteľských úveroch, návrhu smernice o akvizíciách a pod.

V súvislosti s prípravou decembrovej Konvergenčnej správy Európskej komisie sa v septembri 2006 v Bratislave uskutočnila misia Európskej komisie. Hlavnými témami rokovaní v NBS boli menová politika a výmenný kurz, súčasný vývoj inflácie a jej prognózy.

V rámci koordinácie rozhodovacieho procesu v záležitostiach EÚ má významné postavenie Komisia pre záležitosti EÚ zriadená na MZV SR. Počas roka

2006 sa na jej stretnutiach pravidelne zúčastňoval zástupca NBS.

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) a Európska centrálna banka (ECB)

Národná banka Slovenska spolupracuje s ECB na viacerých úrovniach. Guvernér NBS je členom Generálnej rady ECB, ktorá v roku 2006 zasadala štyrikrát. Na týchto stretnutiach sa zúčastňujú guvernéri všetkých národných centrálnych bánk ESCB a najvyšší predstavitelia ECB. V roku 2006 sa na stretnutiach ako pozorovatelia zúčastnili aj guvernéri rumunskej a bulharskej centrálnej banky, ktoré sa stali súčasťou ESCB v nadväznosti na vstup ich krajín do EÚ 1. januára 2007. Ďalšie dve stretnutia Generálnej rady ECB sa uskutočnili formou telekonferencie v nadväznosti na schvaľovanie Konvergenčných správ ECB pre Litvu a Slovinsko (v máji 2006) a pre ostatné členské štáty s výnimkou (v novembri 2006). Počas roka sa zástupcovia NBS podieľali na činnosti výborov a pracovných skupín ESCB plnením konkrétnych úloh vrátane príprav dokumentov na rokovanie Generálnej rady a Rady guvernérov ECB.

Významnou súčasťou činnosti NBS v rámci ESCB sú konzultácie návrhov všeobecných právnych predpisov, t. j. návrhy zákonov, vyhlášok a opatrení, ktoré patria do kompetencie ECB. V záujme transparentnosti legislatívneho procesu v rámci EÚ sú štátne orgány členských štátov EÚ povinné predkladať návrhy svojich právnych predpisov vo vecnej pôsobnosti ECB na pripomienkovanie ECB, ktorá ich sprístupňuje ostatným členským štátom. Národná banka Slovenska v roku 2006 predložila návrh zákona o NBS na pripomienkovanie a zároveň pripomienkovala stanoviská ECB k návrhom právnych predpisov ostatných členských štátov Európskej únie.

Program PHARE

V októbri 2006 bola ukončená implementácia programu PHARE z posledného predvstupového memoranda roku 2003. Kontrahované projekty Podpora rizikovo orientovaného dohľadu a Vývoj softvéru pre dohľad nad kapitálovým trhom predstavovali logické pokračovanie úspešne ukončeného programu z Finančného

memoranda 2002 Posilnenie dohľadu nad finančným sektorom, ktorý v období od júna 2004 do októbra 2005 realizovalo konzorcium Wiener Burse A.G. Oba programy prispeli k rozšíreniu a skvalitneniu kapacít orgánov dohľadu účinne a efektívne regulovať finančný trh a pomohli vytvoriť technický základ pre začlenenie Úradu pre finančný trh (ÚFT) do NBS.

Projekt Podpora rizikovo orientovaného dohľadu, s rozpočtom 1,15 mil. EUR, sa začal v júni 2005 a realizovala ho Belgická banková akadémia (BBA) ako technickú pomoc pre ÚFT a NBS.

Program nadväzoval na výstupy z predchádzajúcich projektov v oblasti integrovaného dohľadu a ďalej riešil skvalitňovanie systému rizikovo orientovaného dohľadu nad kapitálovým trhom, poisťovníctvom, dôchodkovými fondmi a finančnými konglomerátmi. V oblasti dohľadu nad úverovými inštitúciami riešil prehĺbenie konsolidovaného dohľadu a implementáciu Novej bazilejskej dohody o kapitáli – Bazilej II. V bankovom module experti BBA zrealizovali rad špeciálnych seminárov k rizikám v rámci Bazileja II a ku konsolidovanému dohľadu, vypracovali dva súhrnné manuály pre dohľad na mieste v súlade s požiadavkami Bazileja II a vyškolili pracovníkov NBS na prácu s odbornými softvérmi „CADcalc“ a „CADmarkt“. V module poisťovníctva boli zrealizované odborné semináre k dohľadu na diaľku v súlade s dohodou Solvency II a vypracovaný rámcový plán dohľadu aj so zabezpečením softvérovej podpory. Tiež boli zabezpečené špecializované zahraničné stáže pre pracovníkov dohľadu nad sprostredkovaním poistenia. V module kapitálového trhu boli zrealizované odborné semináre a poskytované konzultácie k riešeniu aktuálnych problémov dohľadu, najmä dohľadu nad brokerskými spoločnosťami a k implementácii smerníc „UCITS“ a „MiFID“. V rámci modulu dôchodkových fondov experti BBA zorganizovali rad odborných seminárov k aktuálnym problémom dohľadu a poskytovali konzultácie a asistovali pri vypracovaní návrhu novely zákona o penzijných fondoch.

Na projekte sa zúčastnilo 18 zahraničných expertov, ktorí zrealizovali 36 seminárov, na ktorých sa zúčastnilo spolu 600 pracovníkov ÚFT a NBS.

Posledný projekt Vývoj softvéru pre dohľad nad kapitálovým trhom, s rozpočtom 100 000 EUR, sa začal v decembri 2005 a realizoval ho AXON PRO, s. r. o., pre ÚFT. Cieľom projektu bola dodávka softvérovej aplikácie, vyvinutá podľa funkčnej špecifikácie a technicko-prevádzkových požiadaviek NBS pre potreby súčasného dohľadacieho systému nad kapitálovým trhom. Softvér je využiteľný na dennej báze pre elektronický zber, vyhodnocovanie a archiváciu údajov predkladaných subjektmi kapitálového trhu, ktoré podliehajú dohľadu NBS. Súčasťou dodávky bola inštalácia a testovanie softvéru, dodanie príslušnej

dokumentácie, zaškolenie pracovníkov dohľadu na jeho používanie a servis.

Ukončením uvedených projektov bola zavŕšená technická pomoc, ktorú Európska komisia poskytovala slovenskému bankovému sektoru prostredníctvom programu PHARE od roku 1993. Za vyše 13 rokov pripravila NBS viac ako 60 rozvojových projektov pre pracovníkov komerčných bánk a NBS z grantov EÚ v celkovom objeme presahujúcom 17 mil. EUR.

8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami

Medzinárodný menový fond (MMF)

V roku 2006 sa Slovenská republika zaradila medzi donorské členské krajiny MMF. Vo februári 2006 MMF oznámil Národnej banke Slovenska, ktorá zastupuje SR pri operáciách Plánu finančných transakcií (Financial Transactions Plan, FTP), že Slovensko bolo po prvýkrát zaradené do zoznamu 48 krajín zapojených do FTP, prostredníctvom ktorého ekonomicky silné členské krajiny MMF požičiavajú devízové prostriedky členským krajinám, ktoré majú problémy s platobnou bilanciou. V súlade so schváleným plánom má SR povinnosť, pokiaľ ju MMF vyzve, poskytnúť zo svojich devízových rezerv požadované prostriedky. Počas roka 2006 finančné zdroje SR v transferoch MMF použité neboli.

Vzájomná spolupráca sa v roku 2006 rozvíjala predovšetkým prostredníctvom misie MMF, ktorá navštívila Slovensko v septembri až októbri 2006. Išlo o pravidelné konzultácie so Slovenskou republikou podľa článku IV, ktoré sa raz za rok vedú s každou členskou krajinou. Hlavnými témami rokovaní v NBS boli menová politika, vstup do ERM II, prijatie eura, makroekonomické a inflačné prognózy.

V súlade s článkom VIII Dohody o MMF aktualizovala NBS pre MMF Ročnú správu o devízovom režime a devízových obmedzeniach a zaslala Výkonnej rade MMF na notifikáciu zoznam devízových reštrikcií, ktoré Slovenská republika uplatňuje z dôvodu zachovania národnej a medzinárodnej bezpečnosti, ako aj ochrany finančného systému pred finančným terorizmom.

Najvyšší predstavitelia Národnej banky Slovenska sa v apríli 2006 zúčastnili na jarnom zasadnutí Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky vo Washingtone a v septembri 2006 na výročnom zasadnutí MMF a Svetovej banky v Singapure. Hlavnými témami zasadnutí boli výhľady svetovej ekonomiky a finančných trhov, strednodobá stratégia MMF, dohľad MMF, ako aj pomoc krajinám s nízkymi príjmami pri napínaní Miléniových rozvojových cieľov. Najväčšia pozornosť však bola zameraná na revíziu

kvót členských krajín a jednorazové zvýšenie kvót pre Čínu, Kóreu, Mexiko a Turecko, krajiny s najviac podhodnotenými kvótami.

Stretnutie predstaviteľov belgickej skupiny (konštituencie) MMF a Svetovej banky na úrovni zástupcov guvernérov centrálnych bánk a ministrov financií v júni 2006 v Prahe bolo zamerané predovšetkým na oficiálnu rozvojovú pomoc a akumuláciu devízových rezerv a ich riadenie.

Svetová banka (SB)

Spolupráca Slovenskej republiky s inštitúciami Svetovej banky sa postupne mení v závislosti od transformačného procesu slovenskej ekonomiky.

V Medzinárodnej banke pre obnovu a rozvoj (IBRD) je Slovenská republika súčasťou krajín EÚ-8, ktoré majú naďalej možnosť prijímať finančnú, resp. technickú pomoc. Počas roka 2006 bola technická pomoc poskytovaná prostredníctvom zainteresovaných rezortov, a to prostredníctvom Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré čerpá pôžičku na modernizáciu sektora zdravotníctva, a Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré čerpá úver na projekt reformy správy sociálnych dávok. Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny spolu s Ministerstvom školstva SR sú zapojené do projektu podpory ľudského kapitálu. Cieľom projektu je spolupráca pri modernizácii systémov podpory zamestnanosti a vzdelávania a pomoc v oblasti sociálnej politiky.

V Medzinárodnom združení pre rozvoj (IDA) sa Slovenská republika zaradila medzi donorské krajiny, ktoré sa podieľajú na finančnej pomoci rozvojovým krajinám. V tejto súvislosti Slovenská republika v januári 2006 uhradila prvú splátku príspevku v rámci 14. doplnenia zdrojov IDA, a to vo výške 2,07 mil. EUR. Ďalšie splátky budú realizované v rokoch 2007 a 2008.

V novembri až decembri 2006 sa uskutočnila misia Svetovej banky na Slovensku, zameraná na prehodnotenie programu FSAP (Financial Sector Assessment Program), zameraného na hodnotenie finančného sektora. V Národnej banke Slovenska misia hodnotila štandardy bankového sektora a sektora poisťovníctva.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Na 76. výročnom valnom zhromaždení členských centrálnych bánk BIS, ako aj pravidelných riadnych zasadnutiach guvernérov BIS sa v roku 2006 zúčastňoval guvernér NBS. Predmetom zasadnutí boli otázky ERM II a prístupových kritérií, meranie inflácie, vývoj

v oblasti platobných a zúčtovacích systémov, cezhraničná integrácia finančných trhov a základné princípy efektívneho bankového dohľadu.

V roku 2006 bola Národná banka Slovenska usporiadateľom 5. stretnutia Pracovnej skupiny BIS pre menovú politiku pre strednú a východnú Európu. Na stretnutí v Bratislave, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia BIS, ECB a 21 centrálnych bánk Európy, sa diskutovalo o makroekonomickom vývoji, o vývoji vonkajšieho sektora a finančného sektora, o finančnej a menovej politike a o politike výmenných kurzov.

NBS sa počas roka pripojila k 45 členským centrálnym bankám, ktoré sú zapojené do siete umožňujúcej šírenie informácií o riadení centrálnych bánk medzi centrálnymi bankami a BIS.

Svetová obchodná organizácia (WTO)

V prvej polovici roka prebiehali intenzívne rokovania WTO, ako aj Výboru 133 Rady EÚ, ktorý je zodpovedný za multilaterálne obchodné záležitosti EÚ. NBS vyjadrovala svoje stanoviská k oblasti finančných služieb, predovšetkým k navrhovaným zmenám v Listine špecifických záväzkov EÚ a pri tzv. „kompenzačných rokovaniach“ v zmysle článku XXI Všeobecnej dohody o obchode so službami, ktoré vyplynuli z rozšírenia EÚ o 10 nových členských štátov v máji 2004.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

V roku 2006 sa zástupcovia NBS podieľali na práci v relevantných výboroch a pracovných skupinách OECD, a to vo Výbore pre hospodársku politiku (EPC), Výbore pre ekonomické prehľady (EDRC), Výbore pre finančné trhy (CFM) a vo Výbore pre poisťovníctvo a súkromné dôchodky.

Okrem toho sa na Slovensku v septembri 2006 uskutočnila štrukturálna misia OECD, na ktorú v decembri 2006 nadviazala politická misia OECD pod vedením J. P. Cotisa, hlavného ekonóma OECD. Ich cieľom bola príprava podkladov pre Ekonomický prehľad SR, ktorý bude publikovaný v apríli 2007. Hlavnými témami rokovaní v NBS bolo plnenie konvergenčných kritérií na vstup do eurozóny, regulácia finančných trhov a problematika dôchodkovej reformy.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

V priebehu roka 2006 sa pozornosť sústredila na stratégiu EBOR na obdobie rokov 2006 – 2010, t. j. Capital Resource Review 3. Daný materiál bol oficiálne schválený v máji 2006 na výročnom zasadnutí Rady

guvernérov EBOR v Londýne. Jedným zo strategických cieľov je presun aktivít EBOR viac na východ a juho-východ a postupná graduácia (ukončenie potreby pomoci) krajín, ktoré vstúpili do EÚ v máji 2004 a zároveň sú prijímateľmi pomoci zo strany EBOR (vrátane Slovenska). V tejto súvislosti sa uskutočnilo viacero rokovaní so zástupcami našej konštituencie.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

MIB a MBHS so sídlom v Moskve sú banky založené členskými štátmi bývalej Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Slovensko ako samostatná republika sa stalo ich členom v roku 1993. Jeho podiel na splatenom kapitáli v MIB je 4,85%, resp. 10,4 mil. EUR a v MBHS 6%, resp. 8,6 mil. EUR.

Najvyšším riadiacim orgánom obidvoch bánk sú bankové rady, ktoré zasadať dvakrát ročne. Jarné zasadnutia sa uskutočnili v máji v Moskve a jesenné v novembri vo Vietname.

Medzinárodná investičná banka

Počas jarného zasadnutia vzala Banková rada MIB na vedomie Správu o činnosti za rok 2005, schválila zisk vo výške 10,5 mil. EUR, rozpočet všeobecných prevádzkových nákladov na rok 2007 vo výške 8,7 mil. EUR a audítorskú spoločnosť KPMG na vykonanie auditu účtovnej závierky za rok 2006. Banková rada zároveň schválila nové prerozdelenie funkčných miest medzi členské štáty na roky 2006 – 2011. Slovenská republika bude v danom období obsadzovať funkciu podpredsedu predstavenstva a funkciu zástupcu riaditeľa odboru úverovania investícií.

Na jesennom zasadnutí Bankovej rady MIB bola schválená Správa o činnosti banky za 9 mesiacov roku 2006, Správa o priebehu rokovaní o vyrovnaní pohľadávok voči Kube, Správa o plnení rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov za rok 2006 a zloženie revíznej komisie na obdobie 2006 – 2011. S účinnosťou od 1. januára 2007 Banková rada MIB vymenovala do funkcií podpredsedov predstavenstva zástupcov Slovenskej republiky, Bulharska a Rumunska.

Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu

Na jarnom zasadnutí vzala Banková rada MBHS na vedomie Správu o činnosti banky za rok 2005, schválila Správu o činnosti revíznej komisie za rok 2005 a plán práce na obdobie od mája 2006 do mája 2007. Rozpočet všeobecných prevádzkových nákladov bol schválený vo výške 8,0 mil. EUR.

Počas jesenného zasadnutia vzala Banková rada MBHS na vedomie bilanciu banky k 31. decembru 2005 a zostatok nerozdeleneho zisku, schválila Správu o činnosti banky za prvý polrok 2006, Správu o plnení rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov za 9 mesiacov roku 2006 a vymenovala nových členov revíznej komisie. Banková rada sa obrátila na delegáciu Ruskej federácie s požiadavkou o predloženie kandidatúry na funkciu predsedu predstavenstva.

8.3 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania

Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania sa orientujú najmä na spoluprácu v rámci Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB). NBS sa podieľa na tvorbe a realizácii spoločnej stratégie aktívnou účasťou svojho zástupcu v pracovnej skupine pre vzdelávanie a rozvoj. Cieľom je budovanie spoločnej základne vzdelávania a rozvoja zamestnancov celého ESCB, ako i vytváranie spoločnej kultúry ESCB a Eurosystemu.

V roku 2006 sa Inštitút bankového vzdelávania NBS (IBV) po prvý raz zapojil do organizovania spoločných vzdelávacích podujatí ESCB a bol hosťiteľom jednej časti vzdelávacieho programu Heading for Leadership. Podujatie zamerané na rozvoj manažérskych zručností, najmä pri vedení ľudí, sa uskutočnilo v termíne od 24. do 28. apríla 2006 v priestoroch NBS v Bratislave a zúčastnilo sa na ňom 16 zástupcov z desiatich národných centrálnych bánk ESCB, Európskej centrálnej banky a orgánov dohľadu členských krajín EÚ.

Zamestnancom centrálnych bánk ESCB ponúkol IBV tiež účasť na troch tzv. otvorených seminároch, z ktorých dva sa zameriavali na rozvoj jazykových zručností (Banková a finančná angličtina v termíne od 9. do 12. mája 2006, Finančná angličtina pre firemných právnikov a nefinančných manažérov v termíne od 16. do 19. októbra 2006) a jeden na odbornú problematiku medzinárodných účtovných štandardov a medzinárodných štandardov výkazníctva (v termíne od 12. do 14. júna 2006). Celkovo sa na otvorených seminároch zúčastnilo 28 zahraničných účastníkov z 18 národných centrálnych bánk ESCB.

Ďalšie dve vzdelávacie podujatia uskutočnila NBS v rámci zahraničnej technickej spolupráce bezodplatne pre expertov zo susedných centrálnych bánk, resp. z orgánov dohľadu. V máji 2006 štyria experti centrálnej banky Slovenska absolvovali dvojdnú odbornú konzultáciu k problematike riadenia rizík na odbore metodiky riadenia rizík NBS. V decembri 2006 usporiadal IBV v spolupráci s expertmi z odboru metodiky riadenia rizík NBS dvojdný workshop k aktuálnej problematike riadenia kreditného rizika

domácností a nefinančných inštitúcií pre pracovníkov bankových dohľadov z ČR, Maďarska, Poľska, Rakúska a Slovinska. Na workshope sa zúčastnilo 10 zahraničných účastníkov. V rámci programu vystúpili uznávaní experti z rakúskej centrálnej banky a aktívne sa doňho zapojili svojimi príspevkami aj ďalší zahraniční účastníci.

Národná banka Slovenska je aktívnym poskytovateľom zahraničnej technickej pomoci vzdelávacieho charakteru. V súlade s prioritami zahraničnej politiky SR i spoločnej zahraničnej politiky EÚ (tzv. susedskej politiky) sa NBS pri poskytovaní zahraničnej technickej pomoci orientuje predovšetkým na Národnú banku Ukrajiny.

Vo februári 2006 bola uzatvorená zmluva na úrovni riaditeľa IBV a riaditeľa personálneho útvaru Národnej banky Ukrajiny, na základe ktorej NBS pripravila a uskutočnila v priebehu roka osem vzdelávacích podujatí podľa špecifických požiadaviek Národnej banky Ukrajiny. Z uvedeného počtu sa štyri podujatia konali v Bratislave v priestoroch NBS a štyri v Kyjeve. Po odbornej stránke viedlo podujatia 38 expertov z 11 odborov NBS a zúčastnilo sa na nich spolu 93 zamestnancov Národnej banky Ukrajiny.

Prvý seminár v Kyjeve sa zameriaval na problematiku interného auditu a druhý na implementáciu menovej politiky. Ostatných šesť podujatí malo charakter odborných konzultácií, resp. študijných návštev zameraných na odborné témy, akými boli riadenie hotovosti, právna regulácia činnosti NBS, zosúladenie legislatívy regulujúcej bankový dohľad s požiadavkami EÚ, riadenie devízových rezerv, liberalizácia kapitálových transakcií, tvorba správy o inflácii a menový transmisný mechanizmus.

Expertí NBS sa orientovali najmä na odovzdávanie praktických skúseností z procesu transformácie pri vstupe Slovenska do EÚ a začlenení NBS do ESCB i plánovaného zavedenia eura v SR a vstupe NBS do Eurosystemu a na prezentáciu prístupov NBS v príslušných oblastiach.

Na pozitívne skúsenosti získané v roku 2006 pri príprave a realizácii vzdelávacích podujatí, či už v rámci ESCB, zahraničnej technickej spolupráce, alebo pri poskytovaní zahraničnej technickej pomoci, plánuje NBS nadviazať aj v ďalších rokoch. Najdôležitejším prijímateľom zahraničnej technickej pomoci bude aj naďalej Národná banka Ukrajiny, ktorá už prejavila záujem o pokračovanie tejto formy spolupráce.

Príprava na zavedenie eura

9 Príprava na zavedenie eura

V roku 2006 pokročili prípravy na zavedenie eura tak z hospodársko-politického hľadiska, ako aj po technickej a organizačnej stránke. Tieto prípravy umožnia zaviesť euro na Slovensku od 1. januára 2009. Priaznivý hospodársky vývoj zvyšuje šance na splnenie tohto termínu. Národná banka Slovenska pokračovala v plnení úloh vyplývajúcich z Národného plánu zavedenia eura a interného plánu NBS na zavedenie eura a prispela tak k napĺňaniu stratégie prijatia eura.

9.1 Národný plán zavedenia eura a organizačné prípravy

Prípravy na zavedenie eura a plnenie úloh Národného plánu zavedenia eura v SR postupovali podľa harmonogramu tak, aby bolo možné prijať euro k 1. januáru 2009. Úlohy z Národného plánu s termínmi plnenia v roku 2006 boli z podstatnej časti splnené. Plnenie úloh v jednotlivých oblastiach ale nenapredovalo rovnakým tempom. Dôležité úlohy však boli ukončené začiatkom roku 2007 a nedošlo k ohrozeniu splnenia na ne nadväzujúcich činností. Kľúčovým krokom k pokračovaniu príprav bolo programové vyhlásenie vlády SR, v ktorom nová vláda potvrdila záväzok prijať euro v roku 2009. Medzi najvýznamnejšie nesplnené úlohy za rok 2006 možno zaradiť nevymenovanie nového kandidáta na splnomocnenca pre zavedenie eura a odklad aktualizácie Národného plánu zavedenia eura. Splnomocnenec pre zavedenie eura bol vyme-

novaný v januári 2007 a Národný plán zavedenia eura bol aktualizovaný v marci 2007.²¹

Pravidelná polročná správa o plnení úloh Národného plánu ku koncu roku 2006 potvrdila, že stav príprav na zavedenie eura v SR je dobrý. Niektoré pracovné výbory ale nevyvíjali dostatočné pracovné úsilie, čím sa v značnej miere vyčerpali existujúce časové rezervy.

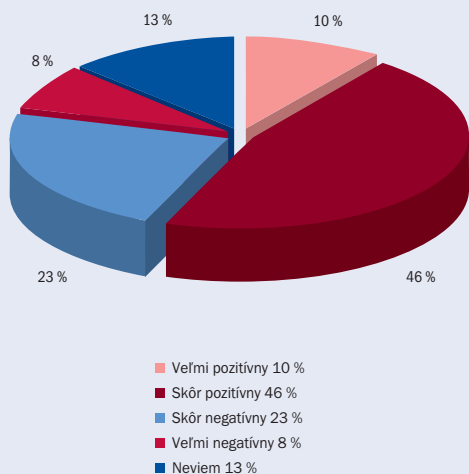
Národná banka Slovenska v priebehu roka 2006 splnila väčšinu úloh, za ktoré bola pre tento rok podľa Národného plánu zodpovedná. Interný plán NBS na zavedenie eura bol doplnený a aktualizovaný. Väčšina úloh stanovených na rok 2006 bola splnená. Pri úlohách, ktoré neboli splnené v stanovených termínoch, boli meškania spôsobené tretími stranami, alebo príliš ambiciózne stanovenými termínmi. Posun týchto termínov neovplyvní zavedenie eura k plánovanému dátumu.

NBS vykonala revíziu platných právnych predpisov vydaných NBS alebo týkajúcich sa NBS, ktoré bude potrebné v súvislosti so zavedením eura novelizovať. Vypracoval sa plán na zmenu tuzemského platobného systému. Boli realizované prípravy na napojenie sa na európsky platobný systém. Urobili sa prípravné analýzy na vypracovanie koncepcie pripojenia NBS na informačné systémy ECB. Tiež boli vyhotovené viaceré detailné analýzy vplyvu zavedenia eura na podniky, bankové a finančné inštitúcie, ako aj obyvateľov.

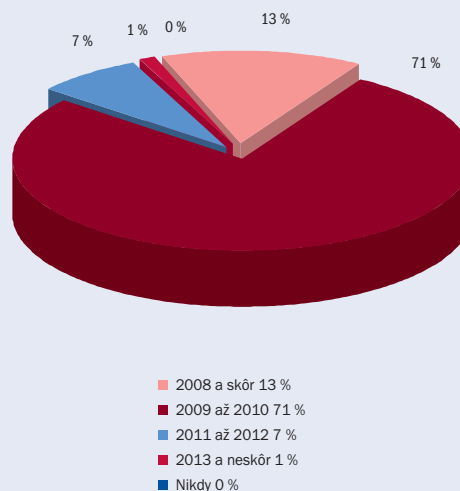
Tabuľka 42 Postup pred a po prijatí eura

Splnenie maastrichtských kritérií	rok 2007 až marec 2008
Konvergenčné správy ECB a EK	apríl/máj 2008
Návrh Európskej komisie Rade EÚ na zrušenie výnimky	máj 2008
Konzultácia s Európskym parlamentom	máj/jún 2008
Rada EÚ zruší výnimku a stanoví konverzný kurz	jún/júl 2008
Začiatok povinného duálneho zobrazovania cien	júl 2008
Vstup to eurozóny – „Deň €“	1. január 2009
Duálny obeh korunových a eurových bankoviek a mincí	1. – 16. január 2009
Koniec povinného duálneho zobrazovania cien	31. december 2009
Odporúčaný koniec nepovinného duálneho zobrazovania cien	30. jún 2010

²¹ Dokument je zverejnený na www.nbs.sk/Euro/Oficiálne dokumenty.

Graf 86 Očakávania občanov SR ohľadne vplyvu zavedenia eura v SR

Zdroj: Eurobarometer, 2006.

Graf 87 Očakávania občanov SR ohľadne termínu zavedenia eura v SR

Zdroj: Eurobarometer, 2006.

Okrem toho sa uskutočnilo veľké množstvo rôznych informačných a komunikačných aktivít (výstavy, prednášky, semináre, vystúpenia v médiách).

Prípravy na zavedenie eura na Slovensku sú pozitívne hodnotené aj v zahraničí. Z pravidelných správ Európskej komisie o praktickej príprave na euro vyplýva, že prípravy na zavedenie eura na Slovensku prebiehajú v dostatočnom predstihu. Harmonogram zavedenia eura sa výrazne nemení. Zo skúseností Slovinska však vyplýva, že termíny niektorých dôležitých rozhodnutí európskych inštitúcií sa môžu v porovnaní s pôvodne očakávanými termínmi mierne posunúť, to však neovplyvní zavedenie eura k plánovanému dátumu 1. januára 2009.

Dôvera v zavedenie eura na Slovensku od roku 2009 rastie nielen v odborných kruhoch, ale aj medzi občanmi. Z prieskumu verejnej mienky na tému zavedenia eura v nových členských krajinách EÚ, ktorý Európska komisia uskutočnila v septembri 2006, vyplýva, že 71 % občanov SR predpokladá, že SR zavedie euro v rokoch 2009 – 2010. Z toho istého prieskumu vyplýva, že 56 % občanov SR očakáva pozitívny vplyv zavedenia eura na Slovensku. Negatívny vplyv očakáva 31 % občanov.

9.2 Hospodárske politiky a maastrichtské kritériá pre zavedenie eura

Kľúčovým predpokladom pre zavedenie eura je splnenie maastrichtských kritérií. Význam hospodárskych politik pri ich plnení potvrdzuje aj negatívny vývoj,

ktorý Slovensko zaznamenalo v letných mesiacoch v období tesne po voľbách. Regionálne vplyvy a neistota ohľadom smerovania hospodárskej politiky sa odrazili v oslabení kurzu slovenskej koruny.

Správne hospodárske politiky sú však potrebné nielen pre samotné zavedenie eura, ale aj preto, aby bolo slovenské hospodárstvo schopné úspešne fungovať v eurozóne a maximálne využilo potenciálne výhody, ktoré spoločná európska mena ponúka.

Národná banka Slovenska je spoluzodpovedná predovšetkým za splnenie inflačného kritéria a kritéria stability výmenného kurzu. Prvoradým cieľom je splnenie maastrichtského inflačného cieľa.

Na rok 2006 bol stanovený cieľ koncoročnej inflácie do 2,5 %, ktorý sa nepodarilo splniť. Hlavným dôvodom rýchlejšieho rastu inflácie a prekročenia inflačného cieľa bola vyššia ako očakávaná dynamika cien energií a cien potravín. Uvedené dôvody patria medzi výnimky z plnenia inflačného cieľa, ktoré boli exaktne definované v Menovom programe NBS do roku 2008 a ako také sú mimo pôsobenia menovej politiky NBS.

Priemerná miera inflácie za rok 2006 bola na úrovni 4,3 %, čiže výrazne vyššia ako referenčná hodnota inflačného kritéria. Pre zavedenia eura bude najdôležitejší rok 2007, pre ktorý si NBS stanovila cieľ HICP inflácie do 2 %. Odhad vývoja inflácie naznačuje, že cieľ a zároveň aj inflačné kritérium budú koncom roka 2007 splnené.

Druhým cieľom, za ktorý je NBS spoluzodpovedná, je kurzová stabilita v ERM II. Stabilita kurzu je v súčas-

nosti spoločnou zodpovednosťou vlády a NBS, pričom NBS zodpovedá za zabránenie krátkodobým výkyvom kurzu a spolu s vládou sa snaží držať aj strednodobý vývoj kurzu blízko pri rovnovážnej úrovni a zabrániť vytváraniu nerovnováh, ktoré by mohli zasiahnuť do vývoja kurzu.

Kurz koruny sa v roku 2006 vyvíjal stabilne, ale vzhľadom na to, že nebola splnená podmienka dvojročného členstva v ERM II, nemôžeme plnenie kurzového kritéria zatiaľ hodnotiť.

Slovenská koruna vstúpila do ERM II 28. novembra 2005. Zároveň s rozhodnutím o vstupe bola určená aj centrálna parita na úrovni 1 euro = 38,4550 Sk. Koruna v ERM II využíva štandardné flukтуаčné pásmo $\pm 15\%$ okolo centrálnej parity. Spodná hranica pre povinné intervencie bola určená na 32,6868 SKK/EUR a horná hranica 44,2233 SKK/EUR. Pri dosiahnutí niektorej z týchto hraníc sú povinné ju brániť všetky centrálné banky krajín eurozóny alebo ERM II vrátane NBS. Samozrejme, NBS môže intervenovať a snažiť sa stabilizovať kurz aj inakedy, nielen na hranici pásma. V roku 2006 Národná banka Slovenska túto možnosť využila viackrát. V období po parlamentných voľbách, v júni a júli 2006, intervenovala NBS na devízovom trhu, keď vývoj kurzu koruny neodrážal vývoj ekonomiky a koruna sa príliš oslabovala. V tomto období zotrvala koruna niekoľko dní na depreciačnej strane flukтуаčného pásma. Následne kurz slovenskej koruny pokračoval v posilňovaní a nadobúdala historicky najvyššie hodnoty. Hodnoty, ktoré dosahoval ku koncu roka neboli v súlade s vývojom rovnovážneho kurzu, preto NBS opäť pristúpila k intervenciám. Prevažnú dobu účasti koruny v ERM II sa koruna obchodovala na apreciačnej strane flukтуаčného pásma, ku koncu roku 2006 sa jej hodnota pohybovala na úrovni 10% nad centrálnou paritou.

Slovenská ekonomika prešla od vstupu do ERM II významnými štruktúrnymi zmenami. Diferenciál rastu produktivity voči eurozóne viedol k významnému posilneniu rovnovážneho reálneho kurzu a pri relatívne nízkej inflácii sa tento vývoj premietol aj do úrovne nominálneho kurzu. V dôsledku tohto vývoja centrálna parita prestala byť v súlade s aktuálnym stavom hospodárstva. Na žiadosť Slovenska sa po dohode členov výboru pre ERM II centrálna parita slovenskej koruny v ERM II revalvovala s účinnosťou od 19. marca 2007. Nová centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk. Spodná hranica pre povinné intervencie sa znížila na 30,1260 SKK/EUR a horná hranica sa znížila na 40,7588 SKK/EUR.

Počas doterajšieho pôsobenia slovenskej koruny v ERM II bol jej kurz voči euru dostatočne stabilný. Napriek viacerým intervenciám bola stabilita kurzu udržiavaná prirodzeným spôsobom, bez toho, aby

Graf 88 Vývoj kurzu koruny po vstupe do ERM II

Zdroj: NBS.

snaha o kurzovú stabilizáciu išla na úkor stability zvyšku ekonomiky.

Fiškálne kritérium sa v roku 2006 nepodarilo splniť. Hospodárenie verejných financií bez vplyvu zavedenia druhého dôchodkového piliera medziročne kleslo na úroveň 2,3 % HDP. Od apríla 2007 je však potrebné náklady dôchodkovej reformy zahrnúť do deficitu, čo zvyšuje výsledný deficit na úroveň 3,4 % HDP, t. j. nad hranicu 3 % HDP. Dôležité však bude znížiť deficit na potrebnú úroveň v roku 2007.

Nižší deficit verejných financií umožní zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejného dlhu, ktorá predstavuje druhú časť fiškálneho kritéria. Výška verejného dlhu je výrazne nižšia než povoľuje referenčná hodnota. Plnenie tejto časti fiškálneho kritéria nebolo doteraz ohrozené. Znižovanie deficitu a plnenie fiškálneho kritéria pomáha pri obmedzovaní dopytových tlakov, a preto je nevyhnuté pre splnenie inflačného kritéria. Zodpovedná a dôveryhodná fiškálna politika pomáha tiež stabilizovať vývoj kurzu.

Fiškálna konsolidácia je okrem potreby splniť maastrichtské kritériá nevyhnutá aj preto, aby v období horších ekonomických podmienok mal štát možnosť zvýšiť verejné výdavky v záujme stabilizácie ekonomiky bez obáv z prekročenia pravidiel Paktu stability a rastu.

Splnenie posledného maastrichtského kritéria, týkajúceho sa výšky dlhodobých úrokových mier, úzko súvisí s plnením ostatných kritérií. Vzhľadom na pokles inflácie a vysokú dôveryhodnosť hospodárskych politík sú slovenské dlhodobé úrokové miery výrazne pod

Tabuľka 43 **Plnenie maastrichtských kritérií v roku 2006**

Kritérium	Hodnota za rok 2006	Referenčná hodnota
Inflácia (priemer HICP, v %)	4,3	2,8
Dlhodobé úrokové miery (%)	4,4	6,2
Dlh verejnej správy (% HDP)	30,7	60,0
Deficit verejnej správy (% HDP)	3,4	3,0
Stabilita kurzu	ERM II od novembra 2005	

Zdroj: Eurostat, NBS, MF SR.

referenčnou hodnotou. Pokiaľ budú splnené všetky ostatné maastrichtské kritériá, nemalo by byť plnenie kritéria pre úrokové miery ohrozené.

Splnenie maastrichtských kritérií, ako aj samotné zavedenie eura na Slovensku predstavujú krátkodobé ciele, ktoré prispievajú k splneniu významnejších dlhodobých cieľov reálnej konvergenencie. Medzi dlhodobé

ciele zaraďujeme hlavne rast hospodárstva a životnej úrovne cez zvyšovanie flexibility hospodárstva. Na druhej strane nominálna konvergenca – plnenie maastrichtských kritérií – prebieha už v súčasnosti s výraznou podporou reálnej konvergenencie. Príkladom je rekordný ekonomický rast, ktorý Slovensko v roku 2006 dosiahlo.

Legislativa

10 Legislatíva

V roku 2006 pokračovala Národná banka Slovenska vo vykonávaní svojich legislatívnych a aproximačných kompetencií v oblasti meny, peňažného obehu, devízového hospodárstva a bankovníctva. Vzhľadom na zrušenie Úradu pre finančný trh a prechod jeho kompetencií na Národnú banku Slovenska od 1. januára 2006 vykonávala Národná banka Slovenska v roku 2006 aj legislatívne a aproximačné kompetencie v oblasti kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia.

Legislatívne zmeny zákonov v oblasti pôsobnosti Národnej banky Slovenska pripravené a vykonané v roku 2006

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 214/2006 Z. z. a zákonom č. 644/2006 Z. z. Najvýznamnejšia zmena bola vykonaná zákonom č. 644/2006 Z. z., na základe ktorého sa upravili pravidlá obozretného podnikania bánk a pobočiek zahraničných bánk v súlade s požiadavkami jednotného finančného trhu v Európskej únii, a to tak, aby požiadavky na vlastné zdroje finančných inštitúcií zodpovedali skutočným rizikám a aby skupiny poskytujúce finančné služby vo viac ako jednom štáte nepodliehali neúmernému zaťaženiu vyplývajúcejmu z viacerých úrovní právnej regulácie a dohľadu.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 213/2006 Z. z. a zákonom č. 644/2006 Z. z. Rovnako ako pri zákone o bankách bola najvýznamnejšia zmena vykonaná zákonom č. 644/2006 Z. z. v nadväznosti na novú úpravu pravidiel obozretného podnikania v súlade s požiadavkami jednotného finančného trhu v Európskej únii pre všetky subjekty finančného trhu, a teda aj pre obchodníkov s cennými papiermi a pre pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi. Zákom č. 644/2006 Z. z. sa tiež upravili ustanovenia o ponukách na prevzatie v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z právnych predpisov Európskej únie.

Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 214/2006 Z. z. Touto novelou sa zákon o platobnom styku zosúladiť s novým zákonom o konkurze a reštrukturalizácii a tiež sa zaviedla povinnosť Národnej banky Slovenska zasielať Obchodnému vestníku právoplatné rozhodnutie o odobratí povolenia na prevádzkovanie platobného systému.

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 214/2006 Z. z. a zákonom č. 644/2006 Z. z. Zákom č. 214/2006 Z. z. sa upravili ustanovenia o spôsobe vyberania poplatkov za úkony a konanie Národnej banky Slovenska a zákonom č. 644/2006 Z. z. sa upravili sadzby ročných príspevkov pre dohliadané subjekty.

Zákon č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 214/2006 Z. z. Touto novelou sa zabezpečilo uplatnenie jednej licencie pre zahraničné banky na území Slovenskej republiky v devízovej oblasti.

Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 10/2006 Z. z., zákonom č. 262/2006 Z. z. a zákonom č. 644/2006 Z. z. Najvýznamnejšia zmena bola vykonaná zákonom č. 262/2006 Z. z., ktorým sa napríklad upresnila definícia dôveryhodnej osoby a upravili ustanovenia upravujúce technické rezervy poisťovne a zaisťovne.

Zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 213/2006 Z. z. Týmto zákonom sa upravili najmä ustanovenia o samostatnej evidencii zaknihovaných podielových listov otvoreného podielového fondu a pravidlá nadobúdania majetkovej účasti v realitnej spoločnosti správcovskou spoločnosťou.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 310/2006 Z. z., zákonom č. 644/2006 Z. z. a zákonom č. 677/2006. Významná zmena bola vykonaná zákonom č. 677/2006 Z. z., podľa ktorého sa napríklad znížila odplata za správu dôchodkového fondu pre dôchodkovú správcovskú spoločnosť, upravili sa obmedzenia výdavkov dôchodkovej správcovskej spoločnosti na uzatvorenie jednej zmluvy v starobnom dôchodkovom sporení a na propagáciu a reklamu vrátane sankcií za prekročenie týchto výdavkov.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 310/2006 Z. z. Týmto zákonom bola do zákona zapracovaná najmä smernica Európskej únie o činnostiach a dohľade nad inštitúciami zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia.

Zákon č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 644/2006 Z. z. Týmto zákonom sa kompetencie zrušeného Úradu pre finančný trh nahradili kompetenciami Národnej banky Slovenska.

Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol v roku 2006 novelizovaný zákonom č. 188/2006 Z. z. Týmto zákonom sa zaviedla povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu s doterajším poisťovateľom na zostávajúcu časť poistného obdobia v prípade, ak poistenie zodpovednosti zanikne počas poistného obdobia pre nezaplatenie poistného.

Vyhlášky a opatrenia vydané v roku 2006 Národnou bankou Slovenska v rámci jej legislatívnych kompetencií na vydávanie vykonávacích všeobecne záväzných právnych predpisov

Vyhláška č. 88/2006 Z. z. o vydaní pamätných strieborných mincí v nominálnej hodnote 500 Sk s tematikou ochrany prírody a krajiny – Národný park Muránska planina.

Vyhláška č. 172/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje maximálna výška technickej úrokovej miery v životnom poistení.

Vyhláška č. 448/2006 Z. z. o vydaní pamätných strieborných mincí v nominálnej hodnote 200 Sk pri príležitosti 200. výročia narodenia Karola Kuzmányho.

Vyhláška č. 461/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 448/2005 Z. z. o odbornej skúške aktuára.

Vyhláška č. 476/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 417/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 340/2005 Z. z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhláška č. 547/2006 Z. z. o treťom vydaní bankoviek 20 Sk vzoru 1995 do obehu.

Vyhláška č. 556/2006 Z. z. o vydaní pamätných zlatých mincí v nominálnej hodnote 5000 Sk na pripomenutie posledného panovníka Veľkomoravskej ríše Mojmíra II.

Vyhláška č. 567/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje obsah správ o hospodárení s majetkom v dôchodkovom fonde, správ o hospodárení s vlastným majetkom dôchodkovej správcovskej spoločnosti, spôsob a rozsah ich zverejňovania a obsah dennej informácie o každej transakcii s majetkom v dôchodkovom fonde.

Vyhláška č. 568/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje obsah ročnej správy a polročnej správy o hospodárení s majetkom v doplnkovom dôchodkovom fonde a ročnej správy a polročnej správy o hospodárení s vlastným majetkom doplnkovej dôchodkovej spoločnosti.

Vyhláška č. 604/2006 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 595/2004 Z. z. o vlastných zdrojoch dôchodkovej správcovskej spoločnosti v znení vyhlášky č. 158/2005 Z. z.

Vyhláška č. 605/2006 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 217/2005 Z. z. o vlastných zdrojoch doplnkovej dôchodkovej spoločnosti a o metódach a postupoch stanovenia hodnoty majetku v doplnkových dôchodkových fondoch.

Vyhláška č. 606/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 440/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje, čo sa rozumie pod nepravdivou alebo zavádzajúcou informáciou, službou alebo plnením, ktoré nesúvisia so starobným dôchodkovým sporením v znení vyhlášky č. 774/2004 Z. z.

Vyhláška č. 617/2006 Z. z. o vydaní pamätných strieborných mincí v nominálnej hodnote 200 Sk pri príležitosti 200. výročia narodenia Jozefa Maximiliána Petzvala.

Vyhláška č. 640/2006 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky

č. 228/2005 Z. z. o vlastných zdrojoch finančného konglomerátu a metódach výpočtu dostatočnej výšky vlastných zdrojov finančného konglomerátu podľa zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhláška č. 665/2006 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 567/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje minimálna výška garančného fondu poisťovne alebo pobočky zahraničnej poisťovne.

Vyhláška č. 685/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 441/2004 Z. z. o spôsobe výpočtu a preukazovania skutočnej miery solventnosti poisťovne a pobočky zahraničnej poisťovne, spôsobe výpočtu požadovanej miery solventnosti poisťovne a pobočky zahraničnej poisťovne a o rizikovom kapitále.

Opatrenie NBS č. 1/2006 o informáciách poskytovaných v súvislosti s odplatami klienta banky alebo pobočky zahraničnej banky (oznámenie č. 416/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 2/2006, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 2/2003 o registri úverov a záruk v znení neskorších predpisov (oznámenie č. 462/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 3/2006, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 11/2005, ktorým sa ustanovuje výška poplatkov za jednotlivé druhy úkonov Národnej banky Slovenska (oznámenie č. 503/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 4/2006 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami za podielové fondy na štatistické účely (oznámenie č. 552/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 5/2006 o predkladaní výkazov dôchodkovými správcovskými spoločnosťami a doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami na štatistické účely (oznámenie č. 553/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 6/2006 o predkladaní výkazov faktoringovými spoločnosťami, spoločnosťami splátkového financovania a lízingovými spoločnosťami na štatistické účely (oznámenie č. 561/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 7/2006 o predkladaní výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk na štatistické účely (oznámenie č. 577/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 8/2006 o predkladaní výkazov poisťovňami a pobočkami zahraničných poisťovní (oznámenie č. 607/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 9/2006 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ poisťovacieho konsolidovaného celku alebo poisťovacieho subkonsolidovaného celku, finančného konsolidovaného celku alebo finančného subkonsolidovaného celku a zmiešaného konsolidovaného celku alebo zmiešaného subkonsolidovaného celku (oznámenie č. 610/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 10/2006 o predkladaní výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a zahraničnými obchodníkmi s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu (oznámenie č. 627/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 11/2006 o predkladaní hlásenia o dostatočnej výške vlastných zdrojov finančného konglomerátu podľa zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (oznámenie č. 643/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 12/2006 o predkladaní hlásenia o dostatočnej výške vlastných zdrojov finančného konglomerátu podľa zákona o cenných papieroch (oznámenie č. 659/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 13/2006, ktorým sa mení opatrenie NBS č. 15/2004 o vlastných zdrojoch finančného konglomerátu a o majetkovej angažovanosti finančného konglomerátu (oznámenie č. 660/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 14/2006 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou spravované podielové fondy, depozitármi podielových fondov, burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely (oznámenie č. 687/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 15/2006, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 12/2004 o rizikách a systéme riadenia rizík (oznámenie č. 682/2006 Z. z.).

Opatrenie NBS č. 16/2006, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 3/2004 o likvidite bánk a pobočiek zahraničných bánk a o postupe riadenia rizika likvidity bánk a likvidity pobočiek zahraničných bánk (oznámenie č. 683/2006 Z. z.).

Opatrenia NBS č. 412/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 614/2003 Z. z. o podrobnostiach náležitostí žiadosti o devízovú licenciu, spôsobu preukazovania splnenia podmienok udelenia devízovej licencie a o požiadavkách podľa § 13 ods. 8 Devízového zákona.

Opatrenie NBS č. 691/2006 Z. z. o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona.

Inštitucionálny rozvoj

11 Inštitucionálny rozvoj

Základným predpokladom kvalitného plnenia úloh vyplývajúcich zo zákona o Národnej banke Slovenska je kvalitný a efektívne fungujúci vnútorný systém riadenia procesov. Jeho základnými podmienkami sú najmä optimálna organizačná štruktúra, vysoká úroveň riadiacich procesov a profesionálne riadenie ľudských zdrojov.

11.1 Organizácia a riadenie

V súlade s deklarovateľnými východiskami inštitucionálneho rozvoja Národnej banky Slovenska sa v priebehu roka 2006 uskutočnili dve významné organizačné zmeny.

S účinnosťou od 1. januára 2006 sa do Národnej banky Slovenska integroval Úrad pre finančný trh. V dôsledku tejto zmeny sa NBS stala výhradnou inštitúciou zabezpečujúcou povolovalie a dohliadacie procesy a činnosti v rámci celého domáceho finančného trhu.

S účinnosťou od 1. júla 2006 schválila Banková rada NBS organizačnú zmenu, ktorá znamenala zavŕšenie procesu transformácie systému riadenia pobočiek. V jej dôsledku sa zrušili pobočky v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach a následne sa transformovali na exozitúry bez ďalšieho vnútorného členenia. Dovtedy pobočkami vykonávané činnosti v oblasti devízového dohľadu, hospodársko-správnej, personálnej a mzdovej oblasti boli začlenené do organizačných útvarov ústredia NBS.

V súlade s potrebou pripravenosti NBS na vstup do eurozóny a s tým súvisiacimi zvýšenými nárokmi na kvalitu a efektivitu vnútorných procesov a činností, ako aj v súlade s oficiálne deklarovateľným zámerom byť modernou európskou centrálnou bankou, bol v NBS v priebehu roka 2006 vykonaný audit riadiacich procesov a činností. Audit bol vykonaný na základe zmluvy uzatvorenej medzi Národnou bankou Slovenska a spoločnosťou Deloitte Advisory, s. r. o., ktorá vyhrala verejnú súťaž.

Hlavným cieľom auditu bolo posúdenie efektivity organizačného riadenia, ako aj efektivity zosúladenia riadiacich procesov a optimalizácie organizačných a kapacitných požiadaviek. V nadväznosti na závere auditu bol 20. decembra 2006 schválený nový

Organizačný poriadok Národnej banky Slovenska s účinnosťou od 1. februára 2007, ktorý znamenal nové organizačné usporiadanie Národnej banky Slovenska. V dôsledku tejto organizačnej zmeny bola zrušená riadiaca úroveň vrchných riaditeľov, znížený počet útvarov, a s tým prepojené zefektívnenie výkonu riadenia NBS, ako i zjednotenie dohľadu nad domácim finančným trhom.

Banková rada Národnej banky Slovenska

Najvyšším riadiacim orgánom Národnej banky Slovenska je Banková rada Národnej banky Slovenska. Jej pôsobnosť je ustanovená zákonom o NBS, osobitnými zákonmi, inými všeobecne záväznými predpismi a Organizačným poriadkom NBS.

V priebehu roka 2006 zaznamenala Banková rada NBS niekoľko personálnych zmien. V januári 2006 boli vymenovaní noví členovia Bankovej rady NBS Doc. Ing. Jozef Makúch, PhD., Ing. Slavomír Šťastný, PhD., MBA a Mgr. Ľudovít Ódor. Dňa 27. marca 2006 skončilo funkčné obdobie člena Bankovej rady NBS viceguvernerke NBS Ing. Elene Kohútikovej, CSc. a 30. novembra 2006 RNDr. Karolovi Mrvovi vrchnému riaditeľovi obchodno-devízového úseku, ktorému bolo členstvo v Bankovej rade NBS obnovené 10. januára 2007. V priebehu roka 2006 (k 28. februáru) odišiel z Bankovej rady NBS aj Doc. JUDr. Ladislav Balko, PhD.

11.2 Ľudské zdroje

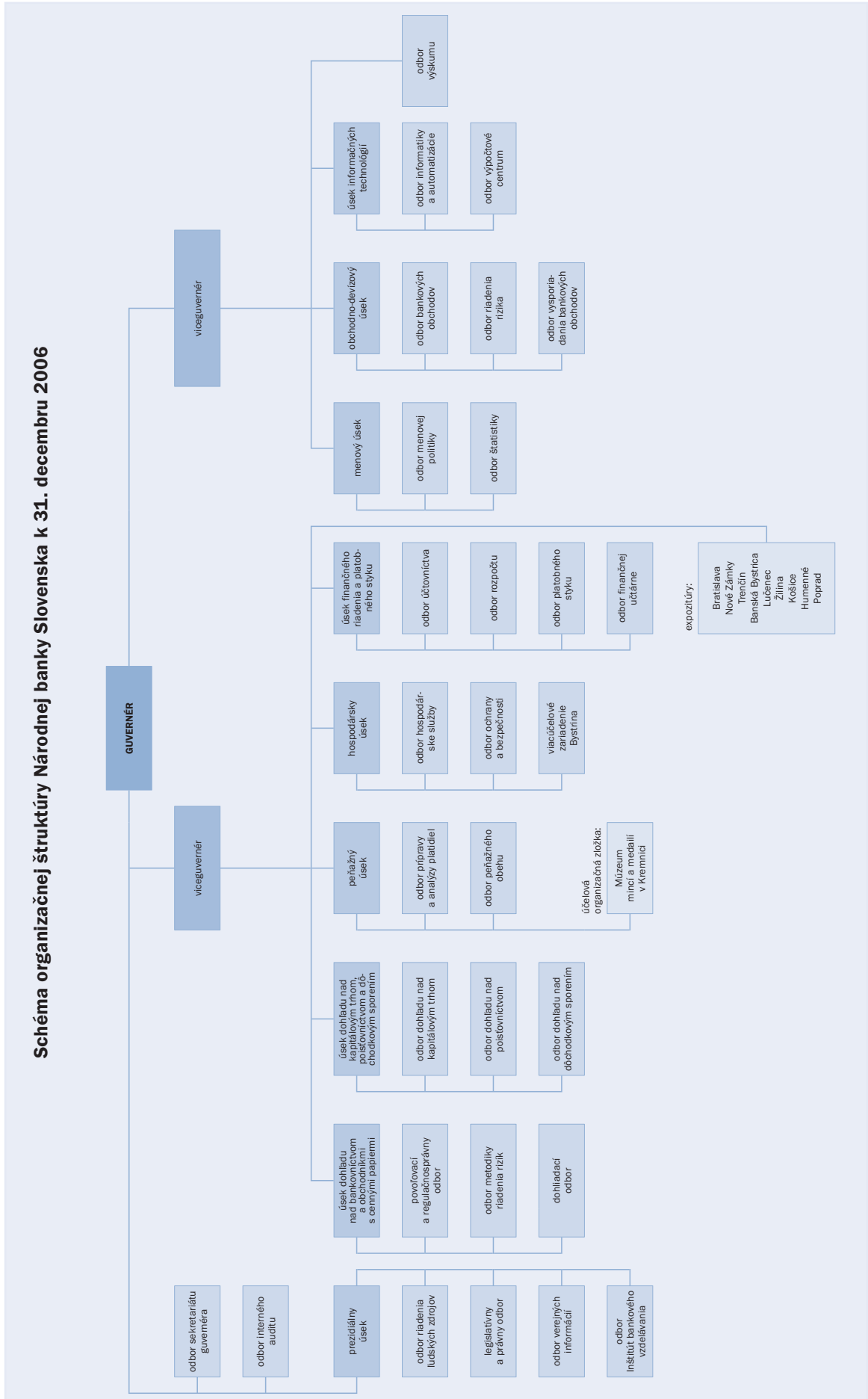
11.2.1 Personálne zabezpečenie

K 31. decembru 2006 bol počet systemizovaných pracovných miest v NBS 1 221, čo oproti roku 2005 predstavuje nárast o 0,4 %. V evidenčnom stave bolo k tomu istému dátumu 1 174 zamestnancov, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu roku tiež nárast o 0,4 %.

V priebehu roka 2006 uzatvorila NBS pracovnú zmluvu so 74 zamestnancami. Noví zamestnanci boli prijatí do pracovného pomeru na základe externého výberového konania, vyhláseného v súlade

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2006

Členovia Bankovej rady NBS²²

Prvý rad zľava: Milena Koreňová – vrchná riaditeľka úseku finančného riadenia a platobného styku

Ivan Šramko – guvernér

Martin Barto – viceguvernér

Druhý rad zľava: Ľudovít Ódor – člen Bankovej rady NBS

Slavomír Šťastný – člen Bankovej rady NBS

Jozef Makúch – člen Bankovej rady NBS

Peter Ševčovic – vrchný riaditeľ menového úseku

Karol Mrva – vrchný riaditeľ obchodno-devízového úseku

s internými predpismi, až po neúspešnom internom výberovom konaní.

Počas roka skončila NBS pracovný pomer so 167 zamestnancami. Najväčšiu skupinu, 79 zamestnancov, tvorili zamestnanci, s ktorými bol skončený pracovný pomer z dôvodu organizačnej zmeny.

V intenciách spolupráce medzi národnými centrálnymi bankami ESCB a ECB v oblasti ľudských zdrojov sa už niekoľko rokov realizuje externá mobilita bankových expertov z centrálnych bánk. Túto možnosť využili v roku 2006 dvaja zamestnanci NBS, ktorí po úspešnom absolvovaní výberového konania pôsobili v ECB.

11.2.2 Personálny vývoj

Personálny vývoj sa v roku 2006 prejavil aj v zmene štruktúry zamestnancov.

O takmer 15 % sa zvýšil počet mladých zamestnancov do 30 rokov. Počet zamestnancov od 31 do 40 rokov

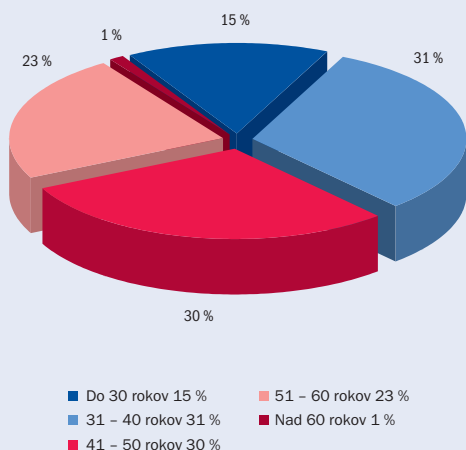
zostal bez zmeny. Naopak, minuloročný zvýšený pohyb zamestnancov spôsobený komplexnou organizačnou zmenou znamenal zníženie počtu zamestnancov vo vekovej kategórii od 41 do 60 rokov.

So zmenenou vekovou štruktúrou zamestnancov korešponduje aj zmena štruktúry zamestnancov z hľadiska dĺžky praxe v NBS. Oproti roku 2005 sa zvýšil počet zamestnancov s dĺžkou praxe v NBS do 5 rokov o viac ako 8 % a výrazne sa znížil počet zamestnancov s dĺžkou praxe v NBS od 21 do 30 rokov (o 34,3 %) a nad 30 rokov (o 17 %).

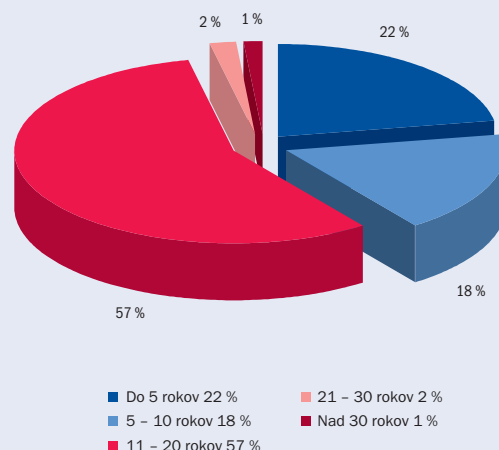
S pomerne vysokým počtom zamestnancov, ktorí dobrovoľne rozviazali pracovný pomer s NBS v priebehu roka 2006 súvisí aj zníženie počtu zamestnancov (o 27 %) s dĺžkou praxe v NBS od 5 do 10 rokov.

Positívnym trendom personálneho vývoja v NBS je nárast počtu zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním. Jeho podiel na celkovom počte zamestnancov bol v roku 2006 55 %, čo predstavuje nárast oproti roku 2005 takmer o 9 %.

²² K 30. novembru 2006.

Graf 89 Štruktúra zamestnancov NBS podľa veku

Zdroj: NBS.

Graf 90 Štruktúra zamestnancov NBS podľa odpracovaných rokov v NBS

Zdroj: NBS.

V dôsledku organizačných zmien zrealizovaných v roku 2006 sa počet riadiacich zamestnancov oproti predchádzajúcemu roku znížil o 4,5 %.

Trend vyrovnávania podielu mužov a žien, ktorý sa začal výraznejšie prejavovať v rokoch 2004 a 2005, pokračoval aj v roku 2006.

11.2.3 Odmeňovanie zamestnancov

NBS uplatňuje, v súlade so Zákonníkom práce, vlastný systém odmeňovania. Jeho zásady a postupy upravuje interný pracovný predpis NBS č. 20/2002 o odmeňovaní zamestnancov NBS v znení neskorších predpisov.

Priemerná mzda v banke dosiahla hodnotu 40 275 Sk a index oproti roku 2005 bol 104,5. Odvody zákonného poistného za rok 2006 dosiahli výšku 174 147 tis. Sk.

11.2.4 Sociálne náklady

Zo sociálnych nákladov bolo v roku 2006 v dôsledku organizačných zmien vyplatené odstupné vrátane kompenzačného zabezpečenia vo výške 63 602 tis. Sk. Odchodné vrátane kompenzácií pri skončení pracovného pomeru a odchode do starobného dôchodku bolo vyplatené vo výške 5 060 tis. Sk.

V rámci realizácie sociálnej politiky predstavovali príspevky NBS zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie a dôchodkové pripoistenie v priebehu roka 2006 sumu 10 281 tis. Sk.

11.3 Vzdelávanie

Vstupom do Európskej únie a prijatím Lisabonskej stratégie nastúpila Slovenská republika cestu ku konkurencieschopnej vedomostnej spoločnosti a ekonomike. NBS v súlade s touto stratégiou pokladá vzdelávanie za jeden z najvýznamnejších faktorov odborného a osobného rastu svojich zamestnancov, a tým aj zvyšovania kvality ich práce. Vzdelávacie činnosti v NBS zabezpečuje odbor Inštitút bankového vzdelávania (IBV), a to pre zamestnancov NBS, ako aj pre zamestnancov bankového sektora a iných finančných inštitúcií. IBV má zavedený systém manažérstva kvality podľa medzinárodnej normy ISO 9001:2000 a je certifikovaný v súlade s touto normou.

Vo vzdelávaní prevažujú prezenčné formy, v menšom rozsahu sa realizuje aj dištančné vzdelávanie. K najzaujímavejším projektom dištančného vzdelávania patrí Prípravný kurz na European Foundation Certificate in Banking (EFCB), ktorý IBV realizuje už od roku 2005, a to ako jediná vzdelávacia ustanovizeň na Slovensku akreditovaná Európskou asociáciou inštitúcií bankového vzdelávania – EBTN. IBV je tak oprávnený realizovať skúšky a udeľovať absolventom certifikáty EFCB platné na európskej úrovni.

11.3.1 Vzdelávanie zamestnancov NBS

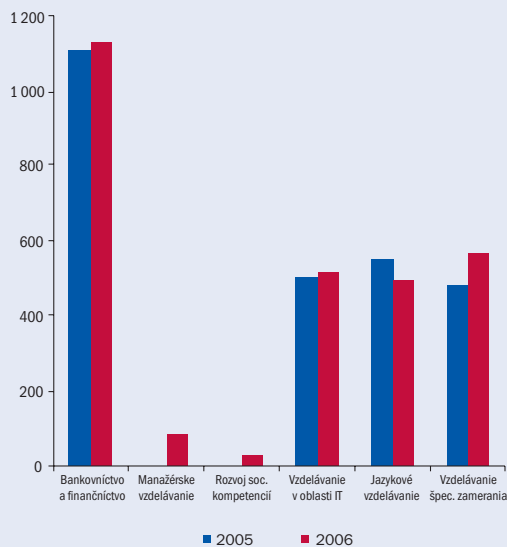
V roku 2006 sa zamestnanci NBS zúčastnili na 576 vzdelávacích podujatiach. Vzdelávania sa zúčastnilo 2 803 zamestnancov NBS. V porovnaní s rokom 2005 prišlo k nárastu počtu účastníkov pri súčasnom poklese vyučovacích hodín v dôsledku orientácie na

Graf 91 Štruktúra zamestnancov NBS podľa dosiahnutého vzdelania (%)

Zdroj: NBS.

Graf 92 Vzdelávanie pre zamestnancov NBS (počet účastníkov)

Zdroj: NBS.

časovo kratšie vzdelávacie podujatia. Podiel nákladov vynaložených na vzdelávanie k vyplateným mzdovým nákladom oproti roku 2005 mierne vzrástol a dosiahol hodnotu 3,42 %. V roku 2006 využili zamestnanci NBS na vzdelávanie 2,7 % z celkového využiteľného fondu pracovného času.

Ťažiskovou oblasťou vzdelávania zamestnancov NBS v roku 2006 bolo odborné vzdelávanie v problematike bankovníctva a finančníctva. K ďalším dôležitým oblastiam patrili vzdelávanie špecifického zamerania, jazykové vzdelávanie a vzdelávanie v oblasti informačných technológií. Počty účastníkov v jednotlivých kategóriách vzdelávania v porovnaní s rokom 2005 znázorňuje graf 92.

Odborné vzdelávanie v kategórii bankovníctvo a finančníctvo sa orientovalo na problematiku, ktorá priamo súvisí s plnením úloh vyplývajúcich z riadneho členstva NBS v Európskom systéme centrálnych bánk (ESCB), pripravovaný vstup do Eurosystemu a plánované zavedenie eura v SR, ako aj na posilnenie európskej dimenzie činnosti NBS. NBS dlhodobo využíva najmä ponuky takých inštitúcií, akými sú MMF, Inštitút finančnej stability pri BIS v Bazileji, ako aj národných centrálnych bánk krajín EÚ a iných krajín (USA, Švajčiarsko), na odborné špecializované vzdelávacie podujatia organizované v rámci zahraničnej technickej spolupráce a poskytované bezodplatne. V roku 2006 sa 183 zamestnancov NBS zúčastnilo na 155 takýchto vzdelávacích podujatiach v zahraničí.

Zamestnanci NBS využívali v roku 2006 aj tzv. otvorené semináre organizované jednotlivými centrálnymi

bankami ESCB. Jedným z najzaujímavejších bol cyklus seminárov organizovaných spoločne nemeckou a rakúskou centrálnou bankou k problematike Novej bazilejskej dohody o kapitáli so zameraním na riadenie rizika.

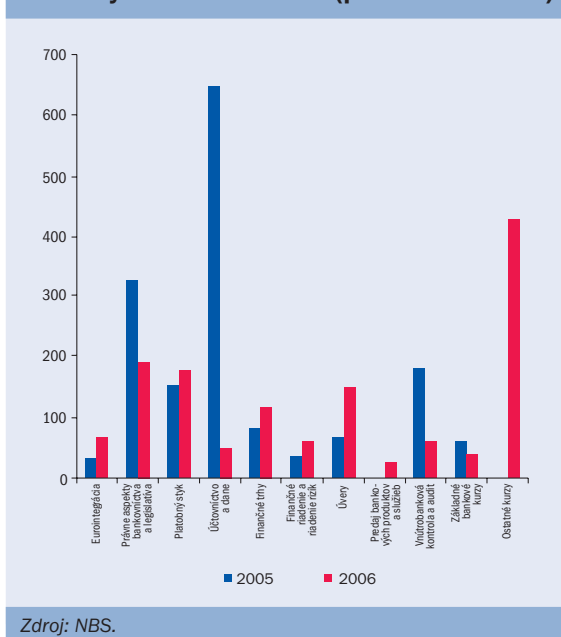
IBV pokračoval aj v roku 2006 v organizovaní vzdelávania pre novoprijatých zamestnancov, ktorým bol určený kurz Minimum zamestnanca NBS. Pripravil tiež nový cyklus seminárov Prierez činnosťami NBS a pokračoval v tzv. eurointegračnom vzdelávaní, najmä krátkymi pol- až jednodňovými seminármi na aktuálne témy. Oproti roku 2005 prišlo k nárastu v manažérskom vzdelávaní a zároveň k miernemu poklesu v jazykovom vzdelávaní.

NBS podporuje aj zamestnancov, ktorí si zvyšujú, prípadne prehlbujú kvalifikáciu formou externého štúdia na vysokých školách a certifikovaných vzdelávacích programov. Okrem vzdelávania vlastných zamestnancov umožnila NBS vykonať preddiplomovú prax 13 študentom vysokých škôl a odbornú prax 32 študentom stredných škôl ekonomického zamerania.

11.3.2 Vzdelávanie zamestnancov komerčných bánk a iných finančných inštitúcií

Inštitút bankového vzdelávania v roku 2006 pripravil a uskutočnil 121 vzdelávacích podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 1 589 zamestnancov bánk a ostatných finančných inštitúcií. Štruktúra a obsahové zameranie vzdelávacích podujatí vychádzali zo vzdelávacích potrieb cieľových skupín, predovšetkým bánk.

Graf 93 Vzdelávanie pre pracovníkov finančných inštitúcií (počet účastníkov)

Zdroj: NBS.

Ťažiskovú časť programu IBV predstavovali vzdelávacie podujatia k aktuálnej odbornej problematike bankovníctva a finančníctva. Počty účastníkov v jednotlivých kategóriách vzdelávania v porovnaní s rokom 2005 znázorňuje graf 93. V počtoch sa odráža aktuálnosť problematiky pre potreby praxe.

Najväčší záujem v roku 2006 bol o vzdelávacie podujatia zaradené v kategórii „ostatné“. Išlo hlavne o bezplatné zaškolenie subjektov finančného trhu na

aplikačný programový systém zberu, spracovania a vykazovania štatistických údajov v súvislosti s rozšírením okruhu subjektov, nad ktorými NBS vykonáva dohľad od 1. januára 2006. Záujem o ostatné kategórie vzdelávania je pomerne stabilný.

Vzdelávacie podujatia sa najčastejšie realizovali formou seminárov interaktívneho a praktického typu, počas ktorých lektori používali najmä participatívne vyučovacie metódy umožňujúce aktívne zapojenie sa účastníkov do vzdelávacieho procesu a nadobudnutie, resp. rozvoj praktických vedomostí a zručností. Priemerná dĺžka trvania podujatia bola 1,5 dňa, čo svedčí o skracovaní dĺžky trvania vzdelávacích podujatí v súlade s celosvetovým trendom.

11.3.3 Interní lektori

Na príprave a realizácii vzdelávacích podujatí sa aktívne podieľali interní lektori – zamestnanci NBS, ktorí si popri svojej náročnej práci našli čas a ochotu podeliť sa so svojimi odbornými vedomosťami a skúsenosťami so svojimi kolegami z NBS i komerčných bánk a iných finančných inštitúcií.

Experti NBS sa zapájajú aj do lektorských aktivít v rámci zahraničnej technickej spolupráce a do poskytovania zahraničnej technickej pomoci, kde sa prezentujú na vysokej odbornej úrovni.

V roku 2006 sa uskutočnilo spolu 153 lektorských vystúpení, na ktorých sa podieľalo 83 zamestnancov NBS.

Komunikácia

12 Komunikácia

Národná banka Slovenska je pri zabezpečovaní svojich základných cieľov a zákonom daných úloh nezávislou inštitúciou. Otvorenou komunikáciou a transparentnosťou v poskytovaní informácií prezentuje svoju snahu zodpovedať sa za svoju činnosť nielen voči parlamentu, ale aj voči širokej verejnosti.

Zákon ukladá Národnej banke Slovenska informovať o menovom vývoji najmenej raz za štvrtrok. Národná banka Slovenska ide nad rámec tejto povinnosti a hodnotenie menového vývoja poskytuje každý mesiac, pričom od roku 2005 štvrtročne prezentuje aj prognózy hospodárskeho a menového vývoja. Predstavitelia Národnej banky Slovenska v prípade potreby prezentujú a vysvetľujú aktuálne témy v parlamentných výboroch, na stretnutiach s odbornou verejnosťou, pravidelných tlačových konferenciách a v článkoch a vystúpeniach v médiách.

Národná banka Slovenska chápe komunikáciu ako neoddeliteľnú súčasť svojej činnosti a jeden z nástrojov uskutočňovania menovej politiky. Zásady a princípy v oblasti komunikácie menovej politiky sú rozpracované v Komunikačnej stratégii NBS do roku 2009.

Zásadu otvorenosti a transparentnosti Národná banka Slovenska naplňala aj počas roka 2006 poskytovaním informácií o rokovaní Bankovej rady NBS – od zverejňovania harmonogramu rokovaní, cez uskutočňovanie telefonických a tlačových konferencií bezprostredne po Bankovej rade, na ktorej sa prerokúva situačná správa o menovom vývoji a posudzuje výška kľúčových úrokových sadzieb, až po vystúpenia guvernéra na tlačových konferenciách s informáciami o menovom vývoji a o pomere hlasovania v prípade zmeny úrokových sadzieb.

Mimoriadne dôležitým prostriedkom komunikácie Národnej banky Slovenska je jej internetová stránka. Počas rokov sa vytvorila komplexná báza poskytovania informácií pre odborníkov, ale v poslednom období sa práve internet stáva prostriedkom komunikácie so všetkými cieľovými skupinami, širokú verejnosť nevynímajúc. V roku 2006 došlo k nárastu návštevnosti internetovej stránky Národnej banky Slovenska. Priemerný počet návštev za mesiac bolo vyše 376 tis., čo je o 30 % viac ako v predchádzajúcom roku. Tento vývoj je vo veľkej miere spojený so začlenením Úradu pre finančný trh do Národnej banky Slovenska a integ-

rovania jeho internetovej stránky, ale aj s narastajúcim záujmom širokej verejnosti o informácie týkajúce sa príprav na zavedenie eura.

Národná banka Slovenska aj v roku 2006 pripravila celú škálu odborných publikácií a informačných materiálov zverejňovaných v tlačenej aj elektronickej forme. Hlavnými zdrojmi zásadných analytických a hodnotiacich informácií boli Výročná správa, Správa o finančnej stabilite a mesačný bulletin Menový prehľad. V elektronickej podobe boli zverejnené aj ďalšie analýzy a výskumné práce týkajúce sa menového vývoja, finančného trhu, konvergencie slovenskej ekonomiky a vplyvu zavedenia eura.

Národná banka Slovenska je súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) a jej komunikačné aktivity sa prepájajú s komunikačnými aktivitami Európskej centrálnej banky (ECB). Zástupcovia NBS sa zúčastňujú na rokovaní a aktivitách výboru EUROSYSTEM/ESCB Communications Committee (ECCO), alebo jeho pracovných skupín, zriadených na prípravu národných jazykových mutácií oficiálnych publikácií ECB, tiež na informačnú kampaň spojenú so zavádzaním eura a komunikáciu o problematike nových eurových bankoviek. V oblasti komunikácie súvisiacej so zavádzaním eura Národná banka Slovenska spolupracuje tiež s partnerskými pracoviskami Európskej komisie a v rámci twinningového programu s Rakúskou centrálnou bankou.

V zmysle zásad systému multilingválnej komunikácie ESCB zabezpečuje Národná banka Slovenska preklad oficiálnych publikácií ECB. V roku 2006 sa to týkalo štvrtročných vydaní Mesačného bulletinu ECB, Výročnej správy ECB, Konvergenčnej správy a aktualizácie Uskutočňovania menovej politiky v eurozóne. Národná banka Slovenska na svojej internetovej stránke zverejňuje aj vybrané tlačové správy ECB v slovenskom jazyku.

Významnú úlohu v oblasti komunikácie s verejnosťou naďalej plnil časopis BIATEC, ktorý je rešpektovanou platformou na prezentáciu odborných poznatkov v oblasti bankovníctva, financií a ekonómie. Autorským a čitateľským záujemom vyvážené prepája Národnú banku Slovenska s bankovým a finančným sektorom, akademickou a vzdelávacou sférou. Časopis sa tak stal nielen komunikačným nástrojom centrálnej

banky, ale tiež jej príspevkom k naplňaniu cieľov Lisabonskej stratégie a k vytváraniu ekonomiky založenej na vedomostiach.

Veľká časť komunikačných aktivít Národnej banky Slovenska v roku 2006 bola zameraná na prípravu zavedenia eura v SR. Národná banka Slovenska je gestorom dvoch zo šiestich pracovných výborov, ktoré budú, v zmysle Národného plánu zavedenia eura v SR, koordinovať celý proces prijatia eura v SR. Jedným z dvoch výborov v gescii NBS je pracovný výbor pre komunikáciu.

Počas roka sa uskutočnilo niekoľko stretnutí so zástupcami ekonomickej sféry, na ktorých guvernér a ďalší členovia Bankovej rady NBS prezentovali výsledky analýz konvergenie slovenskej ekonomiky a otázky týkajúce sa vplyvu zavedenia eura na podnikateľský sektor.

Národná banka Slovenska prezentovala vybrané návrhy slovenských strán euromincí prostredníctvom výstavy Slovenské eurové mince. Výstavu v roku 2006 navštívilo takmer 25 tis. návštevníkov v Bratislave, Kremnici, Banskej Bystrici a Košiciach. Súčasťou výstavy, ktorá bude v roku 2007 putovať po ďalších slovenských mestách, sú aj ostatné výtvarné návrhy zaslané do súťaže a vybrané návrhy detí, ktoré tiež mohli poslať svoju predstavu o tom, ako majú vyzeráť slovenské strany euromincí.

V roku 2006 sa Národná banka Slovenska podieľala na príprave výstavy Súčasné slovenské výtvarné umenie, ktorú zorganizovala Európska centrálna banka vo svojich priestoroch vo Frankfurte nad Mohanom. Výstava predstavujúca tvorbu 26 slovenských autorov trvala od 22. júna do 8. septembra 2006. Na jej otvorení sa zúčastnil aj prezident ECB Jean-Claude Trichet a guvernér NBS Ivan Šramko.

Jedným z cieľov komunikačnej politiky Národnej banky Slovenska je zabezpečiť primeranú informovanosť širokej verejnosti o svojej činnosti. Aktivitou na dosiahnutie tohto cieľa sú aj návštevy študentov, ktorých súčasťou sú tematické prednášky odborných pracovníkov NBS. Pre časť záujemcov sa poskytujú tiež technické informácie o budove ústredia, pričom k dispozícii je videofilm o jej výstavbe. V roku 2006 Národnú banku Slovenska navštívilo viac ako 700

žiakov a študentov stredných i vysokých škôl vrátane študentov zahraničných univerzít.

V budove Národnej banky Slovenska je stála expozícia o histórii a súčasnosti slovenskej meny, ktorá je otvorená počas pracovných dní od 10.00 h do 15.00 h.

Pre širokú verejnosť sa Národná banka Slovenska otvorila 13. mája 2006 počas Dňa otvorených dverí. Návštevníci mali možnosť pozrieť si rokovacie priestory Bankovej rady NBS, pracovňu a zasadaciu miestnosť guvernéra, pracovisko dealingu i knižnicu. Experti záujemcom vysvetľovali postupy pri overovaní pravosti bankoviek. Unikátnou bola aj možnosť prezrieť si vystavenú zlatú tehličku. Mimoriadny záujem sprevádzal besedu o zavedení eura v SR, počas ktorej návštevníci takmer dve hodiny diskutovali s guvernérom NBS Ivanom Šramkom a bývalou viceguvernerkou Elenou Kohútikovou.

Národná banka Slovenska poskytuje verejnosti aj knižnično-informačné služby. Knižničný on-line katalóg ku koncu roku 2006 obsahoval 40 tis. dokumentov a 416 titulov periodík z oblasti ekonómie a centrálneho i komerčného bankovníctva. Knižnica má k dispozícii celý rad špecializovaných databáz a elektronických zdrojov, ktoré využívajú predovšetkým pracovníci Národnej banky Slovenska. Celé spektrum referenčných, bibliografických a rešeršných služieb poskytuje aj pre verejnosť prostredníctvom elektronickej adresy centralna.kniznica@nbs.sk.

Počas roka Národná banka Slovenska vybavila v zákonnej lehote 1 143 žiadostí o informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

Súčasťou Národnej banky Slovenska je aj Múzeum mincí a medailí v Kremnici. Podstatnú časť svojich aktivít v roku 2006 zameralo na realizáciu kultúrno-výchovných podujatí venovaných žiakom a študentom stredných a vysokých škôl. Okrem stálych expozícií sprístupnilo verejnosti príležitostnú medzinárodnú výstavu krajín V4 a desať domácich výstav. Prvýkrát sa zapojilo do medzinárodného podujatia s názvom Noc múzeí pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí. Stále expozície a príležitostné výstavy Múzea mincí a medailí v Kremnici v roku 2006 navštívilo viac ako 40 000 návštevníkov zo Slovenska a zo zahraničia.

Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31. 12. 2006

■ Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o. ■ Tel.: +421 2 5922 9111
 Zochova 6 - 8 Fax: +421 2 5922 9222
 P.O.Box 19 www.ey.com
 810 00 Bratislava
 Slovenská republika

Správa nezávislého audítora

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Uskutočnili sme audit priloženej účtovnej závierky Národnej banky Slovenska („NBS“) zostavenej k 31. decembru 2006, ktorá obsahuje súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS

Banková rada NBS je zodpovedná za zostavenie a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky v súlade so slovenským zákonom o účtovníctve a predpismi Európskej centrálnej banky („ECB“). Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, implementáciu a zachovávanie interných kontrol relevantných pre prípravu a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, ďalej výber a uplatňovanie vhodných účtovných zásad a účtovných metód, ako aj uskutočnenie účtovných odhadov primeraných za daných okolností.

Zodpovednosť audítora

Našou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe nášho auditu. Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov máme dodržiavať etické požiadavky, naplánovať a vykonať audit tak, aby sme získali primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti.

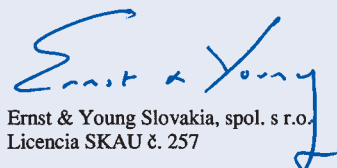
Súčasťou auditu je uskutočnenie postupov na získanie audítorských dôkazov o sumách a informáciách vykázaných v účtovnej závierke. Zvolené postupy závisia od rozhodnutia audítora, vrátane posúdenia rizika významných nesprávností v účtovnej závierke, či už v dôsledku podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní tohto rizika audítor berie do úvahy interné kontroly relevantné pre zostavenie a objektívnu prezentáciu účtovnej závierky, aby mohol navrhnuť vhodné audítorské postupy, nie však za účelom vyjadrenia názoru na účinnosť interných kontrol NBS. Audit ďalej obsahuje zhodnotenie vhodnosti použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosti významných účtovných odhadov uskutočnených Bankovou radou NBS, ako aj zhodnotenie prezentácie účtovnej závierky ako celku.

Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočné a primerané východisko pre náš názor.

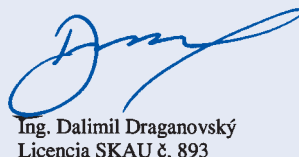
Názor

Podľa nášho názoru účtovná závierka vyjadruje objektívne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2006 a výsledok jej hospodárenia za uvedený rok v súlade so slovenským zákonom o účtovníctve a predpismi ECB.

5. marca 2007
 Bratislava, Slovenská republika

Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
 Licencia SKAU č. 257

Ing. Dalimil Draganovský
 Licencia SKAU č. 893

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Súvaha
(v miliónoch SK)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

SÚVAHA
Národnej banky Slovenska
v mil.SK

Aktíva

	Poznámka	k 31.12.2006	k 31.12.2005
1. Zlato	4	18 788	18 450
2. Dlhové cenné papiere v cudzej mene	5	312 364	447 776
3. Deriváty	6	226	52
4. Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	7	25 154	191 864
4.1 bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene		21 872	188 028
4.2 úvery v SKK súvisiace s výkonom menovej politiky			
4.3 pohľadávky v SKK nesúvisiace s výkonom menovej politiky		3 282	3 836
5. Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu	8	15 870	3 934
6. Pohľadávky voči klientom	9	245	210
7. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely	10	437	483
8. Dlhodobý majetok	11	6 053	6 422
8.1 odpisovaný		5 711	6 082
8.2 neodpisovaný		342	340
9. Ostatný majetok	12	260	119
AKTÍVA CELKOM		379 397	669 310

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
 Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Súvaha
 (v miliónoch Sk)

Pasíva	Poznámka	k 31.12.2006	k 31.12.2005
1. Emisia obeživa	13	143 518	130 110
2. Závazky voči bankám a centrálnym bankám	14	272 238	559 138
2.1. bežné účty vedené v SKK		2 560	1 998
2.2. vklady na 24 hodín, vklady a úvery v SKK a PMR		261 603	392 577
2.3. bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene		8 075	164 563
3. Závazky z dlhových cenných papierov	15	37 435	20 004
3.1. v SKK		37 435	20 004
3.2. v cudzej mene			
4. Deriváty	6	1 382	1 545
5. Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu	8	15 833	3 893
6. Závazky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám	16	2 462	670
7. Závazky voči klientom	17	863	3 953
8. Rezervy a ostatné záväzky	18	305	362
9. Štatutárny fond	19	483	467
10. Fondy tvorené zo zisku a kapitálové fondy	19	10 312	10 208
11. Oceňovacie rozdiely z ocenenia	19	16 931	16 260
11.1. zlata		16 456	16 260
11.2. derivátov		418	
11.3. cenných papierov		57	
11.4. cudzích mien			
12. Nerozdelený zisk/ (neuhradená strata) z minulých rokov	19	(77 237)	(76 637)
13. Zisk/(strata) bežného účtovného obdobia	19	(45 128)	(663)
PASÍVA CELKOM		379 397	669 310

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Výkaz ziskov a strát
(v miliónoch SK)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT

Národnej banky Slovenska

v mil. SK

	Poznámka	k 31.12.2006	k 31.12.2005
1. Výnosy z úrokov a obdobné výnosy		14 453	12 733
1.1. z úverov v SKK súvisiacich s výkonom menovej politiky		144	32
1.2. z pohľadávok v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky		93	165
1.3. z pohľadávok a z cenných papierov v cudzej mene		14 216	12 536
a. Náklady na úroky a obdobné úroky		(14 219)	(13 045)
a.1. zo záväzkov súvisiacich s výkonom menovej politiky a z cenných papierov v SKK		(13 797)	(12 344)
a.2. zo záväzkov v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky		(49)	(556)
a.3. zo záväzkov a z cenných papierov v cudzej mene		(373)	(145)
I. Čistý úrokový výnos	20	234	(312)
2. Výnosy z poplatkov a provízií		169	158
b. Náklady na poplatky a provízie		(23)	(31)
II. Čistý zisk/ (strata) z poplatkov a provízií	21	146	127
3./c. Čistý zisk/ (strata) z operácií s cennými papiermi znejúcimi na cudziu menu a derivátmi na ne	22	(3 984)	(1 592)
4./d. Čistý zisk/ (strata) z operácií s devízami, so zlatom a z derivátov na ne	23	(39 832)	2 939
5. Výnosy z dividend a iného rozdelenia zisku		31	29
6. Výnosy z obeživa		208	7
e. Náklady na obeživo		(156)	(169)
III. Čistý zisk/(strata) z obeživa	13	52	(162)
7. Výnosy zo zrušenia opravných položiek a z odpísaných pohľadávok a cenných papierov			
f. Náklady na tvorbu opravných položiek a na odpísanie pohľadávok a cenných papierov			
8. Ostatné prevádzkové výnosy		118	182
g. Ostatné prevádzkové náklady	24	(1 893)	(1 874)
g.1. náklady na zamestnancov		(907)	(767)
g.2. náklady na odpisy hmotného a nehmotného majetku		(519)	(500)
g.3. Iné prevádzkové náklady		(467)	(607)
A. Zisk/(strata) pred odvodom zo zisku		(45 128)	(663)
h. Odvod zo zisku			
B. Zisk/(strata) po odvode zo zisku		(45 128)	(663)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
 Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Prehľad o zmenách vo vlastnom imaní
 (v miliónoch Sk)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
 opatrenie č. MF/8338/2005-74

PREHĽAD O ZMENÁCH VO VLASTNOM IMANÍ

Národnej banky Slovenska

v mil.Sk

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Fondy z oceňovacích rozdielov	Nerozdelený zisk / neuhradená (strata)	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2005	467	43	10 165	16 260	(77 300)	(50 365)
2. Príčlenenie ÚFT do NBS k 1.1.2006	16		104		63	183
3. Upravený stav k 1.1.2006	483	43	10 269	16 260	(77 237)	(50 182)
4. Úhrada straty predchádzajúcich účtovných období						
5. Prevod do štatutárneho fondu						
6. Prevod do neuhradenej straty						
7. Prevod do rezervných fondov						
8. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov						
straty						
zisky				57		57
9. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov						
straty						
zisky				418		418
10. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata						
straty						
zisky				196		196
11. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien						
straty						
zisky						
12. (Strata) / zisk bežného účtovného obdobia					(45 128)	(45 128)
13. Odvod zo zisku						
14. Prídelenie do sociálneho fondu						
15. Zmena za účtovné obdobie						
16. Stav k 31.12.2006	483	43	10 269	16 931	(122 365)	(94 639)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Prehľad o zmenách vo vlastnom imaní
(v miliónoch Sk)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
opatrenie č. MF/8338/2005-74

PREHL'AD O ZMENÁCH VO VLASTNOM IMANÍ
Národnej banky Slovenska
v mil.Sk

	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Fondy z oceňovacích rozdielov	Nerozdelený zisk / neuhradená (strata)	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2004	467	77	10 165	11 874	(76 659)	(54 076)
2. Zmeny v účtovných metódach						
3. Upravený stav k 31.12.2004	467	77	10 165	11 874	(76 659)	(54 076)
4. Úhrada straty predchádzajúcich účtovných období						
5. Prevod do štatutárneho fondu						
6. Prevod do neuhradenej straty		(22)			22	
7. Prevod do rezervných fondov						
8. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov						
9. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov						
10. Zmena fondu na nové ocenenie zlata				4 386		4 386
11. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien						
12. (Strata) / zisk bežného účtovného obdobia					(663)	(663)
13. Odvod zo zisku						
14. Prídela do sociálneho fondu						
15. Zmena za účtovné obdobie		(12)				(12)
16. Stav k 31.12.2005	467	43	10 165	16 260	(77 300)	(50 365)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

POZNÁMKY
k účtovnej zvierke k 31. decembru 2006

Bratislava, 5. marca 2007

Poznámky sú nedeliteľnou súčasťou účtovnej zvierky Národnej banky Slovenska

7

1. Všeobecné informácie o Národnej banke Slovenska

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) je nezávislou centrálnou bankou Slovenskej republiky. NBS bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993 ako emisná banka Slovenskej republiky. NBS je právnickou osobou so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, IČO 30844789. V majetkovoprávných vzťahoch pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. NBS tvorí ústredie v Bratislave, deväť expozitúr v Slovenskej republike a účelové organizačné zložky.

Hlavným cieľom NBS je udržanie cenovej stability, a preto NBS:

- určuje menovú politiku,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku a stará sa o ich plynulosť a hospodárnosť,
- vykonáva aj pôsobnosť, činnosti, úlohy, práva a povinnosti vyplývajúce z účasti Národnej banky Slovenska v Európskom systéme centrálnych bánk,
- v oblasti finančného trhu prispieva k stabilite finančného systému ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže, pritom banka vykonáva dohľad nad finančným trhom a ďalšie činnosti v oblasti finančného trhu,
- zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných finančných inštitúciách a zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z tohto zastúpenia,
- zastupuje Slovenskú republiku v operáciách na medzinárodných finančných trhoch súvisiacich s plnením menovej politiky.

V súlade so zákonom o NBS banková rada určuje menovú politiku a nástroje na jej uskutočňovanie a rozhoduje o menových operáciách NBS. Banka zabezpečuje výkon menovej politiky najmä týmito nástrojmi – základnou úrokovou sadzbou, operáciami na voľnom trhu (repo tendre, emisia pokladničných poukázok, priama kúpa, resp. priamy predaj štátnych cenných papierov a pokladničných poukázok NBS, devízové swapy), jednoduchými refinančnými a jednoduchými sterilizačnými operáciami, povinnými minimálnymi rezervami, režimom výmenného kurzu (plávajúci, resp. fixný výmenný kurz Sk po vstupe SR do Mechanizmu výmenných kurzov ERM II od 28. novembra 2005).

Správu devízových rezerv banka zabezpečuje najmä prostredníctvom finančných operácií súvisiacich s cennými papiermi v cudzej mene, s prijímaním úverov od zahraničných subjektov, s nákupom cudzej meny od bánk a pobočiek zahraničných bánk a s finančnými operáciami s cudzou menou a zlatom na účely ich zhodnotenia.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Do 15. decembra 2005 bola, podľa zákona o NBS, banková rada osemčlenná: guvernér, viceguvernéri, vrchní riaditelia NBS a ďalší členovia. Funkčné obdobie členov bankovej rady bolo päťročné. Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky. Vrchných riaditeľov a ostatných členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Slovenskej republiky. Podľa zákona č. 519/2005 Z.z. z 27. októbra 2005, s účinnosťou od 15. decembra 2005, ktorým sa mení zákon o NBS, má banková rada jedenásť členov: guvernér, dvaja viceguverneri a ôsmi ďalší členovia, z ktorých najviac traja nemusia byť v pracovnom pomere k Národnej banke Slovenska. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za člena bankovej rady opätovne, najviac však na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia. NBS zastupuje navonok guvernér.

V roku 2006 členmi bankovej rady boli:

Meno	Funkčné obdobie		Funkcia	Dátum menovania do funkcie
	od	do		
Ing. Ivan Šramko	11. 1.2002	31.12.2009	guvernér	1. 1.2005
Ing. Elena Kohútiková, CSc.	6. 4.1994	27. 3.2006	viceguvernerka	28. 3.2000
Ing. Martin Barto, CSc.	1.12.2004	30. 1.2010	viceguvernér	31. 1.2005
RNDr. Karol Mrva	1.12.2000	30.11.2006	člen	1.12.2000
Ing. Peter Ševčovic	1.10.2004	30. 9.2009	člen	1.10.2004
Ing. Milena Koreňová	1. 1.2005	31.12.2009	členka	1. 1.2005
Doc. JUDr. Ladislav Balko, PhD.	1.10.2004	28. 2.2006	člen	1.10.2004
Doc. Ing. Jozef Makúch, PhD.	1. 1.2006	31.12.2010	člen	1. 1.2006
Mgr. Ľudovít Ódor	1. 1.2006	31.12.2010	člen	1. 1.2006
Ing. Slavomír Štrašný, PhD., MBA	1. 1.2006	31.12.2010	člen	1. 1.2006

Vláda Slovenskej republiky opätovne schválila RNDr. Karola Mrvu do funkcie člena Bankovej rady NBS od 10. januára 2007.

Banka zo svojich výnosov uhrádza náklady nevyhnutné na svoju činnosť. V súlade s § 38 zákona o NBS výsledkom hospodárenia banky za účtovné obdobie je vytvorený zisk alebo strata. NBS použije vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Zostávajúci zisk banky odvedie do štátneho rozpočtu alebo na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky do štátnych finančných aktív podľa osobitného predpisu. Stratou vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia (pozn. 19).

K 1. januáru 2006 NBS integrovala Úrad pre finančný trh v zmysle zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom. Integráciou sa vlastné imanie banky navýšilo o 183 mil. Sk (z toho Štatutárny fond vo výške 16 mil. Sk, Rezervný fond vo výške 104 mil. Sk a nerozdelný zisk z minulých rokov vo výške 63 mil. Sk).

Národná banka Slovenska predkladá ročnú správu o výsledku svojho hospodárenia Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka; popri údajoch o účtovnej závierke Národnej banky Slovenska a o výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť Národnej banky Slovenska. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, Národná banka Slovenska je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

2. Spôsob zostavenia účtovnej zvierky

2.1. Základné zásady vypracovania účtovnej zvierky

Účtovná zvierka banky je zostavená podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“). Podľa § 17b uvedeného zákona vedie NBS účtovníctvo podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 5. decembra 2002 o právnom rámci pre účtovníctvo a výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2002/10 (ďalej len „Usmernenie ECB“).

Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov finančného vykazovania (ďalej len „IFRS“), vydanými Výborom pre medzinárodné účtovné štandardy (ďalej len „IASB“) a v súlade s interpretáciami vydanými Komisiou pre interpretáciu medzinárodného finančného výkazníctva (ďalej len „IFRIC“) schválenými Komisiou Európskej únie v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie. V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona o účtovníctve.

Pri zverejňovaní položiek účtovnej zvierky banka postupuje v zmysle opatrenia MF SR č. MF/8338/2005-74 zo 14. decembra 2005, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní položiek individuálnej účtovnej zvierky, o obsahovom vymedzení týchto položiek a o rozsahu údajov určených z účtovnej zvierky na zverejnenie pre Národnú banku Slovenska (ďalej len „Opatrenie MF SR“).

2.2. Zmeny účtovných metód

Účtovná zvierka k 31. decembru 2005 bola zostavená v súlade so zákonom o účtovníctve a opatrením Ministerstva financií SR č. 20 359/2002-92 z 13. novembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre Národnú banku Slovenska.

Nakoľko banka aplikovala Usmernenie ECB prospektívne od 1. januára 2006, komparatívne údaje k 31. decembru 2005 nie sú v účtovnej zvierke porovnateľné s údajmi k 31. decembru 2006. Najvýznamnejšie rozdiely medzi účtovnými zásadami a metódami použitými v roku 2006 a 2005 a ich dopad na zostatky v súvahe a výkaze ziskov a strát sú nasledovné:

- Pohľadávky a záväzky z programu automatického požičiavania cenných papierov tzv. Securities Lending v objeme 157 168 mil. Sk boli k 31. decembru 2005 vykázané v aktívach v položke 4.1 a v pasívach v položke 2.3. K 31. decembru 2006 ich banka vykazuje iba v podsúvahe.
- Nerealizované kurzové zisky v hodnote 3 179 mil. Sk z precenenia cudzej meny k 31. decembru 2005 boli zaúčtované do výkazu ziskov a strát. V súlade s Usmernením ECB sa kurzové zisky z precenenia na konci roka vykazujú vo vlastnom imaní a neovplyvňujú hospodársky výsledok banky.
- Nerealizované zisky z ocenenia cenných papierov na reálnu hodnotu v hodnote 101 mil. Sk ovplyvnili k 31. decembru 2005 hospodársky výsledok banky. V súlade s Usmernením ECB sa nerealizované zisky z ocenenia cenných papierov vykazujú vo vlastnom imaní a neovplyvňujú hospodársky výsledok banky.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

- Nerealizované zisky z precenenia derivátov na reálnu hodnotu v hodnote 0,2 mil. Sk k 31. decembru 2005 ovplyvnili k 31. decembru 2005 hospodársky výsledok banky. V súlade s Usmernením ECB sa nerealizované zisky z precenenia derivátov vykazujú vo vlastnom imaní a neovplyvňujú hospodársky výsledok banky.

Uplatnenie účtovných metód a postupov platných od 1. januára 2006 by malo nasledovný vplyv na hospodársky výsledok a vlastné imanie predchádzajúcich období:

	Čistá strata za rok 2004	Čistá strata za rok 2005
Vykázané v štatutárnej účtovnej zavierke podľa SAS*	(36 289)	(663)
Nerealizované zisky z precenenia cudzích mien	(480)	(3 179)
Nerealizované zisky z precenenia cenných papierov	(770)	(101)
Čistá strata po uplatnení pravidiel ECB	<u>(37 539)</u>	<u>(3 943)</u>
Vlastné imanie k 1. januáru 2005		
Vykázané v štatutárnej účtovnej zavierke podľa SAS*		(54 076)
Oceňovacie rozdiely		1 250
Neuhradená strata z minulých rokov		(1 250)
Vlastné imanie po uplatnení pravidiel ECB		<u>(54 076)</u>
Vlastné imanie k 31. decembru 2005		
Vykázané v štatutárnej účtovnej zavierke podľa SAS*		(50 365)
Oceňovacie rozdiely		3 280
Strata bežného účtovného obdobia		(3 280)
Vlastné imanie po uplatnení pravidiel ECB		<u>(50 365)</u>

* Slovenské účtovné štandardy

Banka v roku 2006 taktiež zmenila spôsob vykazovania pohľadávky a záväzku voči Medzinárodnému menovému fondu (pozri pozn. 8).

3. Použité účtovné zásady a účtovné metódy

3.1. Deň uskutočnenia účtovného prípadu

Banka účtuje o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, v deň, keď sa uskutočnil účtovný prípad, tzn. deň výplaty alebo prijatia hotovosti, v prípade inkasa z účtu deň vykonania platby, pri cenných papieroch a zlate deň vysporiadania obchodu, pri derivátoch v deň dohodnutia obchodu, pri peňažných prostriedkoch v cudzej mene deň pripísania podľa došej správy, v prípade vlastníckych vzťahov deň nadobudnutia alebo zániku vlastníctva, v prípade manka, schodku alebo prebytku deň zistenia.

3.2. Spôsoby oceňovania cudzej meny a vysporiadanie oceňovacích rozdielov

Majetok (vrátane zlata) a záväzky vyjadrené v cudzej mene sú od 1. januára 2006 počas roka oceňované priemerným kurzom meny. Rozdiel medzi kurzom vyhláseným NBS a priemerným kurzom meny predstavuje nerealizovaný kurzový zisk alebo stratu. Ku dňu účtovnej zvierky sa nerealizovaný kurzový zisk prevyšujúci nerealizovanú kurzovú stratu

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch SK)

vykazuje na účtoch precenenia vo vlastnom imaní banky. Nerealizovaná kurzová strata sa vykazuje vo výkaze ziskov a strát. Kurzové straty jednej meny sa nekompenzujú oproti kurzovým ziskom z iných mien alebo zlata.

Realizované kurzové zisky a straty vyplývajúce z predaja majetku a vysporiadania záväzkov sú vykázané vo výkaze ziskov a strát.

Kurzy hlavných cudzích mien použitých na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2006 boli:

Mena	Množstvo	31.12.2006	31.12.2005
EUR	1	34,573	37,848
USD	1	26,246	31,948
JPY	100	22,081	27,103
XDR	1	39,484	45,659

3.3. Zlato

Zlato je ocenené trhovou cenou londýnskeho dopoludňajšieho fixingu zlata v USD/ozs (trójska unca) ku dňu účtovnej zvierky. Zisky z ocenenia zlata na trhovú cenu sú súčasťou vlastného imania, straty z ocenenia zlata na trhovú cenu ovplyvňujú hospodársky výsledok banky. Predaj zlata má vplyv na výkaz ziskov a strát.

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom, tzn. zlato použité v týchto transakciách ako záloh je súčasťou bilančnej sumy banky v položke zlato.

3.4. Dlhové cenné papiere

Dlhové cenné papiere sú prvotne ocenené v obstarávacej cene. Deň po nákupe do dňa predaja alebo splatnosti cenného papiera (vrátane) banka denne časovo rozlišuje prémie alebo diskont (rozdiel medzi obstarávacou cenou a nominálnou hodnotou cenného papiera). Toto časové rozlíšenie je vykázané v položke Výnosy z úrokov a obdobné výnosy výkazu ziskov a strát.

V účtovnej zvierke vykazuje banka dlhové cenné papiere v reálnej hodnote. Rozdiel medzi reálnou hodnotou cenného papiera a priemernou obstarávacou cenou upravenou o časovo rozlíšený diskont alebo prémie predstavuje oceňovací rozdiel. Oceňovací rozdiel, ktorý predstavuje zisk je vykázaný vo vlastnom imaní banky. Oceňovací rozdiel, ktorý predstavuje stratu je súčasťou hospodárskeho výsledku banky.

Reálna hodnota dlhových cenných papierov, pre ktoré existuje aktívny trh a trhovú hodnotu možno spoľahlivo určiť, sa stanovuje podľa trhovej ceny na takomto trhu. Ak trhovú cenu nie je k dispozícii, reálna hodnota sa určí ako suma budúcich peňažných tokov diskontovaných za použitia trhových úrokových mier pre príslušnú menu, maturitu a rizikovosť emitenta cenného papiera.

Pri predaji cenného papiera rozdiel medzi priemernou obstarávacou cenou upravenou o časovo rozlíšený diskont alebo prémie a predajnou cenou predstavuje realizovaný zisk alebo stratu, ktorý ovplyvňuje hospodársky výsledok banky.

Nákupy a predaje cenných papierov vykazuje banka ku dňu vysporiadania.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

3.5. Deriváty

V rámci svojej činnosti banka uzatvára zmluvy na finančné deriváty, ktoré predstavujú v porovnaní s dohodnutou hodnotou zmluvy veľmi nízku počiatočnú investíciu. Finančné deriváty zahŕňajú opcie a úrokové futures.

Deriváty sa prvotne zaúčtujú v súvahe a následne aj vykazujú v reálnej hodnote. Všetky derivátové finančné nástroje sa v prípade kladnej reálnej hodnoty vykazujú ako aktíva a v prípade zápornej reálnej hodnoty ako záväzky. Straty z ocenenia derivátov ovplyvňujú hospodársky výsledok banky, zisky z ocenenia ostávajú na účtoch precenenia vo vlastnom imaní.

Opcie sú k 31. decembru 2006 ocenené reálnou hodnotou, ktorá vychádza z trhových cien, z metód diskontovaných peňažných tokov a z Merton modelu. V priebehu roka 2006 banka prehodnotila efekt pôvodne používaného Black-Scholes modelu pri oceňovaní opcií. S cieľom bližšie sa priblížiť k skutočnej reálnej hodnote opcií k 31. decembru 2006 banka uplatnila Merton model ocenenia.

Deriváty vnorené do iných finančných nástrojov sú vykázané ako samostatné deriváty v prípade, ak riziká s nimi spojené nie sú úzko späté s rizikami a charakteristikou podkladového nástroja.

Medzi významné riziká, ktoré ovplyvňujú deriváty, sú volatility ceny zlata, zmeny úrokových sadzieb a kurzov cudzích mien.

3.6. Pohľadávky

Pohľadávky sú vykázané v súvahe v nominálnej hodnote zvýšenej o akumulovaný úrok („umorovaná hodnota“). Pohľadávky sú znížené o opravné položky na vzniknuté straty. Tvorba a zrušenie opravných položiek má vplyv na výkaz ziskov a strát.

Banka s ohľadom na obozretné podnikanie hodnotí rizikovosť pohľadávok, klasifikuje ich a tvorí k nim opravné položky.

Pohľadávky sú na základe rozhodnutia súdu o ich nevykázateľnosti a na základe rozhodnutia bankovej rady odpísané na ťarchu nákladov a opravné položky k nim zrušené na ťarchu nákladov.

3.7. Repo a obrátené repo

Operácie, pri ktorých banka prijala cenné papiere za hotovosť so súčasným záväzkom poskytnúť tieto cenné papiere k určitému dátumu za sumu rovnajúcu sa prevedenej hotovosti a úroku (obrátený repo obchod), sú vykázané ako poskytnuté úvery. Záloh prijatý v repo obchode sa vyказuje v podsúvahe v cene úveru.

Operácie, pri ktorých banka poskytla cenné papiere, resp. zlato za hotovosť so súčasným záväzkom prijať tieto cenné papiere, resp. zlato k určitému dátumu za sumu rovnajúcu sa pôvodnej hotovosti a úroku (repo obchod), sú vykázané ako prijaté úvery so zabezpečovacím prevodom zálohu. Záloh poskytnutý v repo obchode zostáva v súvahe a v účtovnej závierke sa preceňuje na reálnu hodnotu s výnimkou pokladničných poukážok NBS.

Trhové a úverové riziko banky je pri týchto transakciách minimalizované vymedzením

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch SK)

produktov, do ktorých môžu byť prijaté finančné prostriedky investované, a protistrán, s ktorými môžu byť obchody uzatvorené.

3.8. Pohľadávky a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu

Pohľadávky a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu (ďalej len „MMF“) sú k 31. decembru 2006 vykázané použitím brutto metódy. K 31. decembru 2005 bola členská kvóta v SKK a príslušný záväzok vykázané v súvahe kompenzovane.

3.9. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely

Banka vykazuje majetkovú účasť s podstatným vplyvom v spoločnosti RVS, a.s. Bratislava. Podielové cenné papiere RVS, a.s. Bratislava sú ocenené v obstarávacej cene.

Banka vykazuje majetkovú účasť v Banke pre medzinárodné zúčtovanie, Bazilej vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“). Podielové cenné papiere v BIS sú ocenené v obstarávacej cene. Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25 %). Nesplatená časť podielu (75 %) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané z celkového podielu NBS v BIS vo švajčiarskych frankoch.

Banka ďalej vykazuje medzi ostatnými podielmi vklad do Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“). K 1. máju 2004 sa NBS stala členom Európskeho systému centrálnych bánk. V súlade so Štatútom ECB zaplatila NBS počiatočný minimálny vklad do kapitálu ECB. Výška celkového kapitálového podielu jednotlivých národných centrálnych bánk sa odvíja od kapitálového kľúča, stanoveného na základe štatistických kategórií – hrubý domáci produkt a populácia. V zmysle Protokolu o Štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a ECB je kapitálový kľúč upravovaný každých 5 rokov, resp. pri vstupe nových členov do Európskeho systému centrálnych bánk.

3.10. Dlhodobý majetok

Dlhodobý majetok zahŕňa hmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 30 000 Sk a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok, a nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 50 000 Sk a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. V súvahe je vykázaný v obstarávacej cene vrátane nákladov spojených s jeho obstaraním, pričom odpisovaný dlhodobý majetok je znížený o oprávky. Pozemky, umelecké zbierky, dlhodobé investície a nedokončené hmotné investície sa neodpisujú.

Dlhodobý majetok NBS bol zaradený do jednotlivých odpisových skupín a odpisovaný rovnomerne v súlade s odpisovým plánom.

Odpisová skupina	2006	
	Doba odpisovania	Ročná odpisová sadzba v %
1. Kancelárska technika, stroje na spracovanie dát, osobné a dodávkové automobily	4	25,0
2. Prístroje a osobné technické zariadenia	6	16,7
3. Zabezpečovacie zariadenia	12	8,4
4. Energetické zariadenia	20	5,0
5. Budovy a stavby	30	3,4
6. Objekty a predmety odpisované osobitnou sadzbou	určená osobitne	určená osobitne

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

3.11. Dlhodobý majetok na predaj

Dlhodobý majetok na predaj predstavuje majetok, pri ktorom účtovná hodnota bude realizovaná prostredníctvom predaja a nie jeho používaním.

Dlhodobý majetok na predaj zahŕňa budovy a pozemky, ktoré sú určené na predaj v ich súčasnom stave, pričom tento predaj je považovaný za vysoko pravdepodobný.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný v položke Ostatný majetok buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady súvisiace s predajom, a to v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

3.12. Emisia obeživa

NBS spravuje emisiu bankoviek a mincí a ich sťahovanie z obehu. Emisia obeživa predstavuje záväzok banky z titulu emitovaných bankoviek a mincí. Záväzok je znížený o bankovky a mince v pokladnici NBS. Záväzok z emisie obeživa sa vykazuje v menovitej hodnote.

3.13. Záväzky z dlhových cenných papierov

Banka emituje krátkodobé cenné papiere so splatnosťou do jedného roka (pokladničné poukážky NBS). Emisie v roku 2006 boli vydané za účelom vytvorenia dostatočnej zásoby cenných papierov na vykonávanie sterilizačných repo obchodov. Sterilizačné repo obchody súvisia s výkonom menovej politiky v oblasti operácií na voľnom trhu.

Ocenenie emitovaných a predaných pokladničných poukážok NBS sa odo dňa vyrovnania emisie do dňa splatnosti postupne zvyšuje o úrokové náklady (tzv. umorovaná hodnota). V súvahe sú emitované pokladničné poukážky NBS vykázané kompenzovane so späť nakúpenými pokladničnými poukážkami do portfólia NBS, vrátane časového rozlíšenia úrokov.

3.14. Rezervy

Banka vykazuje rezervy, ak má súčasný záväzok ako následok minulých udalostí, pričom je pravdepodobné, že na úhradu záväzku bude potrebný odliv ekonomických zdrojov a je možné spoľahlivo odhadnúť výšku záväzku.

3.15. Výnosové a nákladové úroky

Úrokové výnosy a náklady sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát na základe časového rozlíšenia použitím lineárnej metódy. Výnosy a náklady z úrokov zahŕňajú umorený diskont alebo prémii z nakúpených a emitovaných cenných papierov.

3.16. Náklady na požitky pre zamestnancov

NBS pravidelne prispieva za svojich zamestnancov na zdravotné poistenie do zdravotných poisťovní a do Sociálnej poisťovne na nemocenské poistenie, dôchodkové

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a na poistné do rezervného fondu. Príspevky sú realizované vo výške zákonných sadzieb platných v danom roku. Banka tiež platí odvod za nespĺnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou podľa zákona o zamestnanosti.

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia.

3.17. Dane

NBS je daňovníkom dane z príjmov právnických osôb, kde v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o daniach z príjmov“) sú predmetom dane iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou.

Od 1. júla 2004 je NBS platiteľom dane z pridanej hodnoty.

4. Zlato

Zlato pozostáva z týchto položiek:

	2006	2005
Zlaté tehly v štandardnej forme	18 760	18 289
Zlato v inej forme	28	161
	<u>18 788</u>	<u>18 450</u>

K 31. decembru 2006 zlato obsahuje spolu 1 126 tisíc trójskych uncí zlata (1 126 tisíc trójskych uncí zlata k 31. decembru 2005), z toho 324 tisíc trójskych uncí zlata je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách, 800 tisíc trójskych uncí zlata je použitých pri repo obchodoch a 2 tisíc trójskych uncí zlata je uložených v banke.

Hodnota zlata poskytnutého ako záloh v repo obchodoch k 31. decembru 2006 (pozri pozn. 14.3) predstavuje 13 354 mil. Sk (9 840 mil. Sk k 31. decembru 2005).

Trhová cena zlata k 31. decembru 2006 bola 635,70 USD/ozs (513 USD/ozs k 31. decembru 2005). Napriek zhodnoteniu kurzu slovenskej koruny voči americkému doláru (pozri pozn. 25) rast trhovej ceny zlata pozitívne ovplyvnil vykázaný objem položky zlato v reálnej hodnote a položku oceňovacie rozdiely zo zlata. Zostatky účtov oceňovacích rozdielov zo zlata k 31. decembru 2006 sú vo výške 16 456 mil. Sk (16 260 mil. Sk k 31. decembru 2005).

Vo forme zlatých mincí banka od začiatku roka k 31. decembru 2006 predala 8 160 trójskych uncí zlata.

5. Dlhové cenné papiere

K 31. decembru 2006 banka eviduje portfólio cenných papierov v nasledujúcich reálnych hodnotách:

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

	2006	2005
Štátne dlhopisy bez kupónov	66 863	111 379
Štátne dlhopisy s kupónmi	76 650	132 011
Kupóny k dlhopisom	1 681	2 233
Spolu cenné papiere štátnych orgánov	145 194	245 623
Ostatné dlhopisy bez kupónov	21 398	27 941
Ostatné dlhopisy s kupónmi	143 230	170 965
Kupóny k dlhopisom	2 542	3 247
Spolu cenné papiere ostatných subjektov	167 170	202 153
Spolu cenné papiere	312 364	447 776

Podľa emitenta cenného papiera banka eviduje dlhové cenné papiere v nasledovnom sektorovom členení:

	2006	2005
Verejná správa	195 543	268 549
Finančné inštitúcie	84 867	129 232
Finančné pomocné inštitúcie	31 954	49 995
Spolu cenné papiere	312 364	447 776

Podľa emitenta cenného papiera banka evidovala k 31. decembru 2006 cenné papiere krajín Európskej menovej únie vo výške 197 160 mil. Sk (342 964 mil. Sk k 31. decembru 2005) a ostatných krajín vrátane medzinárodných inštitúcií vo výške 115 204 mil. Sk (104 812 mil. Sk k 31. decembru 2005). Banka obchoduje s cennými papiermi na zahraničných finančných trhoch, najmä v New Yorku, Londýne, Bazileji a v krajinách eurozóny. Tieto obchody majú charakter mimoburzových obchodov.

V dôsledku oslabenia slovenskej koruny vykonala banka v roku 2006 intervencie so zámerom posilnenia kurzu slovenskej koruny. Celkový objem dlhových cenných papierov denominovaných v EUR použitých pri intervenciách bol vo výške 118 493 mil. Sk. Uvedené operácie mali dopad na zníženie bilančnej sumy NBS k 31. decembru 2006 oproti roku 2005.

6. Deriváty

Reálna hodnota derivátov je uvedená v tabuľke:

	2006		2005	
	Majetok	Závazky	Majetok	Závazky
Menový swap				731
Nakúpené put opcie	217		52	
Predané call opcie		1 382		814
Úrokové futures	9			
	<u>226</u>	<u>1 382</u>	<u>52</u>	<u>1 545</u>

Menový swap splatný vo februári 2006 bol prolongovaný a ukončený 28. marca 2006. Pri ukončení obchodu bola za rok 2006 vyčíslená strata 320 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

S cieľom eliminovať riziko poklesu trhovej ceny zlata NBS kúpila dve európske put opcie na zlato na objem 400 tis. trójskych uncí zlata s realizačnými cenami 259,00 USD/ozs a 295,30 USD/ozs, ktoré sú splatné v januári a v marci 2007 (pozri pozn. 4).

Banka uzatvorila v roku 2005 dva repo obchody so zlatom („zlaté repo“). Na začiatku zlatého repo obchodu banka predala zlato a získala dlhodobý úver v hodnote 89 mil. USD. Na konci zlatého repo obchodu v auguste 2015 banka nakúpi zlato späť za vopred dohodnutú cenu a týmto splatí prijatý dlhodobý úver. K 31. decembru 2006 bola umorovaná hodnota tohto úveru vo výške 80 miliónov Sk (pozri pozn. 14.3). V rámci zlatého repo obchodu banka, s cieľom eliminovať riziko poklesu trhovej ceny zlata, nakúpila dve európske put opcie na objem 200 tis. trójskych uncí zlata (pozri pozn. 4) s realizačnými cenami 443,50 USD/ozs a s cieľom zvýšenia výnosov z držby rezerv v zlate predala dve európske call opcie na rovnaký objem zlata s realizačnými cenami 750 USD/ozs a 700 USD/ozs. Opcie môžu byť uplatnené na konci zlatého repo obchodu v auguste 2015. Opčné prémie za nakúpené a predané opcie neboli zaplatené, ale boli zakomponované do nižšej ako trhovej úrokovej sadzby za prijatý dlhodobý úver bankou. Opcie sú vnorený derivát, a preto boli oddelené od prijatého úveru a sú vykazované samostatne.

V septembri 2006 banka uzatvorila dva repo obchody so zlatom („zlaté repo“). Na začiatku zlatého repo obchodu banka predala zlato a získala dlhodobý úver v hodnote 127 mil. USD. Na konci zlatého repo obchodu v septembri 2016 banka nakúpi zlato späť za vopred dohodnutú cenu a týmto splatí prijatý dlhodobý úver. K 31. decembru 2006 bola umorovaná hodnota tohto úveru vo výške 109 miliónov Sk (pozri pozn. 14.3). V rámci zlatého repo obchodu banka nakúpila dve európske put opcie na objem 200 tis. trójskych uncí zlata (pozri pozn. 4) s realizačnými cenami 635 USD/ozs a predala dve európske call opcie na rovnaký objem zlata s realizačnými cenami 1 000 USD/ozs a 1 200 USD/ozs. Opčné prémie za nakúpené a predané opcie boli zakomponované do úrokovej sadzby, na základe ktorej sa počítajú kreditné úroky z použitého zlata. Opcie sú vnorený derivát, a preto boli oddelené od prijatého úveru a sú vykazované samostatne.

V roku 2006 boli v rámci správy devízových rezerv realizované úrokové futures v cudzej mene.

7. Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám

7.1. Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene

	2006	2005
Úvery poskytnuté pri repo obchodoch v CM	16 252	19 481
Depozitá	4 910	13 392
Pohľadávky voči bankám Európskeho systému centrálnych bánk	384	75
Úvery poskytnuté komerčným bankám na podporu podnikania v CM	33	61
Securities Lending		154 905
Ostatné	293	114
	<u>21 872</u>	<u>188 028</u>

Úvery poskytnuté pri repo obchodoch so zahraničím predstavujú sumu 16 252 mil. Sk (19 481 mil. Sk k 31. decembru 2005), pričom celá hodnota bola poskytnutá v EUR. Hodnota cenných papierov prijatých ako záloh v Tri – Party Reverse repo k 31. decembru 2006 bola

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

vo výške 16 249 mil. Sk (19 478 mil. Sk k 31. decembru 2005). Prijatý záloh tvorili dlhodobé cenné papiere v EUR.

K 31. decembru 2006 banka eviduje pohľadávky z repo obchodov na základe zmlúv o poskytovaní služieb tzv. Securities Lending iba v podsúvahe (pozri pozn. 2.2). Hodnota cenných papierov prijatých ako záloh v rámci operácií Securities Lending bola k 31. decembru 2006 vo výške 141 931 mil. Sk (168 247 mil. Sk k 31. decembru 2005), z toho denominovaných v EUR vo výške 107 126 mil. Sk (126 410 mil. Sk k 31. decembru 2005) a denominovaných v USD vo výške 34 805 mil. Sk (41 837 mil. Sk k 31. decembru 2005).

Položka „ostatné“ predstavuje bežné účty banky v zahraničí, ktoré nie sú súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk.

7.2. Pohľadávky v slovenských korunách nesúvisiace s výkonom menovej politiky

	2006	2005
Úvery poskytnuté tuzemským bankám na podporu podnikania zo zdrojov Japan Bank for International Cooperation (JBIC) a EIB v Sk	378	528
Redistribučný úver	2 882	3 282
Ostatné	22	26
	3 282	3 836

Úvery prijaté od zahraničných bánk (JBIC a EIB) sú určené na podporu malého a stredného podnikania a na podporu určitých odvetví hospodárstva Slovenskej republiky.

Zvýhodnený redistribučný úver bol poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby. Rozhodnutiami Bankovej rady NBS bola v priebehu roku 2006 upravená úroková sadzba na redistribučný úver do výšky 3,25 % p.a. (1,5 % p.a. k 31. decembru 2005).

K 31. decembru 2006 NBS evidovala prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 3 821 mil. Sk (3 815 mil. Sk k 31. decembru 2005). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

8. Pohľadávky a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu

	2006		2005	
	Ekvivalent v XDR	SKK	Ekvivalent v XDR	SKK
Členská kvóta v MMF	357	15 833	357	16 629
Držba XDR	1	37	1	41
Investície a pohľadávky v zahraničnej mene	358	15 870	358	16 670
Účet č. 1, 2	15	668	15	668
Účet cenných papierov	343	15 165	343	15 961
Záväzky v domácej mene voči nerezidentom	358	15 833	358	16 629

Členská kvóta Slovenskej republiky v MMF je denominovaná v zvláštnych právach čerpania (Special Drawing Rights, XDR). Na slovenské koruny je prepočítaná reprezentatívnym kurzom XDR stanoveným MMF. Z toho titulu banka eviduje pohľadávku 358 mil. XDR, čo k 31. decembru 2006 predstavovalo 15 870 mil. Sk (16 670 mil. Sk k 31. decembru 2005).

Banka eviduje záväzok Vlády Slovenskej republiky voči MMF vo výške 15 833 mil. Sk (16 629 mil. Sk k 31. decembru 2005), ktorý predstavuje najmä neprevoditeľnú a neúročiteľnú zmenu splatnú na požiadanie vo výške 15 165 mil. Sk (15 961 mil. Sk k 31. decembru 2005).

Pohľadávka v slovenských korunách a príslušný záväzok sú v súvahe k 31. decembru 2006 vykázané brutto metódou. K 31. decembru 2005 bola členská kvóta v slovenských korunách a príslušný záväzok vykázané v súvahe kompenzovane, pričom pohľadávka v slovenských korunách bola vo výške 3 934 mil. Sk a záväzok voči MMF bol vo výške 3 893 mil. Sk.

9. Pohľadávky voči klientom

K 31. decembru 2006 Národná banka Slovenska eviduje pohľadávky voči klientom vo výške 245 mil. Sk (210 mil. Sk k 31. decembru 2005). Najvýznamnejšiu časť pohľadávok voči klientom tvoria spotrebné a investičné úvery poskytnuté zamestnancom vo výške 231 mil. Sk (206 mil. Sk k 31. decembru 2005) a debetné zostatky na bežných účtoch zamestnancov vo výške 8 mil. Sk (4 mil. Sk k 31. decembru 2005).

10. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely

10.1. Podiely v dcérskych účtovných jednotkách

K 31. decembru 2006 banka vlastnila 1 080 kusov listinných akcií RVS, a.s. v objeme 108 mil. Sk (k 31. decembru 2005 108 mil. Sk), čo predstavovalo 51,58 %-ný podiel na základnom imaní (41,13 %-ný podiel k 31. decembru 2005). Predmetom činnosti RVS, a.s. sú relaxačno-vzdelávacie aktivity. Základné imanie spoločnosti k 31. decembru 2006 bolo vo výške 209 mil. Sk (263 mil. Sk k 31. decembru 2005). Rozhodnutím valného zhromaždenia z júla 2005 je základné imanie spoločnosti postupne znižované odkúpením vlastných akcií. Keďže NBS neponúkla akcie RVS, a.s. na odkúpenie, podiel banky na základnom imaní tejto spoločnosti sa zvýšil.

Napriek majoritnému vplyvu v RVS, a.s. Bratislava banka v zmysle § 22 zákona o účtovníctve nezostavuje konsolidovanú účtovnú zvierku.

10.2. Ostatné podiely

Banka vykazuje majetkovú účasť v Banke pre medzinárodné zúčtovanie, Bazilej vo Švajčiarsku (ďalej len „BIS“). K 31. decembru 2006 banka vlastnila 2 858 kusov akcií BIS vo výške 656 mil. Sk (759 mil. Sk k 31. decembru 2005), čo predstavovalo 0,52 %-ný podiel na základnom imaní BIS. Podiel v BIS je v súvahe vykázaný vo výške 25 % splateného podielu, t.j. 233 mil. Sk (270 mil. Sk k 31. decembru 2005). Záväzok z nesplateného podielu

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

vo výške 75 % z menovitej hodnoty každej akcie predstavuje vo finančnom vyjadrení 423 mil. Sk (489 mil. Sk k 31. decembru 2005). Nesplatená časť podielu je splatná na požiadanie. V júli 2006 prijala banka dividendy z akcií BIS vo výške 31 mil. Sk.

Podľa prepočtov bol od 1. mája 2004 pre Slovenskú republiku stanovený kapitálový kľúč vo výške 0,7147 % z celkového kapitálu ECB. V máji 2004 Banka splatila počiatočný vklad vo výške 7 % z celkového vkladu NBS do ECB vo výške 2 784 tis. EUR. Zostávajúci podiel 93 % je splatný po prijatí eura ako národnej meny.

K 31. decembru 2006 banka eviduje počiatočný splatený podiel na kapitáli ECB vo výške 96 mil. Sk.

11. Dlhodobý majetok

K 31. decembru 2006 bol stav dlhodobého hmotného a nehmotného majetku nasledovný:

	Pozemky	Ostatný neodpis. HM	Budovy a stavby	Technické zariadenia a stroje	Ostat. HM odpis.	Software a ostat. NM	Preddavky a obst. HM a NM	Spolu
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2005	285	56	5 930	1 919	537	183	295	9 205
Pričlenenie ÚFT				26	1	4		31
Stav v obstarávacej cene k 1.1.2006	285	56	5 930	1 945	538	187	295	9 236
Prírastky			65	133	2	337	506	1 043
Úbytky	50		177	104	183	2	709	1 225
Prevody	(3)		632	(517)	(106)	(6)		0
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2006	232	56	6 450	1 457	251	516	92	9 054
Oprávkami k 31.12.2005			811	1 391	411	132	38	2 783
Pričlenenie ÚFT				23		3		26
Oprávkami k 1.1.2006			811	1 414	411	135	38	2 809
Prírastky			241	192	27	67		527
Úbytky			51	103	179	2		335
Prevody			383	(320)	(57)	(6)		0
Stav oprávok a OP k 31.12.2006			1 384	1 183	202	194	38	3 001
Účtovná hodnota HM a NM k 1.1.2006	285	56	5 119	531	127	52	257	6 427
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2006	232	56	5 066	274	49	322	54	6 053

K 31. decembru 2006 banka vykazuje opravnú položku k poskytnutým preddavkom vo výške 38 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

Počas roku 2006 banka preúčtovala dlhodobý majetok na predaj v zostatkovej hodnote 180 miliónov Sk z dlhodobého majetku do dlhodobého majetku na predaj vykazovaného v rámci ostatného majetku v súvahe (k 31. decembru 2005 banka nevykazovala položku dlhodobý majetok na predaj). Dlhodobý majetok na predaj bol precenený na reálnu hodnotu, pričom strata z precenenia na reálnu hodnotu predstavovala 21 mil. Sk.

Počas roku 2006 banka uskutočnila transfery z kategórie technické zariadenia a stroje a ostatný hmotný majetok do kategórie budovy z dôvodu, že tento majetok je pevne spojený s budovami. Doba odpisovania tohto majetku sa nezmenila.

12. Ostatný majetok

Podstatnú časť Ostatného majetku predstavuje majetok určený na predaj, pohľadávky vyplývajúce z dodávateľsko-odberateľských vzťahov, z dohľadu nad subjektmi finančného trhu, peňažné prostriedky v cudzej mene, náklady budúcich období a zásoby. Zásoby sú ocenené obstarávacími cenami, tzn. vrátane nákladov spojených s ich obstaraním.

K 31. decembru 2006 banka vykazuje opravné položky k prevádzkovým pohľadávkam vo výške 47 mil. Sk, k pohľadávkam z pokút subjektov finančného trhu vo výške 20 mil. Sk a k pohľadávkam z príspevkov subjektov finančného trhu vo výške 1 mil. Sk.

13. Emisia obeživa

Emisia bankoviek a mincí predstavuje platné tuzemské bankovky a mince v obeh:

	2006	2005
Mince	2 414	2 503
Bankovky	141 104	127 607
	<u>143 518</u>	<u>130 110</u>

V roku 2006 banka dosiahla zisk z nevymenených federálnych mincí vo výške 189 mil. Sk, čo pozitívne ovplyvnilo čistý zisk z emisie obeživa, ktorý k 31. decembru 2006 predstavuje sumu 52 mil. Sk (k 31. decembru 2005 strata 162 mil. Sk).

Neplatné mince v nominálnej hodnote 10 a 20 halierov, ktorých platnosť bola ukončená v roku 2003, bude banka bezplatne vymieňať do 31. decembra 2008.

14. Záväzky voči bankám a centrálnym bankám

14.1. Bežné účty vedené v slovenských korunách

	2006	2005
Bežné účty bánk pre odvody a dotácie	2 544	1 990
Loro účty centrálnych bánk	16	8
	<u>2 560</u>	<u>1 998</u>

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

K 31. decembru 2006 evidovala NBS záväzky voči bankám a centrálnym bankám v Sk vo výške 2 560 mil. Sk (1 998 mil. Sk k 31. decembru 2005), ktorých väčšiu časť tvorili bežné účty bánk pre odvody a dotácie.

14.2. Vklady na 24 hodín, vklady a úvery v slovenských korunách a povinné minimálne rezervy

	2006	2005
Prijaté úvery pri repo obchodoch v Sk	225 898	363 788
Účty peňažných rezerv bánk v NBS	26 199	14 264
Vklady bánk na 24 hodín	8 738	14 126
Medzibankové zúčtovanie v Sk	768	399
	261 603	392 577

K 31. decembru 2006 banka evidovala v rámci sterilizačných repo obchodov s bankami na slovenskom medzibankovom trhu záväzky z repo obchodov v celkovej výške 225 898 mil. Sk (363 788 mil. Sk k 31. decembru 2005 – pozri pozn. 15).

14.3. Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene

	Splatnosť úveru v roku	Kód CM	2006		2005	
			CM	SKK	CM	SKK
Bežné účty bánk	x	x			x	1 081
Zlaté repo	2007	USD	116	3 046	115	3 691
Zlaté repo	2015	USD	80	2 108	85	2 507
Zlaté repo	2016	USD	109	2 854		
AGL II	2009	EUR	2	67	3	116
Securities Lending		EUR			3 077	116 471
Securities Lending		USD			1 273	40 697
			x	8 075	x	164 563

V septembri 2006 banka uzatvorila dva nové repo obchody so zlatom v objeme 109 mil. USD so termínom ukončenia obchodu v septembri 2016 (pozri pozn. 6).

K 31. decembru 2006 banka evidovala záväzky z repo obchodov so zlatom v objeme 8 008 mil. Sk (6 198 mil. Sk k 31. decembru 2005).

15. Záväzky z dlhových cenných papierov

NBS k 31. decembru 2006 emitovala pokladničné poukážky vo výške 537 435 mil. Sk (520 004 mil. Sk k 31. decembru 2005) a spätne nakúpila pokladničné poukážky vo výške 500 000 mil. Sk (500 000 mil. Sk k 31. decembru 2005).

K 31. decembru 2006 boli na sterilizačné aktivity použité pokladničné poukážky NBS v hodnote 264 095 mil. Sk (385 385 mil. Sk k 31. decembru 2005), z toho 226 660 mil. Sk (365 381 mil. Sk k 31. decembru 2005) formou sterilizačných repo obchodov a 37 435 mil. Sk (20 004 mil. Sk k 31. decembru 2005) formou priamych emisií do portfólií tuzemských bánk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

16. Závazky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám

	2006	2005
Bežné účty - Euro Account European Commission	1 769	
Loro účty - Svetová banka, Bank for International Settlements	693	669
Vklady - PHARE		1
	<u>2 462</u>	<u>670</u>

K 31. decembru 2006 NBS evidovala záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám vo výške 2 462 mil. Sk (670 mil. Sk k 31. decembru 2005).

17. Závazky voči klientom

	2006	2005
Účty štátu	17	2 952
Verejná správa		206
Bežné účty zamestnancov	207	191
Termínované vklady zamestnancov	497	507
Ostatné	142	97
	<u>863</u>	<u>3 953</u>

Pokles finančných prostriedkov na účtoch štátu súvisí najmä s prechodom účtov štátnych orgánov do Štátnej pokladnice. Položku „Ostatné“ tvoria najmä bežné účty a termínované vklady ostatných klientov a prijaté a nezúčtované platby pre klientov.

18. Rezervy a ostatné záväzky

	2006	2005
Rezervy	169	176
Záväzky voči dodávateľom	70	108
Ostatné	66	78
	<u>305</u>	<u>362</u>

K 31. decembru 2006 banka eviduje rezervy na záväzky voči zamestnancom v celkovej výške 150 mil. Sk (157 mil. Sk k 31. decembru 2005), rezervu na neukončené súdne spory, výročnú správu, audit účtovnej zvierky a na nevyfakturované dodávky vo výške 19 mil. Sk (19 mil. Sk k 31. decembru 2005).

Položka „Ostatné“ zahŕňa zúčtovanie so zamestnancami, so subjektmi vyplývajúcimi z vyúčtovania miezd a iné záväzky.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

19. Vlastné imanie

S účinnosťou od 1. januára 2006 bol zo zákona zrušený Úrad pre finančný trh (ďalej len „ÚFT“) a jeho pôsobnosť komplexne prevzala NBS. Príčlenením ÚFT do NBS sa bilančná suma banky k 1. januáru 2006 zvýšila celkom o 195 mil. Sk.

Rozhodnutím bankovej rady bolo základné imanie ÚFT vo výške 16 mil. Sk prevedené do štatutárneho fondu NBS. Rezervný fond ÚFT vo výške 104 mil. Sk bol prevedený do rezervného fondu NBS. Zisk ÚFT za rok 2005 v sume 52 mil. Sk a nerozdelený zisk minulých rokov v sume 11 mil. Sk boli prevedené na účet nerozdeleného zisku minulých rokov NBS (pozri Prehľad o zmenách vo vlastnom imaní).

K 31. decembru 2006 NBS dosiahla stratu 45 128 mil. Sk (663 mil. Sk k 31. decembru 2005) a vykazovala záporné vlastné imanie v objeme 94 639 mil. Sk (50 365 mil. Sk k 31. decembru 2005). Fondy tvorené zo zmien oceňovacích rozdielov z cenných papierov, derivátov, zlata a cudzích mien predstavovali výšku 16 931 mil. Sk. Neuhradená strata z minulých rokov bola vo výške 77 237 mil. Sk.

Straty Národnej banky Slovenska budú uhradené z vlastných zdrojov.

20. Čistý úrokový výnos (strata)

	2006	2005
Úroky z úverov v Sk súvisiacich s výkonom menovej politiky	144	32
Úroky z pohľadávok v Sk nesúvisiacich s výkonom menovej politiky	93	165
Úroky z pohľadávok a z cenných papierov v cudzej mene	14 216	12 536
Výnosy z úrokov a obdobné výnosy	14 453	12 733
Úroky zo záväzkov súvisiacich s výkonom menovej politiky a z cenných papierov v Sk	(13 797)	(12 344)
Úroky zo záväzkov v SKK nesúvisiacich s výkonom menovej politiky	(49)	(556)
Úroky zo záväzkov a z cenných papierov v cudzej mene	(373)	(145)
Náklady na úroky a obdobné úroky	(14 219)	(13 045)
Čistý úrokový výnos (strata)	234	(312)

21. Čistý zisk z poplatkov a provízií

	2006	2005
Výnosy z poplatkov a provízií	169	158
Náklady na poplatky a provízie	(23)	(31)
Čistý zisk z poplatkov a provízií	146	127

Výsledkom obchodov „Securities Lending“ k 31. decembru 2006 bol výnos vo forme poplatku v sume 107 mil. Sk (106 mil. Sk k 31. decembru 2005).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch SK)

22. Čistá (strata) / zisk z operácií s cennými papiermi v cudzej mene a derivátmi na ne

	2006	2005
Výnosy z dlhových cenných papierov a precenení	148	2 978
Straty z dlhových cenných papierov a precenení	(4 132)	(4 570)
Čistá (strata) / zisk z operácií s cennými papiermi a derivátmi na ne	(3 984)	(1 592)

23. Čistý zisk / (strata) z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne

	2006	2005
Výnosy z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne	11 532	35 999
Straty z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne	(51 364)	(33 060)
Čistý zisk / (strata) z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi na ne	(39 832)	2 939

Najväčší vplyv na celkovú čistú stratu z operácií s devízami, so zlatom a s derivátmi mali kurzové straty zo zníženia hodnoty cudzej meny v objeme 39 825 mil. Sk v dôsledku významného posilnenia výmenného kurzu slovenskej koruny voči EUR a USD v roku 2006.

24. Ostatné prevádzkové náklady

	2006	2005
Mzdy a odmeny	(584)	(547)
Sociálne náklady	(168)	(165)
Ostatné náklady na zamestnancov	(155)	(55)
Náklady na zamestnancov	(907)	(767)
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	(519)	(500)
Iné prevádzkové náklady	(467)	(607)
Ostatné prevádzkové náklady	(1 893)	(1 874)

V účtovnom období 2006 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 204 (1 178 zamestnancov v roku 2005), z toho 136 vedúcich zamestnancov (135 vedúcich zamestnancov v roku 2005). Priemerný prepočítaný počet zamestnancov vykonávajúcich dohľad nad kapitálovým trhom, poisťovníctvom, dôchodkovým sporením, bankami a obchodníkmi s cennými papiermi v roku 2006 bol 162 (80 v roku 2005).

Celkové výnosy z príspevkov a poplatkov subjektov finančného trhu k 31. decembru 2006 predstavujú 84 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

25. Menová štruktúra majetku a záväzkov

Menové riziko vyplýva z otvorenej devízovej pozície NBS. Dopad zmeny kurzu na hospodárenie NBS je dominantný. Súvisí to predovšetkým s veľkosťou otvorenej devízovej pozície ako aj s úrovňou volatility výmenného kurzu SKK/EUR a EUR/USD.

Č.r.	Slovenské koruny	Cudzie meny v prepočte		USD	Iné
		na Sk spolu	z toho: EUR		
1.	Zlato		18 788		18 788
2.	Dlhové cenné papiere v cudzej mene		312 364	225 718	86 646
3.	Deriváty	216	10	10	
4.	Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	3 283	21 871	16 913	4 920 38
5.	Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu	15 833	37		37
6.	Pohľadávky voči klientom	245			
7.	Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely	108	329	96	233
8.	Dlhodobý majetok	6 053			
9.	Ostatný majetok	236	24	12	7 5
Aktíva	1	25 974	353 423	242 749	110 361 313
1.	Emisia obeživa	143 518			
2.	Záväzky voči bankám a centrálnym bankám	264 163	8 075	67	8 008
3.	Záväzky z dlhových cenných papierov	37 435			
4.	Deriváty	1 382			
5.	Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu	15 833			
6.	Záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám	692	1 770	1 770	
7.	Záväzky voči klientom	825	38	15	23
8.	Rezervy a ostatné záväzky	299	6	6	
9.	Vlastné imanie	(94 696)	57	1	56
Pasíva	2	369 451	9 946	1 859	8 087
Otvorená devízová pozícia k 31. decembru 2006	3=1-2	(343 477)	343 477	240 890	102 274 313
Aktíva	4	10 720	658 590	489 746	164 585 4 259
Pasíva	5	497 909	171 401	120 606	46 901 3 894
Otvorená devízová pozícia k 31. decembru 2005	6=4-5	(487 189)	487 189	369 140	117 684 365
Medziročný rozdiel	7=3-6		(143 712)	(128 250)	(15 410) (52)

Poznámky sú nedeliteľnou súčasťou účtovnej zvierky Národnej banky Slovenska

27

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

K 31. decembru 2006 sa výmenný kurz slovenskej koruny voči euru zhodnotil o 8,65 % (z 37,848 SKK/EUR na 34,573 SKK/EUR) a výmenný kurz slovenskej koruny voči americkému doláru zhodnotil o 17,85 % (z 31,948 SKK/USD na 26,246 SKK/USD).

Otvorená devízová pozícia k 31. decembru 2006 poklesla oproti 31. decembru 2005 o 29,50 %, z 487 189 mil. Sk na 343 477 mil. Sk.

26. Úroková sadzba majetku a záväzkov

Nasledujúca tabuľka sumarizuje interval úrokovej sadzby majetku a záväzkov za roky 2006 a 2005 podľa hlavných cudzích mien v percentách:

Rok 2006	EUR	USD	XDR	JPY	SKK
Majetok					
Zlato		0,02			
Dlhové cenné papiere v cudzej mene	2,30 – 3,60	3,40 – 5,20			
Deriváty					
Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	2,00 – 4,21				1,50 – 6,25
Pohľadávky voči MMF			3,06 – 4,07		
Pohľadávky voči klientom					1,00 – 5,75
Záväzky					
Záväzky voči bankám a centrálnym bankám	1,60 – 3,71	4,25 – 4,50			0,50 – 4,75
Záväzky z dlhových cenných papierov					2,99 – 4,75
Deriváty					
Záväzky voči MMF					
Záväzky voči štátu a ostatným klientom					0,50 – 7,75
Rok 2005	EUR	USD	XDR	JPY	SKK
Majetok					
Zlato		0,01 – 0,05			
Dlhové cenné papiere v cudzej mene	2,33	2,45			
Deriváty					
Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám	1,52 – 5,21	1,57 – 4,09	0,00 – 3,03		0,07 – 5,50
Pohľadávky voči MMF					
Pohľadávky voči klientom					1,00
Záväzky					
Záväzky voči bankám a centrálnym bankám	1,00 – 4,71				1,50 – 5,95
Záväzky z dlhových cenných papierov					2,42 – 3,68
Deriváty					
Záväzky voči MMF					
Záväzky voči štátu a ostatným klientom	0,50 – 0,75	1,75 – 3,75			0,50 – 3,65

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

27. Splatnosť majetku a záväzkov

Analýza splatnosti majetku a záväzkov NBS podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2006:

	Stav k 31. decembru 2006	Do 1 mesiaca vrátane	1 - 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 - 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefi- nované	Spolu
1. Zlato		5828	5 005	1 250		6 677	28	18 788
2. Dlhové cenné papiere cudzej mene		7 637	65 129	99 718	123 735	16 145		312 364
3. Deriváty		2	7			217		226
4. Pohľadávky voči bankám a centrálnym bankám		21 987	88	241	240	757	1 841	25 154
4.1 Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene		21 839	10	10	13			21 872
4.2 Úvery v SKK súvisiace s výkonom menovej politiky								
4.3 Pohľadávky v SKK nesúvisiace s výkonom menovej politiky		148	78	231	227	757	1 841	3 282
5. Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu							15 870	15 870
6. Pohľadávky voči klientom		14		2	44	185		245
7. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely							437	437
8. Dlhodobý majetok							6 053	6 053
9. Ostatný majetok		31	15	7	26	34	147	260
AKTÍVA SPOLU		35 499	70 244	101 218	124 045	24 015	24 376	379 397
1. Emisia obeživa							143 518	143 518
2. Záväzky voči bankám a centrálnym bankám		264 163	18	18	31	8 008		272 238
2.1 Bežné účty vedené v SKK		2 560						2 560
2.2 Vklady na 24 hodín, úvery v SKK a PMR		261 603						261 603
2.3 Vklady a úvery v cudzej mene			18	18	31	8 008		8 075
3. Záväzky z dlhových cenných papierov		500	36 935					37 435
3.1 V SKK		500	36 935					37 435
3.2 V cudzej mene								0
4. Deriváty						1 382		1 382
5. Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu							15 833	15 833
6. Záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám							2 462	2 462
7. Záväzky voči klientom		303	13	205	342			863
8. Rezervy a ostatné záväzky		190	47	15	51	12	(10)	305
9. Vlastné imanie							(94 639)	(94 639)
PASÍVA SPOLU		265 156	37 013	238	424	9 402	67 164	379 397

Vklady bánk na 24 hodín (položka 2.2. pasíva) predstavovali objem 8 738 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná zvierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch SK)

Analýza splatnosti majetku a záväzkov NBS podľa zostatkovej doby splatnosti k 31. decembru 2005:

Stav k 31. decembru 2005	Do 1 mesiaca vrátane	1 - 3 mesiace vrátane	Do 1 roka vrátane	1 - 5 rokov vrátane	Nad 5 rokov	Nedefi- nované	Spolu
1. Zlato		2 377	2 783	6 558	3 281	3 451	18 450
2. Dlhové cenné papiere cudzej mene	34 049	73 670	136 525	198 415	5 117		447 776
3. Deriváty					52		52
4. Pohľadávky voči bankám a centrálным bankám	187 992	98	260	1 262	2 138	114	191 864
4.1 Bežné účty, vklady a úvery v cudzej mene	187 853	15	12	34		114	188 028
4.2 Úvery v SKK súvisiace s výkonom menovej politiky							
4.3 Pohľadávky v SKK nesúvisiace s výkonom menovej politiky	139	83	248	1 228	2 138		3 836
5. Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu						3 934	3 934
6. Pohľadávky voči klientom	2	1	2	46	158	1	210
7. Podiely na základnom imaní v dcérskych a pridružených účtovných jednotkách a iné akcie a podiely						483	483
8. Dlhodobý majetok						6 422	6 422
9. Ostatný majetok	26	121	1			(29)	119
AKTÍVA SPOLU	222 069	76 267	139 571	206 281	10 746	14 376	669 310
1. Emisia obeživa						130 110	130 110
2. Záväzky voči bankám a centrálным bankám	552 832	58		3 774	2 474		559 138
2.1 Bežné účty vedené v SKK	1 998						1 998
2.2 Vklady na 24 hodín, úvery v SKK a PMR	392 577						392 577
2.3 Vklady a úvery v cudzej mene	158 257	58		3 774	2 474		164 563
3. Záväzky z dlhových cenných papierov	14 253	5 751					20 004
3.1 V SKK	14 253	5 751					20 004
3.2 V cudzej mene							0
4. Deriváty		731			814		1 545
5. Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu						3 893	3 893
6. Záväzky voči ostatným medzinárodným finančným inštitúciám						670	670
7. Záväzky voči klientom	3 675	112	51	109		6	3 953
8. Rezervy a ostatné záväzky	351					11	362
9. Vlastné imanie						(50 365)	(50 365)
PASÍVA SPOLU	571 111	6 652	51	3 883	3 288	84 325	669 310

Vklady bánk na 24 hodín (položka 2.2. pasíva) predstavovali objem 14 126 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Účtovná závierka k 31. decembru 2006 - Poznámky
(v miliónoch Sk)

28. Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska

Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska sú definované v Opatrení MF SR. Mzdy a zamestnanecké požitky členov bankovej rady za rok 2006 predstavovali 31 mil. Sk (27 mil. Sk za rok 2005).

Banka vykazuje pohľadávky za poskytnuté úvery členom bankovej rady v celkovej výške 9 mil. Sk k 31. decembru 2006 (11 mil. Sk k 31. decembru 2005).

29. Udalosti, ktoré nastali medzi dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a dňom zostavenia účtovnej závierky

Po 31. decembri 2006 nenastali žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali úpravy v účtovnej závierke za rok 2006.

Dôsledkom vstupu nových členov do Európskej menovej únie bol k 1. januáru 2007 stanovený pre Slovenskú republiku nový percentuálny podiel na kapitáli ECB vo výške 0,6765 %, čo predstavuje zníženie celkového podielu o 0,038 %. Vo finančnom vyjadrení to znamená, že počiatočný splatený vklad NBS do ECB sa znížil o 56 tis. EUR. Táto suma bola v januári 2007 poukázaná na účet NBS.

Ing. Ivan Šramko

guvernér

Ing. Slavomír Šťastný, Ph.D., MBA
člen Bankovej rady

výkonný riaditeľ
poverený riadením
oblasti finančného riadenia
a informačných technológií

Ing. Katarína Taragelová

riaditeľka
odboru finančného riadenia

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Svetová produkcia	11
Tabuľka 2	Vývoj spotrebiteľských cien na báze HICP (priemer za obdobie).....	27
Tabuľka 3	Vývoj spotrebiteľských cien.....	29
Tabuľka 4	Medziročný vývoj cien výrobcov (priemer za obdobie)	31
Tabuľka 5	Vývoj deflátoru HDP.....	32
Tabuľka 6	Vývoj agregátneho dopytu a jeho krytie	33
Tabuľka 7	Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek	33
Tabuľka 8	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví	34
Tabuľka 9	Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia	34
Tabuľka 10	Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2006	35
Tabuľka 11	Vývoj investícií a úspor	35
Tabuľka 12	Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností	37
Tabuľka 13	Vývoj ukazovateľov trhu práce	39
Tabuľka 14	Výsledky finančného hospodárenia	40
Tabuľka 15	Bežný účet platobnej bilancie	41
Tabuľka 16	Vývoz za január až december.....	42
Tabuľka 17	Dovoz za január až december	42
Tabuľka 18	Bilancia služieb.....	43
Tabuľka 19	Bilancia výnosov	44
Tabuľka 20	Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie.....	45
Tabuľka 21	Prílev kapitálu v rámci ostatných investícií v členení podľa sektorov.....	46
Tabuľka 22	Zahraničný dlh SR	48
Tabuľka 23	Plnenie štátneho rozpočtu v roku 2006	49
Tabuľka 24	Vývoj menového agregátu M3 a hlavných protipoložík M3	50
Tabuľka 25	Čisté predaje podielových listov otvorených podielových fondov.....	51
Tabuľka 26	Vývoj menových agregátov v roku 2006	52
Tabuľka 27	Vývoj vkladov domácností a nefinančných spoločností v roku 2006	55
Tabuľka 28	Vývoj menovej štruktúry devízových inkás a platieb	62
Tabuľka 29	Počet finančných inštitúcií.....	73
Tabuľka 30	Počet vydaných rozhodnutí NBS v roku 2006.....	76
Tabuľka 31	Počet vykonaných dohládov na mieste v bankách, pobočkách zahraničných bánk a u obchodníkov s cennými papiermi za rok 2006.....	79
Tabuľka 32	Pamätne mince vydané NBS v roku 2006	87
Tabuľka 33	Hodnota obeživa v Sk.....	88
Tabuľka 34	Množstvo obeživa v kusoch	89
Tabuľka 35	Vývoj priemernej hodnoty peňažného znaku	90
Tabuľka 36	Počet zadržaných falzifikátov slovenských korún	92
Tabuľka 37	Počet zadržaných falzifikátov amerických dolárov.....	93
Tabuľka 38	Počet zadržaných falzifikátov eur.....	93
Tabuľka 39	Počet zadržaných falzifikátov ostatných cudzích mien.....	93
Tabuľka 40	Počet transakcií uskutočnených v SIPS	98
Tabuľka 41	Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS	99
Tabuľka 42	Postup pred a po prijatí eura	119
Tabuľka 43	Plnenie maastrichtských kritérií v roku 2006	122

Zoznam grafov

Graf 1	Vývoj cien	12
Graf 2	Medziročná zmena cien komodít	12
Graf 3	Rast HDP v krajinách eurozóny	13
Graf 4	Zmena dynamiky hospodárskeho rastu v roku 2006 oproti roku 2005	14
Graf 5	Vývoj inflácie v eurozóne	14
Graf 6	Medziročná zmena jednotlivých zložiek HICP inflácie v eurozóne.....	15
Graf 7	Vývoj bežného účtu platobnej bilancie	15
Graf 8	Priame a portfóliové investície v eurozóne.....	15
Graf 9	Vývoj výmenného kurzu USD/EUR v roku 2006	16
Graf 10	Pozícia verejných financií krajín eurozóny	16
Graf 11	Úrokové sadzby ECB a EURIBOR	16
Graf 12	Zmena ekonomického rastu v roku 2006 v porovnaní s rokom 2005	17
Graf 13	Ekonomický rast.....	17
Graf 14	Dovoz eurozóny a vývoz krajín EÚ-10.....	17
Graf 15	Zmena dvanásťmesačnej priemernej miery inflácie (HICP) v roku 2006	18
Graf 16	Dvanásťmesačná priemerná miera inflácie (HICP).....	18
Graf 17	Kombinovaný bežný a kapitálový účet platobnej bilancie	18
Graf 18	Prílev čistých PZI	18
Graf 19	Zmena denných výmenných kurzov mien krajín EÚ mimo ERM II voči východisku roka 2006.....	19
Graf 20	Saldo verejných financií.....	19
Graf 21	Vývoj kurzov mien krajín V4 voči euru	20
Graf 22	Príspevky k rastu HDP	21
Graf 23	Vývoj kľúčových sadzieb národných centrálnych bánk	21
Graf 24	Príspevky k HICP inflácii	22
Graf 25	Štruktúra inflácie meranej CPI	28
Graf 26	Vývoj štruktúry inflácie meranej CPI	28
Graf 27	Vývoj cien subagregátov jadrovej inflácie.....	28
Graf 28	Štruktúra medziročnej miery jadrovej inflácie.....	30
Graf 29	Vývoj štruktúry medziročnej dynamiky jadrovej inflácie	30
Graf 30	Vývoj cien dopytových a nákladových trhových služieb	30
Graf 31	Vývoj reálneho HDP.....	32
Graf 32	Vývoj reálneho HDP podľa štvrtkov.....	33
Graf 33	Štruktúra konečnej spotreby domácností.....	36
Graf 34	Príspevky jednotlivých skupín spotrebných výdavkov k rastu konečnej spotreby domácností.....	36
Graf 35	Sklon domácností k spotrebe a úsporám	37
Graf 36	Podiel čistého exportu na HDP v bežných cenách.....	38
Graf 37	Vývoj exportnej výkonnosti a dovoznej náročnosti.....	38
Graf 38	Vývoj miery nezamestnanosti	39
Graf 39	Vývoj reálnych miezd a reálnej produktivity práce.....	40
Graf 40	Vývoj bežného účtu a obchodnej bilancie	41
Graf 41	Vývoj vybraných protipoložiek M3	51
Graf 42	Príspevky jednotlivých komponentov k medziročnej dynamike M3.....	52
Graf 43	Akcie a podielové listy podielových fondov, stavy.....	52
Graf 44	Medziročný rast vkladov domácností a podielových listov.....	53
Graf 45	Vývoj vkladov nefinančných spoločností.....	53
Graf 46	Medziročný prírastok vkladov nefinančných spoločností.....	53
Graf 47	Medziročná dynamika M3, vkladov domácností a nefinančných spoločností zahrnutých do M3 ...	54
Graf 48	Vývoj vkladov domácností.....	54
Graf 49	Medziročný rast vkladov domácností	54

Graf 50	Príspevky k medziročnému rastu pohľadávok PFI voči súkromnému sektoru.....	56
Graf 51	Index spotrebiteľskej dôvery a absolútny nárast úverov domácnostiam	56
Graf 52	Úroková sadzba a absolútny medziročný prírastok úverov domácnostiam	56
Graf 53	Podiel spotrebných a ostatných úverov domácností na konečnej spotrebe	57
Graf 54	Pohľadávky PFI voči domácnostiam	57
Graf 55	Podiel pohľadávok PFI voči domácnostiam na HDP	58
Graf 56	Úvery nefinančným spoločnostiam	58
Graf 57	Medziročný rast pohľadávok PFI voči nefinančným spoločnostiam	58
Graf 58	Vývoj úrokových sadzieb z úverov nefinančným spoločnostiam, BRIBOR-u a základnej sadzby NBS... 59	59
Graf 59	Vývoj úrokových sadzieb z poskytnutých úverov domácnostiam	60
Graf 60	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov nefinančných spoločností.....	60
Graf 61	Vývoj úrokových sadzieb z vkladov domácností.....	60
Graf 62	Vývoj reálnej úrokovej miery z vkladov domácností.....	61
Graf 63	BRIBOR v roku 2006.....	67
Graf 64	Vývoj jednotlivých foriem obchodov na voľnom trhu (mesačné priemery).....	68
Graf 65	Plnenie povinných minimálnych rezerv v roku 2006.....	69
Graf 66	Benchmarková výnosová krivka štátnych dlhopisov.....	69
Graf 67	Vývoj kurzu slovenskej koruny voči euru a doláru v roku 2006.....	70
Graf 68	Devízové rezervy v správe NBS	70
Graf 69	Podiely finančných inštitúcií na aktívach a spravovanom majetku finančného trhu v decembri 2006.....	81
Graf 70	Mesačný vývoj obeživa v roku 2006	88
Graf 71	Denný vývoj obeživa	89
Graf 72	Obeživo u verejnosti a v pokladniciach bánk	91
Graf 73	Podiel agregátu M0 na agregáte M1 a HDP (v bežných cenách)	91
Graf 74	Vplyv inflácie na hodnotu obeživa.....	91
Graf 75	Vývoj počtu zadržaných falzifikátov	92
Graf 76	Štruktúra falzifikátov v roku 2006	92
Graf 77	Počet transakcií uskutočnených v SIPS.....	98
Graf 78	Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS	98
Graf 79	Počet spracovaných prioritných platieb.....	99
Graf 80	Podiel typov platieb na hodnote spracovaných transakcií	99
Graf 81	Vývoj vnútrodenného úveru v roku 2006	100
Graf 82	Počet a hodnota ATM výberov hotovosti.....	100
Graf 83	Počet a hodnota EFT POS platieb	101
Graf 84	Vývoj počtu ATM a EFT POS transakcií	101
Graf 85	Vývoj hodnoty ATM a EFT POS transakcií	101
Graf 86	Očakávania občanov SR ohľadne vplyvu zavedenia eura v SR	120
Graf 87	Očakávania občanov SR ohľadne termínu zavedenia eura v SR.....	120
Graf 88	Vývoj kurzu koruny po vstupe do ERM II.....	121
Graf 89	Štruktúra zamestnancov NBS podľa veku.....	134
Graf 90	Štruktúra zamestnancov NBS podľa odpracovaných rokov v NBS.....	134
Graf 91	Štruktúra zamestnancov NBS podľa dosiahnutého vzdelania.....	135
Graf 92	Vzdelávanie pre zamestnancov NBS	135
Graf 93	Vzdelávanie pre pracovníkov finančných inštitúcií	136

Skratky

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
a. s.	akciová spoločnosť
ATM	Automated Teller Machine – bankomat
b. c.	bežné ceny
BCPB	Burza cenných papierov v Bratislave
BRIBOR	Bratislava Interbank Offered Rates – fixing úrokových sadzieb na trhu medzibankových depozitov
CDCP SR	Centrálny depozitár cenných papierov SR
CP	cenné papiere
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
DDP	doplňková dôchodková poisťovňa
DDS	doplňková dôchodková spoločnosť
DSS	dôchodková správcovská spoločnosť
EBOR	European Bank for Reconstruction and Development – Európska banka pre obnovu a rozvoj
ECB	European Central Bank – Európska centrálna banka
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council – Rada ministrov pre hospodárske a finančné záležitosti EÚ
EFT POS	Electronic Funds Transfer at Point of Sale – platobný terminál
EK	Európska komisia
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
ERM	Exchange Rate Mechanism – mechanizmus výmenných kurzov
ESCB	European System of Central Banks – Európsky systém centrálnych bánk
EÚ	Európska únia
EUR	euro
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
FRA	Forward Rate Agreement – dohoda o budúcej úrokovej miere
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
IBRD	International Bank for Reconstruction and Development – Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj
IPP	index priemyselnej produkcie
IRS	Interest Rate Swap – úrokový swap
MBHS	Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu
MIB	Medzinárodná investičná banka
MMF	Medzinárodný menový fond
NBS	Národná banka Slovenska
NEER	Nominal Effective Exchange Rate – nominálny efektívny výmenný kurz
OCP	obchodník s cennými papiermi
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OPEC	Organization of the Petroleum Exporting Countries – Organizácia krajín vyvážajúcich ropu
OPF	otvorené podielové fondy
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PFPT	podielové fondy peňažného trhu

PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PP NBS	pokladničné poukážky NBS
PZI	priame zahraničné investície
REER	Real Effective Exchange Rate – reálny efektívny výmenný kurz
ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
RULC	Real Unit Labour Costs – reálne jednotkové náklady práce
SASS	Slovenská asociácia správcovských spoločností
SAX	slovenský akciový index
SB	Svetová banka
s. c.	stále ceny
SDX	slovenský dlhopisový index
SDXG	SDXGroup – skupina slovenských dlhopisových indexov
SEPA	Single Euro Payments Area – Jednotná oblasť platieb v eurách
SIPS	Slovak Interbank Payment System – Medzibankový platobný systém SR
SKONIA	SlovaK OverNight Index Average
SRT	sterilizačný repo tender
SSP	Single Shared Platform – jednotná technická platforma pre TARGET2
SSS	Securities Settlement System – systém zúčtovania cenných papierov
ŠD	štátne dlhopisy
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TARGET	Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer – Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase
ÚFT	Úrad pre finančný trh
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
USD	americký dolár
WTO	World Trade Organization – Svetová obchodná organizácia
ZBK SR	Združenie bankových kariet SR

Slovník

II. dôchodkový pilier – starobné dôchodkové sporenie. Súčasť povinného štátneho dôchodkového zabezpečenia, ktorý je vybudovaný na princípe príspevkovo definovaného fondového systému.

III. dôchodkový pilier – doplnkové dôchodkové sporenie. Dobrovoľný príspevkovo definovaný fondový systém podporovaný štátom formou daňového zvýhodnenia.

Autonómne faktory likvidity – iné faktory ako operácie menovej politiky, ktoré ovplyvňujú likviditu bankového sektora. Ide najmä o čisté zahraničné aktíva centrálnej banky, depozity ústrednej štátnej správy v centrálnej banke a obeživo.

Bazilej II – Nová bazilejská dohoda o kapitáli, prijatá v roku 2004, ktorá ustanovila nové pravidlá regulácie a výpočtu kapitálu pre finančné inštitúcie. Dohoda pozostáva z troch pilierov: Pilier I – minimálne kapitálové požiadavky, Pilier II – proces dohľadu a Pilier III – trhová disciplína.

BRIBOR (Bratislava Interbank Offered Rates) – fixing úrokových sadzieb na medzibankovom trhu s depozitmi, ktorý sa vypočítava z kotácií cien referenčných bánk pri predaji depozitov s termínovou štruktúrou od jedného dňa po 12 mesiacov.

Cenová stabilita – medziročný nárast spotrebiteľských cien, ktorý neprekročí úroveň stanovenú NBS. Cieľom NBS v strednodobom horizonte je udržiavať rast spotrebiteľských cien meraný indexom HICP ku koncu rokov 2007 a 2008 pod úrovňou 2 %.

Centrálna parita – výmenný kurz mien jednotlivých členov ERM II voči euru, okolo ktorého sú definované hranice fluktuatívneho pásma. Centrálna parita pre slovenskú korunu bola stanovená 28. novembra 2005 na úrovni 38,4550Sk za 1 euro s fluktuatívnym pásmom $\pm 15\%$.

Certifikát EFCB (European Foundation Certificate in Banking) – medzinárodne uznávaný bankový certifikát získaný na základe absolvovania skúšky, ktorá overuje úroveň vedomostí, nevyhnutnú pre kvalifikovaný výkon profesie bankového zamestnanca, porovnateľnú v bankovom sektore v rámci EÚ; jedinou akreditovanou inštitúciou na Slovensku oprávnenou realizovať vzdelávací projekt a skúšku EFCB je Inštitút bankového vzdelávania Národnej banky Slovenska.

Common ECSB Training – spoločný vzdelávací program Európskej centrálnej banky (ECB) a národných centrálnych bánk Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB). Program zahŕňa vzdelávacie podujatia pre manažérov určené na osvojenie si vedomostí a pracovných postupov, ako aj rozvoj manažérskych zručností s dôrazom na účinnosť a efektívnosť rozhodovacieho procesu v ESCB a Eurosysteme, posilnenie spoločnej kultúry ESCB na základe vzájomného oboznamovania sa s najlepšimi skúsenosťami z praxe.

Čistá emisia peňazí – predstavuje rozdiel medzi objemom peňazí, ktoré boli dané do obehu a príjmom peňazí za určité obdobie.

Dcérska spoločnosť – právnická osoba, nad ktorou je vykonávaná kontrola (vlastníctvo viac ako 50 % zo základného imania právnickej osoby alebo z hlasovacích práv právnickej osoby).

Deficit verejnej správy – rozdiel medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami sektora verejnej správy v prípade, ak výdavky prevyšujú príjmy. Pomer deficitu k HDP neprevyšujúci 3 % je jedným z maastrichtských konvergenčných kritérií na prijatie eura.

Deflácia – zníženie celkovej cenovej hladiny, opak inflácie.

Deflátor HDP – agregovaný cenový index, zohľadňujúci vývoj cien výrobkov a služieb v ekonomike. Vypočítava sa ako podiel HDP v bežných cenách a HDP v stálych cenách.

Devízové rezervy – rezervy Slovenskej republiky, ktorými sú zlato a iné finančné aktíva denominované v cudzích menách, držané a spravované centrálnou bankou. Slúžia na priame financovanie platobnej nevyváženosti, na nepriame regulovanie jej veľkosti prostredníctvom intervencií na devízových trhoch za účelom ovplyvnenia kurzu meny, alebo na iné ciele.

Dlh verejnej správy – hrubý dlh (vklady, pôžičky a dlhové cenné papiere bez finančných derivátov) verejnej správy na konci roka vyjadrený v nominálnej hodnote. Pomer dlhu k HDP neprevyšujúci 60 % je jedným z maastrichtských konvergenčných kritérií na prijatie eura.

Dvojtýždňový repo tender NBS – štandardná repo operácia centrálnej banky, ktorou je poskytnutý alebo prijatý úver so zabezpečovacím prevodom cenných papierov, so splatnosťou 14 dní. Táto repo operácia je vykonávaná hromadnou formou (tender). Úroková sadzba na dvojtýždňový repo tender je základnou úrokovou sadzbou NBS.

Efektívne výmenné kurzy (nominálny: NEER, reálny: REER) – vážené priemery bilaterálnych výmenných kurzov slovenskej koruny voči menám hlavných obchodných partnerov. Použité váhy vyjadrujú podiel jednotlivých partnerských krajín na zahraničnom obchode SR. Reálne efektívne výmenné kurzy sú nominálne efektívne výmenné kurzy deflované váženým priemerom pomerov zahraničných cien alebo nákladov k domácim. Sú mierou cenovej a nákladovej konkurencieschopnosti krajiny.

Elektronickopeňažná činnosť – vydávanie a správa elektronických peňazí a platobných prostriedkov elektronických peňazí.

ERM II (Exchange Rate Mechanism II – mechanizmus výmenných kurzov II) – systém výmenných kurzov, ktorým sa vytvára rámec na spoluprácu v oblasti kurzovej politiky jednotlivých krajín eurozóny a tých členských štátov EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na tretej etape HMÚ. Účasť v ERM II je jedným z maastrichtských kritérií na prijatie eura.

ESA 95 – Európsky systém národných účtov z roku 1995. Spoločná metodika na zostavovanie a vykazovanie HDP, zamestnanosti a kompenzácií zamestnancov pre všetky krajiny EÚ.

Európska platobná rada (EPC – European Payments Council) – organizácia, ktorá združuje bankové asociácie Európskej únie.

Európsky hospodársky priestor (European Economic Area) – zahŕňa všetky členské štáty Európskej únie a Nórsko, Lichtenštajnsko a Island.

Eurosystém – systém centrálnych bánk, ktorý tvorí Európska centrálna banka a národné centrálny banky členských štátov EÚ, ktoré už prijali euro.

Eurozóna – oblasť, do ktorej patria členské štáty EÚ, ktoré v súlade so zmluvou prijali euro. V eurozóne za výkon menovej politiky zodpovedá Európska centrálna banka.

Finančný trh – tvoria ho štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov a centrálny depozitár cenných papierov), sektor poisťovní (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti (poisťovne)).

Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP) – index spotrebiteľských cien meraný na porovnateľnej báze v členských štátoch EÚ, ktorý zároveň berie do úvahy rozdiely v národných definíciách. Harmonizovaný index je jedným z ukazovateľov pre hodnotenie cenovej stability štátu (maastrichtské konvergenčné kritérium).

Hrubý domáci produkt (HDP) – predstavuje súhrn výrobkov a služieb vyprodukovaných v ekonomike krajiny v danom období. HDP možno členiť podľa tvorby, použitia alebo dôchodku. Najdôležitejšími agregovanými zložkami použitého HDP sú konečná spotreba domácností, konečná spotreba verejnej správy, tvorba hrubého fixného kapitálu, zmeny stavu zásob a dovoz a vývoz tovarov a služieb.

IBAN (International Bank Account Number) – medzinárodný formát bankového čísla účtu, ktoré umožňuje jednoznačnú identifikáciu klienta a automatizované spracovanie platby (v súčasnosti predovšetkým cezhraničných platieb). V podmienkach Slovenskej republiky IBAN obsahuje 24 alpha-numerických znakov (kód krajiny ISO, kontrolné číslo a číslo účtu vrátane kódu banky).

Implikovaná volatilita – očakávaná volatilita (t. j. štandardná odchýlka) miery cenovej zmeny aktíva (napríklad dlhopisu alebo akcie). Dá sa odvodiť z ceny aktíva, dátumu splatnosti a z realizačnej ceny opcií na toto aktívum, ako aj z bezrizikovej miery návratnosti pomocou modelu oceňovania opcií (napríklad Black-Scholesovho modelu).

Inflácia – zvýšenie celkovej cenovej hladiny.

Inštitúcia elektronických peňazí – iná právnická osoba ako banka, zahraničná banka a Národná banka Slovenska, ak má podľa zákona o platobnom styku udelené povolenie na elektronickopeňažnú činnosť.

Jadrová inflácia – kvantifikuje mieru rastu cenovej hladiny na neúplnom spotrebnom koši. Zo spotrebného koša sú vylúčené položky s regulovanými cenami a položky s cenami ovplyvňovanými inými administratívnymi opatreniami (napr. zmena DPH, spotrebných daní, dotácií). Je súčasťou národného indexu spotrebiteľských cien.

Jedno bankové povolenie – Zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí môžu vykonávať bankové činnosti na území iných členských štátov Európskeho hospodárskeho priestoru v súlade so Smernicou č. 2000/12/ES Európskeho parlamentu a rady o zakladaní a podnikaní úverových inštitúcií, ak oprávnenie na ich vykonávanie bolo týmto subjektom udelené v členskom štáte Európskeho hospodárskeho priestoru. Tieto subjekty môžu poskytovať svoje služby buď prostredníctvom založenia pobočky alebo voľným poskytovaním cezhraničných bankových služieb (tzv. cross-border services).

Jednodňový refinančný obchod NBS – operácia, ktorú môžu zmluvné strany (banky) využívať na získanie jednodňového úveru od centrálnej banky, založením akceptovateľných aktív. Úroková sadzba na refinančné obchody je jedna z kľúčových úrokových sadzieb NBS.

Jednodňový sterilizačný obchod NBS – operácia, ktorú môžu zmluvné strany (banky) využívať na uloženie jednodňových vkladov v centrálnej banke. Úroková sadzba na sterilizačné obchody je jedna z kľúčových úrokových sadzieb NBS.

Klasifikované pohľadávky – pohľadávky voči klientom a bankám (úvery) nesplácané 90 a viac dní.

Likvidný vankúš – definovaný ako súčet pokladničnej hotovosti, štátnych dlhopisov, štátnych pokladničných poukážok, pokladničných poukážok NBS, vkladov v NBS a bežných účtov v iných bankách po odrátaní záväzkov bánk voči zahraničným bankám (okrem dlhodobých) a agentúre ARDAL a aktív poskytnutých do zálohy.

M1 – úzky menový agregát. Zahŕňa obehivo a vklady splatné na požiadanie v PFI a v ústrednej štátnej správe (napr. na pošte alebo v Štátnej pokladnici).

M2 – širší menový agregát. Zahŕňa agregát M1 a vklady s výpovednou lehotou do 3 mesiacov vrátane (krátkodobé úsporné vklady) a vklady s dohodnutou splatnosťou do dvoch rokov vrátane (krátkodobé termínované vklady) v PFI a v ústrednej štátnej správe.

M3 – široký menový agregát. Zahŕňa agregát M2 a obchodovateľné nástroje, t. j. repo obchody, podielové listy podielových fondov peňažného trhu a dlhové cenné papiere vydané PFI so splatnosťou do dvoch rokov vrátane.

Maastrichtské kritériá – konvergenčné kritériá dané Maastrichtskou zmluvou, splnenie ktorých je podmienkou na vstup do eurozóny. Ide o štyri kritériá: kritérium verejných financií (výška deficitu a dlhu verejného sektora), inflačné kritérium, kritérium dlhodobých úrokových mier a kurzové kritérium.

Materská spoločnosť – právnická osoba, ktorá vykonáva kontrolu, tzn. vlastníctvo viac ako 50 % na základnom imaní právnickej osoby alebo na hlasovacích právach v právnickej osobe, právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov štatutárneho orgánu, členov dozornej rady alebo iný riadiaci dozorný alebo kontrolný orgán právnickej osoby.

Osoby spriaznené s Národnou bankou Slovenska – právnické alebo fyzické osoby, ktoré sú dcérskymi účtovnými jednotkami NBS, pridruženými účtovnými jednotkami, členmi Bankovej rady NBS, blízkymi príbuznými člena Bankovej rady NBS, účtovnými jednotkami, ktoré sú kontrolované, spoločne kontrolované, alebo v ktorých majú vplyv alebo významné hlasovacie práva členovia Bankovej rady NBS alebo ich blízki príbuzní.

Pakt stability a rastu (Stability and Growth Pact) – má slúžiť ako prostriedok na zabezpečenie zdravých verejných financií v tretej etape Hospodárskej a menovej únie v záujme vytvorenia priaznivých podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast prispievajúci k tvorbe pracovných miest. Na tento účel pakt stanovuje, že členské štáty si určujú strednodobé rozpočtové ciele. Vymedzuje tiež konkrétny postup pri nadmernom deficite. Pakt sa skladá z uznesenia o Pakte stability a rastu prijatého na amsterdamskom zasadnutí Európskej rady 17. júna 1997 a z dvoch nariadení Rady, a to z (i) nariadenia (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o sprísňovaní dozoru nad rozpočtovými pozíciami a o dozore nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii v znení zmien a doplnkov nariadenia (ES) č. 1055/2005 z 27. júna 2005 a (ii) nariadenia (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchlení a vyjasnení implementovania postupu v prípade nadmerného deficitu v znení zmien a doplnkov nariadenia (ES) č. 1056/2005 z 27. júna 2005.

Peňažné finančné inštitúcie (PFI) – finančné inštitúcie, ktoré tvoria sektor emisie/tvorby peňazí. Patrí k nim centrálna banka (NBS), úverové inštitúcie (banky a pobočky zahraničných bánk) a všetky ostatné finančné inštitúcie, ktorých predmetom činnosti je prijímanie vkladov alebo iných návratných prostriedkov od subjektov iných ako PFI a poskytovanie úverov a investovanie do cenných papierov vo svojom mene a na svoj účet (najmä podielové fondy peňažného trhu).

Pohľadávky peňažných finančných inštitúcií voči rezidentom – pohľadávky PFI voči rezidentom iným ako PFI (vrátane sektora verejnej správy a súkromného sektora) a cenné papiere emitované rezidentmi inými ako PFI (akcie a iné majetkové a dlhové cenné papiere) v držbe PFI.

Portfóliové investície – čisté transakcie rezidentov a ich pozície v cenných papieroch vydaných nerezidentmi („aktíva“) a čisté transakcie nerezidentov a ich pozície v cenných papieroch vydaných rezidentmi („pasíva“). Zahŕňajú majetkové cenné papiere a dlhové cenné papiere (dlhopisy, zmenky a nástroje peňažného trhu). Aby sa investície posudzovali ako portfóliové, musí byť majetková účasť v podniku menšia než ekvivalent 10 % kmeňových akcií alebo hlasovacích práv.

Povinné minimálne rezervy (PMR) – peňažné rezervy bánk, pobočiek zahraničných bánk, stavebných spo-riteľní a inštitúcií elektronických peňazí vedené na účtoch v centrálnej banke. Ide o menový nástroj, ktorého výšku pre každého tvorca PMR určuje centrálna banka.

Priame zahraničné investície (PZI) – sú kategóriou medzinárodných investícií, ktorá odráža cieľ rezidentského subjektu jedného hospodárstva (priameho investora), ktorý získava trvalý podiel v podniku, ktorý je rezidentom iného hospodárstva ako investorovho (podnik priamej investície). Priame investície zahŕňajú počiatočnú transakciu medzi dvoma subjektmi – t. j. transakciu, ktorou vzniká priamy investičný vzťah – a všetky následné transakcie medzi týmito subjektmi a medzi pridruženými podnikmi.

Priemerná hodnota peňažného znaku – predstavuje celkovú hodnotu obeživa delenú celkovým množstvom obeživa.

Primeranosť vlastných zdrojov – pomer vlastných zdrojov k rizikovo váženým aktívam (nesmie klesnúť pod hranicu 8 %). Primeranosť vlastných zdrojov predstavuje ohodnotenie bezproblémového fungovania finančnej inštitúcie v budúcnosti, t. j. je ukazovateľom, finančnej sily a dôveryhodnosti finančnej inštitúcie.

Princíp jedného bankového povolenia – platí na všetky bankové činnosti, ktoré sú explicitne vymenované v zákone o bankách. Na poskytovanie hypotekárnych úverov podľa § 67 ods. 1 zákona o bankách a na výkon funkcie depozitára podľa zákona o kolektívnom investovaní je potrebné povolenie (licencia) udelené Národnou bankou Slovenska.

Regulované ceny – ceny a poplatky stanovované ministerstvami, regulačnými orgánmi (Úradom pre reguláciu sieťových odvetví, Poštovým úradom SR, Telekomunikačným úradom SR a i.) alebo regionálnou a miestnou samosprávou. Sú súčasťou národného indexu spotrebiteľských cien.

Reinvestovaný zisk – skladá sa z podielu priameho investora (v pomere k priamej majetkovej účasti) na zisku nerozdelenom ako dividendy dcérskymi alebo pridruženými podnikmi a na zisku pobočiek nevyplatenom priamemu investorovi.

Repo operácia – poskytnutie alebo prijatie úveru so zabezpečovacím prevodom cenných papierov.

RTGS (Real Time Gross Settlement) – systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase.

Sektor verejnej správy – sektor, ktorý podľa definície ESA 95 zahŕňa rezidentské subjekty orientujúce sa najmä na produkciu netrhových výrobkov a služieb určených na individuálnu a spoločnú spotrebu a na pre- rozdeľovanie národného dôchodku a bohatstva. Zahŕňa ústrednú štátnu správu, regionálnu štátnu správu, miestnu samosprávu a fondy sociálneho zabezpečenia a nimi zriadené rozpočtové a príspevkové organizácie, ktorých tržby pokrývajú menej ako 50 % ich výrobných nákladov.

SEPA (Single Euro Payments Area) – Jednotná oblasť platieb v eurách, cieľom ktorej je vytvorenie jednotného vnútorného trhu pre oblasť platobného styku v eurách.

SIPS – medzibankový platobný systém prevádzkovaný Národnou bankou Slovenska.

STEP2 – celoeurópsky automatizovaný clearingový systém prevádzkovaný spoločnosťou Euro Banking Association Clearing, určený na spracovanie cezhraničných platieb v eurách.

TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer) – Transeurópsky automatizovaný expresný systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase. Je to systém hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (RTGS) v eurách. Ide o decentralizovaný systém, ktorý tvorí 17 národných systémov RTGS, platobný mechanizmus ECB a mechanizmus prepojenia.

TARGET2 – nová generácia systému TARGET, v ktorej sa súčasná decentralizovaná technická štruktúra nahradí jednotnou zdieľanou platformou.

Voľné poskytovanie cezhraničných služieb – výkon bankových činností zahraničných subjektov z Európskeho hospodárskeho priestoru (zahraničné banky, zahraničné finančné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí) bez fyzickej prítomnosti na území Slovenskej republiky.

Výnosová krivka – grafické znázornenie vzťahu medzi úrokovou mierou/výnosom a lehotou splatnosti aktíva s rovnakým úverovým rizikom, ale s odlišnými splatnosťami v konkrétnom čase. Sklon výnosovej krivky možno vyjadriť vo forme rozdielu medzi úrokovými mierami dvoch vybraných splatností.

Základná úroková sadzba NBS – limitná úroková sadzba na štandardné sterilizačné repo tendre NBS – hlavné menovopolitické operácie NBS. Základnú úrokovú sadzbu vyhlasuje NBS od 1. januára 2003; ak sa v starších všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska“, alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“, rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska.

Zamestnanecké požitky – mzdy a náhrady miezd, odmeny, pripoistenia, odstupné, odchodné a ostatné nepeňažné požitky, napr. zdravotná starostlivosť.

Záloh (kolaterál) – nástroj, ktorý zabezpečuje poskytnutý úver. V prípade zlyhania dlžníka sa môže toto aktívum predať a výnos použiť na vyrovnanie úveru.

